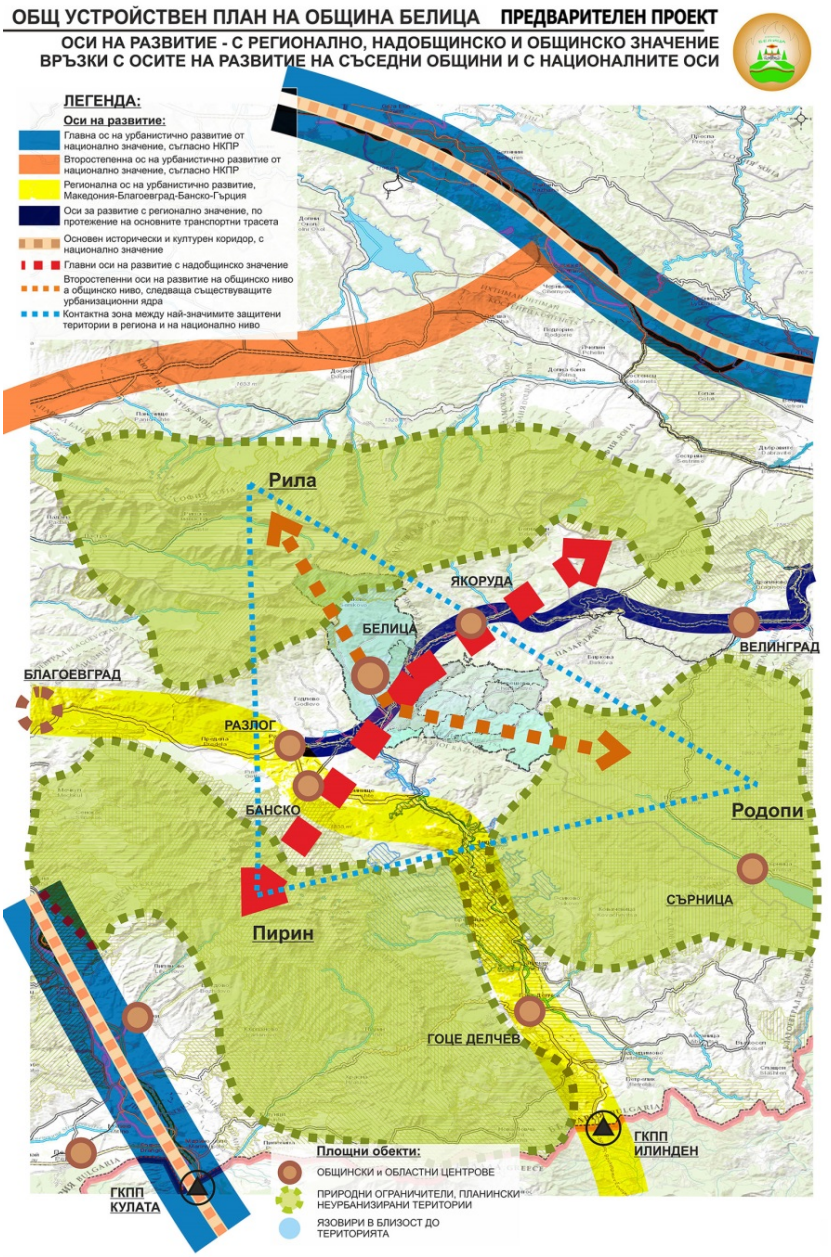
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА



ОКТОМВРИ 2017 Г.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Име	Позиция в Екипа
арх. Николай Симеонов	Експерт 1. Ръководител екип
арх. Калин Костадинов	Експерт 2. „Селищна мрежа и устройство на урбанизирани територии“
Димитричка Николова Петрова	„Икономически анализи и прогнози“
Ивелина Георгиева Николова	„Стратегическо планиране“
Николай Иванов Колев	„Техническа инфраструктура и комуникационно транспортни системи“
Доника Атанасова Георгиева	„Недвижимо културно наследство“
Рени Дончева Хараланова	„Географски информационни системи“
Деян Великов Димитров	„Географски информационни системи“
Жечка Петрова Георгиева	„Зелени системи“
Йордан Пенев Чилингиров	„Водоснабдяване и канализация“
Красимира Христова Попова	„Електроснабдяване и съобщения“
Самуил Добрев Добрев	„Екология и превенция на риска“
Иван Димитров Иванов	„Климат и атмосферен въздух“
Маргарита Пламенова Йонкова	„Отпадъци“
Красимир Христов Киров	„Биологично разнообразие“
Светла Георгиева Димитрова	„Земни недра и почви“
Иван Димитров Иванов	„Води“
Симеон Александров Златков	„Техническа инфраструктура и комуникационно транспортни системи“
Елена Стоянова Гайдарова	„Икономически анализи и прогнози“
НелиТодорова Кинова Бакърджиева	„Стратегическо планиране“

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ .....

ВЪВЕДЕНИЕ

СЪЩНОСТ НА ОУП .....
1. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУП .....
1.1. *Цели на ОУП .....*
1.2. *Задачи на ОУП .....*
2. ОБХВАТ И СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОУП .....
3. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО БЕЛИЦА.....
3.1. *Принципи при изготвяне на аналитичните проучвания .....*
3.2. *Принципи при изготвяне на стратегическите прогнози .....*
3.3. *Етапност и времеви хоризонт на стратегическите прогнозни проучвания .....*
3.4. *Вариантност на развитие .....*
3.5. *Методологически подход за разработване на ОУПО Белица .....*
4. ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ .....
4.1. *Изходни данни за изработване на проект за ОУПО Белица .....*
4.2. *Актуализация и доразвитие на проучвателната основа на ОУПО Белица.....*

ЧАСТ I - АНАЛИЗ

ГЕОПРОСТРАНСТВЕН И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРИТОРИЯТА .....
1.1. Географско разположение .....
1.2. Функционално-йерархична структура и регионални връзки .....
1.3. Обобщен профил на община Белица .....
2. РЕГИОНАЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЗНАЧЕНИЕ НА ОБЩИНАТА В НАЦИОНАЛНАТА ТЕРИТОРИЯ .....
3. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ..
3.1. Релеф.....
3.2. Климат.....
3.2.1. *Специфични климатични условия.....*
3.2.2. *Валежи.....*
3.2.3. *Температура.....*
3.2.4. *Ветрове.....*
3.3. Геология – геоложки строеж. Полезни изкопаеми. Сеизмичност.
3.3.1. *Геоложки строеж. Физико-геоложки процеси и явления.....*
3.3.2. *Полезни изкопаеми.....*
3.3.3. *Сеизмичност.....*
3.4. Хидроложки условия и водни ресурси .....
3.4.1. *Водни обекти с повърхностни води.....*
3.4.2. *Подземни водни тела.....*
3.4.3. *Минерални води.....*
3.5. Почви.....
3.6. Ландшафтна характеристика и зелена система.....

3.6.1. *Ландшафтно райониране*.....
3.6.2. *Видове ландшафти* .....
3.7. Биоразнообразине. Защитени територии и зони.....
3.7.1. *Растителност*.....
3.7.2. *Животински свят*.....
3.7.3. *Защитени територии и зони от Натура 2000*.....
3.8. Екологични условия и фактори.....
3.8.1. *Състояние на въздуха*.....
3.8.2. *Състояние на водите*.....
3.8.3. *Състояние на почвите*.....
3.8.4. *Управление на отпадъците*.....
3.8.5. *Шумови замърсявания*.....
3.8.6. *Нарушени територии*.....
3.9. Рискове от природни бедствия и аварии
4. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ …….....
4.1. Демография .....
4.2. Заетост.....
4.3. Икономика.....
4.4. Социална инфраструктура и услуги.....
4.4.1. *Здравеопазване* .....
4.4.2. *Социални дейности и социално подпомагане*.....
4.4.3. *Образование* .....
4.4.4. *Култура* .....
4.4.5. *Спорт и свободно време* .....
4.5. Обитаване и жилищен фонд.....
4.6. Зелена система .....
5. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА
5.1. Транспортна инфраструктура.....
5.2. Водоснабдяване и канализация.....
5.3. Електрически мрежи и съоръжения.....
5.4. Телекомуникационни мрежи и съобщения.....
6. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....
7. ПОЗЕМЛЕН РЕСУРС И СТРУКТУРА НА СОБСТВЕНОСТТА .....
7.1. Поземлен ресурс.....
7.2. Територии по вид.....
7.3. Територии по начин на трайно ползване.....
7.4.Усвоеност на имотите по населени места.....
8. ПЛАНОВА ОСИГУРЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА И ДОКУМЕНТИ ОТ ПО-ВИСОКО ЙЕРАРХИЧНО НИВО.....
8.1. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ПРОСТРАНСТВЕНИ ДОКУМЕНТИ И ПОЛИТИКИ.....
8.2. УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ.....
9. ОБОБЩЕН SWOT АНАЛИЗ.....

ЧАСТ II - ПРОГНОЗА

ПРОСТРАНСТВЕНА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА

1. ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

1.1. РЕГИОНАЛНИ УСЛОВИЯ

1.2. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ

1.2.1. Тенденциален (Песимистичен) вариант

1.2.2. Оптимистичен вариант

1.2.3. Реалистичен вариант

1.3. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

1.3.1. Тенденциален (Песимистичен) вариант

1.3.2. Оптимистичен вариант

1.3.3. Реалистичен вариант

1.4. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА БАЗА

1.4.1. Образование

1.4.2. Здравеопазване

1.4.3. Социални дейности

1.4.4. Култура

1.4.5. Спорт

2. ПРОГНОЗА ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

2.1. ВИЗИЯ И ЦЕЛИ

2.2. ПРОСТРАНСТВЕНА СТРУКТУРА И СЕЛИЩНА МРЕЖА

2.3. РАЗВИТИЕ НА УРБАНИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ

2.4. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2.5. РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ, ГОРСКИТЕ И НАРУШЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

2.6. ЗОНИ С КИН И ТЕРЕНИ ЗА ПРЕВАНТИВНА УСТРОЙСТВЕНА ЗАЩИТА - РЕЖИМИ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ ЗА НАТОВАРВАНЕТО ИМ

3. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА

ЧАСТ III - ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО

1. ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО БЕЛИЦА

2. СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО БЕЛИЦА

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

Съкращение	Значение
SWOT	strengths, weaknesses, opportunities and threats – силни страни, слаби страни, възможности и заплахи
АВ	Атмосферен въздух
АД	Акционерно дружество
ал.	Алинея
АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура“
арх.	Архитект
АУГ	Агенция управление на горите
БДС	Брутна добавена стойност
бр.	Брой
БТС	Български туристически съюз
БДУВ	Басейнова дирекция за управление на водите
в.	Век
ВиК	Водоснабдяване и канализация
вкл.	Включително
ВТ	Водно тяло
год.	Годишно
ГИС	Географски информационни системи
ГНКЦ	Групова недвижима културна ценност
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
гр.	Град
ДАГ	Държавна агенция по горите
ДВ	Държавен вестник
ДГС	Държавно горско стопанство
ДГФ	Държавен горски фонд
ДЛС	Държавни ловни стопанства
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДЦСМУ	Дневен център за деца с увреждания
ЕАД	Еднолично Акционерно Дружество
е.ж.	Еквивалентни жители
ЕО	Екологична Оценка
ЕС	Европейски съюз
ж.	Жител
жп	Железопътен
ЗАТУРБ	Закон за административно-териториалното устройство на Република България
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закона за защита от шума в околната среда
ЗРР	Закона за регионално развитие
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията

Съкращение	Значение
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
и др.	И други
ИБР	Инструкция за безопасна работа
ИКОМОС (ICOMOS)	Международен съвет за паметници на културата и забележителните места International Council on Monuments and Sites
ИЧР	Индекс за човешкото развитие
КАВ	Качеството на атмосферния въздух
КЕИ	Каптиран естествен извор
КЗП	Комисия за защита на природата
КК	Кадастрална карта
ККАВ	Контрол качеството на атмосферния въздух
km	Километри
КПРО	Концепцията за пространствено развитие на община
КЦ	Културна ценност
лв.	Лева
лет.	Летовище
l/s	Литър в секунда
ЛКД	Лесокултурните дейности
ЛКМ	Лесокултурни мероприятия
ЛУП	Лесоустройствен проект
m	Метри
м.	Месец/местност
МАС	мобилни автоматични станции
млн.	Милион
mm	Милиметър
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
МТРС	Министерство на териториалното развитие и строителството
напр.	Например
н.в.	Надморска височина
НИМХ	Национален институт за метеорология и хидрология
НИНКН	Национален институт за недвижимо културно наследство
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НКЦ	Недвижима културна ценност
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НС	Напоителни стстеми
НСМОС	Националната система за мониторинг на околната среда
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
НУ	Начално училище
НЦОЗА	Национален център за опазване на общественото здраве
обн.	Обновен
ОДЗ	Обединено детско заведение
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ОП	Оперативна програма

Съкращение	Значение
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общинския план за развитие
ОСР	Областната стратегия за развитие
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план
ОУПО	Общ устройствен план на община
ПВТ	Подземно водно тяло
ПГСА	Професионална гимназия по строителство и архитектура
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПО	Процент на озеленяване
пр. Хр.	Преди Христа
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУНПР	План за управление на Национален парк „Рила“
ПУП	Подробен устройствен план
ПУРБ	План за управление на речен басейн
ПЧП	Публично-частно партньорство
р.	Река
РДГ	Регионална дирекция по горите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РЗПРН	Район със значителен потенциален риск от наводнение
РИМ	Регионален исторически музей
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
РСПР	Регионалната схема за пространствено развитие на ниво област
с.	Село
св.	Свети
СЕК	Сдружение за електронни комуникации
СОУ	Средно общообразователно училище
СПИ	Социално-педагогически интернат
ТП	Трафопост
УОГС	Учебно-опитно горско стопаство
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЮНЕСКО	UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ВЪВЕДЕНИЕ

Предварителният проект е разработен в изпълнение на обществена поръчка с предмет: „Изготвяне на Общ Устройствен План за територията на Община Белица“, открита с решение № РД-15-221 от 25.07.2016 г. на Кмета на община Белица.

Проектът за Общ устройствен план на Община Белица е изготвен от експертен екип на ДЗЗД „Гео проджект 2016“ гр. София въз основа на:

- Задание за изработване на Общ устройствен план на Община Белица,
- Съгласувателни писма към заданието от Министерство на културата - Национален институт за недвижимо културно наследство, Министерство на околната среда и водите, Регионална инспекция гр. Благоевград.
- Техническо предложение за участие в открита процедура за възлагане на обществена поръчка.
- Концепция за устройствено развитие на община Белица, изработена, представена за обсъждане и приета от Възложителя.
- Решенията след проведени обсъждания с Възложителя в проведените срещи и консултации.

Предварителният проект на Общ Устройствен План (ОУП) на община Белица се явява първа фаза, съгласно чл22, ал.2 от Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените планове.

1. СЪЩНОСТ НА ОУП

От древността до днес човек е търсил предвидимост и контрол над процесите в заобикалящата го среда. С развитието на обществото, усложняването и ускоряването на протичащите процеси в социалните общности, възниква и потребността от развитие на градското пространство, като основна част от средата за развитие на една цивилизация. С времето социалната, икономическата, културната политика на обществото започват да намират своето отражение в създаването на схеми и планове за устройство на територията.

От друга страна се наблюдава повишаване на интензивността на развитие в глобализиращият се свят, което води до намаляване на времето за оценка и реакция към случващото се в средата. Това води до нуждата от предварителни прогнози и анализи на възможните посоки на развитие, на съществуващите проблеми и заплахи и възможните решения, с оглед постигане на среда отговаряща на съвременните потребности на обществото.

Обобщено казано, днес устройствените схеми и планове се явяват основен инструмент при провеждане на политики за постигане на устойчиво развитие на макро ниво и проводник на държавната и общинска политика в процеса на инвестиционно проектиране.

Настъпилите съществени изменения в социално-икономическата среда и условията, в които се развива България, нуждата да се осигурят равнопоставеност на отделните субекти в икономическия живот, защита и баланс на интересите и собствеността на всички участници в

устройствения процес, водят след себе си и до промяна на политиката за устройство на територията. Нуждата от инструментариум за провеждане на общинската и на държавна политика, в защита на обществения интерес, екологичното равновесие и защитата на културно-историческото наследство, определя необходимостта от изготвянето на планове и стратегии за развитие на териториите на ниво община.

В действащата към момента национална система от нормативни документи ОУПО и Общинския план за развитие (ОПР) се явяват основна връзка между Закона за регионално развитие (ЗРР) и Закона за устройство на територията (ЗУТ). ОУПО и Общинския план за развитие (ОПР) са основните документи регламентиращи общинските политики за развитие на месно ниво.

ОУП се явява междинно звено между Регионалната схема за пространствено развитие на област (РСПРО) и отделните Подробни устройствено планове (ПУП), касаещи предназначението на всеки отделен имот. С ОУП се цели визуализирането и конкретизирането в териториално измерение на целите, политиките, мерките залегнали в стратегическите документи от по високо ниво, а именно Регионалната схема за пространствено развитие на област (РСПРО) и Областната стратегия за развитие (ОСР), като инструмент за провеждане на общата държавна политика на ниво община.

С ОУП се дава пространствено измерение на предвижданията и на други стратегически и планови документи за територията на общината – стратегии за развитие в областта на околната среда, управлението на отпадъците, туризма, икономиката и т.н. Визуализират се ограничителните режими върху територията, произтичащи от различни закони и подзаконови нормативи по отношение на опазването на историческото и културно наследство, горския и земеделски фонд, опазването на околната среда и възстановяването на нарушени територии и т.н.

Всичко това и липсата на изготвен планове за развитие на териториите на ниво община, води до нуждата от изготвянето на ОУП на Община Белица.

2. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУП

2.1. Цели на ОУП

Основна цел на Общият устройствен план на общината е да се създаде планова основа за нейното дългосрочно устойчиво териториално развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и на база характерните за общината природни, културно-исторически и антропогенни дадености, ресурси и характеристики.

Изхождайки от принципите на устойчивото развитие за баланс между екологично равновесие, икономически растеж и социален просперитет при оптимално използване на природните дадености, постигането на главната цел се предпоставя от изпълнението на следните специфични цели:

- Подобряване на жизнената среда чрез осигуряване на съвременно ниво на обществено обслужване, обитаване, възможности за рекреация, спорт, техническа и пътна инфраструктира и т.н.
- Стимулиране на икономическото развитие на Общината, чрез създаване на планова основа и с инструментариума на устройственото планиране.

- Баланс между частните и обществените интереси на територията на Общината, отчитайки едновременно правото на собственост и нуждата от защита на обществения интерес.
- Опазване и използване на потенциала на природните дадености и културно-историческото наследство.
- Увеличаване възможностите за управление на съществуващите в момента и потенциални урбанистични процеси на територията от страна на ръководството на Общината и административния апарат.
- Контрол върху процесите на по-нататъшна урбанизация на територията на общината с цел запазване целостта и стабилността на природната й среда с инструментите на устройственото планиране

2.2. Задачи на ОУП

Изхождайки от формулираните цели на ОУП на община Белица и от схващането, че планът ще бъде управленски инструмент на Общината в сферата на пространственото й развитие, се формулират и неговите задачи. Важно предварително условие в това отношение е да се съгласуват целите и задачите на ОУП с целите и задачите на Общинския план за развитие на общината за новия програмен период 2014-2020 г., с предвидените насоки за развитие в Регионалната схема за пространствено развитие на област (РСПРО), да се осигури връзка и приемственост с други програмни документи за развитие на общината и областта по отношение на туризма, екологията, управлението на отпадъците и т.н..

- Основните задачи на плана са:
- Определяне на общата структура на територията, местоположението и границите на отделните урбанизирани територии, земеделските и горски територии, природозащитените зони, територии с културно-историческо значение, нарушени територии, територии със специално предназначение и др.
- Определяне на устройствен режим на отделните територии, правилата и ограниченията за ползването им, като се съблюдават на режимите, които са установени със специални закони.
- Усъвършенстване на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура на територията на общината, връзките с териториите на съседните общини и със системата от инфраструктурни мрежи и съоръжения на национално ниво;.
- Усъвършенстване на пространствения модел на организация на системата на социалната инфраструктура
- Установяване на уязвими територии с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия регламентиране на превантивни мерки, методи за защита и начин на устройство на териториите.
- Създаване на необходимите условия за използване на потенциала на териториите държавна и общинска публична собственост.
- Създаване на условия за балансирано устройствено развитие в урбанизираните и извън урбанизираните територии, чрез поддържане на екологично равновесие и опазване на околната среда.

- Осигуряване на условия за опазване и социализация на обектите на културно историческото наследство, за дефиниране и опазване на културни ландшафти и природните забележителности. Регламентиране на допустимото натоварване върху териториите с естествени рекреационни и други ресурси.
- Разработване на правила и нормативи за прилагане на ОУПО.
- Определяне на последователност (етапност) за реализиране на приоритетни устройствени дейности.

3. ОБХВАТ И СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ОУП

Съгласно чл. 105 от Закона за устройство на териториите ОУП биват 4 вида:

- ОУП на община;
- ОУП на части от община – група съседни населени места с техните землища;
- ОУП на населено място – град заедно с неговото землище;
- ОУП на селищно образувание с национално значение.

С оглед на постигане на заложените по-горе цели и изискванията в нормативната уредба за планова обезпеченост на територията, устройственият план на община Белица обхваща цялата територия на общината, включвайки общинския център и отделните населени места заедно с техните землища – Общ устройствен план на община (ОУП).

Времевият диапазон за действие на ОУП регламентиран в Наредба №8 е 15-20 години.

При определяне на времевия хоризонт на действие на плана следва да се има предвид времетраенето на плановите периоди за развитие възприети от ЕС, а именно седем години. Имайки предвид необходимостта от стабилност на предвижданията на плана във време на действие на поне два планови периода и необходимото технологично време за изготвяне на настоящият и последващият ОУП следва да се приеме хоризонт на действие от 20 години.

Този времеви хоризонт не изключва възможността от изменения на бъдещия план при промяна на параметрите на средата във времето. С оглед на добрите практики се предвижда актуализация на ОУПО през 2027 г.

Прогнозният период, за който се създава ОУП на община Белица е 2037-ма година.

4. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО БЕЛИЦА

4.1. Принципи при изготвяне на аналитичните проучвания

Изготвените анализи на състоянието на отделните функционални системи на плана и на някои от основните проблемни направления (демография, заетост на трудовите ресурси, безработица, здравеопазване, образование, култура и културно-историческо наследство, обитаване, инфраструктура, екология, зелена система, икономика и т.н..) имат за цел да допълнят аналитичните проучвания, съдържащи се в Плановото задание. Предмет на допълнителните аналитични проучвания са факторите, които оказват влияние за състоянието на съответната функционална система или проблемно направление. Също така при изготвянето на плана е взета предвид и възможността от промяна на провежданите политики било с оглед промяна на стратегически планове и документи. било поради причини от чисто политическо естество, обществени нагласи или икономически реалности.

Проучени и отчетени са измененията в нормативната база, регулираща обществените отношения, касаещи развитието на съответната функционална система или проблемно направление.

С цел очертаване на тенденциите в развитието на анализираната функционална система, или проблемно направление, аналитичните проучвания обхващат ретроспективен период от минимум 5 години назад във времето, (2012-2017 г.), което дава възможност за очертаване на определени тенденции в развитието на процесите на територията на общината.

4.2. Принципи при изготвяне на стратегическите прогнози

Устройственото планиране на населените места на територията на общината и землищата им е свързано с прилагане на устройствени решения, засягащи статута, устройствените режими и др. Срокът на действие на решенията в устройствените планове е дълъг – 20 години. Устройствените решения, които ще се прилагат се обосновават с прогнозни разчети. При тяхното изработване се съблюдават определени методически изисквания с оглед постигане на предварително формулираните цели, приоритети и задачи на самия ОУП. Основните идеи и виждания за прогнозното развитие на отделните функционални системи на ОУП се представят под формата на концепции за прогнозното развитие на тези функционални системи, в т.ч. и хипотези до 2037 г.

Необходимостта от прогнозите за развитието на функционалните системи и на проблемните направления от тях се предпоставя и от действащата нормативна уредба по ТСУ (чл.18 ал.3 от Наредба № 8 на МРРБ).

4.3. Етапност и времеви хоризонт на стратегическите прогнозни проучвания

Важно методическо изискване е прогнозните проучвания, използвани за целите на ОУП да са с дългосрочен хоризонт (далеко - перспективни). Този хоризонт следва да съответства на срока на действие на утвърдения ОУП, който по действащата нормативна уредба е 15-20 годишен. С оглед възприетия подход за етапна реализация на устройствените решения на ОУП се налага разработените прогнози да имат като минимум поне един междинен етап.

В съответствие с налаганите в практиката изисквания за съчетаване на дейностите по социално-икономическото и инфраструктурно развитие на отделните териториални единици и на отделни градове с устройственото планиране на същите (т. нар. “пространствено развитие”) се утвърждава мнението като хоризонт на междинния етап на прогнозите в ОУП да се използва възприетия от Европейския съюз 7-годишен цикъл на валидност на стратегическите и планови документи.

Дългосрочният времеви хоризонт на прогнозите за перспективното демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие, както и вероятностният характер на самите прогнози изискват те да бъдат представени в определен диапазон “от – до”. Резултатите от прилагането на ОУП, разработвани в миналото, при които са ползвани прогнози с еднозначен („твърд”) вид показват, че сбъдваемостта им е по-ниска от тези, които са в „отворен” вид – с определен диапазон.

4.4. Вариантност на развитие

Перспективното, комплексно, демографско, социално-икономическо и инфраструктурно развитие на общината през следващите две десетилетия (до 2037 г.) ще се

осъществява под влиянието на комплекс от фактори със задържащо и със стимулиращо въздействие. В определени моменти превес могат да имат факторите, стимулиращи развитието, а в други тези, които са със задържащ характер. Това предопределя избора на вариантния подход при изработване на самите прогнози.

В прогнозите за перспективното развитие на функционалните системи и на проблемните направления, използвани при изработване на ОУП се използват следните варианти:

Тенденциален, наричан още минимален или песимистичен (при доминиращо влияние на фактори със задържащ характер) и запазване на тенденциите от досегашното комплексно демографско, социално- икономическо и инфраструктурно развитие;

Реалистичен - при отчитане на очакваното влияние на фактори със стимулиращо влияние и незначително въздействие на фактори със задържащ характер;

Оптимистичен – базиран на вероятността за доминиращото влияние на фактори със стимулиращ характер.

Важно методическо изискване към прогнозите, ползвани при изработване на ОУП на общината е териториалната диференциация на някои от разчетите. С приоритет са разчетите, отнасящи се за основните структурни елементи на общинския център, туристическия център и отчитане наличието на вторичен общински център по протежение на основната транспортна ос на територията.

4.5. Методологически подход за разработване на ОУПО Белица

Многоаспектността на проблемите и факторите, които оказват влияние върху развитието на територията на една община, изискват подходящ подход при разработване на самия ОУПО, а също и при диагностицирането на текущото състояние и прогнозиране на бъдещето. Отчитайки спецификата на задачата и с цел адекватно и разработване, бе възприет интегрирания подход на работа. В голяма част от тях той се комбиниран и с други методи в зависимост от конкретната дейност. Основен инструмент в разработването на плана бе въвеждането на ГИС технология, позволяваща разработването на интегрирани анализи комбиниращи различни параметри елементи и характеристики с цел правилното и адекватно отчитане комплексността на реалната среда и нейното моделиране. Създадената интегрирана географска информационна система е в основата за пространствено обвързване и отлагане на събраната информация, генерираната такава в процеса на работа и лесното визуализиране на графичните материали по проекта. Цифровият модел на плана съдържа база данни за устройството и застрояването на различните видове територии, зони и терени. Това дава възможност за:

- Достъп до актуална, единна, унифицирана и стандартизирана информация както за всеки член на авторския колектив, така и за Възложителя, през времето за изпълнение на поръчката и и през периода на прилагане на плана;
- Работа на множество специалисти едновременно по попълването, обработката, извличането на данни по едно и също време, без да се нарушава качеството;
- Лесна актуализация на информацията както в рамките на разработването на ОУПО, така и при прилагането на плана и неговото наблюдение;

- Бързо, удобно и лесно генериране на справки по зададени критерии, отчети, графични материали, автоматизирани паспорти по видове територии, устройствени зони, терени и обекти;
- Провеждане на комплексна интегрирана оценка на устойчивостта към всички етапи от разработването на плана.

В този смисъл, за извличане на максимален ефект и ползи от така изготвената база данни и оптимизиране бъдещата работа на отговорните лица и структури във връзка с управлението на територията, се препоръчва на общинската администрация да поддържа и актуализира своевременно данните в географската информационна система.

При изпълнение на дейностите по изработване на ОУП са използвани следните методи:

- Наблюдение – извършено от екипите на място и в Интернет.
- Проучване – посещение на място и получаване на директна информация и данни от различни дирекции и отдели в Общинска администрация, писма за събиране на допълнителни данни и информация от различни институции, събиране на познания, мнения, опит и предложения чрез въпросници и/или анкета и др.
- Описание – създаване на писмени документи (ОУПО).
- Анализ и Синтез – анализиране на базовата изходна информация и данни, обобщаване на резултатите, изводи и препоръки.
- Оценка – оценка на социално-икономическото състояние и степен на развитие на общината, оценка на възможностите за постигане на заложените цели, оценка на материалните, човешки и финансови ресурси за изпълнение на плана.
- Сравнение – сравняване на цифрови данни, факти, показатели и резултати от проучването и наблюдението и на тяхна база изводи и формулировки в плана.
- Работа в екип – разпределение на задачите по експерти и съглсуване действията на екипа за изготвяне на ОУП с Общинската администрация на Община Белица.
- SWOT анализ – анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.
- Индексен метод - сравняване равнището на даден статистически показател към момента и неговото равнище в минал период или към равнище на минало време, прието за база.
- Графични методи – за изобразяване на резултатите, фактите и тенденциите, ще се използват геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината. ОУП да съдържа цветни карти, таблици, графики, фигури и схеми.

5. ИНФОРМАЦИОННА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

5.1. Изходни данни за изработване на проект за ОУПО Белица

Основната информация при изработването на предварителен проект на ОУП на община Белица е от следните източници:

- Задание и опорен план за изработване на ОУП на община Белица – 2015 г.
- Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

Това са основни документа, които са одобрени от Общински съвет - Белица. За отбелязване е, че и двата документа са разработени за целия спектър на изискваната проблематика и предоставят добра изходна информация за проектантския колектив.

За изработване на ОУПО са използвани изходни данни и от следните документи:

- Национална концепция за пространствено развитие;
- Национална стратегия за регионално развитие;
- Стратегия за развитие на област Благоевград 2014-2020 г.
- Областна стратегия за устойчиво развитие на горите 2007-2017 г.
- Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Белица 2016-2020 г.
- Горскостопански план на общинските гори, ДГС Белица и ДГС Елешница.
- План за управление на Национален парк „Рила“
- Програма за опазване на околната среда на община Белица 2015-2020 г.
- Стратегия за управление на общинската собственост за мандат 2015-2019 г.
- Наредба за насърчаване на инвестициите в община Белица.
- Наредба за управление и стопанисване на общинските горски територии – собственост на община Белица.
- Наредба за управление, стопанисване и ползване на земите от общинския поземлен фонд.
- Наредба за управление на отпадъците, поддържане и опазване чистотата на територията на община Белица.
- Проект по ТГС „България – Македония“ – „Подготовка на предпроектни проучвания за развитие на ски-туризма в планинските райони на Белица, България и Македонска Каменица, Македония“.
- Официални интернет страници на Община Белица, министерства и други институции;
- Официални писма и данни от: „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, Държавна агенция „Електронно управление“, ВиваКом, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ – гр. Благоевград, Регионален исторически музей – Благоевград, РИОСВ – Благоевград, Регионална здравна инспекция - Благоевград.
- Други източници.

5.2. Актуализация и доразвитие на проучвателната основа на ОУПО Белица

За събирането на допълнителна информация, проектантите предоставиха на община Белица списък на необходимите изходни данни, адресирани до общински, областни, регионални и национални служби и институции. Получени бяха съответните данни и информация от:

- „Водоснабдяване и канализация” ООД – Благоевград;
- Държавно горско стопанство – гр.Белица;
- Областна дирекция земеделие (ОДЗ) – гр.Благоевград;
- Областно пътно управление (ОУПО) – гр.Благоевград;
- Общинска администрация – гр.Белица;
- Дирекция НП „Рила“
- Срещи и кореспонденция с кметовете и кметските наместници на селата в общината и др.

На място бе събрана допълнителна информация от техническата служба на общината и при срещи с кметовете и наместниците на населените места.

За изработването на опорния план, на колектива са предоставени от общината, карти на възстановената собственост за землищата на селата и кадастрална карта за землището на гр. Белица, с. Дагоново, с. Краище, с. Горно Краище и с. Бабек.

Опорният план е изработен съгласно изискванията на нормативните документи, вкл. Наредба №8 от ЗУТ и допълнен с изискванията от НИНКН – гр. София.

ЧАСТ I - АНАЛИЗ

ГЕОПРОСТРАНСТВЕН И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРИТОРИЯТА

1.1. Географско разположение

Община Белица е разположена в Югозападна България – в североизточната част на област Благоевград, в южните склонове на Рила и Западните Родопи, върху площ от 267,35 кв.км. Нарежда се на последно място по големина от общо 14-те общини в област Благоевград и на 11-то място по брой на населението. Граничи с 6 други общини: на югоизток – община Банско, на юг и запад – община Разлог, на североизток – община Якоруда, на северозапад – община Рила (Област Кюстендил), на север – община Самоков (Софийска област) и на изток – община Велинград и община Сърница (Област Пазарджик).

Общината обхваща 12 населени места - общинският център гр. Белица, и 11 села, които са разположени в южната част на общината (Бабяк, Горно Краище, Гълъбово, Доганово, Златарица, Краище, Кузьово, Лютово, Орцево, Палатик, Черешово). Осем от тези села са разпръснати във високопланинската част на Родопите. Селищната мрежа е слабо развита поради ограниченията на релефа, като липсва административен и икономически център с надобщинско значение.

Фиг. 1 Карта на област Благоевград и местоположение на Община Белица в нея

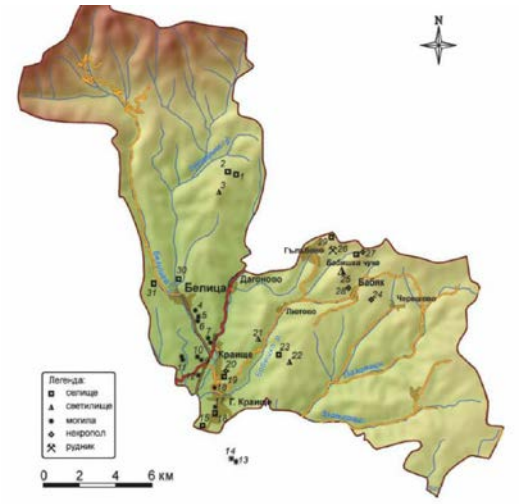


Община Белица е означена с ЕКАТТЕ – BLG02 по категоризацията на общините в Република България, съгласно заповед № РД-02-14-2021/14.08.2011 година на Министъра на регионалното развитие.

Фиг.2 Граници на общините в област Благоевград



Фиг.3 Граница на община Белица



Административният център гр. Белица, е разположен на 71 км от гр. Благоевград, се намира в Южната част на Рила и е свързан с отклонение от 4 км от главния път Разлог – Велинград, който свързва общината с международните пътища Е-79 и Е-80, а също и националния II-19. Това осигурява транспортна връзка до София, Пловдив, Благоевград и ГКПП Кулата и ГКПП Илинден.

Разстоянията между общинския център и селата в общината по шосе са както следва:

- Белица – Бабяк – 18.7 км;
- Белица – Горно Краище -7.4 км;
- Белица – Гълъбово – 18.5 км;
- Белица – Дагоново – 8.2 км;
- Белица – Златарица – 34.7 км;
- Белица – Краище– 5.1 км.
- Белица – Кузьово – 21.2 км.
- Белица – Лютово – 14 км.
- Белица – Орцево – 25.9 км.
- Белица – Палатик – 28.5 км.
- Белица – Черешово – 25.4 км.

Средната отдалеченост между селата и общинския център е 18.8 км.

1.2. Функционално-йерархична структура и регионални връзки

Община Белица е отдалечена от главната национална транспортна мрежа и транстанспортни коридори на европейско ниво. Основната транспортна артерия интегрираща общината в националната територия е второкласния път II-84 Разлог – Велинград – Пазарджик, свързващ общината с областния център гр.Благоевград чрез второкласния път II-19 Симитли – Гоце Делчев. С нарастващо значение за развитието на територията е

направлението Разлог – Гоце Делчев и връзката към съседна Гърция през ГКПП Илинден. Съгласно НКПР 2013-2025 г., второкласния път II-19 Симитли – Гоце Делчев – ГКПП Илинден е определен като регионална транспортна ос и се явява най значимата транспортна ос в близост до община Белица. С важно значение е и трасето на теснолинейката по линията Септември – Добринище, част от второстепенната ЖП мрежа.

Пространственото развитие и регионалните връзки на НМ от община Белица са в пряка връзка с даденостите на релефа. Разположени в котловина и по планинските склонове, развитието на НМ на територията на общината са пространствено ограничени от върховете на Рила от север и от високите била на Родопите от изток, възпрепятстващи интензивните връзки в тези посоки.

На над общинско ниво Община Белица има ясно изразена функционално-йерархична връзка с областния център - град Благоевград и силни функционални връзки с разположените по протежение на на републикански път II-84, съседни общини Разлог и Якоруда. В град Благоевград и град Разлог, жителите на община Белица ползват също така здравни и образователни услуги. В общината липсва болница или друг вид медицински център, а личните лекари, обслужващи селата, не могат да предоставят всички необходими здравни услуги. Активното ползване на образователните услуги в двата града е благоприятствано от близостта с град Разлог и възможността семействата да избират най-подходящите за техните деца учебни заведения за продължаване на средното и висшето образование в град Благоевград.

С голямо значение за общината са функционалните връзки на надобщинско ниво с общините Банско, Якоруда и Велинград, в икономическо и културно отношение, наличие на изявени роднински връзки на населението и др.

Транспортната осигуреност и състоянието на пътищата са от ключово значение за интензивността на регионалните връзки. Именно поради това връзките изток-запад са по-активни от вътрешните за територията на общианта връзки север-юг. Наблюдава се ясна тенденция за концентрация на активността около републиканския път преминаващ през община Белица.

На общинско ниво се наблюдава наличието на два изявени центрове на развитие в лицето на административния център град Белица и разположените югоизточно от течението на Места, с.Краище и гравитиращото към него с. Горно Краище, където е и най голямата концентрация на население. Икономическата активност е съсредоточена в град Белица, но се наблюдава тенденция за концентрация на производствени, обслужващи и търговски зони по протежение на второкласния републикански път Разлог- Велинград и успоредната му ЖП линия.

Като вторичен опорен център се явява с.Бабяк, имало средищно значение за селата от Родопския дял на общината в миналото, днес със значително намалено значение следствие на концентрацията на населението около републиканския път.

Функционалните връзки на общинско ниво са предопределени от йерархичната структура с център гр.Белица.

Наблюдават се и връзки с отделни НМ от съседните общини на местно ниво с локално значение. Като добре изявени и интензивни са връзките на гр. Белица със съседните с.Горно и Долно Драглище и с.Добърско, а по слабо изявени поради релефните ограничения и

състоянието на транспортната мрежа са между селата в източната част на Родопския дял на общината и селата и махалите в съседните им общини.

При определянето на значението на населените места като центрове на развитие в Югозападен район (ЮЗР) е възприета йерархичната структура на градовете-центрове в Националната концепция за пространствено развитие (2013-2025). Белица е дефинирана като пето ниво – много малки градове и села – центрове на общини, а територията на общината като периферна територия.

Като основен опорен център в сферата на туризма се явява КК „Семково“. Община Белица притежава изключителни природни дадености и климатичните условия, които заедно с наличието на КК"Семково" и Парка за реадаптация на танцуващите мечки, разположен в м."Андрианов чарк" са сериозна предпоставка за развитието на екологичен и устойчив туризъм в общината и обособяването му като важен отрасъл на общинската икономика. Наличието на обекти от КИН и природните дадености в с. Бабяк са предпоставка за развитието му като вторичен опорен център в сферата на туризма.

1.3. Обобщен профил на община Белица

Основни характеристики

- Площ: 293,648 кв. км. и заема 4,25% от област Благоевград
- Брой населени места: 12, в това число 1 град и 11 села
- Релеф, характер на територията: Полупланински. Надморска височина от 750 m в най-южната ѝ част по течението на река Места в землището на село Горно Краище до рилският Голям Мечи връх (2618 m).
- Териториална структура: 19,9% земеделски, 61,9% горски, 15,3% защитени територии (по смисъла на ЗЗТ), 2,2% урбанизирани, 0,7% други
- Степен на урбанизация: 33% градско, спрямо 67% селско население
- Селищната мрежа: добре развита, разположена в близост до поречието на река Места и Родопската част от общината
- Оси на урбанистично развитие: главна ос – път II-84 Велинград – Юндола – Белица – Разлог и ЖП линия Септември – Добринище, второстепенна ЖП-мрежа
- Пътна мрежа: добра пространствена организация съобразно ландшафтните ограничители, добро общо състояние на основната общинска пътна мрежа, лоши и неизградени участъци към слабонаселените НМ и КК „Семково“
- Воден транспорт: липсва потенциал за развитие
- Инженерна инфраструктура: относително добре развита, но недоизградена ВиК инфраструктура, относително добре развита електроразпределителна мрежа, недостатъчно развита мрежа електронни съобщения

Социални характеристики

- Население: 9541 души към 31.12.2016 г. (3% от населението на област Благоевград)
- Гъстота на населението: 35,69 д/кв. км (49,33 д/кв. км за област Благоевград, 63,98 д/кв. км за страната)
- Естествен прираст: - 8 души към 30.12.2016 г.
- Механичен прираст: - 68 души към 30.12.2016 г.

- Възрастова структура: Все още не се констатира тенденция на застаряване на населението – до 29 г. са 35% от населението, от 30 до 59 г. – 43%, а над 60 г. – 22%.
- Етническа структура: 60% българи, 30% турци, 2,5% роми, неопределили се и непоказани 7,5% към 01.02.2011 г.
- Образователно равнище: 7,6% висшисти, 28% средно, 39% основно образование, 16,4% начално образование и 7% незавършено начално образование и 2% никога непосещавали училище, към 01.02.2011 г.
- Система на здравеопазване: добре развита по отношение на АПМП, АГПМП и АСМП, с нисък потенциал за развитие на по-високо ниво
- Недвижими културни ценности: множество паметници на културата, в това число с национално значение.

Икономически характеристики

- Водещи отрасли: 48% Търговияи услуги, 18% Преработваща промишленост, 15% Хотелиерство и ресторантьорство, 6,5% Хуманно здравеопазване и социална работа, 2,5% Селско, горско и рибно стопанство и 10% Други към 2012 г.
- Структура на нефинансовия сектор: 91% микро предприятия (201 броя), 20 броя малки и средни предприятия, липсват големи предприятия към 2012 г.
- Коефициент на безработица: 62,6% към 31.12.2015 г.

Екологични характеристики

- Защитени територии по ЗЗТ: 4497 ха от територията на общината попада в НП „Рила“ и „НАТУРА 2000”
- Климат: Преобладаващ е преходноконтинентален климат със слабоизразено средиземноморско влияние, а в по- високите части на планините – планински.

2. РЕГИОНАЛНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЗНАЧЕНИЕ НА ОБЩИНАТА В НАЦИОНАЛНАТА ТЕРИТОРИЯ

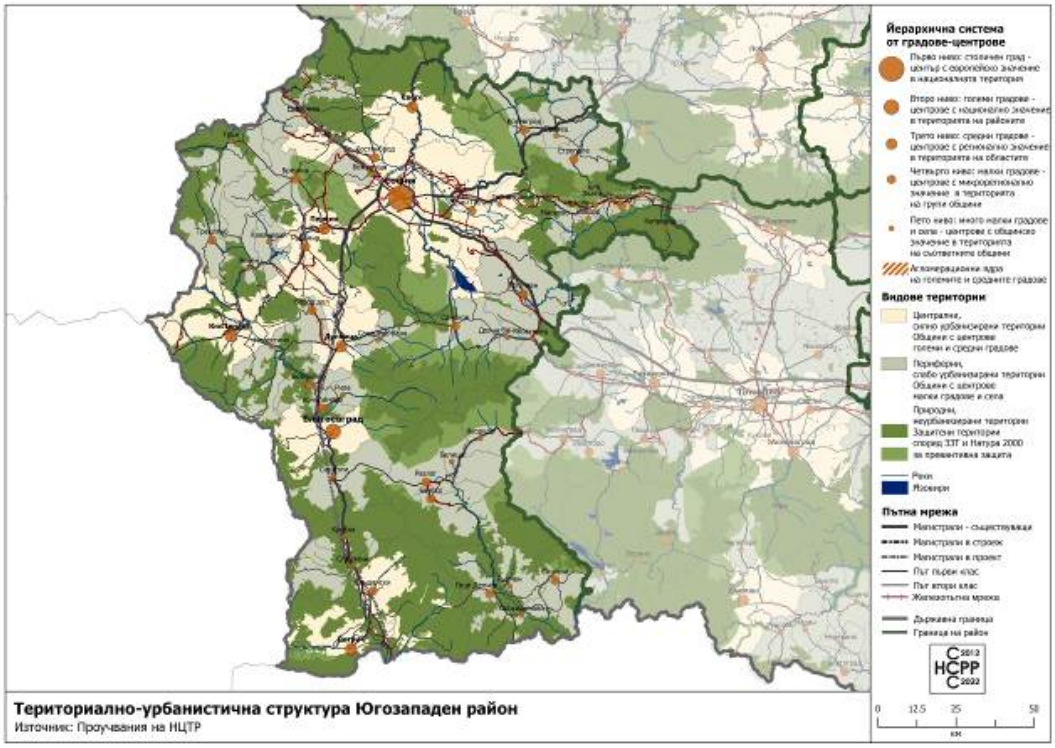
Регионалните условия на дадена община се определят и зависят от няколко групи фактори:

1. пространствени фактори: община Белица попада в категорията на малките общини, разположени в селските и пограничи райони на страната;
2. икономически фактори: потенциалите за развитие на населените места от общината създават възможност за развитието на селско стопанство, а благоприятното разположение –за развитие на туризма;
3. социални фактори: предоставяните услуги са сравнително близо до населението, с изключение на отдалечените села в планинските части на общината;
4. културни фактори: направените археологически проучвания и разкопки в общината разкриват богато културно наследство с национално значение;
5. екологични фактори: общината се характеризира с добро качество на околната среда, което се определя от благоприятните климатични условия и липса на промишлени замърсители;

6. комуникационни фактори: регионалните връзки се определят и от схемата на инженерната инфраструктура и преди всичко в областта на водоснабдяването, електроснабдяването и транспорта.

Област Благоевград, в която попада и община Белица, е разположена в югозападната част на страната. Разположена е между Кюстендилска, Софийска, Пазарджишка и Смолянска област и държавните граници с Гърция и Македония. Благоевградска област се отличава с изключително разнообразие на релефа. В него се включват изцяло или от части най-високите планини у нас –Рила, Пирин и Родопи, в които има територии с високопланински, среднопланински и предпланински релеф. Общата площ на областта включва долините на реките Струма и Места, Пирин планина, както и дялове от планините Рила, Родопи, Славянка, Беласица, Огражден, Малешевска и Влахина Област Благоевград обхваща 14 общини със 280 населени места.

Фиг.4 Териториално-урбанистична структура на Югозападен район



Източник: Национална стратегия за регионално развитие на Р България, 2012-2022 г.

Област Благоевград се характеризира с:

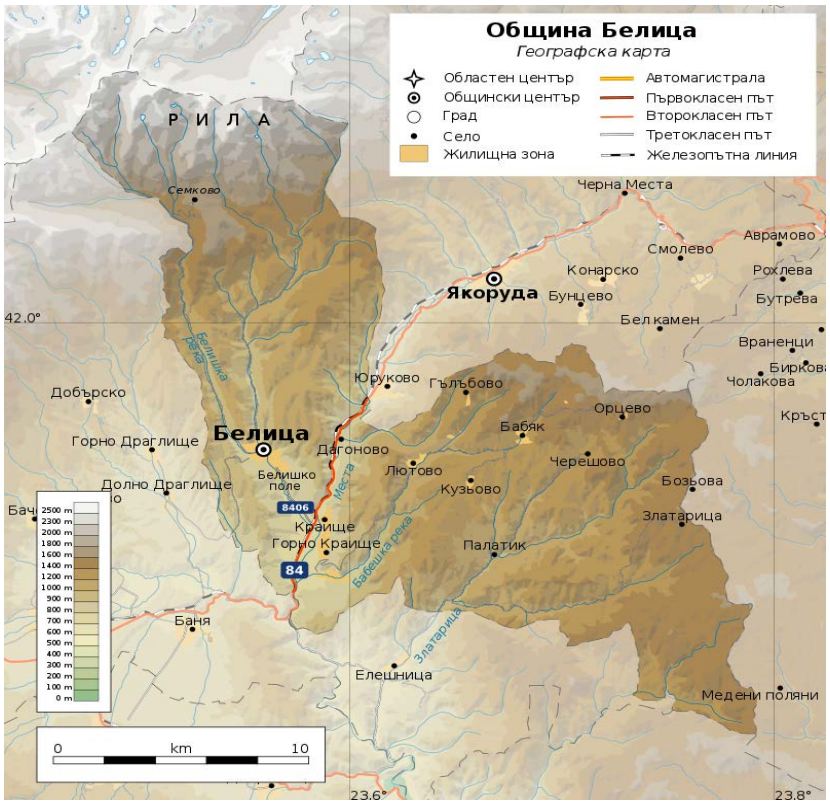
- Стратегическо разположение, като външна граница на България и ЕС;
- Утвърден транспортно-комуникативен център с добра транспортна инфраструктура;
- Богато разнообразие на природни, културно исторически, етнографски и други дадености;
- Относително запазена околна среда без наличие на големи замърсители;
- Подходящ, благоприятен и разнообразен климат и температури;
- Богато и международно признато културно-историческо наследство с уникални характеристики не само за страната, но и в рамките на Европейския съюз;

- Изградени традиции в основни иконо-мически сектори – с основен акцент върху туризма и селското стопанство;
- Сравнително балансирана структура на населението в сравнение с останалата част от страната;
- Добра осигуреност на населението с учебни заведения и преподаватели;
- Висок нетен коефициент на записване на населението в I-IV клас и IX-XIII клас.
- Ниски нива на напуснали системата на образованието (начално, основно и средно);
- Наличие на реномирани висши учебни заведения, с изградени традиции;
- Сравнително ниски местни данъци и такси;
- Относително бързи и качествени административни услуги;
- Добре развит туризъм.

3. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

3.1. Релеф

Релефът на община Белица е преобладаващо планински и полупланински. Средният наклон на терена е 9,1%. Територията обхваща части от Рила, Родопите и долината на р.Места. Източно от долината на река Беличка се простират части от Източният /Мусаленския/ дял на Рила планина. Широките поляни на Семково / около 1600 м.н.в./ по южния склон на Рила разнообразяват релефа на стръмно спускащите се към



Фиг.5 Релеф и надморска височина на община Белица

Разложката котловина планински склонове. Източно от Пирин планина се простират котловините и праговете по течението на р.Места. На изток Разложката котловина се загражда от рида Дъбраш /ср.надм.в. 1600 м./, който принадлежи на Западните Родопи.

Съгласно класификационният код за средната надморска височина на териториалните единици за населени места в РБългария, надморската височина на населените места в общината варира от 800 до над 1000 метра.

Средната надморска височина е 1351 м., а денивелацията е 450 м., което оказва неблагоприятно влияние върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на общината, както и върху развитието на селищната мрежа.

Релефът оказва най-силно влияние върху селското стопанство и транспорта. По планинските склонове съществуват добри условия за многоотраслова селскостопанска структура и специализация предимно в отглеждане на селскостопански добитък.

3.2. Климат

3.2.1. Специфични климатични условия

Най-специфичният белег на климата в България, в частност - особено в района на Рила планина, е неговата преходност между умерения и средиземноморския климат. Границата между умерено-континенталната и преходно-континенталната климатична област минава по северните подножни склонове на Рила планина, а между преходно-континенталната и континентално-средиземноморската област – по нейните южни склонове. Това е основният зонален фактор, който влияе върху формирането на климата на територията на обшината. Характеристиките му зависят от количеството на постъпващата слънчева радиация, както и от спецификата на атмосферната циркулация, в системата на общия атмосферен пренос.

Община Белица попада основно в преходно-континенталната климатична зона на страната, заемайки междинно положение спрямо останалите две главни климатични зони в България - умерено-континентална от север и континентално-средиземноморска от юг.

Община Белица е живописно разположена в североизточната част на Разложката котловина и Благоевградския район по долината на р. Места между южните склонове на източна Рила и северните склонове на Велийшко-Виденишкия дял на западните Родопи. Преобладаващ е преходноконтинентален климат със слабоизразено средиземноморско влияние, а в по-високите части на планините – планински. Местната специфика на климата, формирана от една страна под влияние на основния зонален климатичен фактор –слънчевата радиация, респ. локалната географска ширина (около 420 с.ш.), а от друга страна - под силно изразеното влияние на планинския релеф, като основен азонален климатичен фактор и се свързва най-често с надморската височина. Планинският релеф, голямото вертикално разчленение и радиалната ориентация на планинските ридове обуславят етажиране на климатичните условия с изразителни местни колебания. Наред с това, обаче, трябва да се подчертае и важното значение на формата на релефа, експозицията и наклона на склоновете, разчлененността, положението на релефните форми спрямо атмосферния пренос и др. Съвкупността от тези елементи на релефа оказва въздействие върху стойностите на всички климатични елементи и обуславя спецификата и многообразието на климатичните условия на територията на общината.

3.2.2. Валежи

Валежите са важен климатичен елемент, оказващ влияние върху чистотата на атмосферния въздух и количеството и качествения състав на водите. Особеностите в географското положение, преноса на въздушните маси и тяхната трансформация намират отражение във вида, количеството и разпределението на валежите.

Фиг.6 Пространствено разпределение на годишните валежи в България (в мм)

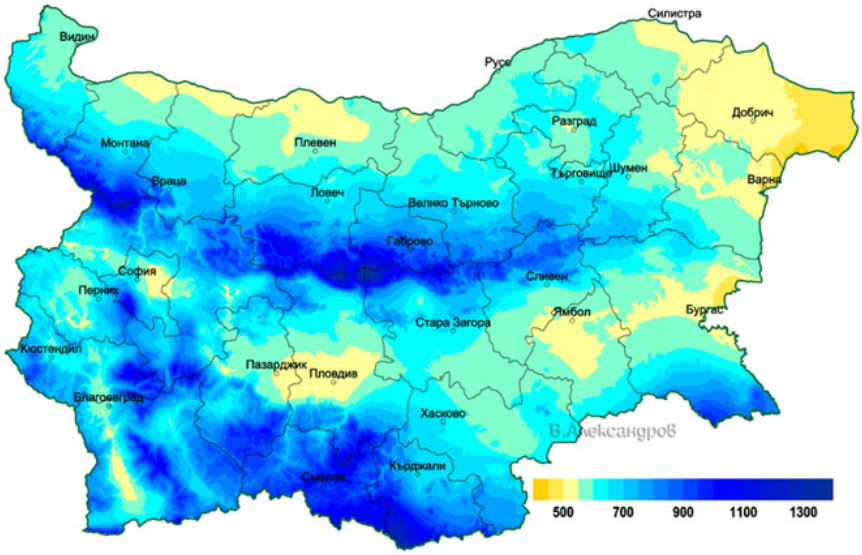


Таблица 1: Месечни и валежни суми на две дъждомерни станции – Разлог и Белица

Дъжд.станция	януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	ноември	декември
Разлог	66	56	53	61	59	57	48	29	34	60	71	72
Белица	54	48	45	48	75	70	57	43	39	53	66	62

Валежният режим показва известни особености. Влиянието на околните планини се отразява повече върху количеството на годишния валеж отколкото върху неговия режим. Средно годишно количество валежи – 66 мм.,което е малко над средното за страната - 640 mm . Най-голямо е количеството през м. май,юни, а най-малки средномесечни валежи има през август, септември . С височината бързо нараства броят на дните със снеговалеж. Мекият средиземноморски въздух, проникващ по течението на р. Места, определя климата в град Белица като лечебен за хората с белодробни заболявания.

Случаите с по-продължителни периоди с непрекъсната снежна покривка са често срещани.Снежната покривка се задържа около 150 дни в годината, като с повишаване на надморската височина нараства и броят на дните със снежна покривка.

3.2.3. Температура

Средната годишна температура на въздуха е 9.3 °C. Лятото е кратко и прохладно със средна температура през м. юли 18 °C. Зимите са студени, като средната януарска температура е около -2 °C.

Според климатичните данни в годишния ход на температурата на въздуха като най студена се очертава втората половина на януари а най-топла – втората половина на юли и първата половина на август.

Абсолютните максимални и минимални температури на въздуха обикновено са свързани с аномалии на времето. Денонощната амплитуда на температурата на въздуха зависи в значителна степен и от количеството на облачността.

Таблица 2: Средномесечна температура на въздуха (°C)

Мет.станция Белица	януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	декември
	-1,7	0,3	3,9	9,0	13,6	16,7	18,6	18,9	15,1	10,4	0,8

Таблица 3: Относителна влажност на въздуха (%)

Мет.станция Белица	януари	февруари	март	април	май	юни	юли	август	септември	октомври	декември
	84	82	74	67	68	68	65	63	65	71	85

Във височина температурата на въздуха се понижава, влажността и количеството на валежите, включително и твърдите, нарастват, скоростта на вятъра се повишава и настъпват изменения в режима на климатичните елементи. Тази картина се усложнява твърде много и от въздействието на останалите елементи на релефа.

Количествата слънчева радиация, получавани върху южни склонове, могат да надвишат няколкократно радиацията върху северните склонове. Негативните земни форми създават условия за задържане на относително по-студен въздух и целогодишна проява на инверсии.

Годишният брой на дни с мъгла нараства правопропорционално с нарастването на надморската височина, тъй като по високите планински части облаците в много случаи се регистрират като мъгли. Наред с надморската височина, обаче, формирането и задържането на мъглите зависи много силно и от някои други физикогеографски фактори, като форма на релефа, а също експозиция и наклон на склоновете.

Влажността на въздуха, изразена чрез пъргавината на водните пари, има ясно изразен годишен ход с минимум през януари и максимум през юли. Средната годишна пъргавина на водните пари в планинската част на общината е около 8-9 hPa, през януари – ср. около 5 hPa, а през юли – ср. около 14 hPa. Пролетта се характеризира с по-ниски стойности, в сравнение с есента, тъй като разходът на топлина за нагряване на постилащата повърхнина е по-голям, което е причина за намаляване на изпарението.

Относителната влажност, индикираща степента на наситеност на въздуха с водни пари, има обратен денонощен и годишен ход спрямо този на температурата на въздуха и пъргавината на водните пари. Максимумът е през декември и януари, а минимумът – през август. В много случаи зимният максимум се измества към ноември, когато овлажнената почва

все още не е замръзнала и изпарението от нея е възможно. С увеличаване на надморската височина относителната влажност нараства през всички сезони, а амплитудата й намалява, достигайки по високите планински части под 10%.

3.2.4. Ветрове

Случаите на вятър имат значение не само като елемент и особеност на времето и климата, но и за някои отрасли на стопанството, а също така и от екологична гледна точка. Голямо значение за формирането на потенциала на замърсяване на атмосферния въздух и подстилащата повърхност има повтаряемостта на ветровете с различна посока и скорост.

Посоката им се определя от преноса на въздушните маси и особеностите на географското положение и местните природни условия.

Таблица 4: Средна скорост на вятъра по посока в m/s за станцията гр. Белица (936÷1000 m надморска височина)

Посока/месец	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
N	3.8	3.3	3.6	2.7	4.3	4.3	3.3	6.8	4.3	2.6	4.0	5.0
NE	3.3	3.0	3.2	2.6	3.4	2.9	2.5	3.8	3.2	1.9	4.5	4.8
E	8.5	3.6	3.1	4.5	3.2	3.1	3.1	4.3	4.4	5.1	7.5	5.8
SE	4.0	7.0	3.6	3.4	3.0	2.6	2.6	4.0	3.2	4.3	3.0	9.0
S	3.0	1.5	8.3	2.3	2.8	2.2	3.7	5.0	3.0	2.7	2.5	3.0
SW	3.7	5.3	6.3	6.7	2.9	4.7	6.1	4.0	9.0	3.9	5.3	5.5
W	5.7	6.0	6.3	6.0	6.6	6.1	6.5	6.2	6.1	6.1	8.2	7.0
NW	8.8	6.1	5.0	6.4	5.3	5.8	4.8	4.7	5.2	4.8	7.5	5.6

Територията на Община Белица попада в зона на малък ветроенергиен потенциал.

Районът се характеризира със средногодишна скорост на вятъра–6÷7 m/s. Скоростта на вятъра показва силно изразено нарастване с увеличаване на надморската височина. В планинските пояси около 1000-1500 м н.в. се наблюдава леко изразено инверсно състояние. Средногодишно скоростта се изменя с 1.0 m/s в подножието на южния склон на Рила. В сезонно отношение скоростта на вятъра нараства от летните към зимните месеци и това е толкова по-добре изразено, колкото по-голяма е надморската височина. С понижаване на надморската височина годишната амплитуда силно намалява достигайки под 1 m/s.

3.3. Геоложки строеж. Полезни изкопаеми. Сеизмичност.

3.3.1. Геоложки строеж и физико-геоложки процеси и явления

Южната част от територията на община Белица попада в западните Родопи. Родопите се характеризира с блоково-разломна структура. Западните Родопи са изградени от допалеозойски и палеозойски метаморфни скали. Най-често срещани са гнайсите, слюдените шисти и мраморите. При херцинското нагъване (през палеозойската ера) се образуват три полегнали на юг-югоизток антиклинали – Севернородопска, Среднородопска и Западнородопска. Техните ядки са изградени от южнобългарски гранити, покрити от метаморфна мантия. През терциера в понижения се образуват езера, в които се отлагат седименти – пясъчници, конгломерати. Проявява се вулканска дейност, в резултат на която се образуват обширни лавови покривки от риолит.

Северната част от територията на община Белица е раположена по южните склонове на Рила планина. Това е блоково-разломна планина, представляваща сводово издигнат хорст с куполообразна форма, в който се наблюдават две разломни системи —

концентрична и радиална. Част е от най-старата суша в района на Балканите — Македоно-Тракийския масив. Планината е изградена основно от метаморфни и интрузивни скали. Ядрото на Рила в по-голямата си част е изградено от гранит. Върху него лежи дебел пласт от кристалинни шисти и гранитогнайси, а над тях на места се срещат пясъчници и конгломерати, резултат от издигнатите терциерни утайки. Най-високите части са изградени главно от гранити, а по-надолу следват кристалинни шисти, чиито съставни минерали са последователно наслоени. Представени са от гнайс, слюдени шисти и амфиболошисти. На много места гранитът преминава в гранитогнайс. Тук се намират още мрамори и амфиболити, формирани през палеозоя — преди повече от 250 милиона години и впоследствие при многобройни издигания през периода на терциера. Планината е заледявана на няколко пъти през плиоцена и плейстоцена. Алпийският ѝ релеф е формиран при последното (Вюрмското) заледяване преди 10-12 000 години, когато снежната граница на планината е на 2100 - 2200 метра. Над тази граница ледниците коренно променят съществуващия дотогава релеф, като образуват дълбоки циркуси (огромни кресловидни вдлъбнатини, отворени от едната страна), остри карлинги (пирамидални върхове), скални зъбери (назъбени била), дълги и тесни трогови долини, обширни морени и други типични ледникови форми. Моренитe в Рила се срещат на височина от 1100 до над 2100 m. Морени се наблюдават при устиета на река Белишка.

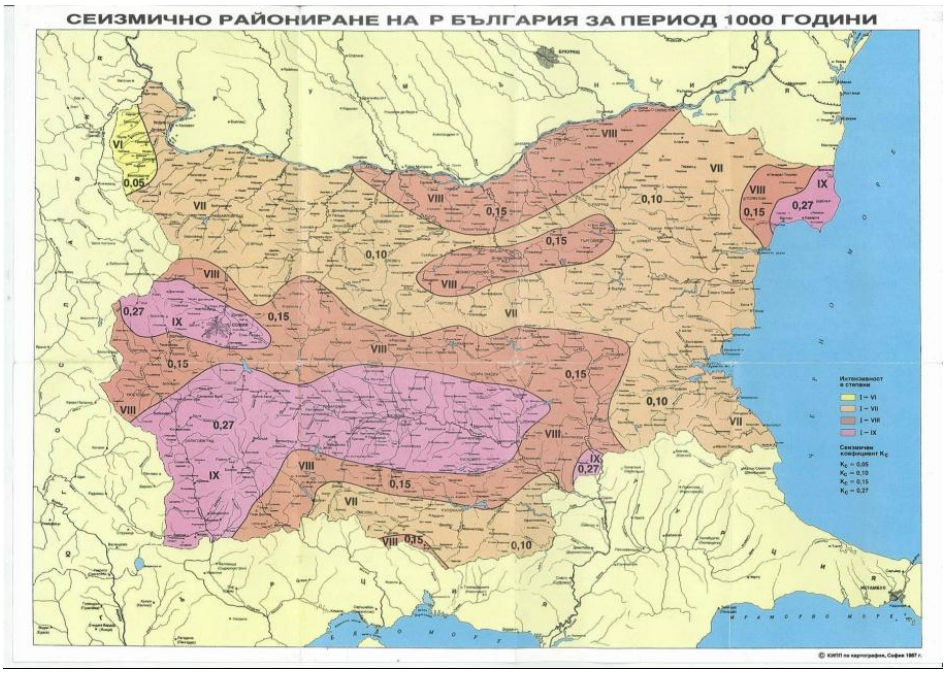
3.3.2. Полезни изкопаеми

За община Белица е характерно наличие на сравнително разнообразни инженерно-геоложки условия. Гранити, гнайси и мрамори се разкриват в северната и източната част на общината. При с.Бабяк са открити находища от молибденит и оловно-цинкови руди, както и залежи от злато.

3.3.3. Сеизмичност

Цялата територия на България е с висока спетен на сеизмична активност - 97 на сто от площта ѝ е застрашена от сеизмични въздействия. Сеизмично-активните зони в близост са Крупник, областите Благоевград, София, Маришка зона, Шабленска зона, районът на Велико Търново и Горна Оряховица.

Фиг.7 Сеизмично районирането Република България



Територията на община Белица на базата на сеизмичното райониране в България попада в зона със земетръсно проявление от IX степен по скалата на Медведев – Щпонхоер – Карник / МЩК 64/

3.4. Хидроложки условия и водни ресурси

3.4.1. Водни обекти с повърхностни води

Хидроложката мрежа е сравнително гъста. Главната водна артерия е река Места. На територията на общината се намират редица рекички и долове. Водните ресурси на общината се формират от рилските реки – Места, Беличка, Вотърчка, както и извиращите от Западните Родопи реки - Бабешка, Златарица, Палатик и притоците им. Река Белишка е с постоянен отток и добре укрепени брегове. При гр.Белица в реката се влива река Вотръчка. На изток от гара Белица, река Белишка се влива в р. Места. Изобилните валежи, продължителното задържане на снежната покривка и сравнително добре развитата горска и тревна растителност, обуславят пълноводието на реките в общината. През пролетта се формира половината от годишния обем на повърхностния отток. Летния отток значително спада поради намаляване на валежите и засилване на изпарението.

В землището на град Белица, на територията на НП „Рила“ се намират 4 чисти планински езера - Сухото езеро, Скалишки езера, Вапски езера и Черноплянски езера.

Повърхностни водни тела:

BG4ME700R092	р. Златарица от изворите до вливане в р. Места
BG4ME700R095	р. Мътеница (Матан дере) от изворите до вливане в река Места
BG4ME800R084	р. Изток от изворите до вливане в р. Места
BG4ME900R080	р. Места от вливане на притоците Бяла и Черна Места, до вливането на р. Изток
BG4ME900R1081	р. Белишка (след вливане на р. Динков дол) с левия си приток река Вотръчка (след вливане на р. Торишка) до вливането им
BG4ME900R082	р. Белишка от вливане на р. Вотръчка до вливане в р. Места
BG4ME900R083	р. Бабешка от изворите до вливане в р. Места
BG4ME900R1181	р. Вотръчка от изворите с левия си приток р. Торишка до вливането им
BG4ME900R1281	р. Белишка и р. Динков дол от изворите до вливането им

Списък на повърхностните водни тела в териториалния обхват на община Белица, *източник БДЗБР*

3.4.2. Подземни водни тела

BG4G000PtPz024	Рило-пирински метаморфити
BG4G000PzC2021	Южнобългарски гранити, Калински плутон
BG4G000PtPz026	Западно-родопски метаморфити - гнайси, шисти, мрамори, амфиболити
BG4G00000Pg018	Гоцеделчевски вулканогенно-седиментен комплекс
BG4G00000Pg038	Палеогенски седиментен комплекс
BG4G000000N016	Неоген - Разлог

Списък на подземните водни тела в териториалния обхват на община Белица, *източник БДЗБР*

3.4.3. Минерални води

В общината има два минерални извора. Единият се намира при река Златарица. Неговата вода е термална (29,0С), слабо минерализирана (0,199 г/л) и е подходяща за балнеолечение. Изворът е общинска собственост. Другият минерален извор се намира в град Белица. Той е сондажен водоизточник на минерална вода с температура 26°С и ниско съдържание на разтворени минерални вещества, подходяща, както за балнеолечение, така и за бутилиране.

На територията на община Белица има открити 4 броя сондажни подземни водоизточници на минерална вода:

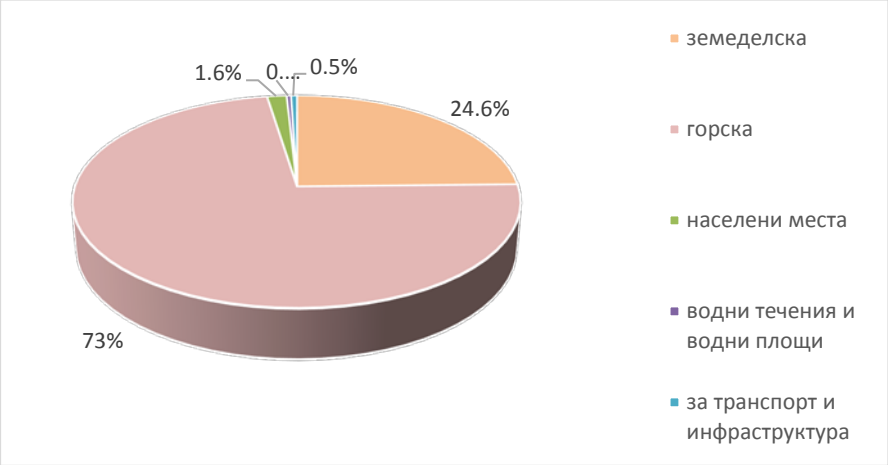
- В землището на гр. Белица, местността „Св.Никола” – сондажен водоизточник на минерална вода с температура 26°С и ниско съдържание на разтворени минерални вещества, подходяща както за балнеолечение, така и за бутилиране.
- В с. Краище - 2 бр. сондажи в поречието на р. Места, минерална вода, частично консервирани. Използва се за битови нужди на населението.
- В с. Дагоново - сондаж в поречието на р.Места, минерална вода, частично консервиран. Използва се за битови нужди на населението.

Използват се за битови нужди на населението. Изброените водоизточници са общинска собственост, но Общинска администрация гр. Белица не разполага с данни за дебита и качествата на водата.

3.5. Почви

Общата площ на община Белица е 267 350 дка, от които 194796 дка са горски територии, 65936 дка – земеделски земи, 4310 дка – населени места и други урбанизирани територии, 969 дка – водни течения и водни площи и 1339 дка – територии за транспорт и инфраструктура.

Фиг.8 Разпределение на територията на община Белица по предназначение



Източник: НСИ

На територията на общината се различават следните почвени типове:

- делувиални почви, глинесто-песъчливи в подножието на склоновете по долините на реките Места и Беличка;
- алувиално-делувиални, каменисти;
- алувиално-ливадни почви – с ниско хумусно съдържание;
- хумусно-карбонатни – разположени в хълмистата част на общината;
- кафяви горски и планинско-горски тъмноцветни почви, заемащи среднопланинските пояси на Рила и Родопите и
- планинско-ливадни и недоразвити скелетни почви, покриващи най-високите части на Рила.


(1)


(2)


(2а)

На снимките: 1 - кафеви горски почви;снимка 2 и 2а - алувуални и алувиално-ливадни почви

Основен източник за замърсяване на почвите са големи промишлени предприятия, рудници и отпадъчни води от производството. На територията на община Белица няма промишлени предприятия/за черни и цветни метали /и дейности по добив и обогатяване на руди, което означава, че нямаме замърсени с тежки метали почви, както и нарушени терени от добовни дейности.

Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до развитието на силна степен на ерозия в обезлесените участъци. Средногодишно плаващия наносен отток е от 150 до 500 т/кв.км. Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица ".Основните фактори за развитие на ерозионните процеси са :

- почвено – климатични;
- антропогенни –криминални сечи, пожари причиняващи обезлесяване и оголване на значителни територии, допускане на изоставени, пустеещи земи и др.

Фиг.9 Почвеногеографско райониране на България



Източник: Нинков 1997 г.

Основен източник за замърсяване на почвите са големи промишлени предприятия, рудници и отпадъчни води от производството. На територията на община Белица няма промишлени предприятия/за черни и цветни метали /и дейности по добив и обогатяване на руди, което означава, че нямаме замърсени с тежки метали почви, както и нарушени терени от добовни дейности.

Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до развитието на силна степен на ерозия в обезлесените участъци. Средногодишно плаващия наносен отток е от 150 до 500 т/кв.км. Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица ".Основните фактори за развитие на ерозионните процеси са :

- почвено – климатични;
- антропогенни –криминални сечи, пожари причиняващи обезлесяване и оголване на значителни територии, допускане на изоставени, пустеещи земи и др.

На този етап ерозионните процеси нямат масов характер, но при масова незаконна сеч би могло да доведе до тяхното влошаване. За по-силно ерозираните райони /над гр.Белица / са разработени проекти за борба с почвената ерозия. По-голяма част от земеделските земи, намиращи се в планинската територия, са с наклон над 6 градуса, не се обработват и естествено се затревяват, с което от части по естествен начин се ограничават ерозионните процеси.

3.6. Ландшафтна характеристика и зелена система

Характеристиките на ландшафтите с техните физически, културни и естетико-емоционални измерения участват в характеристиката на ресурсния потенциал на територията, доколкото допринасят за качеството на жизнената среда и за инвестиционната привлекателност.

3.6.1. Ландшафтно райониране

Според ландшафтното райониране на Петров (1997), изследваната територия попада в границите на три подобласти- Рилска подобласт, Средноместенска подобласт и Западнородопска подобласт, отнесени към Южнобългарската планинско-котловинна област.

Фиг.10 Карта на регионалното ландшафтно райониране на България



Източник: Ландшафтно райониране на България (Петров 1997 г.)

Съгласно класификационната схема на ландшафтите в България, изготвена съгласно класифицирането на природно-териториалните комплекси в България ландшафтната система включва 4 класа (равнинни, междупланински равнинно-низинни, котловинни и планински ландшафти) и техните 13 типа, 30 подтипа и 77 групи ландшафти. На територията на общината се срещат ландшафти от класовете междупланински, котловинни и планински ландшафти.

Изследваната територия представлява интерес поради няколко причини. От природна гледна точка тя е съчетание от различни физикогеографски единици, отличаващи се с морфохидрографско, петроложко, климатично, биологично и почвено многообразие. Релефът на общината е предимно планински. Северната ѝ част заема заема части от Рила планина, а източната – най-северните части от западнородопския рид Дъбраш. В средата се намира малкото Белишко поле, в което е разположен административния център град Белица. В тези си граници надморската височина варира от 750 m в най-южната ѝ част по течението на река Места в землището на село Горно Краище до рилският Голям Мечи връх (2618 m).

3.6.2. Видове ландшафти

Взаимодействието в течение на времето на територията на общината между природогеографските условия и дадености - климат, релеф, вода, почви, растителност в тяхното естествено развитие и човешката дейност е формирало части от територията със специфичен ландшафтен облик, с различни по големина пространствени измерения. Човешката намеса е изменила облика на природната среда в слаба степен. Комбинацията от естествени и създадени условия на територията на общината позволява идентифицирането на следните основни видове ландшафти:

Селищни ландшафти. Селищната мрежа е неравномерно развита, според особеностите на отделните ландшафтни подобласти. Големите населените места с развити транспортни връзки между тях, са разположени на територията на Средноместенска подобласт, по поречието на р. Места. Те са с парцелна структура, с голями по площ стопански дворове и промишлени зони, повечето с изграден център в редки случаи с характерен архитектурно-градоустройствен образ.

От антропогенна гледна точка територията е обект на определено, предимно земеделско влияние и преобразуване от антични времена. Съвременната селищна мрежа обхваща град Белица и селата Дагоново, Краище и Горно Краище. Така районът съчетава своеобразно ландшафтно разнообразие с антропогенна дейност, изразяващо се в динамичност при протичането на отделните геохимични и геофизични процеси в различните хипсометрични пояси на територията.

В западнородопската подобласт селата са с по-малка територия и население, ограничени от възможностите на релефа. Земеделието е слабо развито в рамките на отделни имоти. Основния поминък на населението е свързан с горското стопанство. Поради планинския характер на ландшафта, е формирана равномерна структура от махали.

В Рилската подобласт, поради високопланинския характер на ландшафта липсват населени места. Курорт Семково е разположен в подножието на Национален Парк „Рила“, в територия с висок билогичен, климатичен и туристически потенциал.

Селскостопански ландшафти. В процеса на възстановяване на поземлената собственост, селскостопанските ландшафти се конкурират с развитието на индустриалните зони и стопански дворове. Селскостопанските земи са ограничени около поречието на р. Места, поради планинския характер на територията на общината. Като ландшафт са носители на специфика, която ги отличава от всички останали селскостопански територии в страната. Макар и в не голям мащаб, поземлените участъци, с наситените си цветове през всички сезони, формират неповторим пейзаж, за което в много голяма степен допринасят прилежащите горските масиви.

Горски ландшафти. Със своите разновидности горските ландшафти са тясно свързани с предназначението на горите.

В Рила планина преобладава иглолистната растителност –бял и черен бор, смърч, бяла и обикновена ела. В по-ниските части от широколистните дървесни видове –дъб, като широколистната растителност навлиза по долините на рилските реки навътре в планината.

Западните Родопи са заети предимно от представители на средноевропейската горска растителност. Иглолистната растителност е по-широко разпространена от широколистната. Големи иглолистни масиви покриват височините на Дъбрашкия рид . Буковите гори заемат предимно площи по северните склонове на Западните Родопи .

Разнообразието им по хабитуси, колорити и възрастови различия е добра предпоставка за формиране на ландшафт, но се нуждаят от сериозно поддържане и дообогатяване на растителния им състав. Дърводобивните гори са с относително най-голям дял от горския фонд на общинската територия.

Транспортен ландшафт. Те са свързани в мрежа и пресичат останалите ландшафти, като се формират от републиканските, общинските и полските пътища. Те имат две измерения – „вписване” в ландшафтите, през които преминават, и собствени технически и функционални характеристики. По отношение на първото измерение трябва да се отбележи, че транспортната инфраструктура е проведена съобразно природните дадености и нарушаването на ландшафтната цялост на територията е незначително. По отношение на второто картината е различна в различните части на територията и различните пътища. От гледна точка на техническо състояние и поддръжка като правило те се влошават с намаляването на класа на пътищата. Благоприятен фактор е широко приложеното крайпътно озеленяване.

Защитени ландшафти се отнасят за защитените територии и защитените зони.

Антропогенната намеса не е довела до неблагоприятни последствия върху тях.

С ОУПО устройствените решения ще бъдат насочени към формирането на устойчив и хармоничен ландшафт с изява на специфичните елементи:

- ландшафтноустройствен подход, насочен към опазването и възстановяването на общите ландшафтни характеристики на територията;
- провеждане на бъдещите транспортни и инфраструктурни мрежи и съоръжения и включване в плана на онези от тях, който в най-малка степен нарушават околната среда и ландшафтните й характеристики;
- реализиране на мерки за рекултивация на нарушените терени при необходимост

Зелена система. Включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни и горски паркове, гробищни паркове. Най-значими за зелената система са площите, разположени в централната част на НМ. Те имат най

– голяма декоративна стойност, покрити с трева, цветя, храсти и дървета. Основание за увеличаване на техния брой е факта, че върху дървета и храстите се утаява до 72 % от въздушния прах и 60% от серния диоксид. Особено важна е връзката им със зелената система извън НМ и постигането по този начин на зелени клинове в селищната територия. Развитието на зелената система се мотивира от факта, че над зелените площи с дървесна растителност, се образуват въздушни течения, утаяващи приземните въздушни замърсители. Едновременно с това, насажденията повишават и относителната влажност на въздуха с 15-30%, което го прави по-пригоден за дишане, а увеличената влажност се възприема като понижение на въздушната температура. Не е за пренебрегване и продуцираните от растенията фитонциди, притежаващи силно бактерицидно действие. С увеличаване възрастта на декоративните дървета, някои от тях се налага да бъдат отсичани, тъй като кореновите им системи разрушават огради, подпорни стени, тротоари, части от улични платна, а не на последно място се повишава опасността от падане на клони. Този факт поставя въпроса за сериозен подход при определяне на дървестните видове и местата, където е най-удачно те да бъдат засадени.

За общината е характерно изграждането предимно на еднофамилни къщи с дворове, които в преобладаващата си част са озеленени. Всяко населено място има поне по един а на места и повече гробищни паркове.

Културен ландшафт. Друг тип класификация на понятието ландшафт е по смисъла на чл 47, т.6 от ЗКН представлява съвкупността от пространствено обособени устойчиви културни напластявания, резултат от взаимодействие на човека и природната среда, характеризиращи културната идентичност на дадена територия. Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство определя културните пейзажи като "комбинирано произведение на човека и природата". Ориентациите за приложение на Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство (ЮНЕСКО, 2005) допълват това определение: Културните пейзажи отразяват развитието на човешкото общество и поселения през времето, под влиянието на физическите ограничения и/или възможности, предоставени от природната среда, както и последващите социални, икономически и културни сили, както външни, така и вътрешни". Културните пейзажи може да отразяват и специфична обработка на земята, традиционни умения, специфични традиции, описания на пейзажа в художествени творби и исторически събития, т.е. среда, наситена с материални и/или нематериални следи от взаимодействието на природни и антропогенни фактори.

На територията на община Белица съществуват устройствени предпоставки за дефинирането на такъв вид интегрално наследство като категория недвижима културна ценност. Подходяща за дефниниране като културен ландшафт е цялата източна част на общината обхващаща високите части на Родопите. Там антропогенната среда е запазила своите ценностни характеристики и на фона на специфичните природни дадености формира уникален ландшафт, наситен с материални и нематериални културни следи. Това благоприятства развитието на локални културни маршрути, с етнографска и архитектурна насоченост, свързващи селищата попадащи в тази територия които се отличават с висока степен на съхраненост на градоустройствена структура и характерна архитектура, съчетани с прекрасна природна среда.

3.7. Биоразнообразине. Защитени територии и зони.

3.7.1. Растителност

България принадлежи към Холарктическото флористично пространство. Сложната геологична история на страната, планините със силно разчленена топографи, речните долини и котловинни полета, влиянието на морските басейни от изток и юг обуславят разнообразен климат и създават условия за разнообразна растителност и богата флора (Анчев 2011).

Районирането на растителността в България основано на фитогеографска и геоботанична информация разделя страната на 3 области. Европейската неморална (широколистна горска) област включва провинциите Евксинска Илирийска (Балканска) и Македоно-Тракийска. Евроазиатската степна и лесостепна област е представена от Долнодунавката провинция а Средиземноморската склерофилна горска област - от Източносредиземноморската провинция. Съгласно биогеографското райониране на Европа по ETC/BNP (European Topic Center on Biodivesity and Nature Protection) прието от Европейската комисия и влязло в Директивата за местообитанията (92/43/EEC) България се отнася към 3 биогеографски района: Алпийски Континентален и Черноморски.

Фиг.11 Геоботаническо райониране



Източник: Геоботаническо райониране на България - Ив. Бондев

Характерът на растителността в община Белица и нейното географско разпространение се обуславя от особеностите на почвено климатичните условия и от значителната пряка или косвена намеса на човека. Физико-географските условия, характерни за района, обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност. В Рила планина преобладава иглолистната растителност –бял и черен бор, смърч, бяла и обикновена ела. В по-ниските части от широколистните дървесни видове –дъб, като широколистната растителност навлиза по долините на рилските реки навътре в планината. Преобладават насаждения на възраст над 60 години, както и средно възрастни до 60 години.

На територията на община Белица, в непосредствена близост до КК „Семково“, се намира Национален парк „Рила“ – защитен природен обект II-ра категория по класификацията на Световния съюз за защита на природата. Същият обхваща площ 81046 ха., като 4497 ха. са в общината. Същия се явява „Защитена територия“ с предназначение „за природозащита“ по

смисъла и разпоредбите на ЗЗТ и ЗУТ. НП „Рила“ е изключителна държавна собственост на основание чл.8, ал.1 от ЗЗТ. Режимът на опазване, ползване и управление се определя от разпоредбите на приетия план за управление, регламентиран в ЗЗТ.

В НП „Рила” попадат резерватите „Парангалица” -биосферен, „Централен Рилски резерват”, „Ибър” и „Скакавица”. В границите на парка са разпространени около 1400 висши растения, някои от които са от първостепенно биологично и научно значение.

Физикогеографските условия на територията обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност. В Рила планина преобладават иглолостни насаждения – бял и черен бор, смърч, бяла и обикновена ела. В по –ниските части на от широколистните дървесни видове преобладава дъбът.

На територията на НП „Рила“, горите са изключителна държавна собственост.

Широколистният пояс навлиза по долините на рилските реки навътре в планината .

Най-разпростанените билки от лечебни растения в общината, които са с търговско значение са черната боровинка с находища по високите части на Рила и Родопите; къпини-м.„Тричкови тораци“ и „Прапатиндол“; хвойна сибирска – пред планинския район; хвощ – обработваемите земи около гр.Белица, с.Дагоново, с.Краище; риган –м.“Семково“; равнец-масово; подбел-м.“Шопова скала“и „Стеници“; мащерка-в района на цялата община; мечо грозде – м.“Семково“; лопен – м.“Варварино“; бор бял – високите части на Рила и др. Естествени находищана лечебни растения под специален режим в по ограничени количества има от мечо грозде, азмазуг /див керевиз/, бъз, божур червен бял имел, вратига, глог, живовлек, здравец, исландски лишей, малина, дрян и др.

Недостатъчната информираност на населението за ограниченията по ползването на природните ресурси води до негативни последици и унищожаване на някои лечебни растения, особено в поземления фонд и в населените места. Практически само с осигуряването на контролиран достъп до тези ресурси, би могло да се постигне продължително и устойчиво ползване.

Западните Родопи са заети предимно от представители на средноевропейската горска растителност. Иглолистната растителност е по-широко разпространена от широколистната. Големи иглолистни масиви покриват височините на Дъбрашкия рид . Буковите гори заемат предимно площи по северните склонове на Западните Родопи.

Преобладават насажденията от средно и високо бонитетен стопански класове, т.е. насажденията са на възраст над 60 години и средно възрастни от 20 до 60 години. В ДГС са формирани охранителни участъци, в съответствие с предвидените мероприятия за защита на горите съгалсно ГСП. Ежегодно се определят границите на районите, които ползва местното население за дърва и огрев, строителна дървесина и др.; определят се районите за паша на селскостопански животни, както и границите за ловуване.

За територията на НП „Рила“, дейностите по опазване и ползване на горите, се извършват в съответствие с оперативните годишни планове за: **паша и сено; за лечебни билки; за дървесина; за гъби**, утвърждавани със Заповед на Директора на Дирекция НП „Рила“.

Съотношението на залесената към общата площ на общината определя т.н. „лесистност на територията“. Средната лесистност на територията на община Белица е една от най – високите за страната -77,2%, при средно за страната 31,7%.

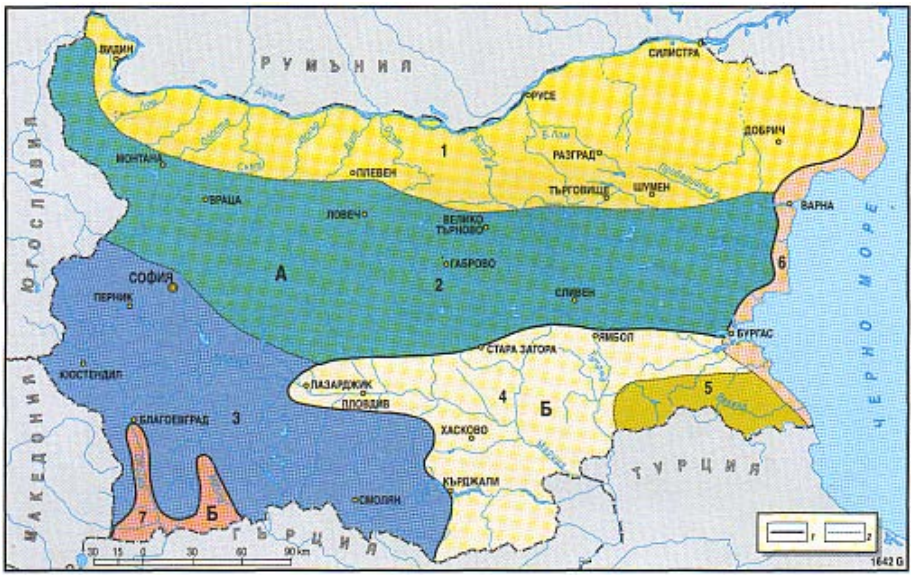
3.7.2. Животински свят

В зоогеографско отношение сухоземната фауна на България се отнася към Палеарктичната зоогеографска област на Холарктичното царство. Поради това че България е разположена основно в Евросибирската зоогеографска подобласт но граничи и с Медитеранската зоогеографска подобласт в страната се срещат два основни зоогеографски комплекса: северен (евросибирски) формиран от студеноустойчиви видове животни и южен (медитерански) включващ множество топлолюбиви видове.

Според зоогеографското райониране на страната територията на община Белица попада в Рило-Пиринski район.

Участък Белица, съхранява биоразнообразие с международна значимост. Фаунистичното му богатство е неразделна част от това на НП "Рила". Теренните и анкетни проучвания в участъка доказаха значението на тази територия за съхраняване на разнообразието от едри бозайници, тук са съсредоточени най-стабилните запаси и находища на дива коза, елен, дива свиня, вълк. Дивата коза фигурира не само в Червената книга на България като застрашен вид, но и в световната листа като световно полузастрашен подвид. В този участък се намира Сухото езеро, което е едно от малкото местообитания на глациалния реликт алпийски тритон. Други глациални реликти в този район са живородния гущер и усойницата.

Фиг.12 Зоогеографското райониране на страната



Легенда: 1 – граница между евросибирската (А) и (Б) територия; 2- граница между зоогеографските райони 1. Дунавски район; 2. Старопланински район; 3. Рило-Пирински район;4. Тракийки район; 5. Странджански район; 6. Черноморски район; 7. Струмско-Местенски район

На територията на общината е реализиран един от най-атрактивните екологични проекти в България-природозащитен резерват на танцуващи мечки. Това е първият на Балканите и в Източна Европа център за реадаптация на танцуващи мечки, изграден на площ от около 120 дка, с финансовата помощ на Международната фондация за защита правата на

животните „Четири лапи” със седалище. В момента той се обитава от 13 мечки, а скоро ще поеми всички танцуващи мечки в България /25/.

3.7.3. Защитени територии и зони от Натура 2000

По информация от РИОСВ – Благоевград, на територията на община Белица попадат:

1. част от Защитена зона BG0000495 „Рила“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони, приет с Решение № 122/02.03.2007г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 21 от 2007г.)
2. част от Защитена зона BG00001021 „Река Места“ - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони, приет с Решение № 802/04.12.2007г. на Министерски съвет (ДВ, бр. 107 от 2007г.)
3. част от Защитена зона BG0000495 „Рила“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-764 от 28 октомври 2008 г. (ДВ, бр. 100 от 2008 г.)

С община Белица граничи частично и ЗЗ Западни Родопи - BG0001030 - Защитена зона по директивата за местообитанията.

На територията на община Белица попада част от Национален парк „Рила“ – защитен природен обект II-ра категория по класификацията на Световния съюз за защита на природата. Същият обхваща площ 81046 ха., като 4497 ха. са в общината. В НП „Рила” попадат резерватите „Парангалица”-биосферен, „Централен Рилски резерват”, „Ибър” и “Скакавица”. В границите на парка са разпространени около 1400 висши растения, някои от които са от първостепенно биологично и научно значение.НП „Рила“ е разположен на територията на четири административни области и единадесет общини: Благоевград, Симитли, Разлог, Белица, Якоруда, Белово, Костенец, Долна Баня, Самоков, Сапарева баня и Дупница.

Територията на Национален парк „Рила“ съвпада изцяло с териториите на Защитена зона BG0000495 „Рила“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и Защитена зона BG0000495 „Рила“ за опазване на дивите птици.

Участък Белица съхранява биоразнообразие с международна значимост. Фаунистичното му богатство е неразделна част от това на НП „Рила“. Теренните и анкетни проучвания в участъка доказаха значението на тази територия за съхраняване на разнообразието от едри бозайници, тук са съсредоточени най-стабилните запаси и находища на дива коза,елен,дива свиня,вълк. Дивата коза фигурира не само в Червената книга на България като застрашен вид, но и в световната листа като световно полузастрашен подвид. В този участък се намира Сухото езеро, което е едно от малкото местообитания на глациалния реликт алппийски тритон. Други гланциални реликти в този район са живородния гущер и усойницата .

По билото на върховете Вапата и Чемерна минава границата на най-големия резерват на Балканския полуостров – „Централен рилски резерват“. Най-голямото находище на дива коза в страната е именно тук, както и видовете от Червената книга като мечка , златка, глухар, лещарка. Най-северната част от участък Белица, непосредствено до резервата, на практика представлява естествена контактна зона, чиято функция е понижаване на фактора безпокойство до минимум. Това изключително видово разнообразие определя високата консервационна значимост на участък Белица .

Територията на НП „Рила“ включва най-защитените от въздействието на човешката дейност горски екосистеми. Най-представителните са от смърч и ела, а съчетанието с

ендемичната бяла мура, както и с клека. Разнообразието на хабитатите определя важното място на парка като част от европейската екологична мрежа „Натура 2000“.

Дейностите в Парка се провеждат на базата на приет от Министерския съвет десетгодишен План за управление на НП“Рила“. В него е залегнала Програмата за съвместно управление на недървесните природни ресурси, с цел да се създадат условия за по –добро опазване на ресурсите и за извличане на по големи ползи за местното население. Всяка година много семейства от общината допълват доходите си от пайоните около парка, чрез събиране на билки, гъби и плодове.

По-голямата част от селищата в общината са разпръснати във високопланинската част на Западните Родопи – район, който поради изключителното си биоразнообразие и бореални гори е признат за Местообитание от световно значение и е включен в Световните екорегиони ,и е вписан като Хабитат за опазване от Европейска значимост. Община Белица е в близост до НП „Пирин“, признат за Обект на Световното природно наследство.

Съгласно ЗЛР, управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения на територията на общината се осъществява от кмета на общината.

Според Закона за защитените територии (ЗЗТ, обн. ДВ,бр.133/1998 г.), защитените територии (ЗТ) са предназначение за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях , както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи.

3.8. Екологични условия и фактори

3.8.1. Състояние на въздуха

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (КАВ), като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число - подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми. Чистотата на въздуха на територията на общината се влияе най-вече от характерните за климата фактори на географската и топографска ситуация, особено от релефа, заселването и застрояването, както и отделяната топлина от транспорта, промишлеността, селското стопанство, домакинско отопление. Относно ограничаване на емисиите, Регионална инспекция по околната среда и водите /РИОСВ/ - Благоевград предприема необходимите превантивни и текущи мерки съгласно компетенциите и задълженията им за контрол, определени в Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и Закона за чистотата на атмосферния въздух /ЗЧАВ/, с оглед запазване на възможно най- доброто качество на въздука в общината. Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез пределно допустими концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух регистрирани за определен период от време. При повишена концентрация РИОСВ-Благоевград уведомява общинското ръководство и обществеността. До настоящия етап няма данни за замърсявания на атмосферния въздух над пределно допустимите концентрации / ПДК/ за общината. Източниците на замърсяване на въздуха на територията на общината могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял както следва:

- ➢ промишлени източници на замърсяване;
- ➢ битови източници;

➢ автомобилен транспорт.

На територията на община Белица няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата. От годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ- Благоевград за 2013год. и 2014 год. е констатирано, че в Община Белица - замърсяването на въздуха е основно от бита. За отопление се използват предимно дърва и въглища.

Освен замърсяване на въздуха от битови източници, в общината има фирми с дървообработваща и други дейности, които натоварват атмосферния въздух с дървесен прах и летливи съединения. Източниците на такива емисии, които се контролират от РИОСВ - Благоевград, са както следва:

-„Амана“ ООД, с.Бабяк - инсталация за производство на пелети (източник на прах и органични вещества);

-„Беко Експорт Импорт" ООД, гр. Белица - първична обработка на дървесина и инсталация за производство на пелети (източник на прах и органични вещества);

-„МАО-2“ ООД, с. Краище - производство на сребърен лак за печки;

- „Корона -ИМ“ ЕООД , гр. Белица - първична обработка на дървесина и инсталация за производство на пелети (източник на прах и органични вещества);

- ЕТ „Георги Пенчов“ , гр. Белица - първична обработка на дървесина и инсталация за импрегниране на дървесина;

- ЕТ „МВ-Супер-Васил Попов“, гр. Белица - първична и вторична обработка на дървесина.

През 2013г.и 2014г. от страна на РИОСВ са извършени собствени периодични измервания (CrIH), чрез възлагане на акредитирани лаборатории с цел доказване на съответствие с нормите за допустими емисии, съгласно Наредба Ns1/2005 г. констатирано е, че няма нарушени норми. В съответствие с нормативните изисквания се извършва контрол на дейности свързани с източници на емисии на летливи органични съединения (ЛОС) във въздуха.

Основно тези дейности са:

- дистрибуция на бензини (бензиностанции и терминали);

- предприятия, използващи органични разтворители в процеса на производство (дейности по нанасяне на покрития, производство на обувки, нанасяне на слепващи покрития, химически чистения и др.); - употреба и дистрибуция на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти със съдържание на ЛОС по-високо от установените норми; - автомобилния транспорт;

- горивните процеси. За бензиностанциите улавянето и задържането на газовата фаза (емисиите на ЛОС) се разделя на: - Фаза I- при нея се улавят емисиите от бензиновите пари при пълнене на резервоарите на бензиностанциите; - Фаза II - при нея се улавят изпаренията от гърловините на автомобилните резервоари при зареждането им с гориво на бензиностанциите. Бензиностанциите попадащи в териториалния обхват на община Белица са приведени в съответствие с изискванията на Наредба N 1 6/1 999 г. - етап I, относно прилагане на техническите изисквания към съоръженията, с цел намаляване и предотвратяване изпускането на емисии на ЛОС в атмосферния въздух. Местната икономика е представена предимно от средни и малки фирми в дървопреработвателната и шивашка промишленост, а

селскостопанското производство е сведено до задоволяване на личните потребности. В съответствие със законодателството по Закона за устройство на територията /ЗУТ/ всички производствени цехове, подлежат на приемане и въвеждане в експлоатация от съответните контролни органи. Всеки възложител /собственик или наемател/ на такава производствена база задължително представя резултати от проведен контрол на: - температура на въздуха; - относителна влажност; - скорост на движение на въздуха; - степен на осветеност; - еквивалентно ниво на шума; - пределно допустима концентрация на прах Контролът се извършва от акредитирани органи от Изпълнителна агенция / Българска служба за акредитация - София. До настоящия етап, съгласно изискванията на Закона за устройство на територията / ЗУТ/ при въведените в експлоатация обекти, действа системата за контрол на цитираните компоненти на околната среда. В региона не се извършва много ново строителство, в резултат на което качеството на атмосферния въздух не се влошава, като тенденцията е това да продължи и през следващите години. При строителство на нови сгради и обекти замърсяването на въздуха ще е около площадките на изграждане обекти и ще бъде с временен характер. На територията на общината до сега няма констатиран показателят „Неприятни миризми“.

Не би могло да говорим за интензивен автомобилен транспорт в общината, а и не разполагаме с точни данни до колко е остарял автомобилния парк /предполага се, че около 80°/о от регистрираните автомобили са над 10 години/, което завишава емисионните натоварвания, но не до такава степен, че да се получи наднормено замърсяване на въздуха. Община Белица не е включена в единната система за контрол и мониторинг на атмосферния въздух. За замърсяване на атмосферния въздух през зимния сезон в общината, най-голямо влияние оказват емисиите от битовото отопление (локални горивни източници на твърдо гориво и МПС). Необходимо е да се премине към централно топлофициране на природен газ, с което значително ще се намалят емисиите на прах, сажди, серен диоксид, азотни оксиди, въглероден оксид, въглеводороди и др. вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух.

Задължително е гражданите да спазват изискванията за:

- забрана на изгарянето на отпадъци от бита, автомобилни гуми и др. материали (различни от стандартните горива) и класифицирани като отпадъци (опасни и неопасни) в домашните инсталации за отопление, както и за други цели;
- недопускане на самозапалването на битовите отпадъци в уличните контейнери като се спазват изискванията за разделно събиране и съхранение; да се води борба за предотвратяване възникването на горски и селскостопански пожари.

На този етап считаме, че атмосферния въздух на община Белица е с относително висока степен на чистота. Потенциалът на въздушния басейн е висок, не се създават предпоставки за продължително задържане на вредни вещества в приземния слой.

Чистотата на въздуха на територията на общината се влияе най-вече от характерните за климата фактори на географската и топографска ситуация, особено от релефа, заселването и застрояването, както и отделяната топлина от / транспорта, промишлеността, селското стопанство, домакинско отопление/.

Качеството на атмосферния въздух се оценява чрез пределно допустими концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух регистрирани за определен период от време.При повишена концентрация РИОСВ-Благоевград уведомява общинското ръководство и



обществеността. До настоящия етап няма данни за замърсявания на атмосферния въздух над пределно допустимите концентрации / ПДК/ за общината. Няма изграден специализиран пункт за наблюдение на атмосферните замърсители.

Източниците на замърсяване на въздуха на територията на общината могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял както следва:

- промишлени източници на замърсяване;
- битови източници;
- автомобилен транспорт.

На територията на община Белица няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата.

Местната икономика е представена предимно от средни и малки фирми в дървопреработвателната и шивашка промишленост, а селскостопанското производство е сведено до задоволяване на личните потребности.

В съответствие със законодателството по Закона за устройство на територията /ЗУТ/ всички производствени цехове, подлежат на приемане и въвеждане в експлоатация от съответните контролни органи. Всеки възложител /собственик или наемател/ на такава производствена база задължително представя резултати от проведен контрол на:

- температура на въздуха;
- относителна влажност;
- скорост на движение на въздуха;
- степен на осветеност;
- еквивалентно ниво на шума;
- пределно допустима концентрация на прах.

Контролът се извършва от акредитирани органи от Изпълнителна агенция / Българска служба за акредитация – София. До настоящия етап, съгласно чл.177, ал.3 от ЗУТ при въведените в експлоатация обекти действа системата за контрол на цитираните компоненти на околната среда.

В региона не се извършва в големи размери ново строителство, в резултат на което качеството на атмосферния въздух не се влошава, като тенденцията е това да продължи и през следващите години. При строителство на нови сгради и обекти замърсяването на въздуха ще е около площадките на изгражданите обекти и ще бъде с временен характер.

Използваните горива за отопление в бита, съдържащи сяра като въглища, нафта и мазут, замърсяват въздуха в приземния слой предимно със сажди, серен диоксид и азотни оксиди. Замърсяванията на атмосферния въздух от битови потребители са главно през зимния период при ползването на твърди горива в битовия сектор в зависимост от метеорологичните условия. През летните месеци замърсяванията са главно от прах и неприятни миризми породени от състоянието на инфраструктурата /липса на канализации и неподдържани пътни артерии/ сметища отглеждане на различни видове животни в нерегламентирани количества вътре в населените места както и използването на естествени и изкуствени торове в интензивно развитите селскостопански райони. Това води до допълнително замърсяване на атмосферния въздух с летливи органични съединение /ЛОС/ метан и амоняк.

3.8.2. Състояние на водите

Основното замърсяване на речните води се формира от комунално - битовата дейност и промишлеността. Липсата на пречиствателни съоръжения и заустването на отпадните води от канализацията директно в реките и деретата, води до постоянно натоварване на водните течения с органични и неорганични замърсители.

От годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Благоевград за 2013год. и 2014 год. е констатирано, че състоянието на съществуващата канализационна мрежа в община Белица е добро. На този етап няма канализационен колектор, заустванията са 8 бр. в р.Белишка - II категория водоприемник, която преминава през гр.Белица и се влива в р.Места. Обектите са включени в списъка за задължителен контрол от страна на РИОСВ-Благоевград.

Общината извършва мониторинг на отпадъчните води по издаденото Разрешително за заустване за обект „Канализационна система-Белица", в което са включени 8 броя зауствания в гр.Белица, 1 в с.Дагоново, 1 в с.Краище, 1 в с.Горно Краище. За заустване на отпадъчните води от обект „Лукойл – България“ ЕООД - гр. София, Бензиностанция и търговски комплекс гр. Белица има издадено разрешително за заустване във воден обект. Дружеството провежда собствен мониторинг на заустваните отпадъчни води.

Дирекция НП „Рила“ извършва ежегоден мониторин на водите на Сухото езеро.

С цел подобряване опазването на повърхностните води, чрез финансиране по Програма за развитие на селските райони /ПРСС/ в община Белица се изпълняват следните проекти:

- Реконструкция и доизграждане на част от канализационната и водопроводната мрежа и възстановяване на уличната настилка в с.Горно Краище,община Белица.Изграждане на довеждащ колектор за отпадъчни води от с.Дагоново до с.Краище - община Белица-L=3". Изграждане на довеждащ колектор за отпадъчни води от с. Горно Краище до ПСОВ "Белица"-L=700 м.
- „Реконструкция и доизграждане на част от водопроводната и канализационната мрежа и възстановяване на уличната настилка в с. Дагоново, община Белица"; „Реконструкция и доизграждане на част от канализационната мрежа в с.Дагоново,община Белица“;
- „Изграждане на канализационни съоръжения за пречистване на отпадъчни води за с.Дагоново и село Горно Краище-ПСОВ и довеждащ колектор до ПСОВ, община Белица“.

По ПМС № 1 9/2014 год. Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите са изпълнени следните проекти:

•„Укрепителни мероприятия по дере, преминаващо през с.Дагоново“ на стойност 116 ООО лв.

• Укрепване на дере чрез бетоново корито и изграждане на плочест водосток в с.Горно Краище" на стойност 126 000 лева. С реализиране на проектите бяха създадени условия повърхностните дъждовни води да се отвеждат директно в р.Места и р.Бабяшка, което води до подобряване условията на околната среда в община Белица. През 2014г. е изготвен ПУП-1ll'3 на НН с идентификатор N9. 02107.8.424 м. „Под селото“, землище на село Бабяк с цел изграждане на ПСОВ - с.Бабяк и довеждащ канализационен колектор. Предстоят последващи действия и процедури за изграждане на ПСОВ - Бабяк.

В настоящия момент в експоатиращото предприятие „ВиК“ ЕООД – Благоевград няма действащи устройства за наблюдение и автоматично управление на конкретни обекти. Не се

следят нивата на напорните водоеми, а липсата на диспечеризация на мрежата води до увеличаване на загубите. Необходимо е да се осигури пълно наблюдение и управление на водоснабдяването на съвременно техническо и интелектуално ниво .

Мониторинг за качеството на питейна вода за гр.Белица , с.Краище ,с. Горно Краище и с. Дагоново се извършва чрез акредитирана лаборатория – ИЛПВ към „ВиК“ ЕООД – Благоевгра. Еднократно годишно се взимат проби и от всички водоизточници за анализ на суровата вода, съгласно задълженията на дружеството за спазване на условия по издадените разрешителни за водовземане.

Община Белица извършва собствен мониторинг по реда на Наредба №9 от 16.03.2001 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели(ДВ , бр.30/28.03.01 г.) за с.Бабяк, с.Гълъбово, с.Черешово, с.Кузьово, с.Орцово, с.Палатик, с.Златарица и с.Лютово, съгласно ежегодно съгласувана Програма за мониторинг от Регионална здравна инспекция. Програмата съдържа честотата на пробониране, пунктовете за контрол и основните параметри-качествени елементи за наблюдение качеството на питейната вода в осемте населени места.

С оглед подобряване качеството на питейната вода в с.Бабяк по ПМС $19 през 2014 г. е одобрен проект „Подмяна на водопроводната мрежа в с.Бабяк и изграждане на пречиствателна станция за питейни води – с.Бабяк „първа фаза“.

С реализиране на проектите през 2015 г. по ПРСР (т.2.1) ще се извърши пеконструкция и доизграждане на водопроводната мрежа в с.Горно Краище и с.Дагоново .

С цел използване пълноценно водните ресурси на реките, течащи през територията на общината и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) по Програмата за трансгранично сътрудничество България-Македония през 2014 г. се реализира проект- водеща организация Община Зърновци, партньор –община Белица, Валоризация на възобновяемите енергийни източници в трансграничния район “на стойност 107 842,81 лв.

В резултат от реализиране на проекта, на база на наличната техническа информация и огледи е избрана зона за изграждане на ВЕИ-ВЕЦ на р.Бабешка в участъка над с.Горно Краище.

За насърчаване на устойчивото икономическо развитие, чрез валоризация и ефективно използване на природните ресурси в региона, общинското ръководство подкрепя инвестиционните намерения, относно изграждането на малки ВЕЦ.

Съгласно изискванията на Наредба N 3/2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно- охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване, през 2013 год. е открита процедура по изграждане на Санитарно-охранителни зониlСОЗ/ около съществуващите водоизточници в с.Бабяк, с.Гълъбово, с.Черешово, с.Кузьово, с.Орцево, с. Палатик, с. Златарица и с. Лютово. Чрез изграждането на СОЗ ще се постигне физическа охрана на водоизточниците и съоръженията, ще се гарантира защита срещу постъпване на замърсители във водоизточниците, ще се гарантира проектното количество и качество на водата, предназначена за питейно-битови цели на населението.

3.8.3. Състояние на почвите

На територията на община Белица няма промишлени предприятия/ за черни и цветни метали/ и дейности по добив и обогатяване на руди, което означава, че нямазамърсени с тежки метали почви, както и нарушени терени от добивни дейности.

Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до развитието на силна степен на ерозия в обезлесените участъци. Средногодишно плаващия наносен отток е от 150 до 500 т/кв.км. Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица ".Основните фактори за развитие на ерозионните процеси са :

- почвено –климатични;
- антропогенни –криминални сечи ,пожари причиняващи обезлесяване и оголване на значителни територии ,допускане на изоставени ,пустеещи земи и др.

На този етап ерозионните процеси нямат масов характер, но при масова незаконна сеч би могло да доведе до тяхното влошаване. За по-силно ерозираните райони /над гр.Белица / са разработени проекти за борба с почвената ерозия. По-голяма част от земеделските земи, намиращи се в планинската територия, са с наклон над 6 градуса, не се обработват и естествено се затревяват, с което от части по естествен начин се ограничават ерозионните процеси.

Частните земеделски стопани, обработващи земята използват най-вече естествен /оборски тор/ , вследствие на което, няма вкислени почви. Поради ниския процент –поливни площи и пълното им използване за селскостопански нужди, извършването на агротехническите мероприятия непозволяват тяхното заблатяване, респективно вкисляване.

Няма данни за замърсени земеделски земи от промишлени дейности. За територията на община Белица няма регистрирани случаи на замърсявания на площи в резултат употребата на разрешени пестициди.

Няма данни за превишаване на нормите за устойчиви органични замърсители И нефтопродукти. Извършва се системен контрол от страна на РИОСВ по изпълнение на задълженията на кмета на общината, произтичащи от Закона за управление на отпадъците относно нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на неразрещени места, образуването на незаконни сметища/замърсявания, тяхното почистване, както и предприемане на превантивни мерки за недопускане или ограничаване на възникването им.

Дирекция НП „Рила", на всеки 5 години извършва мониторин на почвите в месността Милеви ниви.

РИОСВ-Благоевград прилага превантивен и последващ контрол при изпълнението на мерки заложени в решенията по ОВОС и Екологична оценка на инвестиционни предложения и планове.

3.8.4. Управление на отпадъците

Управлението на отпадъците обхваща дейностите по поддържане чистотата на обществените места, събиране, извозване и обезвреждане на битовите и строителни отпадъци и осъществяването на контрол върху тях, съхраняването и обезвреждането на промишлени и опасни отпадъци, образувани от дейността на предприятия на територията на общината.

В Община Белица дела на обслужващото население от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване е 98.1%. Необхванати са две от населените места в общината – с.Златарица и с.Гълъбово, поради недостъпност от обслужване на сметовозните автомобили;

Съгласно Договор №65-1 от 01.11.2016 г. Община Белица е възложила на „Мусала 2004“ ЕООД дейностите по: сметосъбиране и сметоизвозване, поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, поддържане на паркове, зелени площи и озеленяване, почистване на коритата на реки и дерета и ликвидиране на микросметища.

Съгласно чл.19, ал.3, т.1 и 2 от Закона за управление на отпадъците, с.Златарица и с.Гълъбово, следва да бъдат включени в системата за сметосъбиране на община Белица.

Всички нерегламентирани сметища на територията на община Белица са закрити.

Общината е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Разлог, създадено на 05.11.2012 г. , в което участват и общините – Банско, Разлог и Якоруда.

Таблица 5: Контейнери за битови отпадъци в община Белица по населени места

Населено място	Брой жители по настоящ адрес	Налични съдове за ТБО	
		1.1 м.куб. контейнери	**Кофи 0.11м.куб.тип „Мева”**
гр. Белица	3192	246	
с. Бабяк	767	27	
с. Златарица	123		
с. Гълъбово	65		
с. Дагоново	730	42	**16**
с. Краище	2432	140	**30**
с. Кузъово	271	10	
с. Лютово	237	11	
с. Орцево	192	8	
с. Палатик	240	7	
с. Горно Краище	1171	74	**6**
с. Черешово	259	16	
КК”Семково”		**24**	**-**

Източник: Община Белица

Образуваните на територията на община Белица отпадъци се събират, транспортират и депонират на Регионално депо в село Баня, община Разлог, м. „Кривосер”. Това са предимно смесени битови отпадъци, класифицирани като неопасни отпадъци, които не притежават опасни свойства, не съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни, в резултат на което не са класифицирани като опасни отпадъци съгласно Наредба № 3 от 01.04.2004 г. за класификация на отпадъците обн., ДВ, бр.44 от 2004 г.изм. и доп., бр.23 от 20.03.2012 г.

Освен от отделните НМ, други източници на смесени битови отпадъци са и посетителите на Курортен комплекс „Семково”/ посещаван ежегодно от около 1500-2000 туристи/, където са разположени хотели, почивни станции, вилни селища и частни вили.

На този етап основният метод за обезвреждане на отпадъците постъпващи на депо за ТБО в община Разлог е депонирането.

Генерираните и депонирани твърди битови отпадъци на депо в м. „Седръч”- гр.Разлог за 2012г. са 5014 м. куб. или 1504 тона, а за 2013 г. са съответно 5361 куб.м. или 1608 тона

В община Белица има въведена система за разделно събиране на отпадъците и сключен Договор с „Екопак България” АД. Комплектите за разделно събиране са разположени на 10 места в гр. Белица. Контейнерите се обслужват по график, като сините и жълти контейнери се извозват един път месечно, а зелените един път на два месеца.

Излезлите от употреба моторни превозни средства се събират, съгласно сключен договор с „Българска рециклираща компания“ АД.

За събиране, транспортиране, временно съхраняване и предаване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване е сключен Договор с „ЕКОБУЛТЕХ” АД.

В изпълнение на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори са определени местата за разполагане на съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и е сключен Договор с „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ”АД.

Община Белица има намерение за изграждане на площадка за строителни отпадъци. През 2012 г. са предложени два общински имота, намиращи се в м. „Керемидарка“ и м. „Друмо“, в общината, но към днешна дата намерението не е реализирано и площадка за строителни отпадъци на територията ѝ не е изградена. Общината възнамерява отново да преразгледа и стартира проекта за изграждане на площадка за строителни отпадъци, но в ОУП мястото не е посочено, тъй като още не е уточнено.

За общинското депо с преустановена експлоатация разположено в землището на с. Краище, месност „Валтата“, граничещо с коритото на реката, е изготвен проект за рекултивация. Необходимо е завършване на процедурите за одобрение на изготвения проект, и рекултивирането на терена на депото в община Белица.

3.8.5. Шумови замърсявания

Мониторинговата дейност в страната обхваща контрола на:

- Транспортния шум;
- Промишлен шум,
- Шум от търговски и подобни на тях дейности.

Основните източници на шум в границите на гр. Белица са средствата за транспорт - леки и товарни автомобили. Промишлените източници на шум са разположени в промишлената зона на града.

Въпросите свързани с шума от транспортни източници се решават съгласно Закона за движение по пътищата и подзаконовите актове към него. От Общински съвет - Белица е приета Наредба за управление на общинските извършване на дейностите, свързани с изграждането, ремонта, подържането и управлението на общинската пътна мрежа.

По реда на Закона за устройство на територията, разрешение за ползване /въвеждане на обекта в експлоатация/ се издава, след съгласуване с компетентните органи. На всеки обект се извършват лабораторни изследвания и се съставя протокол за измерване на факторите на средата - за микроклимат, за осветление и за шум. Действащите промишлени предприятия са предимно в сферата на дървопреработването и са обособени в промишлени зони, намиращи се в гр.Белица и района на Гара Белица. За тези строежи са издадени удостоверения за въвеждане в експлоатация, след измерване на контролните нива на шум и другите фактори на работната среда.

Всички инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии подлежат на преценка на влиянието върху околната среда и

задължително се обявяват на определените места, с оглед уведомяване на населението и изпълнение на изискванията на Закона за опазване на околната среда и другите специални закони и подзаконови нормативни актове.

3.8.6. Нарушени територии

Съгласно писмо с изх.№1326 (1) от 11.04.2017 г. На РИОСВ - Благоевград, липсват данни за наличие на територии подлежащи на особена териториална защита, както и за земи повлияни от вредно въздействие на деградационни процеси като ерозия, вкисляване, замърсяване, свлачища, както и за земи застрашени от подобни процеси.

3.9. Рискове от природни бедствия и аварии

От гледна точка на устойчивото развитие, планирането на териториалното развитие и управлението на риска от бедствия са неизменно свързани. Устойчивото развитие адресира бъдещото състояние на територията. Териториалното планиране адресира развитието на географски територии, които от своя страна са застрашени до различна степен от природни бедствия (наводнения, земетресения, пожар, свлачища, снеговалежи и др.). Световният опит показва, че превенцията е в основата на намаляването на природните рискове.

Ограничаване въздействието на природни бедствия е сред основните принципи при изработването на ОУП на община Белица.

3.9.1. План за защита при наводнения

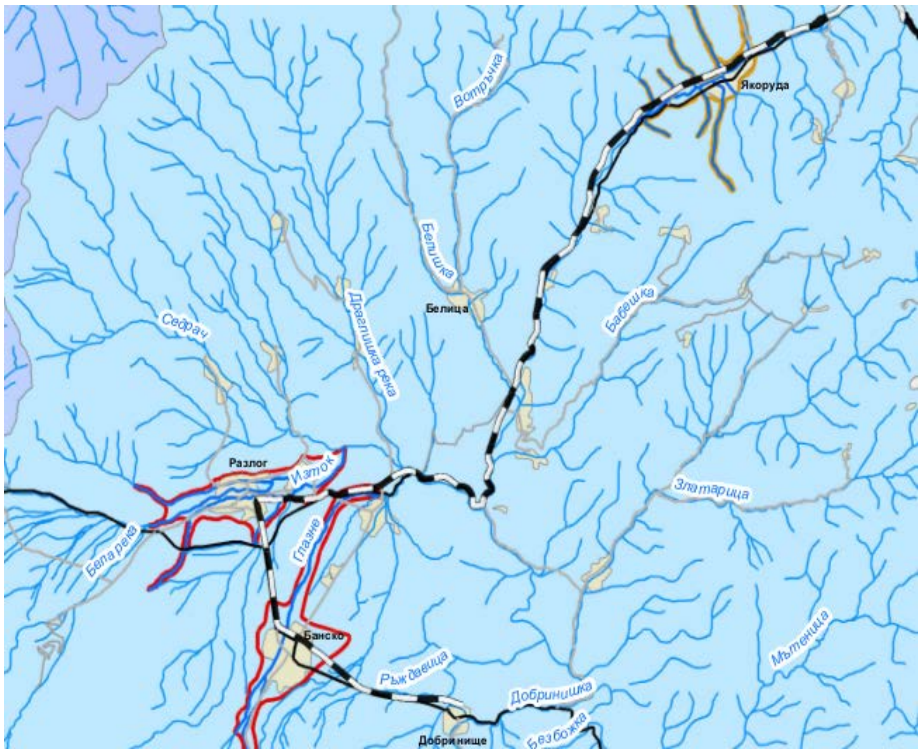
Определянето на зоните за заплаха от наводнения на територията на община Белица е подход за използване оценката на риска като инструмент за териториалното планиране. Зонирането на територията със заплаха от наводнения представлява превантивна устройствена мярка за защита на територията с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия, включваща териториално устройствени, градоустройствени, строителни и експлоатационни мерки.

Зонирането на заплахата от наводнения използва резултатите от оценката на заплахата и риска, като картите на зоните съдържат природни и социално-икономически параметри – информация за заплахата и уязвимостта.

Управление на риска от наводнения е междуинституционална задача и изисква координация на работата на различни институции.

Съгласно Проект на районите със значителен потенциален риск от наводнения /РЗПРН/ в обхвата на Западнобеломорски район за басейново управление, на територията на община Белица няма зони във висок или среден риск от наводнения.

Фиг.13 Обзорна карта на районите със значителен потенциален риск от наводнение на територията на Западнобеломорски район за басейново управление на водите



Източник: Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ гр. Благоевград

Зоната с ниска заплаха обхваща останалата територия, попадаща в обхвата на заливните тераси на наводнение с период на повторно настъпване, веднъж на 1000 години или наводнение с малка вероятност (екстремално наводнение).

Дейности в ОУПО за намаляване на риска от наводнения:

Заплахата от наводнения е интегрирана в ОУП на община Белица, чрез обособяване на зони в риск от наводнения, като са предвидени мерки за териториално устройствена защита. Мерките за намляване риска от наводнения заложени в „План за управление на риска от наводнения за Западнобеломорски район за басейново управление 2016 – 2021 г.“ и са част от политиката на общинската администрация за превенция и защита на населението.

- Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна
- Регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване
- Постоянен мониторинг на застрояването в близост до заливаемите зони
- Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове
- Издаване на забрана за строителството в зони с риск от наводнения
- Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета
- Изкупуване на частни терени, които са в зони с голям риск от наводнение
- Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия
- Законодателни инициативи за недопускане на строителство в заливаемите зони
- Залесяване и стопанисване на гола площ във вододайна зона на язовир и/или на водохващане от повърхностни води.
- Изграждане на защитен горски пояс

- Забрана за голи сечи във вододайните зони, с последващо изкуствено възобновяване, с изключение на акация и топола
- Ефективно управление на водните нива на язовири и ретензионни водохранилища. Недопускане на преливане през короната на дигите при поройни валежи в сравнително малки водосборни области
- Мониторинг, поддържане в техническа изправност и подсигуряване срещу наводнения и подобряване стопанисването на хвостохранилища, шламоотвали, сгуроотвали и други подобни съоръжения.
- Закриване и рекултивиране на стари и вече неизползваеми промишлени зони или отделни предприятия
- Почистване и рекултивация на замърсени терени от минна дейност
- Актуализиране на наредбите за подържане и експлоатация на малките язовири с цел безопрасно провеждане на високите вълни породени от поройни наводненения
- Създаване/Изграждане или Поддържане/Оптимизиране на системата за наблюдение и прогнозиране на валежите и речния отток в целия речен басейн, вкл. експлоатацията на язовирите.
- Подобряване на съществуващата хидроложка информационна система за получаване на данни в реално време за целия басейн
- Изграждане на нови язовири
- Реконструкция на язовири
- Поддържане и подобряване състоянието на съществуващи язовири.
- Изграждане на нови корекции. Реконструкция и поддържане на корекциите
- Изграждане на земно-насипна дига и комбинация .
- Разширяване на „тесните места” като мостове и др., които водят до подприщване на речния отток
- Възстановяване на компрометирани диги
- Надграждане на диги
- Защитено от наводнения проектиране и изграждане на сгради
- Забрана за сечи на естествена дървесна растителност по бреговете и островите в реката (галерийните гори по речните брегове)
- Дейности за защита на речните брегове и корита от ерозия вкл. биологично укрепване

3.9.2. План за защита при земетресения

В сеизмично активните райони на планетата, включително и в България, земетресенията се явяват като най-катастрофални сред природните бедствия. Наблюдаваната тенденцията за увеличаване на щетите от земетресенията се обяснява с три главни фактора:

- голям ръст на човешките и материали ресурси в силно земетръсните райони;
- подценяване на реалната земетръсна опасност, водещо до принизяване и даже елиминиране на противоземетръсните мерки, преди всичко в строителството;
- все още недостатъчни възможности на науката да предлага високоефективни решения за намаляване на последствията чрез предсказване на земетресенията и характеристиките на очакваните силни земетръсни въздействия и да предлага абсолютно сигурни методи за обезпечаване на строителството.

Община Белица се намира под прякото въздействие на Благоевградската сеизмична зона с интензивност IX степен по скалата на МШК.

Проектирането на сгради, съоръжения, комуникации и други обекти в район от IX сеизмична степен следва да се осигурява със сеизмичен коефициент Кс=0,27. При изграждане на отделните сгради и съоръжения, както и при рехабилитацията и разширението на съществуващите е необходимо да се спазват всички нормативни изисквания, свързани с геоложките проучванияи респективно степента на сеизмичност на района.

Най-силното земетресение в тази зона е с магнитуд 7.8 по скалата на Рихтер. Това е най-силното в пределите на сушата в Европа през последните 200 години. То се случва на 4-ти април 1904 г. в долината на р.Струма, в района на с. Крупник и с. Кресна. Земетресението причинява огромни щети и разрушения. Двайсет минути преди основния трус е имало предварителен с магнитуд 7,4. Селата Крупник и Симитли са били съборени до основи. Големи разрушения има в градовете Джумая, Банско и Разлог. Загиват повече от 200 души.

Дейности заложени в ОУПО за намаляване на риска от земетресения:

- Ефективно градоустройствено планиране, съобразено с природните особености и наличното устройство на населените мяста. Ограничаване на параметрите на застрояване в територии с по-голям риск от ефектите от земетресения, поради релефни или исторически фактори.
- Прилагането на Планове за улична регулация е предпоставка за осигуряване на достъп до засегнати от земетресение райони.
- Строителство, съобразено със сеизмичната опасност, което ще доведе до намаляване на човешките и икономическите загуби.
- Упражняване на ефективен контрол върху незаконното строителство с помощтта на ГИС ситеми и регистър на технически паспорти.
- Разработка на сценарии за последствията от силни земетресения за всички урбанизирани територии – установяване на най-уязвимите места и допълнителни мерки при необходимост.

3.9.3. План за защита при снегонавяване и обледяване

Снежните виелици и заледяванията са често явление за нашата страна. Характерни са за декември и януари, но могат да се проявят и през останалите зимни месеци. Снежните бури и заледявания довеждат до разрушаване на въздушните комуникации, блокиране на пътищата и е възможно да поставят в рискова ситуация живота на много хора.

Лавините са най-сериозните опасности във високопланинските райони. Те възникват най-често по склоновете със специфичен наклон и неравна повърхност. Напомнят на гигантски водопад, а скоростта на снежните маси може да надхвърли 300 км. в час. Лавинната снежна вълна е в състояние да помете всичко по пътя си.

Препоръки към населението при снегонавяване и обледяване с цел намаляване на риска:

- Необходимо е да се следи метеорологичния бюлетин, предаван по радиото и телевизията и ако не е крайно наложително, отложете пътуването, част от пътищата ще се окажат затворени поради навявания.
- Ако непременно трябва да тръгнете, за предпочитане е да пътувате с влак. Облечете топли дрехи и подходящи обувки и сложете вода и няколко сандвича в чантата си.

- Ако все пак решите да тръгнете с автомобил, проверете дали имате достатъчно гориво, въже, лопатка, фенерче и брадвичка. Гумите трябва да не са много напомпани, поставете вериги.
- Изберете първокласните пътища, макар и да пътувате повече километри, те се разчистват от навяванията с предимство. Карайте бавно и внимавайте, когато минавате покрай сгради, електропроводи и дървета.
- Спазвайте временната маркировка, поставена от контролните органи и пътните служби.
- Ако по пътя се натъкнете на затрупани автомобили, маркирайте мястото и съобщете на органите на "Пътна полиция", Пътните служби или на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението" – МВР.
- В случай че сте затънали в навявания от сняг, избягвайте работата на двигателя на празен ход поради опасност от отравяне, гасете го периодически. Завържете дреха с ярък цвят на антената, за да бъдете забелязани.
- Окажете помощ на изпадналите в беда. Измръзналите части на тялото се разтриват със спирт и леко се масажират. Не разтривайте със сняг -тялото допълнително се охлажда и може да се нарани кожата. При измръзване от I, II, III и IV степен се налага транспортиране на пострадалите до болнично заведение.
- Не спирайте да почивате на открито, освен в населени места и крайпътни мотели. Ако обстановката се усложнява, преустановете пътуването като спрете в най-близкото населено място.
- Когато трябва да се отиде от едно на друго място пеша, екипирайте се с подходящи обувки и топли дрехи. Избягвайте да се движите поединично, движете се далеч от сгради, електропроводи, стълбове и дървета, вземете мерки против измръзване на крайниците.
- Носете лекарства и термос с чай или други топли и подсладени напитки.
- В населените места се обърнете към административните власти, специализираните органи на МВР или пътните служби. Следете по радиото указанията на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението".

3.9.4. План за защита при пожари

Горските пожари са една от основните опасности за състава, структурата и функционирането на горските екосистеми. Климатичните промени през последното десетилетие и човешката небрежност повишават случаите на възникване на горските пожари и размера на засегнатите от тях територии. Антропогенният характер на над 90% от пожарите налага категоризирането на горите в близост до урбанизирани територии като високорискови.

Над 30 % от територията на Община Белица е заета с горски насаждения при които след трайни засушавания и средно дневни високи температури, при нарушаване на противопожарните правила, следствие нехайство на граждани и гости на общината, могат да възникнат големи и сложни горски пожари, достигащи границите на бедствие.

Не са редки случаите на полски пожари, предизвикани от земеделски стопани при палене на стърнища и от пастири и граждани, при изгаряне на сухи тревни площи и растителни отпадъци при почистване на дворове и вилни зони. Това изисква провеждане на своевременно

ефективни, спасителни и гасителни мероприятия за защита на живота и здравето на населението, опазване на горите и околната среда.

Пожарите в градската част на общината (обществени, промишлени и битови сгради) се причиняват основно от човешка дейност – палене на открит огън, работещи без контрол отоплителни уреди, непочистени комини, неспазване на технически мерки за безопасност при производствени и ремонтни дейности, неизправни технически съоръжения и по-рядко от природни явления – мълнии.

Дейности заложени в ОУПО за намаляване на риска от пожар:

- Изработване и прилагане на горскостопански планове и лесоустройствени проекти за цялата територия на общината.
- Определяне на необходимостта от изграждане/модернизация на съществуващите системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване /СНРПО/.

Като компоненти на СНРПО на територията на общината могат да се посочат:

- за **наблюдение** - на метеорологични процеси от Национален институт по
- метеорология и хидрология при БАН-филиал Благоевград.
- за ранно **предупреждение** – по линия на държавното оповестяване за кризи от
- военен и невоенен характер, чрез оперативния дежурен в общината; - по линия на ГД “Пожарна безопасност и защита на населението” -МВР – за зараждане и развитие на масов пожар, вследствие на човешка дейност, разпространяващ се на територията на няколко общини или области, чрез факс и чрез оперативни дежурни в областна администрация; - по линия на дежурните в РД „Пожарна безопасност и защита на населението” (РД “ПБЗН“); - от граждани;
- за **оповестяване** – от Оперативния дежурен в РД “ПБЗН“ Благоевград - МВР чрез Оперативния дежурен в общината за администрацията и населението на общината, от граждани.
- Прилагане на Плановете за улична регулция- средство за осигуряване на достъп на противопожарна техника до територии засегнати от пожар.
- Планиране на полски и горски пътища позволяващи високопроходима техника.
- маркиране на зони със забрана за паркиране на МПС около улични спирателни кранове на В и К, противопожарни хидранти, на газопреносната мрежа, трафопостове за елекроразпределение, пред сградите на ЦСМП и здравните заведения.

4. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

4.1 Демография

Брой и динамика на населението

В разглеждания петгодишен период, населението на община Белица прогресивно намалява, следвайки в тази насока тенденциите в област Благоевград.

Таблица 6: Население в област Благоевград и община Белица 2012-2016 г.

	(брой)				
	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Област Благоевград	320160	318110	315577	312831	310321
Община Белица	9834	9762	9706	9617	9541

Източник:www.nsi.bg

Към 2016 г. в община Белица живее 3% от населението на областта. Като цяло се наблюдава спад на населението в общината със сравнително равномерен тем, следвайки общата тенденция за обезлюдяване на страната. За разглеждания петгодишен период, броят на населението в Белица е намалял с 293 души.

Графика 1: Брой и динамика на населението на община Белица 2012-2016 г.



Таблица 7: Население в община Белица по населени места 2012-2016 г.

Населено място / Година	2012	2013	2014	2015	2016
с. Бабяк	811	801	791	778	771
гр. Белица	3281	3236	3196	3148	3107
с. Горно Краище	1190	1192	1198	1205	1208
с. Гълъбово	50	48	45	46	43
с. Дагоново	747	748	752	750	748
с. Златарица	94	90	84	84	82
с. Краище	2501	2495	2483	2464	2453
с. Кузьово	256	255	258	256	248
с. Лютово	217	214	212	208	204
с. Орцево	167	164	165	164	164
с. Палатик	246	245	245	245	245
с. Черешово	274	274	277	269	268

Източник:www.nsi.bg

Общата тенденция за намаляване на населението е валидна и за населените места в общината, като изключение правят с.Дагоново и с.Горно Краище, в които се наблюдава известен ръст. Причина за това може да се търси в близостта на населеното място до административния център - град Белица и до основния път, свързващ Велинград и Банско.

Таблица 8: Динамика на населението на община Белица по населени места

Населено място	брой на населението		Прираст /бр./	Прираст /%/
	2012	2016	2012-2016	2012-2016
с. Бабяк	811	771	-40	-4.9
гр. Белица	3281	3107	-174	-5.3
с. Горно Краище	1190	1208	18	1.5
с. Гълъбово	50	43	-7	-14.0
с. Дагоново	747	748	1	0.1
с. Златарица	94	82	-12	-12.8
с. Краище	2501	2453	-48	-1.9
с. Кузьово	256	248	-8	-3.1
с. Лютово	217	204	-13	-6.0
с. Орцево	167	164	-3	-1.8
с. Палатик	246	245	-1	-0.4
с. Черешово	274	268	-6	-2.2

Източник:www.nsi.bg

Ясно е изразен отрицателният прираст на населените места, като изключение правят селата Горно Краище (+18 бр.) и Дагоново (+1бр.). В най-висока степен от отрицателния прираст са засегнати най-малките села в общината – Гълъбово и Златарица.

Разпределението на населението по територията на общината не е равномерно. Данните на НСИ показват, че жителите на община Белица към 31.12.2016 г. са 9541 души, от които 3107 (32,6%) живеят в административния център гр. Белица. Останалите 67,4% от населението живее в малките населени места на общината. Най-много жители имат селата Краище (25,7%) и Горно краище (12,7%). Село Краище се оформя като опорен център за общината, който упражнява синергичното си действие върху намиращото се до него с. Горно Краище. Най-малка е концентрацията на населението в с.Гълъбово, което към 2016 г. наброява едва 43 души.

Отражение върху броя на населението оказват естественото и механично движение.

Механичният прираст в област Благоевград за периода 2012-2016 г. е с отрицателни стойности, като пик се отбелязва през 2015 г., когато стойността на показателя е „-1664“. Община Белица следва същия темп на процеса.

Механичният прираст на населението в община Белица е отрицателен, с най-високи стойности през 2015 г. -73 души.

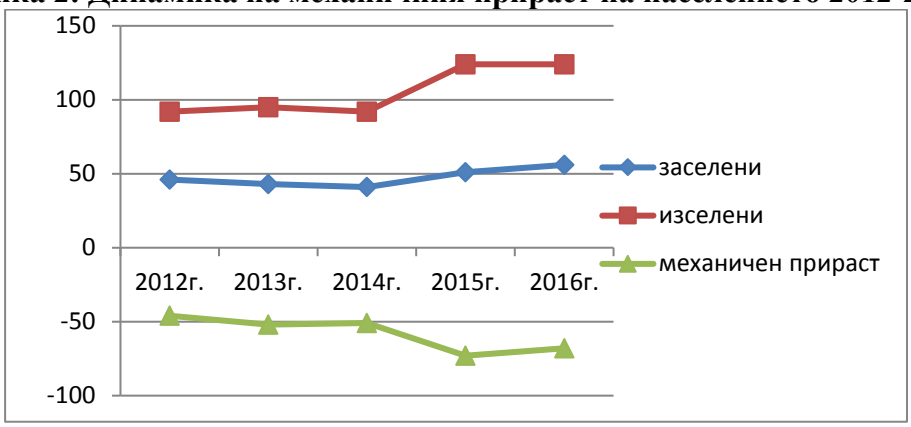
Таблица 9: Механичен прираст на населението в община Белица 2012-2016 г.

година		2012	2013	2014	2015	2016
Област Благоевград	Общо	-1013	-1195	-1411	-1664	-1409
Община Белица	Общо	-46	-52	-51	-73	-68
	В градовете	-17	-18	-26	-20	-24
	В селата	-29	-34	-25	-53	-44

Източник:www.nsi.bg

Важно е да се отбележи темпът на механичният прираст по отношение на градовете и селата в общината. Като цяло процесите на заселване и изселване на населението са по-ясно изразени в селата. Поради високата безработица населението е принудено да търси трудова реализация в по-големите градове и извън границите на страната. Този факт е много тревожен, с оглед на това, че общината губи населението си в трудоспособна възраст. В изследвания период, умиранията на територията на общината варират между 95 души през 2016 г. и 131 души през 2015 г., когато са отчетени съответно най-ниската и най-високата стойност на показателя.

Графика 2: Динамика на механичния прираст на населението 2012-2016 г.



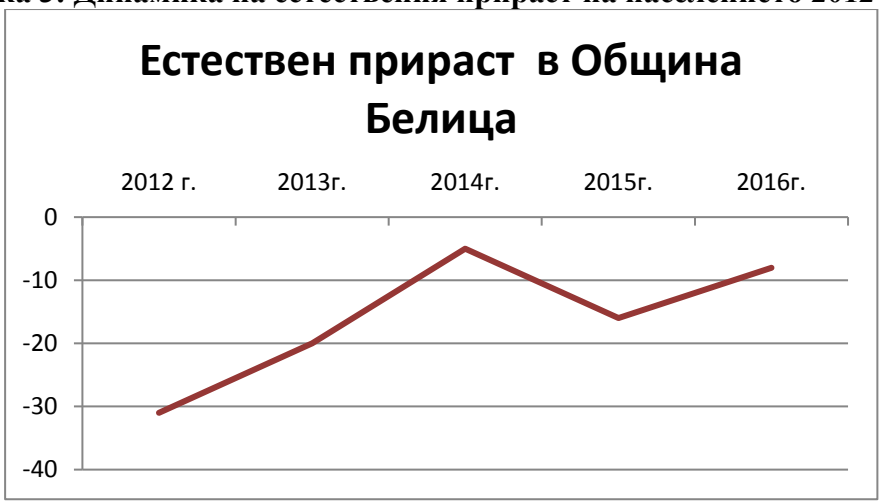
Естественият прираст на населението се изразява в разликата между живородените деца и умрелите за даден период от време. В следващата таблица са представени официалните данни на показателя за Община Белица за периода 2012 г.-2016 г.

Таблица 10: Естествен прираст на населението в община Белица 2012-2016 г.

	живородени (брой)	умрели (брой)	естествен прираст (брой)
2012 г.	94	125	-31
2013г.	85	105	-20
2014г.	109	114	-5
2015г.	115	131	-16
2016г.	87	95	-8

Източник:www.nsi.bg

Графика 3: Динамика на естествения прираст на населението 2012-2016 г.



В изследвания период, умиранията на територията на общината варират между 95 души през 2016 г. и 131 души през 2015 г., когато са отчетени съответно най-ниската и най-високата стойност на показателя.

В резултат на относително ниската раждаемост и по-високата смъртност на населението, естественият прираст в общината е отрицателен през целият разглеждан период от време. Община Белица е с нарушено естествено възпроизводство на населението.

В началото на разглеждания период, стойността на естествения прираст е с най-ниски стойности, които постепенно се покачват до 2014 г. През тази година се достига най-ниската отрицателна стойност на показателя (-5 души). Следва спад през 2015 г. и постепенно покочване през 2016г. до - 8 души.

Гъстота на населението

Гъстотата на населението на община Белица към 2016 г. е 35,69 д/кв. км. При данни на показателя за област Благоевград - 49,33 д/кв. км и за страната - 63,98 д/кв. км. Най-гъсто населените места в общината са селата Краище (241,43 д.кв.км.) и Горно Краище (213,05 д.кв.км.). Най-малка е гъстотата на с. Златарица (2,53 д.кв.км.) и с. Гълъбово (8,94 д.кв.км). Това и селата с най-малко жители, застрашени от обезлюдяване.

Таблица 11: Гъстота на населението в община Белица към 2016 г.

Населено място	Площ към 2016 г. (кв. км.)	Население към 2016 г. (брой)	Гъстота на населението (души на кв. км.)
с. Бабяк	15.26	771	50,52
гр. Белица	125.02	3107	24,85
с. Горно Краище	5.67	1208	213,05
с. Гълъбово	4.81	43	8,94
с. Дагоново	13.89	748	53,85
с. Златарица	32.35	82	2,53
с. Краище	10.16	2453	241,43
с. Кузьово	11.77	248	21,07
с. Лютово	5.74	204	35,54
с. Орцево	7.16	164	22,91
с. Палатик	20.94	245	11,7
с. Черешово	14.58	268	18,38
Общо за общината	**267,350**	**9541**	**35,69**

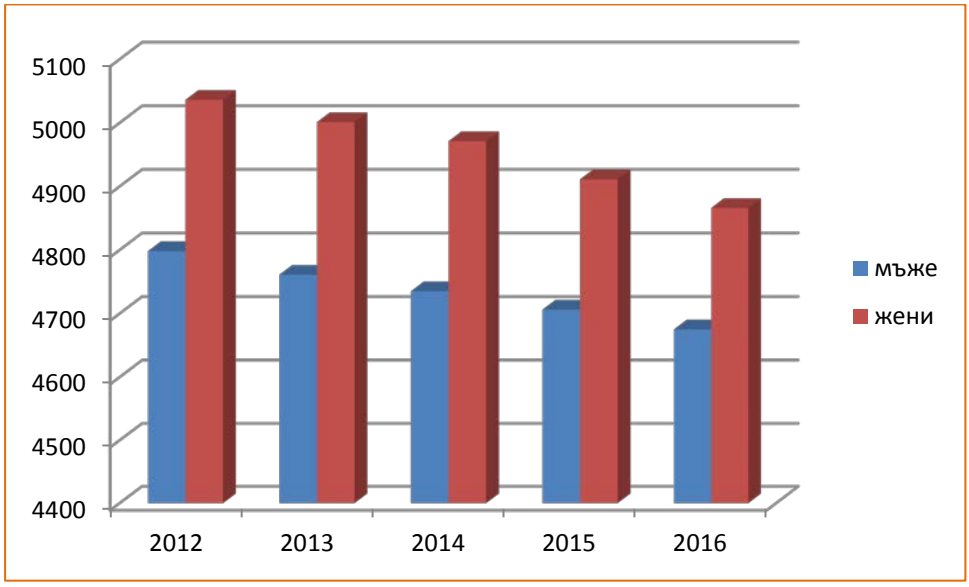
Източници: НСИ и Община Белица

Полова структура на населението

Половата структура на населението в общината се запазва като съотношение в разглеждания период.

Населението от женски пол преобладава над това от мъжки пол. През 2016 г. относителният дял на мъжете е 49%, а на жените - 51%. В разглеждания период изменението в процентно отношение на мъжете и жените варира до 0,2%.

Графика 4: Полова структура на населението в община Белица 2012-2016 г.



В следващите таблици е показана половата структура на населението по населени места за периода 2012 -2016 г.

Таблица 12: Полова структура на населението в община Белица 2012-2016 г.

Населени места	2012			2013			2014		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
с. Бабяк	811	408	403	801	403	398	791	407	384
гр. Белица	3281	1570	1711	3236	1552	1684	3196	1525	1671
с. Горно Краище	1190	592	598	1192	592	600	1198	596	602
с. Гълъбово	50	27	23	48	25	23	45	23	22
с. Дагоново	747	368	379	748	368	380	752	368	384
с. Златарица	94	52	42	90	50	40	84	47	37
с. Краище	2501	1213	1288	2495	1205	1290	2483	1200	1283
с. Кузьово	256	123	133	255	122	133	258	124	134
с. Лютово	217	115	102	214	115	99	212	115	97
с. Орцево	167	87	80	164	87	77	165	88	77
с. Палатик	246	114	132	245	114	131	245	115	130
с. Черешово	274	129	145	274	128	146	277	127	150

Населени места	2015			2016		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
с. Бабяк	778	401	377	771	399	372
гр. Белица	3148	1499	1649	3107	1492	1615
с. Горно Краище	1205	600	605	1208	602	606
с. Гълъбово	46	24	22	43	22	21
с. Дагоново	750	365	385	748	362	386
с. Златарица	84	48	36	82	46	36
с. Краище	2464	1209	1255	2453	1197	1256
с. Кузьово	256	124	132	248	121	127
с. Лютово	208	113	95	204	109	95
с. Орцево	164	90	74	164	91	73
с. Палатик	245	111	134	245	112	133
с. Черешово	269	122	147	268	122	146

Източник:www.nsi.bg

Данните показват неравномерно разпределение на населението в полово отношение.

По–големият брой на жените спрямо мъжете е най-ясно очертан в административния център на общината–град Белица, където тази разлика варира от 123 до 150 души в

разглеждания период. В някои от населените места има превес на мъжкото население. Такива са селата Орцево, Лютово, Златарица, Гълъбово и Бабяк. По-големият относителен дял на женското население е резултат най-вече от по-високата смъртност при мъжете и тяхната по-малка средна продължителност на живот. Дисбалансът в полза на женското население е резултат от неговия по-голям относителен дял във високите възрастови групи в резултат на по-голямата средна продължителност на живот.

Възрастова структура на населението

Възрастовата структура на населението характеризира неговото разпределение на различни по обхват възрастови групи. Този тип структура на населението има значение, поради различията във възможностите за участие в трудовия процес на различните възрастови групи, както и различията в техните репродуктивни възможности, свързани с процеса на естественото възпроизводство.

Според трудовите си възможности населението се дели на подтрудоспособно – до 15 навършени години (вкл.), трудоспособно - обхваща жените от 16 до 59 навършени години и мъжете от 16 до 62 навършени години и надтрудоспособно - обхваща жените на 60 и повече навършени години и мъжете на 63 и повече навършени години. От съотношението между трите възрастови групи зависи контингента на работната сила.

Данните на Националния статистически институт за периода 2012-2016 г. са показани в следващата таблица.

Таблица 13: Население под, в и над трудоспособна възраст 2012-2016 г.

		2012		2013		2014		2015		2016	
		Общо	В градовете	Общо	В градовете	Общо	В градовете	Общо	В градовете	Общо	В градовете
Белица	Под трудоспособна възраст	1899	596	1874	579	1856	564	1852	554	1814	544
	В трудоспособна възраст	6177	1907	6130	1883	6075	1848	5982	1823	5940	1799
	Над трудоспособна възраст	1758	778	1758	774	1775	784	1783	771	1787	764

Източник:www.nsi.bg

Най-голям относителен дял има населението в трудоспособна възраст – 62% или 5940 души към 2016 г.От таблицата ясно се вижда трайната тенденция за намаляване на населението „под трудоспособна възраст“ и „в трудоспособна възраст“, за сметка на разстящия брой на хората „над трудоспособна възраст“. Последната възрастова група нараства в процентно отношение от 17,9% през 2012 г. до 18,7% през 2016 г.

Трябва да се отбележи, че броят на хората „под трудоспособна възраст“ се запазва по-голям от този на хората в „над трудоспособна възраст“.

Към 2016 г. лицата над 60-годишна възраст са 22% от населението, децата и младежите до 19 г. са 23%. Останалите 55% са хора в активна трудова възраст между 20 и 59 години. Анализираните особености на възрастовата структура, свидетелстват за тенденция на застаряване на населението на територията на общината, но с темпове, значително по-бавни от средните за област Благоевград и за страната.

Таблица 14: Население в община Белица по възрастови групи 2016 г.

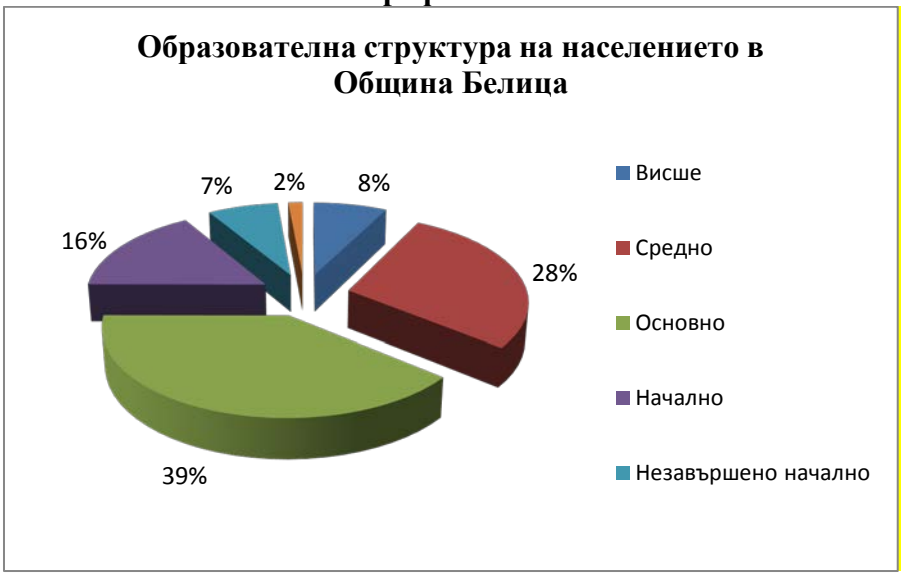
Възраст	2016
Общо	**9541**
0-9	1108
10-19	1099
20-29	1112
30-39	1462
40-49	1322
50-59	1375
60-69	1086
70-79	671
80+	306

Източник: Национален статистически институт

Образователна структура на населението

По данни от Преброяването на населението към 01.02.2011 г. образователната структура на населението на община Белица е следното: 7,6% висшисти, 28% средно, 39% основно образование, 16,4% начално образование и 7% незавършено начално образование и 2% никога непосещавали училище.

Графика 5:



Източник: НСИ и Община Белица

Около 30% от децата и младежите на възраст между 3-18 години не са включени в образователната система. Това се очертава като изключително голям проблем за община Белица. Липсата на мотивация за придобиване на образование, дори и основно, ранното отпадане от образователната система, трудната образователна интеграция или реинтеграция на отпадналите от училище, проблемите с децата билингви, които не са посещавали яслени и градински групи и други подобни. Ниското образователно и квалификационно равнище на населението още повече поставя въпроса за ефективността на образователните институции на територията на общината.

4.2. Заетост

4.2.1 Ситуация на национално ниво

През 2012 г. се отчита макар и малък, но положителен ръст на икономиката, въпреки наличната стагнация на икономиката. Наблюдава се по-нисък темп на намаляване на заетостта, в сравнение с предходните години. Слабото увеличение на брутния вътрешен продукт не може да компенсира намаляването на заетостта. От средата на 2013 г. се наблюдават положителни индикации за възстановяване на икономиката и ръст на инвестициите. С това се стабилизира броя на заетите и дори се отбелязва минимален ръст. Развитието на икономиката през 2014 г. и отчетения ръст на БВП, водят до стабилизиране на пазара на труда и възнестановява положителната динамика в заетостта. Наблюдават се позитивни тенденции - ръст на индустриалното производство, на потреблението и ръст на заетит елица. Подобна е ситуацията и през 2015 г. През 2016 г. се наблюдава оживление в европейската макроикономическа среда, което рефлектира благоприятно и върху българската икономика. Пазарът на труда се характеризира с позитивни тенденции като спад на безработицата, ръст на възнагражденията и увеличаване на броя на наетите на трудов договор. Брутният вътрешен продукт за 2016 г. нараства спрямо 2015 г., което от своя страна води до стабилизиране на пазара на труда.

4.2.2. Ситуация на общинско ниво

Белица е една от общините с най-висока безработица в България. Ситуацията в общината за разлика от тази на национално ниво, показва тенденция за непрекъснато нарастване на броя на безработните лица. Нивото на безработица нараства от 48,5% през 2011 г. до 62,6% през 2016 г. Равнището на безработица е много по-високо от това за страната и областта. Към 2015 г. безработицата в общината е 57,9%, за област Благоевград – 13,8%, а за страната – 6,1%.

Таблица 15: Брой регистрирани лица и равнище на безработица в община Белица 2012-2015 г.

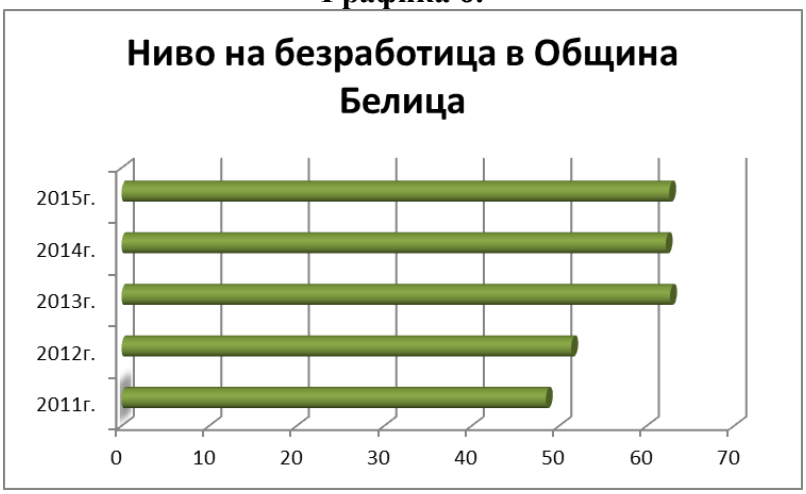
Година	Регистрани безработни лица - бр.			Равнище на безработица - %
	общо	от тях:		
		на възраст до 29 години вкл.	с регистрация повече от една година	
2012	1033	208	337	51.4
2013	2566	589	1108	62.7
2014	2546	484	1622	62.2
2015	2370	423	1654	57.9

Източник: НСИ

Данните сочат за пикови стойности в нивото на безработица през 2013 г., когато броят на безработните достига 2566 души и равнището – 62,7%. През 2015 г. се отбелязва спад с почти 5 пункта до нива от 57,9%, но през 2016 г. по данни на Дирекция „Бюро по труда“ нивото на безработица отново се покачва до 62,6%.

В структурата на безработицата значителен дял заемат трайно безработните с регистрация повече от една година – 70% от регистрираните лица към 2015 г. Трудно се устройват на работа и младежите до 29 години без трудов стаж, квалификация и опит. Техният относителен дял е между 18% и 20%.

Графика 6:

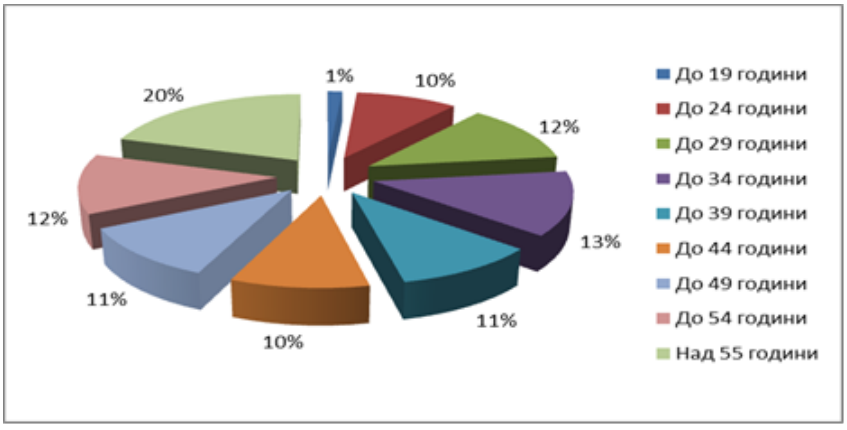


Важен фактор за групата на безработните е тяхната образователна степен. По данни на Община Белица, най-голям е делът на безработните лица със основно и средно образование. Предвид факта, че високо образованото население (с образование над средното) е изключително малко броят на безработни лица е висок. Недостатъчния образователен ценз затруднява реализацията им на пазара на труда и е причина за образуването на т. нар. "застой на безработица". При невъзможност за устройване на работа, поддържането на регистрацията им в бюрото по труда за повечето от тях е обусловено от включване в програми за заетост и право на получаване на социална помощ.

Рисковите групи безработни на пазара на труда са лица с намалена работоспособност, лица от ромски произход, самотни родители, майки с деца до 3 год., освободени от МЛС, от социални заведения и др.

Относително равномерено е разпределението на безработните лица в отделните възрастови групи. Превес се наблюдава в групата на безработните лица над 55 години.

Графика 7: Относителен дял на безработните лица по възраст



Източник:Община Белица

По отношение на професионалната струкутра на безработните лица на територията на община Белица за 2013 г. най-голям е делът на тези без придобита професионална квалификация – 73%. Липсата на професионална квалификация, както и липсата на образование или притежание на ниска образователна степен, не позволяват преминаване на курс или друг вид обучителна подготовка, която да ги направи пригодни за пазара на труда.

Основен проблем в община Белица свързан със заетостта е, че голяма част от населението е със сезонна заетост. Голяма част от лицата, които биват наети на сезонна работа, работят без трудов договор. Очертава се тенденция за увеличаване на броя на безработните лица от чисто статистическа гледна точка. Основно работните места, които се разкриват са за помощен персонал в туристическите обекти в района, за заемането на които не се поставят високи изисквания по отношение на образованието и квалификацията.

Намаляване на безработицата в общината може да се реализира в две направления – превантивни (обучение на безработни и заети) и защитни – мерки, насърчаващи работодателите да наемат на работа лица, в т.ч. и в неравностойно положение. Важно условие за подобряване на качеството на упражнявания труд е повишаването на пригодността на работната сила за заетост чрез усъвършенстване на формите за преквалификация и привеждането й в съответствие с изменящите се изисквания на търсенето на труд в общината.

Прилагането на превантивни и активни мерки на пазара на труда трябва да обхване всички социални групи с особена подкрепа за най-рисковите – дълготрайно безработните, младежите без трудов опит или без образование и професия, безработните с ниско или без образование и без квалификация, хората с увреждания. Борбата с безработицата изисква широкообхватни мерки за взаимна подкрепа на икономическата, социалната политика и политиката по заетостта. Инструмент на тази политика са регионалните и местните програми за заетост, съобразени и с националните програми за заетост. От особено значение за ефективността и ефикасността на тези програми е привличането на местните организации на работодателите при изготвянето и реализацията на проекти в областта на пазара на труда и използване потенциала на работодателските организации и местния бизнес за оказване на консултантски, образователни и други услуги, свързани с дейностите по заетостта.

Ниската степен на образование и липсата на квалификация са сериозна пречка за реализацията на безработните лица на пазара на труда. В условията на високото равнище на безработица и стеснен пазар на предлагане на работни места, групата с ниско образование и без специалност и квалификация, остава неконкурентна. Въпреки, че общината участва в програми за насърчаване на незаетите лица и осигуряване на временна заетост на нискоквалифицирани работници, процента на безработица е твърде висок спрямо нивата отчетени за страната и областта.

4.3. Икономика

Обща икономическа характеристика

Структуроопределящи отрасли в местната икономика на Белица са промишлеността (предимно дърводобивна и дървопреработваща промишленост) и селското стопанство. По данни на НСИ, ТСБ-Благоевград на територията на община Белица към 20012 г. има регистрирани 221 стопански единици. Най-голям е делът на стопанските субекти, занимаващи

се с търговия, ремонт и обслужване /47,95 %/, следвани от тези в преработващата индустрия /18,1%/ и хотелиерството и ресторантьорството /около 15,4 %/.

Таблица 16: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Белица

Показатели / Година	2009	2010	2011	2012	Промяна за периода
1. Брой на стопанските единици	**218**	**214**	**214**	**221**	**1,38%**
2. Произведена продукция (в хил. лв.)	13792	13621	10647	13850	**0,42%**
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	19152	18694	14672	18059	**-5,71%**
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	20251	19785	16783	20472	**1,09%**
5. Относителен дял на нарастване на НМП 2010 = 100%					**0,96%**
6. Печалба (в хил. лв.)	1454	1443	924	1468	**0,81%**
7. Заети (брой) лица	**737**	**693**	**642**	**743**	

Източници: НСИ, Отдел статистически изследвания - Благоевград

Прави впечатление, че през годините в периода 2003-2013 г. намалява относителния дял на занимаващите се с преработка (2003 г. – 24,3%), хотелиерство и ресторантьорство (2003 г. – 18%), а се увеличава дела на фирмите в сектор търговия и ремонт (2003 г. – 36,6%). Това се дължи на новорегистрираните търговски дружества (около 70), развиващи своята дейност основно в сферата на търговията. Най–нисък е делът на фирмите, занимаващи се със култура, спорт и развлечения (1,35%), строителство (1,81%) и селско, горско и рибно стопанство (2,26%). Структурата на фирмите по големина следва общата тенденция за областта и страната. Най-голям е относителният дял на микрофирмите /със заети до 9 човека/ - около 91 %.

Данните показват минимално нарастване на основните показатели за периода, като броя на регистрираните стопански единици към 2012 година достига 221 стопански субекта. Нетните приходи от продажби бележат общо намаление за изследвания период, което може да бъде отдадено на икономическата криза в страната и общо-европейската стагнация.

Ключова негативна тенденция представлява намалението с близо 6% на нетните приходи от продажби, което е следствие от спада в производството през 2011 година. Все пак, като се вземе предвид, че показателя за нетни приходи от продажби има потвърждаваща характеристика и това, че в края на периода е отчетено нарастване на броя на заетите в стопанските единици в Общината, може да се направи извода, че цялостната тенденция за развитие е позитивна и спадовете дължащи се на кризата са преодоляни.

Негативна тенденция се очертава в съотношението реални приходи на един зает, което означава, че стопанските субекти изпитват съществени трудности в това да превърнат произведената продукция в реални приходи, с които да подсигурят създаването на заетост.

На този фон може да се направи предположение, че нивото на задлъжнялост на стопанските субекти е нарастнало и това нарастване не се дължи на капиталови инвестиции, а е резултат от необходимостта да се покриват оперативни разходи.

Негативен е изводът и по отношение темповете на позитивно развитие, които остават значително под тези за страната и областта, като цяло. Брутното нарастване не покрива инфлационния индекс, което означава че икономическите субекти на територията на общината на практика са в режим на оцеляване и формираното нарастване не води до фактическо увеличаване на реалната стойност на произвеждания БВП.

Таблица 17: Разпределение на предприятията от нефинансовия сектор към 31.12.2012 г.

Фирма / Община	Микро до 9 заети	Малки 10-49 заети	Средни фирми 50-249 заети	Големи фирми над 250 заети	Общ брой
1. Белица	**201**	**..**	**..**	-	221
2. Благоевград	4573	311	56	8	**4948**
3. Якоруда	232	..	..	-	**246**
4. Банско	1064	63	..	..	**1135**
5. Разлог	1042	52	..	..	**1109**
6. Общо за област Благоевград	**15628**	**992**	**206**	**25**	**16851**

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.
„..” – Данните са конфиденциални;
„-” – Липсват данни

Данните в Таблица 17 сочат, че основен и структуроопределящ за икономиката на Общината е броя на микро-предприятията. Липсата на точна статистика представлява проблем пред идентифицирането на трайни зависимости, но независимо от това се налага виждането за „инвестиционна незрялост“. Причините за това следва да бъдат самостоятелно анализирани, като същевременно липсата на идентифицирани големи стопански субекти може да представлява и потенциал за бъдещото привличане на стратегически инвеститори в икономиката на общината.

Близките стойности, които показват данните за Община Белица с намиращата се в съседство Община Якоруда, при общо приемане за сходни социално-икономически, природно-климатични и други дадености, дават основание да се направи извод за това, че подобна ситуация е характерна по-скоро за региона, отколкото за общината в конкретика.

Икономиката на Община Белица следва тенденциите и темповете на развитие на икономиката на Областта. Това показва относително постоянния дял на показателите на стопанските субекти в Общината спрямо областните данни.

Таблица 18: Произведена продукция, приходи от дейност, нетни продажби, печалби и загуби в община Белица за 2012 г., в хил.лв.

Община	Произведена продукция	Приходи от дейност	Нетни приходи от дейност	Печалба	Загуба
1. Белица	**13850**	**20472**	**18059**	**1468**	**592**
2. Благоевград	1580927	1878730	1737045	141900	49361
3. Якоруда	14994	22449	21666	1441	474
4. Банско	140051	193828	174195	13443	25591
5. Разлог	181023	267004	223313	13442	29226
6. Общо за област Благоевград	3538757	4688691	4353125	370082	160207
5. Относителен дял на община Белица спрямо Областта (в %)	0.39	0.44	0.41	0.40	0.37

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

Негативни са данните за съотношението между регистрирана общо печалба и общо загуба, който при балансирана икономика следва да бъде в рамките на под 10/1, докато в случая е около 3/1. Тази констатация представлява характеристика на общината, като от данните за областта и съседните общини се вижда, че не е обща костатация. Като вероятна причина за подобен дисбаланс може да се посочи структурно неравновесие в отраслови план, като очакването е за това, в икономиката на общината да са определящи икономически отрасли със силна системна взаимосвързаност, които реагират на икономически шокове

взаимосвързано. Така в периодите на криза или икономически неравновесия тези секторни предстовители реагират негативно, а в структурата на икономиката липсват субекти с противоположна коралативна връзка със системните икономически шокове, които да компенсират в достатъчна степен спадовете. Казано по-просто развити са икономически сектори които реагират сходно на шоковете и липсва диверсификация на бизнес специализацията в икономиката на Общината.

Таблица 19: Структура на икономиката в община Белица към 31.12.2012 г., хил. лв.

Икономически дейности	Предприятия, брой	ПП[1]	ПД	НПП	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
Белица	**221**	**13 850**	**20 472**	**18 059**	**19 445**	**1 468**	**592**
Селско, горско и рибно стопанство	5	190	198	195	216	..	22
Преработваща промишленост	40	7 839	8 978	7 499	8 611	572	267
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..	..		..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	251	..	
Строителство	4	1 689	1 772	1 186	1 611	..	
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	106	1 419	6 327	6 143	6 124	271	159
Транспорт, складиране и пощи	6	379	379	379	352	25	
Хотелиерство и ресторантьорство	34	797	1 130	1 104	1 134	103	112
Професионални дейности и научни изследвания	..	..	..	..	..	..	
Административни и спомагателни дейности	..	..	..	..	..	..	
Хуманно здравеопазване и социална работа	14	373	439	373	372	69	
Култура, спорт и развлечения	3	..	..	..	..	..	
Други дейности	3	..	..	..	..	..	
[1] показателят е изчислен по методология на структурна бизнес статистика							
".." конфиденциални данни							

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

Данните за структурата на икономиката в Община Белица по отрасли показват концентрация на икономическата активност в сферите на търговията, преработващата промишленост, хотелиерството и ресторантьорството. Най-голям е броят на предприятията заети в сферата на търговията, като от относително ниския размер на формирания оборот може да се направи изводът, че това са предимно микро и малки търговски фирми, специализирани преди всичко в търговията на дребно.

На второ място в структурата по брой предприятия е отрасъла на преработващата промишленост, като относителният дял на тези стопански субекти е по висок от общия за областта, но формирания брутен вътрешен продукт от тях е близо три пъти по нисък от този на областно равнище. Това означава, че предприятията от тази група са преобладаващо малки с ниска норма на капитализация и имат допълващи функции в икономическата структура на областта. Същевременно те представляват ядрото на реалния сектор на общинско равнище, като формират близо 43% отсъвкупните приходи от икономически дейности в общината. Това дава основание да се приеме че секторът е ключов за икономиката и може да се търси потенциал за концентрация на икономическата активност към него.

Хотелиерство и ресторантьорство е третия сектор с най-висок относителен дял на предприятията в Общината, като за него аналогично може да се направи извода за ниска

производителност на единица стопански субект (спрямо областта) и очакване за микро-величина на представляващите го единици.

От останалите икономически сектори следва да бъде посочено строителството, при което ниския брой на регистрираните фирми се компенсира от сравнително високи обороти. Диверсификацията на видовете предприятия в бранша вероятно е съществена предвид обемите на регистрирани на територията на общината печалби и загуби от дейността в сектора.

От анализа може да се направи базисен извод за това, че потенциал за приоритизиране в отраслово отношение може да се търси преди всичко в преработващата промишленост и секторите, свързани с туризма. Основен показател за равнището на стабилност на икономиката на определена територия се определя от структурата на заетостта. Причина за това е обстоятелството, че при икономически неравновесия на по-висока променливост са изложени заетите в частния сектор, докато поради характеристиките на обществения сектор трудовите правоотношения в тях се характеризират с относително по-висока степен на стабилност. Това дава възможност да се прецени в каква степен развитието на обществения сектор може да омекоти евентуални шокове от чисто икономически характер. Интерпретацията на резултатите има и пряко отношение към структурата на разходите в публичния и частния сектор, както и към степента на натоварване на социалната система в периоди на завишена безработица.

Таблица 20: Наети по трудово и служебно правоотношение в община Белица за периода 2009 – 2012 година, брой

Години	Общо наети	Обществен сектор	Частен сектор
2009	**1118**	**554**	**564**
2010	1026	501	525
2011	1022	548	474
2012	1260	693	567

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

Анализирайки данните за структурата на трудовите и служебни правоотношения в Община Белица (виж Таблица №20) могат да бъдат откроени няколко основни тенденции. Общото нарастване на броя заети за периода 2009-2012 г. е съпроводено с процес на интензивна негативна променливост, която може да се обясни с общата стопанска конюнктура в страната, посочения по-горе икономически спад в общината и последиците от световната финансова криза. Положителното в тенденцията на база общи резултати е брутното нарастване в броя на заетите лица, което очертава положителен тренд като напълно компенсира вътрешните за референтния период спадове. Същевременно данните за структурните промени сочат, че посочената компенсация и общ ефект се дължи преди всичко на увеличена заетост в обществения сектор. Там общото нарастване за периода е от около 20%, докато в частния сектор може да се говори едва за възстановяване на равнището от началото на периода.

Очевидно обществения сектор се явява стабилизатор на заетостта, като данните сочат че изпълнението на тази функция е отишло дори в крайност. При изначално почти пропорционално разпределение на трудовите и служебни правоотношения между двата сектора (което само по себе си говори за зключителна слабост на икономическото развитие), към 2012 година е на лица съществен превес на обществения сектор.

Направените констатации се допълват от данните за размера на средната годишна заплата в общината (виж Таблица №21).

Таблица 21: Средна годишна заплата в община Белица за периода 2009-2012 година

Години	Средна годишна заплата	В обществен сектор	В частния сектор
2009	**4302**	**5089**	**3512**
2010	4694	5810	3604
2011	4700	5477	3796
2012	4926	5783	3866

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

Средното равнище е съществено по-ниско от това за страната и областта, което кореспондира и с направените изводи за ниска производителност на икономиката в Общината. Ръста на средната годишна заплата е близо до инфлационния индекс, като в отново за тази тенденция е структуроопределящото място на обществения сектор. В частния сектор средната годишна заплата е значително по-ниска както като абсолютна стойност, така и като темп на нарастване.

Тъй като подобна констатация е силно нелогична от икономическа гледна точка, не кореспондира със средните данни и тенденции в национален и областен план, могат да се направят предположения, че:

- Частния сектор е изключително слабо развит и ниско активен от икономическа и инвестиционна гл.т.;
- Рабнището на производителността е ниска, което води респективно и до занижени ставки на трудовите възнаграждения;
- Съществена част от трудовите възнаграждения в частния сектор не се изплащат официално, попада в сивия сектор и не се отчита от официалната статистика.

Основният извод, който се налага от направените констатации и предположения е за необходимостта от изграждането на адекватна, пълна и представитена база данни[1] по отношение на доходите на населението в общината, с цел да се избегне интерпретацията на частични и/или непълни данни и да се създаде основа за пълноценен и задълбочен анализ на икономиката (Например, чрез разработване и реализиране на цялостна самостоятелна поитика за развитие на икономиката в Община Белица).

Таблица 22: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия, за 2012 година, по групи предприятия, според броя на заетите в община Белица

Стопански субект / Брой на заетите	Предприятия (фирми)	Приходи от дейността (хил.лв.)	Нетни приходи от продажби (хил.лв.)	Заети лица общо
1. Всичко	221	20472	18059	743
2. До 9 заети	205	9846	9379	352
3. От 10 до 49 заети	..	..	..	..
4. От 50 до 249 заети	..	..	..	..
5. Над 250 заети	-	-	-	-

Източници: НСИ/Общински план за развитие на община Белица 2014-2020 г.

„..” – Данните са конфиденциални

„-” – Няма случай

Данните посочени в Таблица №22 обективно потвърждават направените по-горе изводи за преобладаващо микро-предприятия в структурата на икономиката на Община Белица. Същевременно, големият брой не съответства на очакваните и нормални равнище за разпределение на общия размер на приходи от дейността и нетни приходи от продажби, като

[1] Данните представени в табличен вид към тази част от анализа показват наличието на методологически проблем при тяхното съставяне. Един пример за това е, че темпът на нарастване на средната работна заплата за периода е близо 15%, при аналогичен темп в обществения сектор от 13% и 10% за частния. Независимо от това, общите изводи се потвърждават и от останаите данни за икономиката и нейната секторната структура, което позволява да бъдат приети за достоверни.

близо 93% от броя стопански субекти с микро мащаб, формира едва около 50% от производството.

Промишленост

Община Белица не е силно индустриализирана, няма индустриално производство, което да влошава параметрите на околната среда, но приносът на предприятията от промишлеността във формирането на Брутния вътрешен продукт на общината е около 60%. В сектора са ангажирани около 38% от заетите в общината.

Община Белица се намира в планински район, поради което местната икономика е силно зависима от дърводобива и дървопреработването. На територията на общината функционират над 40 предприятия с основна дейност дърводобив и дървопреработване. Произвеждат се дървени строителни материали, мебели, хартия и хартиени изделия. Съществен проблем представлява отпадъчния дървен материал, който причинява сериозни щети на околната среда. Същевременно дървесните отпадъци могат да се използват като суровина за производство на брикети, като по този начин се намали количеството на дърводобива за отопление на домакинствата, както и да се използват в хартиено-целулозната промишленост.

На територията на общината не са налични минерални ресурси, за развитие на добивна промишленост.

Леката промишленост е представена от шивашки цехове на гръцки предприемачи, които шият на ишлеме, цех за пакетиране на памперси, а хранително-вкусовата - производство на хляб и хлебни изделия, мляко и млечни продукти, предимно за местния пазар.

Всички фирми за трикотаж и шивашки изделия са регистрирани в други населени места извън Белица и общината не реализира приходи от тях. Пазарната политика на фирмите не обезпечава устойчивостта на работните места и се създава напрежение на пазара на труда. Работи се на ишлеме, като няма наличие на дългосрочна инвестиция в сектора, а основния мотив на предприемачите за разполагане на производството в общината е наличието на евтина работна ръка.

Потенциалът за развитие на сектора е тясно свързан с развитието и дървопреработвателната промишленост. Значително се повишават възможностите за икономическо развитие при провеждане на регионален маркетинг на общините от долината на р. Места.

Селско стопанство

Селското стопанство заема определено място в икономиката на общината. Обработваемата земя е 54,2% от земеделските територии и е с обща площ 34 203 дка. Относителният ѝ дял спрямо общата площ на общината е 11,7% - около 4 пъти по-малко от средното за страната (44,8%). На човек от населението се падат по 3,6 дка обработваема земя, при средно за страната 6,3 дка/човек.

По данни на Министерство на земеделието и храните от ноември 2012 г. общия брой на стопанствата на територията на община Белица е 1 607, като използваната земеделска земя (дка) е 15 761.8. Високия относителен дял на домакинствата, ангажирани в земеделски стопанства е свързано предимно с производството на селскостопанска продукция за собствени нужди, за повишаване доходите на населението, но и с доминиращата роля на селското стопанство в структурата на общинската икономика.

Структурата на земеделските земи показва, че най-голям относителен дял заемат естествените ливади, следвани от нивите и мери и пасища (виж Таблица №23).

Таблица 23: Размер и структура на земеделските земи в община Белица към 2014 г.

Показатели	Размер, дка	Относителен дял
Ниви	18 606	24,15
Трайни насаждения	367	0,48
Естествени ливади	41 914	54,40
Разсадници	28,684	0,04
Мери и пасища	15242,422	19,79
Полски пътища	876,418	1,14
Всичко земеделски територии	77 034,524	100,00

Източник: Община Белица

Обработваемата земя е с обща площ 34 203 дка, като на човек от населението се падат по 3,6 дка обработваема земя, при средно за страната 6,3 дка/човек. Ностелния дял на общинските земи е нисък и силно ограничава възможностите за стимулиране развитието на селското стопанство чрез предоставяне на площи на арендатори за създаване на крупни стопанства и ферми. Резерв представляват земите, които се предвижда да бъдат актувани като общинска собственост след изтичане на давностния срок за възстановяване на собствеността.

Средният размер на обработваните площи от земеделските стопани в общината е 3,2 дка, като основните причини са раздробеността на земята и планинския релеф. Използва се остаряла селскостопанска техника или не се използва техника, което води до загуби при прибиране на реколтата. Стопанствата са ориентирани към самозадоволяване нуждите на населението, като земята се обработва за допълване на доходите на домакинствата.

Нивите заемат най-голяма част от обработваемата земя в общината – 19 131 дка, или 55,9%. Размерът на трайните насаждения е 3241 дка (9,5% от обработваемата земя). Значителен е размерът на естествените ливади - 11 787 дка (34,5%). На територията на общината в момента не съществуват напоявани земи.. Възстановяването на напоителната мрежа от канали и съоръжения е свързано с нейната реконструкция и адаптиране към малките земеделски стопанства. Общата площ на стопанисваната земя (обработваеми земи, заедно с мерите и пасищата) е 62 146 дка, или 21,1% от територията на общината.

Общите продуктивни възможности на земеделските земи в общината се характеризират със средния (агрономически) бонитетен бал - 42, което ги причислява към бонитетната група “средни земи”, или III категория (по петстепенната скала). Най-подходящи са условията за картофи, пасища, ливади, пшеница и тютюн. Растениевъдството в общината е монокултурно, тъй като типичният планински релеф създава трудности при обработването на земята.

Основна култура, отглеждана в общината са картофите. Сериозен е проблемът с реализацията на продукцията на пазара и ниските изкупни цени. Отглеждането на картофи в бъдеще е перспективно, но при условие, че се засеят нови сортове и се осигури пазар. За момента това е възпрепятствано от липсата на средства у селскостопанските производители. Допълнителен проблем е и липсата на модерна селскостопанска техника (особено специализираната).

Основна част от обработваемата земя заемат културите: картофи (2920 дка), зрял боб (520 дка), царевица (600 дка) и тютюн (920 дка), тритикале (485 дка), зеленчуци общо (270 дка), люцерна (450 дка), пшеница (30 дка). Трудоемкостта при отглеждането на тютюна, “трудните” пазари и ниските изкупни цени водят до силно намаляване на засетите площи и произведени количества през последните години. Останалите култури се отглеждат на малки площи, предимно за задоволяване потребностите на домакинствата. Алтернатива на традиционните култури – картофи и тютюн е билкарството и гъбарството. Събирането на диворастящи билки и гъби допълва поминъка на населението през лятото. За целта се организират изкупвателни пунктове.

Общината разполага с подходящи за отглеждане на култивирани билки терени по изоставените, по-високи части. В последните години има интерес към отглеждане на дилянка, лавандула и други билки, но липсата на осигурена пазарна реализация прави земеделските производители скептично настроени. Подходящи са условията за отглеждане и на малини, боровинки и лен, в което общината има традиции. Отглеждането на тези култури би могло да се възобнови и увеличи при намирането на подходящи пазари и/или откриване на цехове за тяхната преработка.

Животновъдството в общината се осъществява единствено в частния сектор и се характеризира с висок дял на дребните стопанства, отглеждащи животни. Според преброяването през 2001 г. в общината. има 2070 частни земеделски стопанства, отглеждащи животни (86,5% от всички стопанства). Отглеждат се предимно овце, крави, кози и птици. Тенденцията в подотрасъла е към запазване броя на животните в частните стопанства. Налице е спад в средната продуктивност в говедовъдството и овцевъдството, поради непълноценното хранене на животните, неспазване на кръмните единици и липсата на селекционна дейност. Положителна тенденция е развитието на пчеларството, но за момента то все още е в малки мащаби. Перспективността на това производство в общината е голяма, с оглед на подходящия климат, растителното разнообразие и екологичната чистота на района. Разработването на програма за насърчаването на тази дейност е изключително важна задача. Перспективите за развитие на селското стопанство на община Белица са свързани с въвеждане на алтернативни култури, като ръж и тритикале, билки, малини и боровинки. Потенциал за развитие има и пчеларството. Важно значение за развитието на селското стопанство има и развитието на свързаните отрасли, предимно хранително-вкусовата промишленост и селския туризъм.

Горско стопанство

Община Белица се намира в планински район, поради което местната икономика е силно зависима от дърводобива и дървопреработването. Горският фонд на територията на община Белица е 191957 дка, или 71,8% от територията на общината. Физикогеографските условия на територията обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност В Рила преобладават иглолистните насаждения – бял и черен бор, смърч, бяла и обикновена ела. В по-ниските части от широколистните дървесни видове преобладава дъба. Широколистният пояс навлиза по долините на рилските реки навътре в планината. Западните Родопи са заети предимно от представители на средноевропейската горска растителност, като особено голямо развитие има иглолистната растителност. Големи иглолистни масиви покриват височините на Дъбрашкия рид По-големи площи от букови гори има по северните склонове на Западните Родопи.

Преобладаващата част от горите са държавна собственост, на частни лица са възстановени 1427 дка. Значителният дял на държавния горски фонд е свързан с обявяването на Национален парк “Рила”. Използването на горските ресурси за стопански цели следва да се извършва в съответствие със Закона за защитените територии, подзаконовите нормативни актове и Плана за управление на Национален парк “Рила”.

Горският фонд на общината се стопанисва от Дирекция НП „Рила“ (http://www.rilanationalpark.bg) , ТП „Държавно горско стопанство Белица” (http://www.dgs-belica.com) и ТП „Държавно горско стопанство Елешница” (http://www.dgs-eleshnica.com).

Общата площ на Държавен горски фонд и Общински горски фонд е както следва е представен в тбалицата по-долу.

Таблица 24: Обща площ на Държавен и общински горски фонд

Държавен горски фонд			
Гр. Белица, вкл. с Дагоново	НП Рила	Елешница, вкл. с.Краище, Горно Краище, Бабяк, Върхари, Гълъбово,	Общо

		Златарица, Кузьово, Орцево, Палатик и Черешово	
92 435 дка	31 030 дка	100 274 дка	223 739 дка
Общински горски фонд, дка			
гр.Белица, вкл.с.Дагоново	НП Рила	Елешница /вкл.с.Краище, Горно Краище, Бабяк,Върхари, Гълъбово, Златарица, Кузьово, Орцево, Палатик и Черешово	Общо
24 905 дка	-	13 432 дка	38 337 дка

Източник: Община Белица

Средната лесистост на територията на община Белица е една от най - високите в страната – 71,8% при средно за страната 31,7 %.

Основните горскостопански дейности, които се развиват в горските територии са: дърводобив, възобновяване и залесяване, реконструкция на слабопродуктивни гори. Местното население ползва дърва за огрев и малки количества строителна дървесина. Значимо е и вторичното използване на горите (сено, листников фураж, горски плодове и билки). Съгласно предоставените данни от ДГС „Белица“ на територията на общината, мащабите на незаконната сеч са незначителни и няма незаконно изсечени горски площи. Засегнатите от биотични и абиотични фактори горски площи се залесяват и възстановяват от лесничейството, в съответствие с предвижданията на приетия ГСП.

Значителният горски фонд може да бъде един основните източници на икономически растеж на общината, при устойчиво ползване на горските ресурси. Развитието на производства, използващи дървесината като суровина, както и такива свързани с първична преработка на билки, гъби и диви плодове би допринесло както за развитието на селското и горско стопанство така и за цялостното икономическо развитие на общината. Това изисква целенасочени действия за развитие и защита на горските територии.

Туризъм

Удивителната природа, местоположението и забележителностите дават възможност на община Белица да развива почти всички видове туризъм – екотуризъм, селски, планински, културен, алтернативен и исторически туризъм, хобитуризъм.

Наличието на НП „Рила“ със своята инфраструктура за рекреация и туризъм, се явява отлична възможност за развитие на еко и планински туризъм.

Семково, като част от Общината предлага отлични възможности за практикуване на летен пешеходен и еко туризъм, и на зимен ски туризъм. Местоположението му и природното богатство отдавна са отредили неговата основна роля в развитието на туризма в Община Белица. Това дава основание през 2009 година „Природният феномен – Белица” да бъде удостоена с Марка EDEN „Отлична Европейска туристическа дестинация” - туризъм в защитените територии на България на Европейския съюз и членството й в международната EDEN мрежа с представителство на 27 държави членки на ЕС. От 2006 година „Природният феномен – Белица” е член и на международната мрежа PAN Parks.

Освен Семково, в пределите на Община Белица попада и известният Парк за ре-адаптация на танцуващи мечки, който ежегодно се посещава от хиляди любители на мечките и спокойствието на планината. Паркът дава възможност да се откъснете от натовареното ежедневие и да се докоснете до животинския свят.

В рамките на Община Белица са маркирани екопътеки и туристически маршрути, свързващи Семково, Парка за танцуващи мечки и различни забележителности в Общината.

Основен център на туристическа дейност е КК „Семково“. Курорта е разположен в землището на град Белица, на 17 км. от града, в Рила планина сред красива природа. Това е



един от най- старите зимни курорти в България. Разполага с добра инфраструктура за ски спорт, особено подходяща за начинаещи. През лятото е възможен и преход от Семково до Центъра за реадаптация на танцуващи мечки.

По силата на Разпореждане на МС/29.07.1954 г. Семково е обявено за курортна гора. С приемането на първия градоустройствен план през 1960 г. то придобива статут на селищно образование - Заповед №363/19.04.1960 г. Със заповед № 2620 на МНЗ от 1963 г. КК Семково е обявен за курорт с местно значение. През 1978 г. с Решение № 239/30.12.1/1978 г. Семково е обявен за курорт с национално значение.

Курорт Семково е разположен в южните склонове на Рила на надморска височина/Н 1560-1730 м, върху територия с обща площ 115 ха, която включва трите съставящи курорта поляни-долна, средна и горна.

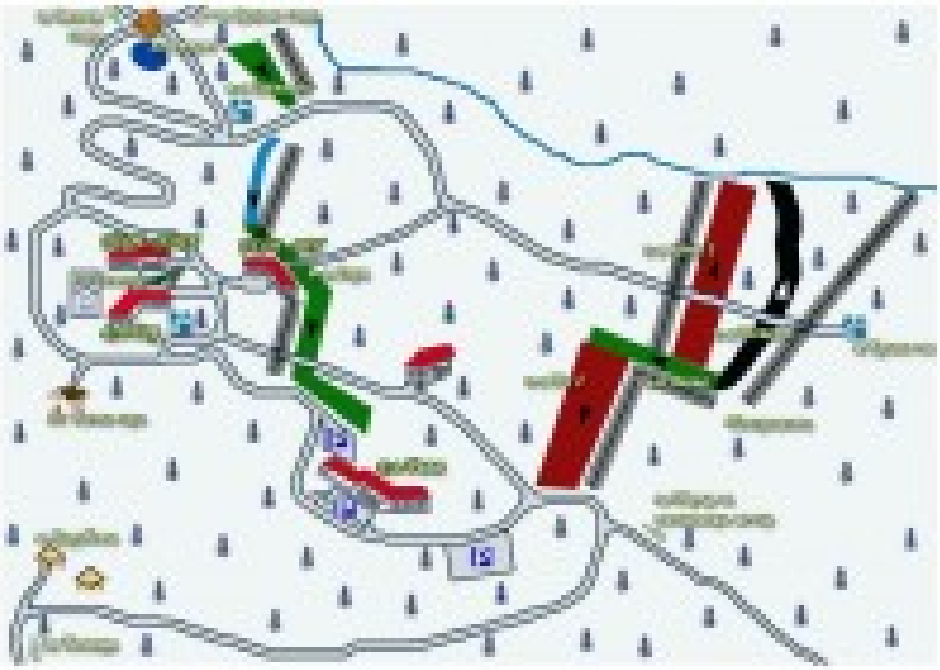
Транспортната достъпност до курорта се осъществява чрез четвъртокласен асфалтиран път, чиито технически параметри и състояние са незадоволителни. Изграденият към резервата за танцуващи мечки асфалтиран четвъртокласен път се свързва със Семково посредством съществуващ горски път.

Таблица 25: Ски писти на територията на КК Семково

№	Наименование	Маркировка	Дължина (м)	Лифт	Капацитет
1	Север 2	Черна		Влек - паничка	800 д./1 ч.
2	Север 1	Червена		Влек - паничка	300 – 400 д/ 1ч.
3	Юг	Червена		Влек - паничка	400 д./1 ч.
4	Аскер	Синя/червена		Влек - паничка	-
5	Еделвайс	Синя		Влек - ръкохватка	-
6	Лира 1	Синя		Влек - ръкохватка	-
7	Лира 2	Синя		Влек - ръкохватка	-
8	Писта за начинае	Зелена		Влек - ръкохватка	-
Легенда					
* Зелена маркировка – много лесна/детска писта					
* Синя маркировка – лесна писта					
* Червена маркировка – трудна писта					
* Черна маркировка – много трудна писта/за професионалисти					

Източник: Община Белица и http://www.belitsa.com/bg/turizam-v-belitsa/semkovo

Фиг.14 Ски пистите в КК Семково



Към настоящия момент КК Семково разполага с база за настаняване от 1280 легла. Съоръженията за зимни спортове са представени от 7 ски-писти с обща дължина 3150 м. Ски-пистите се обслужват от 8 влека с капацитет 350-400 скиори/час. По-голямата част от ски-пистите са извън територията на курорта и се стопанисват от ТУ и УАСГ по договор с Държавно лесничейство, поделение на ДГФ и отстъпени права за ползване. Курортът е изходен пункт на много планински маршрути в Рила планина. В района му са изградени част от 4 екопътеки на територията на Община Белица. Има прекрасни условия за хоби туризъм и планинско колоездене. Обектите за обществеността обслужване в курорта са крайно недостатъчни. Изградени са няколко кафе-аперативи, гостилница, бирария, няколко павилиона. Липсват обекти на административно, здравно, банково, търговско, информационно обслужване, охрана, обекти за атракции и спорт.

Основният комуникационен гръбнак на курорта е с функции на събирателна улица и габарити 6-7 м. В ниската /южната/ част улицата е асфалтирана, а във високата е с макадамова настилка. Състоянието на настилките е лошо. Изградена е голяма част от вътрешната обслужваща мрежа, като са използвани горски пътища и пешеходни пътеки. Не са решени проблемите с паркирането.

Наличната настанителна база на територията на община Белица и КК Семково е представена следващата таблица.

Таблица 26: Места за подслон и настаняване, капацитет

Туристически обекти	Стаи	Апартаменти /студия	Легла (общо)
Град Белица			
Хотелски комплекс „Здравец” ***	12	7	44
Хотел „Марина” ***	13	14	71
Хотел „Белица” ** (не работи)	54	2	120
Семеен хотел „Богатиново”	6	-	12
Мотел, м. „Св.Богородица”*	-	4	8
Къща за гости „Гюргя”	3	-	6
Къща за гости „Манова къща”	3	-	5
Къща за гости „Манолова къща”	3	-	6
Къща за гости „Чорбаджиева къща”	3	-	6

КК Семково			
Почивна станция на ТУ	-	-	92
Почивна станция на УАСГ	-	-	120
Почивна станция на Елпром	-	-	24
База за възстановяване и почивка Киборг	-	-	15
Хотел „Бор”*	54	3	180
Хотел „Рила” **	77	16	480
Хотел „Масабо”	6	-	12
Хотел „Семково”	-	-	32
Семеен хотел „Богатиново”	6	-	12
Вилно селище „Света гора” ***	-	-	60
Вилно селище „Под елите” (вили)	26	-	26
Вилно селище „Релакс” (4 бунгала)*	4	-	12
Частни вили (60 бр.)	-	-	160
Хижа „Семково”	-	-	55
с. Краище			
Хотел „Краище”*	20	-	80
Частна къща	5	-	12
Общо	**295**	**46**	**1650**

Източник: Община Белица

На територията на Община Белица развиват дейност 34 предприятия, работещи в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство”. Базата за настаняване е съсредоточена в 25 обекта, предимно в гр. Белица, КК Семково и с. Краище. Общата леглова база в местата за настаняване и подслон на община Белица е 1650 легла, от които 1280 в Семково, 278 легла в град Белица и 92 в с. Краище.

Таблица 27: Самостоятелни заведения за хранене и развлечения на територията на община Белица

Заведения за хранене и развлечение	Местоположение	Капацитет (места)
"Анифе"	Центъра на гр. Белица	-
„Гецата”	Автогара Белица	80
„Мартини бар”	Автогара Белица	70
Механа „Белица”	Близо до автогара Белица	58
Ресторант „Насъф и Мария”	Центъра на гр. Белица	62
Ресторант „При Енчев”	Центъра на гр. Белица	40
Механа „Дарчо”	Белица	50
Ресторант „При Нифка”	Белица	30
„Горски кът”	КК „Семково”	70
Общо		**460**

Източник: ТИЦ – Белица и http://www.belitsa.com/bg/nastanyavane/hoteli-na-semkovo

Във всички места за настаняване и средства за подслон има и заведения за хранене. Освен това има регистрирани и самостоятелни ресторанти и механи с капацитет 460 места: механа „Дарчо” и механа „Белица”, ресторанти „Насъф и Мария”, „Белица”, „При Нифка”, „Анифе”, „Гецата”, „При Енчев” и „Горски кът”, „Мартини бар”. Заведенията за хранене предлагат традиционна за сезона храна от местната национална кухня и суха храна за излети сред природата.

Освен посочените заведения за хранене на територията на община Белица има дискотека, 7 кафе аперитива, 4 кафе бара, интернет кафе и 2 снекбара.

Крайно оскъдна е информацията за туристическия поток. Няма събирана и обработвана информация за реализираните нощувки от български и чуждестранни туристи в местата за настаняване и средствата за подслон на територията на община Белица. Частична

информация, събрана от ТИЦ Белица, има за посетители в обекти за пренощуване, Парка за адаптация на мечките, музея и ползвателите на услуги, предоставяни от ТИЦ Белица.

Информацията за пренощувалите туристи в туристически обекти в община Белица показва, че през 2014 г. спрямо 2008 г. се запазва нивото на посетителите. По декларирани от хотелиерите данни броят на туристите се движи между 9 000 и 10 000. Като цяло преобладават туристите през зимните месеци особено в КК „Семково", като пренощувалите туристи в гр. Белица са предимно през летните месеци. Липсва информация за народността на пренощувалите туристи.

На 12 км от гр. Белица в м. „Адрианов чарк" е разположен Паркът за реадаптация на танцуващите мечки. Паркът се простира на територията на 12 хектара и е разположен от 1200 до 1345 м.н.в. Той е създаден от Фондация „Четири лапи" с подкрепата на Фондация „Бриджит Бардо" и Община Белица. Паркът е открит през 2000 г. и в него са приютени всички 25 регистрирани танцуващи мечки в България. В момента има общо 29 мечки, включително 3 от Сърбия. На територията на парка са изградени два информационни центъра. Обиколки с гид се организират ежегодно от м. април до м. ноември. Паркът е включен в три екопътеки и заема важно място в екотуристическите атракции в България. По данни на управата на парка ежегодно хиляди туристи от страната и чужбина идват да се любуват на мечките. През 2008 г. паркът е посетен от 9 000 посетители, през 2011 г. – 7 000, 2012 г. – 10 000, 2013 – 6 000, 2014 – 8 000. През 2008 г. 45% от посетителите са чужденци от Източна Европа.

През този период туристическият данък, а впоследствие такса е 0.50 лв. за реализирана нощувка. Т.е. според предоставената информация от Община Белица за платен туристически данък, през 2014 г. на нейна територия са реализирани 18 074 нощувки. Като се отчита повсеместната практика на укриване на реализирани нощувки, на територията на община Белица са реализирани значително повече нощувки, като са постъпили значително по-малко постъпления от туристически данък.

Таблица 28: Регистрирани посетители в туристически обекти в община Белица 2012-2014 г.

Туристически обекти	2012 г.			2013 г.			2014 г.*		
	Зимен сезон	Летен сезон	Общо	Зимен сезон	Летен сезон	Общо	Зимен сезон	Летен сезон	Общо
Хотелски комплекс „Здравец" ***	-	-	-	-	-	-	150	220	370
Хотел „Марина" ***	-	-	-	-	-	-	85	120	205
Хотел „Белица" ** (не работи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Семеен хотел „Богатиново"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Мотел, м. „Св.Богородица"*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Къща за гости „Гюргя"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Къща за гости „Манова къща"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Къща за гости „Манолова къща"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Къща за гости „Чорбаджиева къща"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Почивна станция на ТУ	1 500	380	1 880	1 300	300	1 600	500	300	800
Почивна станция на УАСГ	1 200	280	1 480	1 300	400	1 700	300	250	550
Почивна станция на Елпром	-	-	-	-	-	-	-	-	-
База Киборг	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хотел „Бор"*	1 553	1 643	3 196	1 339	1 482	2 821	1 340	890	2 230
Хотел „Рила" **	-	450	450	-	600	600	-	400	400
Хотел „Масабо"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хотел „Семково"	500	280	780	550	250	800	200	150	350
Вилно селище „Света гора" ***	1 200	250	1 450	1 000	400	1 400	600	350	950
Вилно селище „Под елите"	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилно селище „Релакс" (4 бунгала)*	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Хижа „Семково”	220	350	570	300	500	800	185	80	265
Хотел „Краище”	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	**6 173**	**3 633**	**9 806**	**5 789**	**3 932**	**9 721**	**3 360**	**2 760**	**6120**

Източник: ТИЦ – Белица и http://www.belitsa.com/bg/nastanyavane/hoteli-na-semkovo

*Данните за 2014 г. са от м. януари до м. ноември, включително.

В Белица работи Туристически информационен център, който осигурява необходимата информация за наличната леглова база, настаняването в хотели и къщи за гости, не само в града, а и в планинския курорт „Семково”. В информационния център се предоставя информация за разписанията на автобусния и железопътен транспорт, продажба на билети. Оказва се помощ на туристите в организирането на придвижването, престоя и забавленията при посещението на обекти и забележителности не само в Белица, но и в съседните населени места или курорти. Информационният център осигурява информация и за туристическите атракции, които могат да се посетят в района.

Територията на Община Белица не попада в границите на Защитена зона „Родопи – Западни” (НАТУРА 2000 код BG0001030), но при изпълнение на отделни туристически програми, относно определяне на туристически маршрути с изходен пункт Община Белица и респективно КК Семково могат да бъдат включвани и туристически обекти, които са в границите на ЗЗ.

*В Плана за управление на „Национален парк Рила“ к*урорта Семково тангира с южната граница на Национален парк „Рила“ и е изключен от неговите граници поради съществуващата изграденост и функционално предназначение. Непосредствено контактни на курорта са три зони: за „интензивен туризъм“, за “сгради и съоръжения” и “многофункционална зона”, от общо пет зони, определени с Плана за управление на „НП Рила“.

В Националната стратегия за екотуризъм, стратегическите цели са групирани в четири главни цели: съхраняване на природното и културно наследство, развитите на екотуристическия бизнес, национална политика, управление и администриране на стратегията, регионално и местно развитие.

В Стратегия „Устойчиво развитие на българския туризъм“ - за постигане на устойчиво развитие на българския туризъм се предвижда освен развитие на черноморски туризъм да се увеличава делът на зимните курорти, като се предвижда изграждане на нови бази в Семково, Берковица, Сюткя и Ракитово.

4.4. Социална инфраструктура

4.4.1. Здравеопазване

На територията на община Белица няма регистрирани и действащи лечебни заведения за болнична помощ. Най-близката акредитирана многопрофилна болница за активно лечение се намира на територията на община Разлог, където се осъществяват болничната помощ, както и спешната медицинска помощ.

По данни на Министерство на здравеопазването – Регионална здрвна инспекция – гр.Благоевград, наличните лечебни заведения за извънболнична помощ на територията на община Белица са следните:

1.Амбулатории за първична медицинска помощ:

- ЕТ "Д-Р АННА ФИЛИПОВА - АПИМП - ИППМП", с. Горно Краище и гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р АСАН ДУНЧЕВ - АПИМП - ИП " - гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р ЯННА МАВРОДИЕВА – АПИМП-ИП“ – с.Дагоново, с.Бабяк и гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р МУСА ВАКЛЬОВ - ИПИМП - ИП " – с.Краище и с.Бабяк;
- ЕТ „Д-Р НЕФИЗЕ ФУРГЬОВА - ИППМП " – с.Краище и с.Бабяк.

2. Амбулатории за групова първична медицинска помощ:

- „ФАМИЛИЯ МЕДИКА-АГППИМП“ООД – гр.Белица.

3. Амбулатории за първична дентална помощ:

- ЕТ „Д-Р МАРИАНА ТРИЧКОВА – ДЕНТАЛЕН ЛЕКАР – ИППДП“, гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р МАРИЯ МАВРОДИЕВА –АПДП-ИП“, гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р ИВАН ПАНАЙОТОВ –ИППДП“, гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р ЛИЛЯНА САМАРДЖИЕВА –ИППИМП“, гр.Белица;
- ЕТ „Д-Р АСЕН ОРЦЕВ –ИППДП“, с.Краище и с.Бабяк;
- ЕТ „Д-Р ИННА ЧИТАКОВА – АПДП-ИП“, с.Бабяк;
- „АИПИПДП – Д-Р ФАТИМЕ МИЗУРСКА“ЕООД, с.Краище;
- ЕТ“Д-Р МЕХМЕД КЬОСОВ – АПИППМП ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“, с.Краище;
- ЕТ „ДОКТОР ЮЛИАН ДУНЧЕВ – АМБУЛАТОРИЯ ЗА ПЪРВИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ – ИНДИВИДУАЛНА ПРАКТИКА“, с.Горно Краище.

4. Амбулатории за специализирана медицинска помощ:

- ЕТ „Д-Р ТОДОРКА ДЖУНДЖУРОВА – АПСИМП-ДЕТСКИ БОЛЕСТИ“, гр.Белица.

5. Медико-техническа лаборатория:

- „МЕДИКО-ТЕХНИЧЕСКА ЛАБОРАТОРИЯ ДЕНТАЛ-ПРЕСТИЖ“ЕООД, гр.Белица.

Разпределението на обектите е неравномерно. От дванадесет населени места, само пет имат налични лечебни заведения за извънболнична помощ. Повечето са съсредоточени в общинския център – гр.Белица, където са единствените медико-техническа лаборатория и амбулатория за специализирана медицинска помощ. Обслужване в областта на първичната медицинска помош има в гр.Белица, с. Горно Крайще, с.Бабяк, с.Дагоново и с.Краище. Амбулатории за дентална помощ има в с.Краище, с.Бабяк и гр.Белица. Част от селищата се обслужват с приходящи отвън лекари, които не са локализирани постоянно в населените места. В селата с малък брой население няма разкрити практики за извънболнична помощ. Проблем са хората, които не са здравноосигурени в резултат на продължителна безработица и липса на работещи членове в семействата, които да осигуряват неработещите.

4.4.2. Социални дейности и социално подпомагане

Социалната дейност и социалното подпомагане в община Белица са развити на много добро ниво. Общината има разработена стратегия за развитие на социални услуги, която е в съответствие с заложените цели и приоритети на Областната стратегия. Наличието и е свързано основно с осигуряване нормален начин на живот, здравосолвна и благоприятна социална среда за уязвимите и рискови групи. Към настоящия момент действа и Обща стратегия за развитие на социалните услуги в община Белица и община Македонска Каменица (2012– 2016), разработена по Програма за трансгранично сътрудничество България – Македония CCI 2007CB16IPO007, по проект Насърчаване на социалното сближаване на общините Белица и Македонска Каменица, Референция: 2007CB16IPO007-2009-1-52.

В следващата таблица са поместени видовете социални услуги, предлагани на територията на Община Белица:

Таблица 29: Социални услуги в община Белица към 2017 г.

№	Услуга, вид	Потребители Целеви групи /Териториален обхват	Съдържание – основни дейности, фокус на услугата

1	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги	Белица	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.
2	Клуб на пенсионера	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни про-блеми и се обслужват сами		Осигуряване на лични и социални контакти. Информиране и консул-тиране –социално, здравно, правно
3	Клуб на инвалида -	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват		Осигуряване на лични и социални контакти. Информиране и консул-тиране –социално, здравно, правно за хората с увреждания
4	Личен асистент	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами		Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневие-то си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.
5	Социален асистент	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами		Осигуряване на грижи в семейна сре-да на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.
6	Домашен помощник	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състоя-ния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами		Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.

Източник: Община Белица

Община Белица няма специализирани институции за деца. Налице са, обаче деца настанени в специализирани институции в други общини, както и деца, застрашени от институционализация. Услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) са ограничени само в рамките на образователните институции. Не са развити услугите за приемна грижа; подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение; на деца в риск за отпадане от училище. Персоналът от съществуващите социални услуги се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие и директна работа с клиенти. Следва да се отбележи фактът, че функционират социални услуги в общността, които посрещат конкретни нужди на нуждаещите се. В Община Белица се развиват алтернативни услуги в общността за възрастни Домашен помощник, Социален асистент, Личен асистент. За тяхното нормално функциониране има подготвени кадри, преминали различни обучения. Проблем се явява фактът, че финансираните по проекти

услуги в домашна среда са с определен период на изпълнение, което не гарантира тяхната устойчивост. Не са развити услуги за уязвими семейства, включващи семейно консултиране и подкрепа, услуги за деца с проблемно поведение, услуги по превенция, както и формите на алтернативна семейна грижа. Липсва услуга за лица с психически увреждания.

4.4.3. Образование

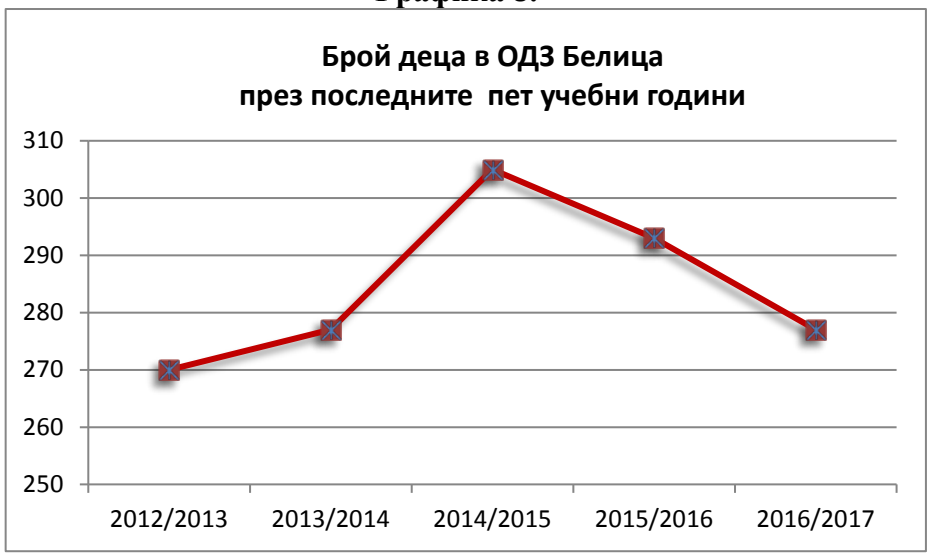
Образователните обекти на територията на община Белица са представени от обекти на предучилищното обучение и на общото (в т.ч. и средно) образование. Към момента няма учебни заведения, които се финансират от частния сектор.

- ***Предучилищното обучение***

Предучилищното обучение на деца в община Белица е представено от едно Обединено детско заведение в гр.Белица. В останалите населени места липсва достъп до тази форма на образование, като единствената алтернатива е ежедневното пътуване до административния център на общината. Въпреки това, статистичските данни за посещенията в тази форма на обучение сочат за задоволеност на необходимостта от детски градини.

Броят на децата, които ползват услугите на ОДЗ нараства до 305 през учебната 2014/2015 година. Последните две учебни години бележат рязък спад на посещенията на детското заведение, като броят на децата за 2016/2017 г. намалява с 27 бр.

Графика 8:



В следващата таблица са поместени официални данни от НСИ за деца, педагогически персонал, места и групи в детските градини в община Белица.

Таблица 30: Брой деца, педагогически персонал, места и групи в детските градини на община Белица 2012-2017 г.

Учебна година	Детски градини	Деца		Места		Педагогически персонал [1]		Детски групи [брой]
		общо	в т.ч. момичета	общо	на 100 деца	общо	в т.ч. детски учители	
2012/2013	1	270	115	374	138.5	20	20	13
2013/2014	1	277	119	350	126.4	20	19	12
2014/2015	1	305	145	397	130.2	21	20	14
2015/2016	1	293	148	397	135.5	21	20	14
2016/2017	1	277	126	397	143.3	21	20	14

Източник:www.nsi.bg

През 2014/2015 учебна година, поради отбелязаният ръст в посещенията на детското заведение, са разкрити две допълнителни детски групи. Те запазват броя си, независимо от намаляването на броя на децата през последните две години. Запазва се и броят на педагогическият персонал – в детското заведение работят общо 21 души. ОДЗ има готовност да обучава 120 деца повече от тези, които са записани през учебната 2016/2017 г.

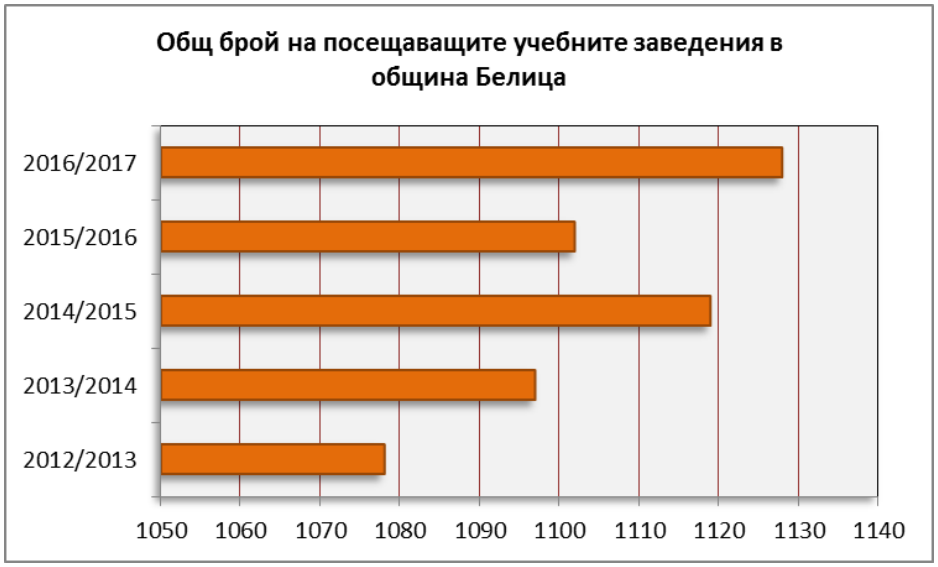
Сградния фонд като цяло се намира в задоволително физическо състояние.

- ***Общо образование***

Общото образование в общината е представенот от пет училища:

- СОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ - гр. Белица;
- Средно оздравително училище “Никола Вапцаров” - гр. Белица;
- ОУ "Св.П.Хилендарски" - с.Краище;
- ОУ "П.К.Яворов" - с.Горно Краище;
- ОУ "Св.св. Кирил и Методий"- с.Бабяк.

Графика 9:



През учебната 2012/2013 г. на територията на община Белица се наблюдава недостиг на ученици в основните и начално училища. По решение на общински съвет, гр. Белица се създават маломерни паралелки от по 10-15 ученика.

От диаграмата се вижда постепенното покачване на броя на обучаващите се в учебните заведения в общината от 2012/2013 до 2014/2015 уч. година, когато учениците са 1119 бр. Следващата учебна година посещаващите училищата са с 17 по-малко.

През учебната 2015/2016 г. училищата се с едно по-малко - закрито е НУ „П.Славейков“ в с.Дагоново. Учениците от селото се насочват към училищата в гр.Белица и в с. Краище. Последната година от разглеждания период бележи пик с 1128 на брой ученици. Предвид осцилациите в броя на учащите в общото образование в общината може да се направи извод за непостоянство. Въпреки това данните през последата година са изключително оптимистични и дават основание за предположение за нарастване на броят на децата в училишата през следващите години.

Данните от таблиците показват нарастване на броя на учащите от първи до четвърти клас, непосредствено след закриването на началното училище в с.Дагоново. Последната учебна година е пикова в това отношение. Въпреки това, близостта на селото до гр.Белица и с.Краище, в които има налични училища, гарантира достъпът до образование на децата. При необходимост през следващите години, сградният фонд в с.Дагоново е наличен и след обновяване на материалната база, училището може да функционира отново.

В следващата таблица са поместени данни за броя на училища, паралелки, учители и учащи в община Белица.

Таблица 31: Брой училища, паралелки, учители и учащи в община Белица 2012-2017 г.

Учебна година	Училища [брой]	I - IV клас				V - VIII клас			
		паралелки [брой]	учители [брой]	учащи [брой]		паралелки [брой]	учители [брой]	учащи [брой]	
				общо	в т.ч. жени			общо	в т.ч. жени
2012/2013	6	22	39	452	226	22	28	414	218
2013/2014	6	23	38	463	242	22	31	412	208
2014/2015	6	23	40	490	239	21	30	416	219
2015/2016	5	26	36	493	243	22	31	422	218
2016/2017	5	24	41	529	252	23	33	424	212

Учебна година	Училища [брой]	IX - XII клас			
		паралелки [брой]	учители [брой]	учащи [брой]	
				общо	в т.ч. жени
2012/2013	6	12	22	212	144
2013/2014	6	12	22	222	150
2014/2015	6	11	24	213	131
2015/2016	5	10	16	187	114
2016/2017	5	9	13	175	112

Източник:www.nsi.bg

Броят на паралелките от V до VII клас нараства, заедно с нарастването на броя на учащите. Тенденциите тук са положителни, като напълно са задоволени нуждите на обучаващите се по отношение на сграден фонд, учители и паралелки.

Притеснителни са данните за посещаващите учебни занятия от IX до XII клас. Техният орий расте до учебната 2013/2014 година, когато той достига 222 бр. До настоящата учебна година броят им спада постепенно до 175. Намален е броят на паралелките и на учителите.

Около 30% от децата и младежите на възраст между 3 и 18 години не са включени в образователната система. Това се очертава като голям проблем за община Белица. Необходимо

е дас е работи в посока създаване на професионални паралелки, с оглед получаване на професионално образование и мотивация за придобиване на средно образование.

Министърът на образованието утвърждава рамкова програма за продължаващо професионално обучение с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация. Рамковите програми се прилагат за ученици и лица, навършили 16 години, в съответствие със Закона за професионалното образование и обучение, Закон за предучилищното и училищното образование, Държавния образователен стандарт за учебния план и Националната квалификационна рамка.

Този тип обучение е изключителна възможност за получаване на професионална квалификация и поледваща реализация на населението в общината.

Разкрити са две специалности „Мениджмънт на туризма и хотелиерството“ и „Дървопреработване“, които в икономическата ситуация на общината ще намерят добра реализация. В община Белица подобно образование за придобиване на III степен на професионална квалификация се предлага от учебната 2013/2014 година, като броят на паралелките и на учащите в тях нараства непрекъснато. Данните се виждат в следващата таблица.

Таблица 32: Продължаващо професионално обучение в община Белица 2013-2017 г.

Учебна година	Училища	Паралелки	Учители		Учащи	
			общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
2013/2014	-	1	-	-	33	24
2014/2015	-	2	-	-	51	38
2015/2016	1	3	8	8	97	71
2016/2017	1	4	7	7	111	86

Източник:www.nsi.bg

По отношение на материалната база и сградния фонд на училищата, същите се отличават с остаряла материална база и изоставане по отношение на новите средства за обучение и информация. Липсата на средства прави невъзможно осъвременяването на базата.Това е и причина голяма част от учениците да търсят по-добро обучение и реализация в Разлог и Благоевград. Общината прави постъпки в това отношение, като СОУ„Св.Св. Кирил и Методий“ участва и печели проект „Между училищна инициатива“. Закупени са 7 броя компютри, лазерен принтер, цифрова камера, оборудвани са кабинети, организирани са обучения и семинари за ученицив различни градове в страната и чужбина. Общината е силно амбицирана да продължи добрата практика в това отношение.

4.4.4. Култура

Инфраструктурата на културата в община Белица е представена от Читалище „Георги Тодоров“ в гр.Белица и неговите филиали:

- Читалище „Пробуда“ в с.Бабяк;
- Читалище „Зора“ в с.Краище;
- Читалище „Възрожденец“ в с.Дагоново.

Читалището е създадено през 1885 г. като просветителски кръжок „Зора“. Началото на библиотеката е поставено с 20 тома литература, донесени от участници в българското опълчение жители на общината. През 1908 г. се регистрира като читалище.

Към читалището функционира Исторически музей. В шест зали са разположени сбирки по отдели археология, история на Възраждането до 1945 г., нова Белица, картинна галерия,

местен бит, изложба-базар от местни занаяти. Тук са експонирани намерените на територията на региона ценни находки, свидетелстващи за отминали епохи и култури.

Читалището е една изключително активно работеща културна институция. В него развиват дейността си пет самодейни състава – мъжка, женска и детска фолклорни групи, изпълнителките на местен фолклор „Сестри Манойлови“ и детска вокална група. Предлагат се кръжоци по „краезнание“ и екологичен кръжок „Млад природозащитник“.

Активната дейност на институцията се изразява освен в участие и подготовка на редица инициативи и празненства с местно и национално значение, но и с участието в редица проекти, като:

Проект „Селски туризъм – информация – 2000“, с подкрепата на Фондация „Развитие на гражданското общество“.

Проект „Белица – реклама – 2000“, с подкрепа на Световната банка;

Проект „Почистване и озеленяване на ромския квартал“, с подкрепата на Министерство на околната среда и водите.

През 2011 г. към читалищата в Белица и Бабяк са открити потребителски информационни центрове по програма „Глобални библиотеки – България“. Така се постигна една от основните цели - приобщаването на хората и библиотеките към глобалното информационно общество.

На територията на общината има изключително разнообразие и запазен фолклор, традиции, обичаи, местни занаяти. Празниците в Белица, които са свързани с ортодоксалния християнски календар, крият древни традиции и ритуални практики, които са на изчезване в днешно време, но все пак носят следите на древна култура, оцеляла през вековете и историческите превратности. В селата около Белица живее предимно население, изповядващо исляма. За тях най-типични са двата основни празника Рамазан Байрам и Курбан Байрам. На големите празници християнско и мюсюлманско население празнуват заедно, независимо от разликата в религията. Днес, фолклорните песни и танци в Белица се поддържат главно от самодейните състави към местното читалище. Техните концерти са неразделна част от съвременните празници. Правят се опити за съживяване на някои традиции и ритуални практики. Наред с това на съответния празник населението все още посещава параклисите около Белица, изградени на свещени за територията места.

В Белица силно е изразен и разказния фолклор, включващ легендите за Бела Ица, за коруконджоре, самовили, сватби и седенки, народни предания и много други. Фолклорът в общината е повлиян от преплитането на трите етноса и на двете географски фолклорни области, довели до голямо фолклорно разнообразие /Пиринski и Родопски/.

Културният календар на община Белица е много богат. Като културни събития с национално значение се открояват Празника на Мечката за Андреевден и Зимния празник „Белица-Семково“ в разгара на туристическия ски-сезон.

Традиционни чествания на празници и обичаи са:

- Всички по-големи християнски и мюсюлмански празници
- Общински събор на Голяма Богородица
- Лазаруване
- Гергьов ден
- Иванов ден
- Йорданов ден
- Атанасов ден
- Пеперуда
- Празници на селата
- Зимна фиеста

- Седмица на детската книга
- Обичаи като точене на юфка, „валане на траан” и др.

От традиционни занаяти в общината се практикуват:

- Дърводелство
- Тъкачество, плетачество, предачество
- Вапцуване (боядисване с естествени материали)
- Воловарство
- Доганджийство
- Пчеларство
- Бозаджийство
- Варене на сапун
- Иконопис

4.4.5. Спорт и свободно време

Община Белица разполага със стадион в добро състояние и спортна база, оборудвана с фитнес, сауна, условия за тенис на маса и др. Други съоръжения за спорт (плувен басейн, сауна, съоръжения за фитнес и за зимен спорт) има в хотелския комплекс „Здравец” и в хотелите в КК „Семково”. Особено активно се развива Спортен клуб самбо-джудо „Четирите лапи“ в гр. Белица, който през последните години е спечелил множество награди в различни национални и международни турнири.

Във футболния календар на страната община Белица е представена от Футболен клуб Рила – Белица“. Същият играе в Областна футболна група зона бистрица – мъже.

По отношение на местата за отдих община Белица предлага изключително разнообразие. Курорта Семково предлага идеални условия за зимни спортове и летен планински туризъм.

Град Белица предлага на своите посетители различни възможности за запълване на свободното време. Развлеченията са не само на територията на града, а и извън него. Градските паркове в Белица, местността "Царски кладенец" и беседките, разположени близо до града могат да задоволят изискванията на любителите на разходката и спокойствието.

За привържениците на историята работи Историческия музей, който е разположен в центъра на града. Той съхранява археологически материали от землищата на Белица и с. Бабяк, с документални, снимкови и етнографски материали дава представа за материалната и духовната култура на населението. Разходката може да продължи до къщата на Ваканови (ул.„Братя Миладинови“9), която е обновена, но автентичмо представя възрожденските жилища; до домовете на майсторки тъкачки и плетачки и приложници - дърворезбари, или до валявиците в града - съвременни носители на традициите. Близо до града се намира "Белишка чука", известна със „Саркофага на конника“ и изключителната си гледка към долината на Белишка река и Белица, Рила и Пирин планина, както и "Бабяшка чука", която се намира на 15км. от гр.Белица, над с.Бабяк. На 5 км от града се намира и историческата местност "Равен", която си заслужава да бъде посетена.

Само на 2 км от "Равен"” могат да се видят скалните образувания на м.Станици и намиращият се там водопади "Казаните". Близо до тях се намират и "Белишките скали", разположени в м. "Бабина дупка". Тук се намират и водопадната каскада "Белишка пъстрина". Друга природна забележителност е "Боботната скала", намираща се на 2 км от центъра на Белица.

Разходката в Белица е приятно преживяване. Църквата "Свети Великомъченик Георги" е внишителен символ на превратностите в историята на селището. Построена през

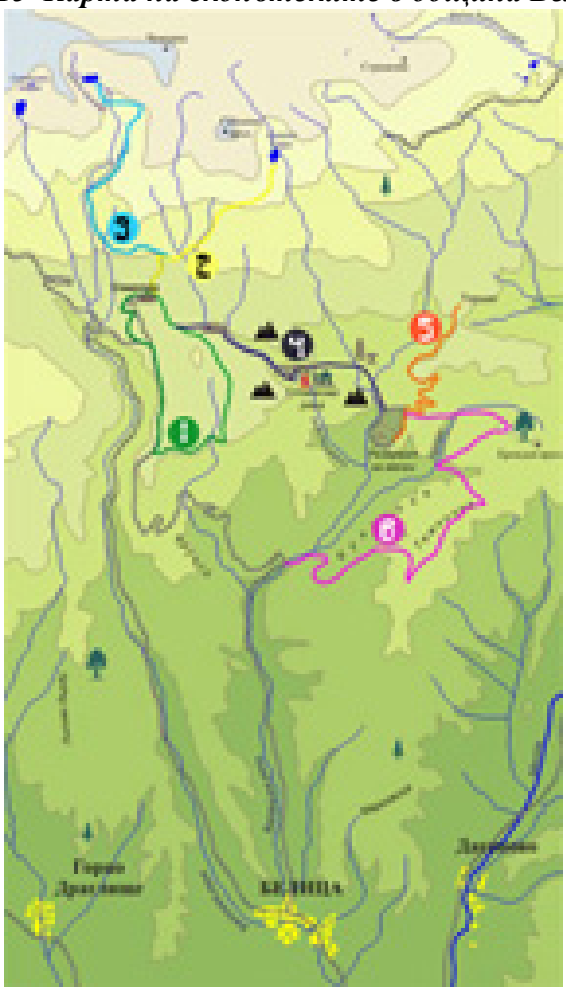
1835 г., опожарена през 1903, възстановена през 1908 г., тя впечатлява с архитектурния си облик и като че ли се е срастнала със стръмния терен. Освен нея в града и в околностите има много параклиси и религиозни обекти, местността „Свети Никола", които могат да бъдат посетени не само по време на празниците, а и през свободното време.

За любителите на риболова и на разходките до езера на 2км от Белица се намира "Рибарника на Пешо", в посока с. Долно драглище е разположено Драглишкото езеро, а на 2км в южна посока се намира зарибеното изкуствено езеро в м.Трестов дол. През град Белица преминават две реки – Белишка и Вотръчка, които в планинските си части също могат да бъдат използвани за риболов. Също така възможност за риболов има и на територията на НП „Рила", но на определени места и в периоди съгласно ПУНПР.

През пролетният сезон, когато Белишка река е пълноводна, тя може да се използва за екстремни спускания. Наличието на скални образувания с отвесни стени в м."Бабина дупка" и в близост до Парка за мечки дава възможност на посетители да се отдадат на скално катерене. А големия брой високопланински пътища и пътеки предоставя големи възможности пред любителите на колоезденето.

На територията на община Белица са маркирани и изградени 7 пешеходни екопътеки в Рила планина. Две от екопътеките достигат до Сухото езеро и Вапските езера, които са разположени на територията на Национален парк „Рила". Всяка една от екопътеките е посветена на отделна водеща тема. По всеки един от туристическите маршрути има изградени хранилки за дивите животни, заслони, обезопасени огнища и чешми. Изградени са и кули за наблюдение и фотографиране на поведението на животните в естествената им среда.

Фиг.15 Карта на екопътеките в община Белица



Екопътеката "Храмът на вечността" (**1**) започва от планинския курорт "Семково" и достига до местността "Крива ела". Екопътека "Очарованието на торфището" (**2**) има за начало курортен комплекс "Семково" и достига до Сухото езеро. "Следите на ледника" (**3**) започват също от курорта "Семково" и са с крайна точка Вапските езера. Екомаршрутът "Властелинът на планините" (**4**) започва от Семково и достига до Парка за танцуващи мечки. "Пазителката на живота" (**5**) започва от Парка за танцуващи мечки и достига до местността "Торици". Екопътеката "Летящите цветя" (**6**) води началото си от местността "Царски кладенец" и достига до Парка за танцуващи мечки. Екопътека "Земен рай" е новоизградена. Тя води началото си от м. Синево, а крайната и точка е отново Парка за мечки.

4.5. Обитаване и жилищен фонд

Градоустройственото планиране и изграждането на физическата градска среда през изминалия период на централизирано екстензивно развитие отговаряше на сериозните предизвикателства, причинени от миграцията и бързото нарастване на града /за големите градове/, респективно обезлюдяване на селата.

През последните години, върху развитието на общината оказват влияние някои нови фактори, характерни за прехода към пазарни отношения в условията на икономическа и социална криза. Тези фактори са:

- общ спад в икономиката и чувствително намалена инвестиционна инициатива от страна на държавата;
- висока инфлация и бързо спекулативно нарастване на цените на земята и сградите;
- реституция на частната собственост и бавна промяна върху собствеността на земята и недвижимите имоти;
- начало на приватизацията в производствената и обслужващата сфера;
- неадекватно реагиране на възникващи екологични проблеми;
- закъсняла структурна реформа в икономиката и другите сфери на живота, в това число в устройството на територията и населените места.

В резултат на влиянието на тези и други традиционни фактори се появиха нови, непознати досега проблеми, които са сериозно предизвикателство пред политиката за развитие и планиране.

Таблица 33: Жилищни сгради в община Белица по населени места към 01.02.2011 г.

Населено място	Брой сгради	Обитавани	Необитавани	Временно обитавани (вили)
гр.Белица	1186	938	139	109
с.Бабяк	158	145	13	-
с.Златарица	30	27	3	-
с.Гълъбово	48	21	27	-
с.Дагоново	170	153	17	-
с.Краище	516	480	36	-
с.Кузьово	83	47	36	-
с.Върхари	-	-	-	-
с.Лютово	50	43	7	-
с.Орцево	48	31	17	-
с.Палатник	61	47	14	-
с.Горно Краище	231	220	11	-
с.Черешово	69	54	15	-

Общо за община Белица	**2650**	**2206**	**335**	**109**

Източник: НСИ - Преброяване на населението и жилищния фонд, том 3 - Области, книга 1 - Благоевград

По данни от преброяването на НСИ към 2011 г. в община Белица има 2 650 жилищни сгради, от които 2206 или 83% необитавани. Най-много са жилищните сгради в град Белица – 1186 (близо 45%), в с. Краище 516 и в с. Горно Краище - 231.

В общината има 250 жилищни сгради, строени преди 1949 г. (9% от жилищния фонд). Най-много сгради около 38% са построени в периода 1970-1990 г., близо 36% са от 1950 до 1969 г. – 539 броя. Около 9% от сградния фонд е строен от 1990 до 1999 г. и само 7% са новите постройки, въведени в експлоатация след 2000 г.

Таблица 34: Жилищни сгради в община Белица по период на построяване (брой)

До 1949 г.	**1950-1959 г.**	**1960-1969 г.**	**1970-1979 г.**	**1980-1989 г.**	**1990-1999 г.**	**2000-2011 г.**	**Общо**
250	428	539	482	514	251	186	2650

Източник: НСИ - Преброяване на населението и жилищния фонд, том 3 - Области, книга 26 - Хасково

Към 2015 г. в община Белица има 2651 жилищни сгради. Общият брой на самостоятелните жилища е 3587, с полезна площ 281 771 кв.м. и жилищна площ 229 899 кв.м. Полезната жилищна площ на човек от населението за общината към 2015 г. е 29 кв.м. По брой на стаите преобладават двустайни и тристайни жилища – общо 1854 броя или 47%. По вида на конструкцията 2412 сгради (около 91%) са масивни/тухлени, 55 сгради са стомано-бетонни, 10 панелни и 174 други.

Таблица 35: Основни характеристики на жилищния фонд в община Белица към 2015 г.

Показатели	**Мерна единица**	**2015**
Жилищни сгради	**Брой**	**2651**
По материал на външните стени на сградата		
панелни	Брой	10
стомано-бетонни	Брой	55
тухлени	Брой	2412
други	Брой	174
Жилища	**Брой**	**3587**
По брой на стаите		
едностайни	Брой	238
двустайни	Брой	777
тристайни	Брой	1077
четиристайни	Брой	613

петстайни	Брой	338
с шест и повече стаи	Брой	544
Полезна площ	**кв. м**	**281771**
жилищна	кв. м	229899
спомагателна	кв. м	30854
площ на кухни	кв. м	21018

Източник: Национален статистически институт

В общината жилищния фонд е в сравнително добро състояние и повечето жилища са за целогодишно обитаване. Фактът, че сградите са строени при стари нормативни изисквания, технологии и материали е предпоставка за слаба енергийна ефективност и лоши технически характеристики на значителна част от тях. Външните стени на повечето стари сгради имат до пет пъти по-големи топлинни загуби в сравнение с нормите за новото строителство. Топлинните загуби през прозорците и балконските врати са над 50% и се дължат предимно на ниските топлоизолационни качества на използваната дограма и некачествен монтаж, лошото физическо състояние на фасадите на сградите и конструкциите.

Съществува тенденция все повече жилищни сгради в общината да се обновяват и да се въвеждат мерки за енергийна ефективност.

Средностатистическата жилищна задоволеност в общината е значително над средната за страната. Общината не се нуждае от ново жилищно строителство. Моментното състоянието на фонда е задоволително, но за да се поддържа и подобрява, са необходими големи частни и обществени инвестиции. Физическата наличност на благоустройствените елементи не е много добра и не допринася за качеството на обитаване в съответната степен поради лошо техническо състояние на инженерните мрежи и ниска платежоспособност на хората. Пазарът на недвижими имоти в общината не е добре развит,,

Основният извод е, че приоритетите в жилищното осигуряване е в следните три насоки:

· обновяване и саниране на съществуващия фонд;

· повишаване на използваемостта на наличния фонд;

· осигуряване на социални жилища за маргиналните групи (чрез ново строителство или адаптиране на съществуващ сграден фонд).

4.6. Зелена система

В този раздел като елементи на зелената система на общината се разглеждат следните, създадени или облагородени от човека, зелени площи в селищата и извън селищни територии:

- обществени паркове и градини;
- специализирани паркове и градини;
- санитарно-защитно озеленяване;
- транспортно озеленяване;
- озеленяване за ограничено ползване;

– дворна зеленина, чиято интензивност е значителна в парцелите за индивидуално
– жилищно строителство.

Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни и горски паркове, гробищни паркове. Най-значими за зелената система са площите, разположени в централната част на НМ. Те имат най – голяма декоративна стойност, покрити с трева, цветя, храсти и дървета.

Основание за увеличаване на техния брой е факта, че върху дървета и храстите се утаява до 72 % от въздушния прах и 60% от серния диоксид. Особено важна е връзката им със зелената система извън НМ и постигането по този начин на зелени клинове в селищната територия. Развитието на зелената система се мотивира от факта, че над зелените площи с дървесна растителност, се образуват въздушни течения, утаяващи приземните въздушни замърсители. Едновременно с това, насажденията повишават и относителната влажност на въздуха с 15-30%, което го прави по-пригоден за дишане, а увеличената влажност се възприема като понижение на въздушната температура. Не е за пренебрегване и продуцираните от растенията фитонциди, притежаващи силно бактерицидно действие. С увеличаване възрастта на декоративните дървета, някои от тях се налага да бъдат отсичани, тъй като кореновите им системи разрушават огради, подпорни стени, тротоари, части от улични платна, а не на последно място се повишава опасността от падане на клони. Този факт поставя въпроса за сериозен подход при определяне на дървестните видове и местата, където е най-удачно те да бъдат засадени.

За общината е характерно изграждането предимно на еднофамилни къщи с дворове, които в преобладаващата си част са озеленени. Всяко населено място има поне по един а на места и повече гробищни паркове.

Горските територии, чиито средообразуващ ефект е от изключително значение за екологичната обстановка, са разгледани в друг раздел.

Необходимостта от увеличаване на уличните дървета се мотивира и с наблюденията, че над зелените насаждения се образуват низходящи въздушни течения, утаяващи праха. С увеличаване броя на дърветата би се увеличила относителната влажност на въздуха.
Зелените площи са основно тревни площи с дървета и храсти. Основните видове дървета, използвани в озеленяването са: липа, кестен, американски ясен, бреза, каталпа и др.

Озелененените площи на общината се обединяват в зелена система като средство за подобряване на микроклимата и хигиенните условия и за организиране на отдиха на населението. Основа на зелената система са озелененените площи, предназначени за широко обществено ползване – паркове, градини, детски площадки, улично озеленяване, извън селищни паркове и лесопаркове, гробищен парк.

Устройството на озелененените площи територии в населените места се определят с общите и подробни устройствени планове. Зелената система включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, извънселищни, горски паркове и др.

Нормативите за площта на обществените озеленени площи за широко и специфично ползване са определени в Наредба №7 от 22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

Зелените площи в общината заемат 20 дка, като от тях:

- в гр. Белица – 15,2 дка;

- в с. Краище – 1,5 дка;
- в с. Горно Краище – 1,7 дка;
- в с. Дагоново – 1,6 дка.

За гр. Белица съществуващите зелени площи са 3,5 кв. м. на жител, при норматив – 8 кв.м. на жител за много малки градове. За всички останали села зелените площи са в размер на 1,8-1,9 кв.м. на жител, при норматив за селата – 4 кв.м/жител. Видно е, че обществените зелени площи в общината не само не достигат норматива, но са значително по-малко.

Поддръжката на озеленените площи е комплекс от манипулации извършвани в тях осигуряващи добрия им вид в съответствие със сезонните изисквания и биологичните особености на растителността. Поддържането на чистотата в зелените площи се изразява в следните видове дейности: метене, оборка, извозване на отпадъците до депото както и други дейности; извършване на ежегодни санитарни и подмладяващи резитби в озеленени площи на всички дървета на които се налага; Предприетите мерки за поддържане на зелените площи и други обществени територии и в голяма част от останалите населени места в общината е възможно главно чрез използване програмите за временна заетост към Бюрото по труда.

Развитието и разширяването на системата от зелени площи ще окажат положителен ефект върху качеството на въздуха и ще доведе до подобряване на общия изглед на общината.

5. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

5.1. Транспортна инфраструктура

Община Белица е относително изолирана от останалата част на страната. Транспортната й инфраструктура осигурява връзка само в две основни направления –Разлог на юг и Якоруда – Велинград – Велинград на север. Тези транспортни връзки се осъществяват чрез части от републиканската пътна мрежа и железопътната инфраструктура на Република България.

Пътната мрежа на територията на община Белица е с дължина 126 км, като републиканските пътища са 19 км, а общинските пътища са 107 км. Теренът в по-голямата част на община Белица е планински.

Характерно за общината е много високата гъстота на общинската пътна мрежа /334 км/1000кв км/, два пъти по-висока от средната за областта /167 км/1000кв км/. Независимо от това придвижването между населените места е затруднено поради характера на терена, особено при влошени климатични условия, и състоянието на пътните настилки. От общата дължина на общинската пътна мрежа приблизително 53 км. от общинските пътища са с трайна настилка. Останалата част, предимно пътищата III-та категория са без настилка или с трошенокаменна настилка, която на много места е разрушена. Тези пътища са трудно проходими през цялата година, което ограничава обслужването на малките населени места, предимно махали.

В незадоволителни състояние е път BLG1021 /III-8406/ Белица – летовище Семково, което води до отлив но турист-потока и развитието на туристическият бизнес. По направено проучване на Парламентарна комисия за развитие на планинските райони, община Белица попада в първа група като потенциал с относително добри възможности за бъдещо устройство

и развитие-богати природни дадености, задоволителна инфраструктурна изграденост и относително устойчиво демографско развитие.

С финансиране от оперативните програми е извършена рехабилитация на път BLG3023 /III-8406/ Белица – м. Адрианов чарк. Това дава възможност за посещение на местните туристически атракции, като „Парк за танцуващи мечки" и достъп до туристическите маршрути в района.

Републикански пътища на територията на община Белица

1. II-84 /Белово – Пазарджик/ - Звъничево – Ветрен дол – Велинград – Юндола – Якоруда– о.п. Разлог – L=10 км, от км 86+500 до км 96+500;
2. III-1903 /Добринище – Гоце Делчев/ - Елешница - /Якоруда- Разлог/ – L=6.200 км, от км 0+000 до км 6+200;
3. III-8406 /Якоруда – Разлог/ - Белица - – L=2,600 км, от км 0+000 до км 2+600;

Общински пътища на територията на община Белица

Общинската пътна на територията на община Белица е съставена от следните пътища включени в списъка на общинските пътища, съгласно Решение на Министерски съвет № 236 от 13 април 2007 година.

Пътища I-ва категория

BLG1020 /II-84/, Якоруда – Разлог/ жп гара Белица – Краище – Лютово – Бабяк – Орцево

BLG1021 /III-8406/ Белица – лет. Семково

BLG1024 /BLG1020, жп гара Белица – Лютово/ Краище – Горно Краище

Пътища II-ра категория

BLG2022 / BLG1020, Лютово – Орцево/ Бабяк - Черешово

BLG2025 / BLG2022/ Бабяк - Кузьово

BLG2026 / III-8406/ Белица – Граница общ. (Белица – Разлог) – Долно Драгище - /BLG1192,

BLG2191 /III-1903/ - Елешница – Граница общ. (Разлог – Белица) – Палатик – Черешово - /BLG2022/

Пътища III-та категория

BLG3023 /III-8406/ Белица – м. Адрианов чарк

BLG3027 / BLG1020, Краище – Бабяк/ - Гълъбово

BLG3028 Горно Краище – мах. Дурльовци

BLG3029 /BLG3028 Горно Краище – мах. Дурльовци/ - мах. Багрянови колиби

BLG3030 / BLG1024, Краище – Горно Краище/ - мах. Дагонова

BLG3031 / BLG1024, Краище – Горно Краище/ - мах. Терзийска

BLG3032 / BLG1020, Бабяк - Орцево/ - мах. Мечкарска

BLG3033 / BLG1020, Бабяк - Орцево/ - мах. Перущинска

BLG3034 / BLG3033, Орцево – мах. Перущинска/ - мах. Чевръкова

BLG3035 / BLG1020, Бабяк - Орцево/ - мах. Орцево

BLG3036 / BLG2025, Бабяк - Кузьово/ - мах. Пергьовци

BLG3037 / BLG3036, Бабяк - мах. Пергьовци / - мах. Ходжовци

BLG3038 / BLG3036, Бабяк - мах. Пергьовци / - мах. Рунковци

BLG3047 / BLG2191, Палатик - Черешово/ - мах. Болутовци

BLG3050 / BLG2025, Бабяк - Кузьво/ - мах. Терзиовци

Благоприятно за за икономическото развитие на общината е реализирането на публични инвестиции от Изпълнителна агенция "Пътища"-Областно управление Благоевград за подобряване техническите и експлоатационните характеристики на път II-84 Разлог – Велинград, предвид на сравнително благоприятното географско положение, възможността за подобряване на транспортната достъпност на общината и повишаване на инвестиционната и предприемаческата активност.

От особено важно значение за социално-икономическото развитие на общината е връзката с път II-19 Разлог – Гоце Делчев – Драма, която създава предпоставки за активно стопанско развитие и повишава атрактивността на общината пред външния бизнес. Засега неговото значение е регионално като осигурява връзката на общините на област Благоевград, разположени по поречието на р. Места с международен път Е-79. Отварянето на пътя към Р. Гърция при ГКПП Илинден ще го превърне в международен. Това ще се отрази благоприятно на икономиката на община Белица. Като цяло при сегашното си състояние той не отговаря на изискванията на очаквания международен автомобилен трафик и на нарастващия транспортен поток, особено през зимния сезон.

Пътната мрежа в общината е представена, както следва:

Основните пътни направления по общинската мрежа се обслужват от пътищата:

- BLG1020 /II-84/, Якоруда – Разлог/ жп гара Белица – Краище – Лютово – Бабяк – Орцево,
- BLG2022 / BLG1020, Лютово – Орцево/ Бабяк – Черешово,
- BLG2191 /III-1903/- Елешница – Граница общ. (Разлог – Белица) – Палатик – Черешово - /BLG2022/.

По-голяма част от останалите общински пътища са отклонения на посочените по-горе. Поради отделянето на село Елешница от община Белица връзката със селата Палатик, Черешово, Върхари и няколко по-големи махали се осъществява през територията на община Разлог – по път III-1903 и път BLG2191 през село Елешница.

От по-големите населени места на територията на община Белица без транспортна връзка е село Златарево.

Участъкът от общински път BLG2191 от Елешница до границата между общините Разлог и Белица и осигуряващ транспортната връзка за населените места по направлението Палатик – Черешово е в много лошо състояние. Същевременно той има надобщинско значение, тъй като е единствената пътна връзка за тези населени места. Пътят обслужва 915 души постоянно население. Село Златарево се свързва с пътя посредством отклонение с дължина 9 км, който не е включен в списъка на общинските пътища. Съществуват и местни пътни връзки без настилка с дължина 7,5 км за селата Орцево и Върхари.

Общински път BLG1021 /III-8406/ Белица – летовище Семково, с дължина 19 км. е в незадоволително техническо състояние, особено в планинската си част. Необходимо е да се извърши рехабилитация на асфалтовата настилка и пътните съоръжения. Пътят свързва курорта Семково с гр. Белица и второкласния път Разлог – Велинград и има важно значение за развитие на туризма.

Общински път BLG1020 /II-84/, Якоруда – Разлог/ жп гара Белица – Краище – Лютово – Бабяк – Орцево, с дължина 16 км. обслужва селата Краище, Г. Краище, Кузьово, Лютово,

Бабяк и Орцево, а броят на постоянното население, което използва пътната връзка е 4603 души или 48% от населението на общината. Пътят е в незадоволително състояние. На места са извършвани частични ремонти на настилката. Необходимо е да се извърши рехабилитация на пътната настилка и съоръженията му. Село Кузьово се свързва с посочения път посредством местен път без трайна настилка.

Основните проблеми свързани с поддръжката и развитието на общинската пътна мрежа са свързани с липсата на средства за ремонт и инвестиции в пътната инфраструктура и тенденцията за продължаващо влошаване качество на инфраструктурата вследствие на планинския характер на терена и климатичните и експлоатационните условия. Бюджетните ресурси на община Белица, както и на повечето малки общини в България са силно зависими от субсидиите от републиканския бюджет, ограничени са възможностите за реализация на собствени приходи и за финансиране на значими инфраструктурни проекти.

Пътническия автобусен транспорт е представен от автогара Белица, която е общинска собственост. Автобусни превози се изпълняват от частни превозвачи ежедневно до градовете София, Пловдив, Благоевград, Разлог и Велинград. Обществен пътнически транспорт в рамките на общината не е организиран.

Железопътният транспорт

През територията на община Белица преминава жп линия №16 Септември - Варвара – Добринище, която е разположена успоредно на трасето на републикански път II-84 /Белово – Пазарджик/ - Звъничево – Ветрен дол – Велинград – Юндола – Якоруда – о.п. Разлог.

Съгласно „Наредба за категоризацията на жп линиите в Република България” жп линия №16 е железопътна линия II-ра категория.

Дължината на жп мрежата в района на община Белица е 8.010 км.

За обслужване на населението и стопанската дейност на територията на общината са устроени два експлоатационни пункта:

- жп. гара Белица – при км 100+309 по километража на жп линия №16;
- жп спирка Дагоново - при км 95+500 по километража на жп линия №16.

Значимостта на жп транспорта за местното население е свързан с липсата автобусни превози и затруднения автомобилен транспорт при зимни условия, което практически го превръща в единствения възможен начин за придвижване. Влаковите композиции могат да бъдат използвани и като атракция за разнообразяване на туристическото предлагане.

5.3.Водоснабдяване и канализация

5.3.1. Водоснабдяване - източници

Селищата от община Белица са водоснабдени от високо планински речни водохващания и каптажи на възходящи и низходящи пукнатинни води от Южнобългарски гранити и Калимански плутон.

Поради спецификата на селищната мрежа, по голям брой от населените места се водоснабдяват от местни водоизточници с малки дебити. Централно водоснабдени от водоснабдителна група Белица са 3 броя населени места, в т.ч гр. Белица, с. Краище и с. Горно Краище, в които живее основната част от населението на общината. Водопроводите и съоръженията към тях за Водоснабдителна група “Белица” и с. Дагоново са предадени за експлоатация от “ВиК” ЕООД - гр. Благоевград, район Разлог.

Водоснабдителните мрежи на селата Бабяк, Орцево, Кузьово, Лютово, Гълъбово, Палатик, Черешово и Златарица са общинска собственост и са се поддържали и експлоатирали от общината по стопански начин. След учредяването на Асоциация по В и К Благоевград всички активи ще се прехвърлят на Общината , като избраният Оператор „ Водоснабдяване и канализация" ЕООД - Благоевград" ще поеме управлението на активите.

Качествените показатели на питейните води се контролират периодично, чрез вземане на проби и изпитвания от специализирани лаборатории.

Делът на централно водоснабденото население в общината е 75,9%. Населението, което няма достъп до централно водоснабдяване използва местни дренажни водохващания, в които водата е с недоказани питейни качества и е възможно да бъде опасна за здравето на консуматорите. По населени места водоснабдителната мрежа е както следва: град Белица – 25 км; с. Краище – 2,8 км., с. Горно Краище– 3,6 км. Инфраструктурата във всички населени места е изградена от етернитови тръби, налице са множество аварии, загубите на вода достигат до 65% от подаденото водно количество. Техническото състояние на мрежата води до влошаване качеството и значително повишаване себестойността на подаваната вода.

Поддръжката на мрежата е силно затруднена, което налага привличането на публично финансиране за ремонт и реконструкция на водоснабдителната инфраструктура.

Водоснабдителната мрежа в общината е обобщена по следния начин:

-Водособдителна група „ Белица"

Обхваща водоснабдителната мрежа на гр.Белица, с.Краище, с.Горно Краище и с.Дагоново е със степен на изграденост 100% и осигурява изцяло нуждите на населението с питейна вода. От магистралния водопровод се захранват хаотично и съществуващите сгради в КК „Семково", като няма налични екзекутивни данни. Водоснабдяването в групата е решено по гравитачен начин.

През 2000 год. е изграден нов довеждащ водопровод ф 160 от водоемите над гр.Белица до водоем висока зона над с.Краище- 350 куб.м. и от водоем висока зона с.Краище до с.Горно Краище. Гр.Белица, с.Краище и с.Горно Краище и с.Дагоново образуват една водоснабдителна група – „Белица". Водохващанията за цялата група са разположени във високата зона на Рила планина и са в следните местности:

1„Динков дол"- подземен водоизточник, стандартен двукамерен каптаж, 3,3 л/сек, средногодишно

2.„Станкова река" – подземен водоизточник, стандартен двукамерен каптаж, 1,8 л/сек

3.„Реджепица"- речно , стандартен, двукамерна шахта, 3,4 л/сек

4.„Муратовото" - 4бр. подземни водоизточника, стандартни, двукамерен каптаж, общо 1,8 л/сек

5.„Мраценковото" – подземен водоизточник, стандартен двукамерен каптаж, 0,100 л/сек

6.„Вапата" - речно, стандартен, двукамерна шахта

- Водоснабдяване с. Орцево и прилежащи махали:

1.Водоизточник , захранващ с. Орцево с питейна вода е каптаж „Орцева махала“, който се намира на около 200м южно от с. Орцево и на около 200 м северно от Орцева махала. Водите от каптажа се събират от две места, условно означени с „Извор 1“ и „Извор 2“. „Извор 1“ захранва каптажа, чрез етернитова тръба ф85 с дължина 80м, а „Извор 2“ - чрез PVC тръба ф 50 с дължина 2м. От мястото на водохващането да каптажа, тръбата е със същия диаметър. Двата извора захранват резервоар с обем 1м3,от където чрез етернитова тръба ф85 с дължина 500м се доставя вода до потребителите на „Орцева махала“.

Водоизточник, захранващ центъра на с. Орцева с питейна вода е каптаж „Тефитка“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 2м3, чрез етернитови тръби ф60 с дължина 1,0м. От резервоара към потребителите са изградени етернитови тръби ф60 с дължина 320м.

2.Водоизточник, захранващ махала „Горни Тупевци“ с питейна вода е каптаж „Мельовци“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 4 м3, чрез РЕтръби ф32 с дължина 1000 м. и от там към потребителите са изградени РЕ тръби ф32 с дължина 50м,

3.Водоизточник, захранващ махала „Меховци“ от с. Орцева с питейна вода е каптаж „Горни Тупевци“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 6 м3, чрез Ст. Тр. ф32 с дължина 700м, и от там към потребителите са изградени Ст. Тр. ф32 с дължина 50м,

4. Водоизточник, захранващ махала „Тупевци“ с питейна вода е каптаж „Тупевци“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 62м3, чрез Ст.тр.и ф32 с дължина 200м и от там към потребителите са изградени Ст.тръби ф63 с дължина 600м,

5. Водоизточник, захранващ махала „Мечкарска“ е каптаж „Мечкарска махала“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 5м3, Ст.тр ф32 с дължина 1000м, - към потребителите са изградени Ст.трф32 с дължина 50м,

6. Водоизточник, захранващ махала „Газинова махала“ с питейна вода е каптаж „Газинова махала“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 10м3, чрез етернитови тръби ф80 с дължина 45м. - към потребителите са изградени етернитови тръби ф80 с дължина 850м,

7. Водоизточник, захранващ махала „Каваунска“ с питейна вода е каптаж „Каваунски 1“.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 2м3, чрез РЕ тръби ф32 с дължина 1,0м;От резервоара към потребителите са изградени РЕ тръби ф25 с дължина 200м,

-Втори водоизточник, захранващ махала „Каваунска“ от с. Орцева с питейна вода е каптаж „Каваунски 2“.Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 3м3, чрез етернитови тръби ф85 с дължина 1,0м. От резервоара към потребителите са

изградени два водопровода от етернитови тръби ф85, единият с дължина 250м и другият с дължина 600м;

8.Водоизточник, захранващ „Чавръкова“ махала на с. Орцева с питейна вода е каптаж „Мизурски“, който се намира в землище на с. Черешово.

-Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 5м3, чрез етернитови тръби ф80 с дължина 500м; От резервоара към потребителите са изградени етернитови тръби ф80 с дължина 850м

- Водоснабдяване с. Черешово и прилежащи махали

1.Един от водоизточниците, захранващ с. Черешово с питейна вода е каптаж „Фикьовото“, който се намита на около 1800м североизточно от с. Бабяк и на около 1250м северно от с. Черешово. Изворът е каптиран посредством бетонна шахта, от където е прекаран водопровод с тръби РЕ ф63 и дължина 550 м до резервоар с обем 15 м3. Към момента резервоара се използва като напорен резервоар и водата се подава директно към водоползвателите на центъра на с. Черешово чрез Ст.тр ф32 и дължина 1200м.

-Друг водоизточник, захранващ центъра с. Черешово с питейна вода е каптаж „Студената вода“. От каптажа до резервоар с обем 18м3 е изграден водопровод от Ст.тр ф32 и дължина 50м. От напорния резервоар до водоплзвателите е изпълнен водопровод от Ст.тр. ф32 и дължина 750м.

2.Водоизточник, захранващ махала „Болутовци“ с питейна вода е каптаж „Пшеничината“. Каптажът е с резервоар с обем 6м3, от където водопровод, изпълнен от PVCф32 с дължина 1000м се подава гравитачно на потребителите.

3.Водоизточник, захранващ махала „Веховци“ и махала „Ендяковци“ с питейна вода е каптаж „Пиронкова махала” . Изворът е каптиран като е прекаран водопровод с тръби PVC ф63 и дължина 200 м и тръби PVC ф32 и дължина 3800 м до резервоар с обем 40 м3. Към момента резервоара се използва като напорен резервоар и водата се подава директно към водоползвателите на махала „Ендяковци“ чрез Ст.тр. ф32 и дължина 800м. и от махала „Ендяковци“ до махала „Веховци“ чрезСт.тр. ¾“ и дължина 3000м.

- Водоснабдяване с. Златарица

1.Основния водоизточник, захранващ с. Златарица с питейна вода е каптаж „Изворите“, който се намира на около 1150м. северозападно от с. Златарица и на 1350 м. югозападно от Бозьова махала, в землището на с. Черешово.

-Водите от каптажа се събират от три места, условно означени с „Извор 1“, „Извор 2“ и „Извор 3“. „Извор 1“ захранва резервоара посредством Ст. Тр. ф 85 с дължина 45м. Водите от „Извор 2“ и „Извор 3“ се събират Ст.тр. ф 85 с дължина 60м, преди да се влеят в резервоара на каптажа. Водата от каптажа се подава чрез монтирана помпа в напорен резервоар с обем 100 m³ чрез Ст.тр. ф85 с дължина 880м. Посредством Гл. Клон 1 Ст.трф50 с дължина 1060м, водата се подава гравитачно към населеното място.

- Водоснабдяване с. Палатни

1.Основния водоизточник, захранващ с. Палатик с питейна вода е каптаж „Робева махала“, като водите от каптажа се събират от две места, условно означени с Извор 1 и Извор 2.

-Водите от „Извор 1“ и „Извор 2“ се събират в етернитова тръба ф 200 с дължина 65м, преди да се влеят в резервоара на каптажа с обем 2,50 м3.Водата от каптажа се подава гравитачно от резервоара, чрез PVC тръби ф63 с дължина 2500м, към населеното място и потребителите.

- Водоснабдяване с. Кузьво и прилежащи махали

1.Основния водоизточник, захранващ с. Кузьово с питейна вода е каптаж „Стобора“. Водите от каптажа се събират от две места -Извор 1 и Извор 2. Извор 1 захранва каптажа, чрез етернитова тръба ф85 с дължина 200м, а Извор 2 - чрез етернитова тръба ф 85 с дължина 1190м.Непосредствено до каптажа е изградена помпена станция, в която е монтирано помпено оборудване, от където чрез желязна тръба ф110 с дължина 1600м се доставя вода до напорен резервоар с обем 100 м3. Напорния резервоар захранва:

- Центъра на с. Кузьово чрез етернитова тръба ф90 с дължина 700м;
- Махала Ходжовци, като от центъра на с. Кузьово до махала Ходжовци са изградени етернитови тръби ф 90 с дължина 2500м;
- Махала Пергьовци, като от махала Ходжовци до махала Пергьовци са изградени етернитови тръби ф 80 и ф 100 с дължина 2500м;
- Махала Киселица, като от махала Пергьовци до махала Киселица са изградени етернитови тръби ф 80 с дължина 200м;

Между каптажа и напорния резервоар е изградена разпределителна шахта, от която се захранва:

- Махала Терзиовци тръби РЕ ¾” с дължина 2800м;
- Махала Боткови колиби, като от махала Терзиовци до махала Боткови колиби са изградени тръби РЕ ¾” с дължина 1500м;
- Махала Ниньови колиби, като от махала Терзиовци до махала Ниньови колиби са изградени тръби РЕ ¾” с дължина 2800м;

- Водоснабдяване с. Лютово

1.Един от основните водоизточници, захранващ с. Лютово с питейна вода е каптаж „Горна махала“, който се намира на около 100м. североизточно от с. Лютово, като извора е каптиран посредством дренаж, зад който е построена каптажна камера. Водата от дренажа се излива гравитачно в мократа камера и от там с метална тръба с диаметър ф 50 и дължина 150м се подава в помпена станция. В нея е монтирано помпено оборудване, от където чрез Ст.тр. ф50 с дължина 150м се доставя вода до напорен резервоар с обем 20 м3. Напорният резервоар захранва „Горна“ махала на с. Лютово чрез етернитова тръба ф60 с дължина 150м;

2 Втори Водоизточник, захранващ с. Лютово е каптаж „Ботковци“. Водата от каптажа захранва резервоар с обем 40м3 в махала „Юрукова“ чрез тръби PVC ф100 с дължина 100м, PVC ф63 с дължина 200м и PVC ф40 с дължина 1000м. Същият резервоар се захранва и от каптаж „Стоборско дере“, чрез водопровод, изграден от тръби PVC ф63 с дължина 2000м.

Резервоара захранва с питейна вода махала „Юрукова“ чрез етернитови тръби ф 60, с дължина 100м и Ст. Тр. ½“ с дължина 200м и „Средна махала“ чрез етернитови тръби ф 100 и ф 60, с дължина 250м

- Водоснабдяване с. Гълъбово и прилежащи махали

1.Основния водоизточник, захранващ с. Гълъбово с питейна вода е каптаж „Бельова ливада“. Изворът е каптиран посредством 3 дренажни лъча, които се събират е обща каптажна шахта. Дренажите са изпълнени с етернитови тръби с диаметър ф 100 с дължина на всеки по 2 метра.

Водата от каптажа се подава гравитачно от шахтата до резервоара с обем 10 м3, чрез етернитови тръби ф80 с дължина 4000м,От резервоара към населеното място е изпълнена етернитова тръба ф 80 с дължина 230м;

2.Водоизточник, захранващ Кьосова махала с питейна вода е каптаж „Кьосовци 1“.Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 5 м3, чрез PVC тръби ф63 с дължина 200м. От резервоара към потребителите са изградени железни тръби ½“ и ¾“ с дължина 50м;

3.Водоизточник, захранващ махалите „Шольова“ и „Реджепица“ с питейна вода е каптаж „Кьосовци 2“.Водата от каптажа се подава гравитачно до резервоар с обем 5 м3, чрез етернитови тръби ф100 с дължина 1000м.

- Водоснабдяване с. Бабяк

Водоснабдява се от 8бр. водоизточници :

Каптаж”Вакльов чучур” , Каптаж”Мельово дере” , Тръбен кладенец” Бельова ливада” , Капатж „ Каракашка” Каптаж” Купеница” , Каптаж” Слатина” , Каптаж” Слатина” и речно водохващане „ Моста” – за тях няма данини за дебите им и тръбните разводки. Всички се вливат в напорен водоем от 115м^3. Проблем е високата мътност при дъждовно време.

- **Източници на минерални води**

На територията на община Белица има открити 4 бр. сондажни подземни водоизточници на минерална вода, които са:

-В землището на гр.Белица, местността “Св.Никола” – сондажен водоизточник на минерална вода с температура 26 градуса по С и ниско съдържание на разтворени минерални вещества, подходяща както за балнеолечение, така и за бутилиране.

-В с. Краище - 2 бр. сондажи в поречието на р.Места, минерална вода, частично консервирани. Използва се за битови нужди на населението.

-В с.Дагоново - сондаж в поречието на р.Места, минерална вода, частично консервиран. Използва се за битови нужди на населението.

5.3.2. Състояние на мрежата.

С изключение на водоснобдителна група „ Белица” водоснабдяването на останалите населени места се характеризира с разпокъсаност, многобройни водоизточници с малък дебит и дълга преносна мрежа. Водопроводната мрежа в населените месата , които са свързани към групата „ Белица” и в с. Бабяк е частично подменена в последните 10години и имат проектна готовнжст за цялостно обновление .

В останалите населени места вътрешната водопрводна мрежа е е силно амартизирана и не отговаря на нормативната уредба в РБ и това довежда до загуби над 65%и влошено водоподаване. Същото се отнася и за регулиращите напорни резервоари , които не осигуряват необходимия регулиращ, авариен и противопожарен запас. Последният е изключително важен поради отдалечеността на обектите, лошите транспортни връзки и пресечения терен. Този проблем ще засили тежестта си поради глобалната промяна на климата.

Проблемна е и мрежата на КК „ Семково”. Няма изграден специално за комплекса водонапорно регулиращо съоръжение и единна водонабдителна мрежа – за захранването на отделните обекти от различни точки са направени включвания от магистралните водопроводи към група „Белица”. Всички те са с изтекъл амортезационен срок .

- **Качества на водите.**

Качеството на подаваните води е удовлетворителна.

За група „ Белица” има действаща пречиствателна станция с бързи филтри за част от от водохващанията.

Изключение е захранването на с. Бабяк – има изготвени проекти за ПСПВ., като е финализиран и ПУП ПП за площадката на пречиствателната станци ,като площадката е отредена и със сменено предназначение. Технологията е с открит самопромивен филтър за открит монтаж с производителност Q=26м3/час.

Проблем от последните месеци е появата на радиоактивност във водите на каптаж „ Робева махала” за с. Палатник , което налага търсенето на нов водоизточник и или подавани на вода от друго направление. За такъв е набелязан ”Крънчов кладенец” и се изготвят проекти за вододобив , проекти за СОЗ , след което ще се престъпи към проектиране и изграждане на външната водоснабдителна система.

Проблем е осторялата технология на дезинфекцията на водата за малките водоизточници – дозирането основно на хлорни агенти е по ръчен начин без съобразяване с дебита на водоизточника и / или контактното време.

- **Санитарно охранителни зони**

В съответствие с изискванията на „Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и

хигиенни нужди“, около подземните вододобивни съоръжения се организират три зони (пояси) за санитарна защита (СОЗ):

- пояс I – той има за цел защита на самите водовземни съоръжения като предотврати външния достъп до тях, чрез затваряне и ограждане на съоръженията и началните водопроводи около последните;

- пояс II – срещу биологични, бързоразвиващи се и силносорбируеми химически замърсители;

- пояс III – срещу стабилни химически замърсители.

Границите на пояси II и III най-общо се оразмеряват в съответствие с хидрогеоложките условия в района на вододобивните съоръжения и в зависимост от режима на тяхната експлоатация. Техните размери се определят чрез математическо моделиране.

Пояс I от СОЗ се ограждa с трайна ограда с височина не по-малка от 1.40 м, която се сигнализира с предупредителни надписи върху табели.

Границата на пояс II се сигнализира с ясно водими предупредителни надписи и табели, поставени на добре видимо разстояние едни от други, поставени на колове или съществуващи дървета или огради.

Пояс III се сигнализира аналогично на пояс II.

Не за всички водоизточници са с изготвени проекти за СОЗ и извършени мероприятия по тях. В следната таблица е дадена илюстрация за състоянието на водоизточниците в този аспект.

Разрешително за водоползване	СОЗ №_Заповед	Вид води	Име водоизточник	№ имот	ЕКАТТЕ	Населено място
41510337/21.01.2011	МОСВ РД-897/14.12.2007	Подземни	Станкова река	750	3504	гр. Белица
400628/21.12.2006	СОЗ-М-37/16.04.2007	Подземни	ВС Марценковото	325	3504	гр. Белица
1521/26.03.2003	СОЗ-М-2/04.6.2004	Повърхностни	на р.Поленишка	0	3504	База за реадаптация на мечки
41510338/21.12.2011	МОСВ РД-902/15.12.2007	Подземни	Реджепица	995	3504	гр. Белица
41510337/21.01.2011	МОСВ РД-897/14.12.2007	Подземни	Станкова река	0	0	
41510338/21.12.2011	МОСВ РД-902/15.12.2007	Подземни	Реджепица	0	0	
41510337/21.01.2011	МОСВ РД-897/14.12.2007	Подземни	Станкова река	0	0	
41510338/21.12.2011	МОСВ РД-902/15.12.2007	Подземни	Реджепица	0	0	
400628/21.12.2006	СОЗ-М-37/16.04.2007	Подземни	ВС Марценковото	0	0	
1521/26.03.2003	СОЗ-М-2/04.6.2004	Повърхностни	на р.Поленишка	0	0	

41110003/26.03.2007	РД737/22.10.2008	Повърхностни	Вапата	0	3504	гр. Белица
41110003/26.03.2007	РД737/22.10.2008	Повърхностни	Вапата	0	0	
41110002/26.03.2007	РД-741/22.10.2008	Повърхностни	Узуница	0	22602	с. Долно Драглище
41510339/21.12.2011	РД-39/19.01.2009	Подземни	Муратово - 1	412	3504	гр. Белица
41510339/21.12.2011	РД-39/19.01.2009	Подземни	Муратово - 2	345	3504	гр. Белица
41510339/21.12.2011	РД-39/19.01.2009	Подземни	Муратово - 3	331	3504	гр. Белица
41510339/21.12.2011	РД-39/19.01.2009	Подземни	Муратово - 4	327	3504	гр. Белица
41510104/23.07.2007	СОЗ-М-126/27.02.2009	Подземни	Дерето-дренаж 1 и 2	0	0	
41110001/26.03.2007	РД-114/13.02.2009	Повърхностни	Реджепица-резервно	0	3504	гр. Белица
41110001/26.03.2007	РД-114/13.02.2009	Повърхностни	Реджепица-резервно	0	0	
41110001/26.03.2007	РД-114/13.02.2009	Повърхностни	Реджепица-резервно	0	0	
		Подземни	Орцева махала извор 1	0	0	
		Подземни	Орцева махала извор 1	0	53998	с. Орцево
41510453/28.11.2013	СОЗ-С-238/29.04.2015	Подземни	КЕИ Карекашка	0	2107	с. Бабяк
41510453/28.11.2013	СОЗ-С-238/29.04.2015	Подземни	КЕИ Карекашка	0	0	
45150449/26.11.2013		Подземни	Бельова ливада	0	0	
45150449/26.11.2013		Подземни	Бельова ливада	0	0	
45150449/26.11.2013		Подземни	Бельова ливада	0	2107	с. Бабяк
41510448/26.11.2013	СОЗ-С-230/19.09.2014	Подземни	Изворите	0	80649	с.Черешово
41510448/26.11.2013	СОЗ-С-230/19.09.2014	Подземни	Изворите	0	0	
41510448/26.11.2013	СОЗ-С-230/19.09.2014	Подземни	Изворите	0	0	
41510454/28.11.2013	СОЗ-М-233/08.01.2015	Подземни	Фикьовото	0	2107	с. Бабяк
41510454/28.11.2013	СОЗ-М-233/08.01.2015	Подземни	Фикьовото	0	0	
41510454/28.11.2013	СОЗ-М-233/08.01.2015	Подземни	Фикьовото	0	0	
41510484/31.01.2014		Подземни	Робева махала	0	59330	с. Палатик
		Подземни	Орцева махала извор 2	0	53998	с. Орцево
		Подземни	Орцева махала	0	0	
41510483/31.01.2014		Подземни	Извор 1	0	40454	с. Козльово

41510483/31.01.2014		Подземни	Извор 2	0	40454	с. Козльово
41510483/31.01.2014		Подземни	Каптаж Стобора	0	40454	с. Козльово
41510483/31.01.2014		Подземни	Извор 1	0	0	
41510483/31.01.2014		Подземни	Извор 2	0	0	
41510483/31.01.2014		Подземни	Извор 1 и Извор 2	0	0	
41510453/28.11.2013	СОЗ-С-238/29.04.2015	Подземни	КЕИ Карекашка	0	0	
			КИ-1 Палатик	0	59330	с. Палатик
			КИ-2 Палатик	0	59330	с. Палатик

- **Сервитутни зони около водоизточниците и водоснабдителните съоръжения**

Сервитутът край магистралните водопроводи е по 5 м от двете им страни, съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони – чл. 58 (4) Извън урбанизираните територии не се разрешава строителство и разполагане на трайни насаждения по трасетата на подземните водопроводи и канали на разстояние 3 м от двете страни на водопровода, мерено по оста му.

Много голяма част от същ. водопроводи извън населените места не са заснети и не са отразени на КК. Необходимое за всички да се изготвят Парцеларни планове за техническата инфраструктура и да се уведомят собсвениците за утежненията в ползването на имотите от същ. проводи. Трябва същевременно да се спазят Сроковете поставени от Асоциация по ВиК Благоевград.

5.3.3. Канализация

- **Съществуващо положение**

На територията на общината канализационната мрежа е изградена в град Белица и с. Дагоново, а в останалите населени места има само частични канализации. Особено сериозен е проблемът в с. Краище, с. Горно Краище и с. Бабяк, като се вземе предвид, че в тези населени места е концентрирано сравнително голяма част от населението на общината. Битово-фекалните и отпадните води от селското стопанство се заустват във водоприемниците без пречистване.

В населените места без изградена канализация се използват локални септични ями с попивни кладенци или траншеи, които в повечето случаи са без одобрена техническа документацияи неправилно оразмерени. Това създава условия за епидемиологична опасност и оказва негативно влияние върху качествените характеристики на почвите и подземните води поради плитко заложените водоупори. Част от имотите които граничат с реки и дерета директно отвеждат водите от имотите си в тях и директно влият на откритите водни течения.

За съществуващата канализационна мрежа е характерно следното:

-Канализация гр. Белица – Изградена е канализационната мрежа на 90% като смесена канализация със 6бр. регламентирани заустявания във воодприемниците. Има изготвени проекти за цялостно канализиране на населеното място и с отвеждане на водите към пречиствателна станция. ПУП-ПП за тази инфраструктура са одобрени.

- Канализация в с.Горно Краище – битова канализация частично новоизградена и с колектор до включване в ПСОВ.

- Канализация с Краище - частично ново изградена със заустване в река Места. Въпреки, че колекторът към ПСОВ преминава през населеното място, неуредици от правна точка и несъответствие на програмите по които е изграждана канализацията, както и нехармонизиране на разрешитерни за водоползване, водят до положението в момента при което отпадните води се отвеждат до точка на заустване в р. Места.

- Канализация на с. Драгоново - Ново изградена с Главен Главен колектор от крайната точка на населеното място , през регулацията на с. Краище до включване в ПСОВ.

За селата Горно Краище и Дагоново има изградена и влязла в експлоатация ПСОВ.

- Канализация на КК ” Семково” – Обхваща само част от от сградния фонд, като канализационната мрежа е хаотична и не подчинена на регулацинните планове. Част от отпадните води се отвеждат към ПСОВ извън границите на комплекса. Тя е модулна станция „ Хидровит”500 за 1250ЕЖ- силно амортизиранаи и в неизвестно техническо състояние.За нея няма актуално Разрешително за заустване в приемника р. Белица. Пречиствателната станция не се води по активите на членовете на Асоциация по В и К Благоевград

- **Анализ на съществуващото. Положение**

Вътрешна канализационна мрежа

Необходимо е цялостно доизграждане на канализационните системи и реконструкция на съществуващите съгласно одобрената проектна документация за гр. Белица , с. Краище , с. Горно краище , с Драганово и с. Бабяк. За с. Краище трябва в краткосрочен план да се изготви документация за превключване на канализацията към Главния колектор за същ. ПСОВ.

За КК ”Семково” мрежата е хаотична и подлежи на промяна, като задължително се премине към разделна канализационна система.

В останалите населени места е необходимо да се премине към изграждането на водоплътни събирателни съоръжения / черпателни шахти/, а за по-големите обекти- локални пречиствателни съоръжения.

Външни канализационни колектори

Главен проблем е изграждането на колектор за отпадните води от гр. Белица до точката на включването му в колектора за пречиствателната станция при изхода на последния от с. Краище. За този участък има изготвена и одобрена документация.

Необходимо е да се направи обследване на провидимостта и техническото състояние на главния колектор от въпросната точка на включване до ПСОВ и при необходимост да се подмени и /или се предвидят преливни съоръжения със степен на разреждане съгласувана с БДБР.

За с.Бабяк е приоритетно изграждането на колектора до одобрената площадка за ПСОВ" Бабяк".

Пречиствателни станции

Съществуващата ПСОВ за канализационна система „Белица" е в добро експроатационно състояние и е проектирана да обслужва гр. Белица , с. Краище , с. Горно краище и с.Дагоново, но към настоящия момент с нея са свързани само селата Горно Краище и Дагоново.

Необходимо е проектиране и изграждане на ПСОВ за с. Бабяк на отредената за целта площадка в краткосрочен план, като се вземе под внимание и допълнителните товари разработени с настоящата разработка.

За КК „Семково" може да се приеме , че съществуващата ПСОВ е с изтекъл срок на експлоатацияи е необходимо изграждането на нова модулна ткава , с възможност за поетапно разширения. Тябва задължително да се използва площадката на същ. ПСОВ с нейните прилежащи комуникации.

5.3. Електрически мрежи и съоръжения

5.3.1. Съществуващо положение – Източници

Всички населени места на територията на община Белица са електроснабдени, като електроснабдителната мрежа е сравнително добре изградена, но на места има проблеми с качеството и сигурността на захранване. Електрическата мрежа е равномерно разпределена по територията на общината и обхваща всички населени места.

Енергийната система за захранване на Община Белица е част от общата електроенергийна система на страната. В общината няма разположени подстанции високо напрежение. Електро захранването се осъществява от подстанции в съседни общини, захранени на 110 kV.

В експлоатация са подстанции „Разлог" 110 / 20 kV и подстанция „Якоруда", разположени в съседни общини, които се явяват захранващ с електроенергия източник за населените места в общината. Двете подстанции са собственост на ЕСО ЕАД.

През територията на Общината преминава електропровод „Варвара" 110 kV, за който са осигурени трасета със сервитути. Електропроводът е с приблизителна дължина през територията на общината 8.4 км. Той свързва подстанциите „Ралог" и „Якоруда" и се явява част от пръстен от електро енергийната система на страната.

Електропроводите са изградени основно от желязо-решетъчни стълбове (ЖР), предимно с проводници АСО, АС185 и мълниезащитно стоманено въже.

Електроенергия от ВЕИ (възобновяеми енергийни източници).

Водноелектрически централи (ВЕЦ):

В северна посока от гр.Белица по поречието на река Вотъричка има:

- изграден и работещ мини ВЕЦ „Станкова река" с мощност на трафопоста 1000kVA;
- изграден и работещ мини ВЕЦ „Галабница" с мощност на трафопоста 630kVA ;

В северна посока от гр.Белица по поречието на Белишката река има:

- микро ВЕЦ „Семково“, който не е одобрен;
- мини ВЕЦ „Белица“ с проектна мощност 2000kVA, който се строи в момента ;
- микро ВЕЦ „Белица“ , с одобрен ПУП, който не се строи;
- изграден и работещ микро ВЕЦ „Леница“ с мощност на трафопоста 250kVA.

Соларни централи :

В общината има изграден соларен парк „Белица“ с проектна мощност - 142kWp в стопанския двор, но към момента е въведен в ескплоатация с мощност 30kW и е присъединен към страна НН на електропреносната мрежа.

Ветрови централи :

Към момента няма издавани ПУП или разрешени проекти за изграждане на ветропаркове в землището на общината.

Няма данни за други ВЕИ в общината.

5.3.2. Преносна мрежа и подстанции на електроснабдяването

А) Електропроводи 110 kV

Основен магистрален електропровод 110kV, захранващ подстанциите и е собственост на ЕСО ЕАД в добро състояние - въздушен електропровод „Варвара“;

Мрежата 110kV е добре развита и е в добро състояние. Има предвидени трасета със сервитути за обслужване на електропроводите за 110 kV, които следва да се запазят.

За дългосрочно развитие на Община Белица не се налага изграждане на нови електропроводни линии 110 kV.

Б) Подстанции 110/20/ kV

В община Белица няма подстанции.

Електроразпределителната мрежа е изградена с електропроводи 20kV, които се захранват от съседните общини, в които има изградени подстанции 110/20kV:

- община Якоруда
- община Разлог.

И двете подстании са с по две трафомашини, със секционери. Те са в добро техническо състояние и задоволяват потребностите на територията. За дългосрочно развитие на Община Белица не се налага изграждане на нова ел. подстанция 110/20 kV.

В) Електропроводи 20 kV

Общината се захранва с въздушни електропроводи 20kV от съседните общини, които на места преминават в кабелни, предимно при кабелни отклонения и на територията на гр.Белица:

- въздушен електропровод „Баня“ от подстанция Разлог;
- въздушен електропровод „Пластмаси“ от подстанция Разлог;
- въздушен електропровод „Семково“ от подстанцция Разлог;
- въздушен електропровод „Генерал Ковачев“ от подстанция Якоруда;
- въздушен електропровод „Орцево“ от подстанция Якоруда.

Съгласно писмо на ЧЕЗ Разпределение АД с изх.№ 1201553579/06.08.2014 год. в общината има изградена електропроводна мрежа СрН 20 kV с обща дължина 174 км. собственост на дружеството от които 152 км въздушни електропроводи и 22 км кабелни. Има изградени 50 броя трафопоста с обща инсталирана мощност 8.4 MVA - също собственост на ЧЕЗ Разпределение АД.

По данни, получени на място от ЧЕЗ в общината към 2017 год. има 66 бр. трансформатори, с обща инсталирана мощност 14.2 MVA.

Инсталираната мощност в курорта Семково е 3.0 MVA.

Разпределителните мрежи 20kV в Общината са развити радиално от подстанциите "Разлог" и "Якоруда", като са осъществени на конкретни места възможности за резервиране.

Всички населени места в общината са електрифицирани. Разпределителната мрежа 20kV е предимно въздушна, а в гр.Белица предимно кабелна.

В по-голямата си част трафопостовете 20 kV са собственост на ЧЕЗ Разпределение АД.

Не се препоръчва вграждане на трафопостове в жилищни сгради или да се вземат мерки за избягване на шума от трансформаторите.

По данни от ЧЕЗ Разпределение АД, разпределителната мрежа е в добро техническо състояние и би могла да поеме допълнително натоварване при бъдещо разрастване на населението и консуматорите на ел.енергия в общината.

5.3.3. Резервиране на захранването

1. Резервиране на 110kV

Захранващата въздушни електропроводна линия 110kV "Варвара" е свързана в пръстен, което дава резервираност на захранването на 110kV.

2. Резервиране на 20kV

Електропроводите (въздушни и кабелни) 20 kV около и в гр. Белица са изградени така, че да се реализират пръстени с цел резервираност, както на битовите потребители, така също и на промишлените. Тези пръстени осигуряват и резервираност и са добро решение от гледна точка на сигурността на електроснабдяването.

Резервирането е осъществено, като се резервират въздушни електропроводи от подстанция с въздушен електропровод от друга подстанция:

- въздушен електропровод „Баня" от подстанция Разлог се резервира от въздушен електропровод „Генерал Ковачев" от подстанция Якоруда, което е осъществено в ТП „Гара Белица" - проходен;
- въздушен електропровод „Пластмаси" от подстанция Разлог се резервира от въздушен електропровод „Генерал Ковачев" от подстанция Якоруда;
- въздушен електропровод „Орцево" от подстанция Якоруда не е резервиран.

5.3.4. Разпределителна мрежа НН - 0,4 kV

За разлика от останалите нива на мрежите, мрежа 0,4 kV е с най-голям обем като дължини и брой съоръжения. Това е и причината тя да бъде морално и физически остаряла и изисква огромни инвестиции за реконструкции, подмяна и рехабилитация. Като разпределителни табла се използват метални шкафове, които подлежат на корозия. Напоследък навлязоха в експлоатация полимерните разпределителни кутии, които са предпочитани за монтаж на открито.

5.3.5. Сервитутни зони

Ориентировъчни сервитутни зони за различните въздушни електропроводни линии са показани в таблицата, НО ЗА всяко конкретно място ще се конкретизира на ниво ПУП.

ВЕЛ	20 kV	110 kV
Неурбанизирани територии	24 м	48 м

В населени места и селищни образования	4 м	8 м
Промишлени зони	4 м	16 м
Хигиенно защитни зони в жилищни територии		28 м

кабелна линия	20 kV	110 kV
Урбанизирани територии	1.5+0.6 м	5 м
Неурбанизирани територии	4 м	5 м

За конкретните ВЕЛ на територията на Община Белица:

За ВЕЛ 110 kV „Варвара”- ивица с широчина 50 метра по 25 метра от двете страни на оста (за ос се приема линията свързваща геометричните центрове на основите на два съседни стълба), както са нанесени в по-старите КВС.

За ВЕЛ 20 kV – ивица с широчина 20 метра от двете страни на оста (за ос се приема линията свързваща геометричните центрове на основите на два съседни стълба), както са нанесени в по-старите КВС.

В графичните материали са визуализирани осигурените сервитутни зони на линиите за високо напрежение съответно за:

- 20kV по 20 метра от двете страни по оста на електропровода, общо 40 метра
- 110kV по 30 метра от двете страни по оста на електропровода, общо 60 метра

Съгласно Наредба № 16/2004 год. (ДВ. Бр.88/2004 г., изм. и доп.) за сервитутите на енергийните обекти в сервитутната зона на енергиен обект за производство, пренос, разпределение и преобразуване на електрическата енергия не се допуска:

- всякакъв вид застрояване, включително и на спортни стрелбища и военни полигони за стрелба;
- засаждане на трайни дървесни насаждения;
- извършване на сондажни работи, търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- паркиране на всички видове превозни средства;
- складиране на отпадъци и материали;
- действия на трети лица върху съоръженията на енергийните обекти;
- палене на огън и опожаряване на площите след прибиране на селскостопанската продукция;
- стрелба с ловно и бойно оръжие.

5.4. Телекомуникационни мрежи и съобщения

5.4.1. Съществуващо положение на далекосъобщенията

Анализът на съществуващото състояние на далекосъобщителните телекомуникационни системи в община Белица е направен въз основа на топологията на съществуващта мрежа и нейните показатели.

Проучването обхваща кабели и съоръжения на БТК, ЕСМИС, Теленор, Мобилтел, НУРТС(придобит от Виваком), Макс Телеком, Глобъл Комюникейшън Нет и др. Не са обхванати кабели и съоръжения на военни, БДЖ, ЕСО, които евентуално имат кабели и/или съоръжения в общината.

Основните междуселищни оптични линии на част от операторите:

- Виваком;
- БТК;
- Лифоет 2007 ЕООД.

вървят в кабелно трасе, в сервитутната зона на общински пътища и на пътя Разлог-Якоруда (второкласния път II-84), показано на чертежа.

Междуселските телефонни връзки и връзките с махалите са изградени предимно с релейни връзки.

В град Белица има изградена тръбна кабелна мрежа на два от операторите Виваком и Лифоет 2007, с шахти, показани на чертежа. В извънградската част на кабелните линии има изградени ревизионни шахти през около 500м, които не са показани на чертежа.

5.4.2. Цифрова ефирна телевизия

Цифрова ефирна телевизия в рамките на общината се приема от ретланслатора на НУРТС (сега закупена от Виваком) на Бабяшка чука 100W, както и от ретланслатора 100W в с.Горно Краище показани на чертежа, като покритието в населените места според оператора е :

- с. Бабяк - между 30% и 90%;
- гр. Белица - над 90%;
- с. Горно Краище - над 90%;
- с. Гълъбово - над 90%;
- с. Дагоново - над 90%;
- с. Златарица - между 30% и 90%
- с. Краище - над 90%
- с. Кузьово - над 90%
- с. Лютово - над 90%
- с. Орцево - между 30% и 90%
- с. Палатик - над 90%
- с. Черешово - между 30% и 90%

При монтиране на допълнително оборудване (антени, усилватели) на подходящо място е възможно приемане на ефирна телевиия и от Македония, Гърция, както и от предаватели в съседни общини.

5.4.3. Ефирни радио излъчвания

Ефирни радио излъчвания в рамките на общината се приемат от:

- ТВРС Бабяшка чука 1kW – местоположение в общината;
- х-л Добринище 50W;
- РРТС Трещеник Якоруда 1kW;
- ТВТС Кулиното Разлог 100W;
- Благоевград ТВРС Курутман вр.Ковачевиц 1kW;
- Македония Делчево Голак 1kW;
- Гърция Кавала Тасос вр.Ипсари 10kW;
- Гоце Делчев РРТС Орелек 1kW;
- Кюстендил РРТС Виден 10kW;
- Видин РПС Видин-2 Водна 200kW – средни вълни;
- Македония Овче поле 100kW – средни вълни.

Радио излъчвания се осъществяват както в УКВ обхвата, така и на средни вълни.

5.4.4. Кабелни разпространения на телевизия и интернет

Кабелно и смесено телевизионно и интернет разпространение в региона се извършва от фирма „Лифоет 2007“ ЕООД, като е обхванатата голяма част от града, част от с.Краище и част от с.Горно краище, като кабелните трасета са показани на чертежа.

Кабелно телевизионно и интернет рапространение предлага и фирма Телеком груп с локална телевизия „ТВ Дартс“ от района на гр.Благоевград.

5.4.5. Мобилни комуникации

Мобилните комуникации са сравнително добре разпространени, затруднения има в определени населени места и извън населените места поради характера на релефа в общината. Налични са следните предаватели/ретранслатори на отделните мобилни оператори за осигуряване на мобилното покритие в общината:

1. Виваком – 5 броя излъчвателя;
2. Мтел – 5 броя излъчвателя;
3. Глобул – 4 броя излъчвателя.

Местоположенията на точките на мобилните оператори са показани на плана.

6. КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Анализът на културното наследство на територията на община Белица е съобразен със съвременните тенденции за съдържание и обхват на понятието „Културно наследство”, отразени в редица международни документи. През последните петнадесет години възприятията за културно наследство много динамично се променят. Тези промени в представите могат да се систематизират в три основни аспекта.

(1) Разширяване на съдържанието на културното наследство – припознаване като ценности на все по-широк спектър от наследени културни ресурси от различни гледни точки:

- *Териториален (и съдържателен) обхват* – мащабът на това, което е предмет на опазване постепенно става все по-амбициозен: от отделния обект и неговата среда (*Венецианска харта* на ИКОМОС, 1964), към историческия град със структурните му белези (*Вашингтонска харта* на ИКОМОС, 1987) до нови равнища на културното наследство с по-комплексно съдържание, резултат от взаимодействието между човека и териториите: исторически територии, културни пейзажи, културни маршрути, интегрална културна среда;
- *Темпорален обхват* – интервалът между създаването на обекта и моментът на неговото припознаване като културно наследство се скъсява от около две хилядолетия в началото на XX век до само няколко десетилетия днес, за да обхване и наследството на XX век, включително символите на най-новата история;
- *Типологичен обхват* – започвайки с т.нар. в Атинската харта „*древни паметници*“, програмата на опазваните обекти на културното наследство постепенно се разширява и днес практически включва всички типологии, които изграждат нашата среда.

(2) Поява на нови подходи – методи и инструменти – които да третират адекватно новите измерения на културното наследство. Развиват се теорията и практиката на опазването на все по-комплексни ценности, на живеещо наследство – ансамбли, градове, територии.

(3) Повишаване на ролята на културното наследство – днес то се оценява и като извор на културна идентичност, и като ресурс за устойчиво развитие, символ на престиж – т.е. катализатор за икономически растеж. Така, аргументите за неговото опазване постепенно

придобиват социален и икономически характер. В този смисъл се откроява и ролята на наследството като ресурс-стимулатор за общото териториално развитие и за развитието на функционалните системи в средата.

На тази основа, обект на внимание на Общия устройствен план на Община Белица са не само защитените от Закона за културното наследство културни ценности (декларирани и регистрирани), но и всички онези характеристики на средата, които допринасят за нейната идентичност и многообразие.

6.1. Анализ и диагноза на състоянието на недвижимото културно наследство в община Белица

6.1.1. Историческо развитие на територията на община Белица

Историческото развитие на община Белица може да се проследи до най-дълбока древност. Ранообразните природни дадености – съчетание между равнинен и планински релеф и климат – обуславят интензивното заселване по тези земи още от неолита – праисторическото селище край Равен от V хил. пр.н.е.

Но най-многобройни са данните за наличие на селищна система през тракийската епоха (XII-I в. пр.н.е.), римската епоха (I-IV в.) и късната античност (V-VI в.). Тук са живели дии и диобеси, клонове на голямото тракийско племе беси, известно със своите рудари (потвърдено и от открити останки от древни минни разработки), храбри войни и жреци. Затова логично се откроява наличието на култови места – планински тракийски светилища. Четирите светилища на територията на общината са съществували едновременно и са имали възможност за директна комуникация – те имат пряка визуална връзка. Най-значителното е било светилището при Бабяк (XII-XI в.пр.Хр., края на бронзовата епоха до IV в.). През средновековието, територията е встрани от големите културни центрове на в България и във Византия. Това обяснява и сравнително малкото следи на материалната култура – селища и некрополи.

Проучванията до момента разкриват, че териториите от двете страни на река Места са живеели синхронно от праисторията до средновековието – те са обитавани от едно и също население с една и съща вяра, периодите на разцвет и упадък са еднакви. Сред ключовите хипотези на археолозите е и потенциално оформена в миналото сакрална зона в Западната част на Родопите. Като освен разположението на светилища на скални възвишения с визуални връзки, косвено потвърждение на предположението е топонимията на района. Тази зона е значима и заради това, че е носител на информация за религиозни промени, настъпили на в Западните Родопи и навлизането на нови богове – Дионис и Аполон. Планинските скални светилища разкриват съчетанието на хтоничното и соларното начало, чрез природните дадености и символични предмети. Хипотеза съществува и за трасе на древен трансродопски път от емпорион Пистирос (край село Ветрен) до Егейски море в най-западната част на планината по централното било на рида Дъбраш (където попада и Бабяк).

Важен аспект от културното развитие на територията е, че след християнизацията постепенно част от езическите свети места се трансформират в места за почит на определен светец. С течение на времето обектът (например параклис) се подменя, помни се, че е имало стар и се изгражда нов, но мястото остава. Това е особено изразено в района на град Белица – такива са параклисите на Св. Атанас, Св. Тодор и Св. Архангел, Св. Мина, Св. Спас, Св. Илия, Св. Параскева, Св. Богородица, Св. Петър, Св. Никола, Св. Троица, Св. Марина.

Въпреки сравнително синхронното историческо развитие на територията до периода на средновековието, различните физикогеографски характеристики на планините (Рила и Западни Родопи) дават своето отражение върху начина на живот и спецификата на протичащите културни процеси.

Основната промяна, която се случва в късното средновековие (периода на Османското владичество) и която дава нов облик на културната среда, е смяната на религията и въвеждането на исляма в селата около с. Бабяк. Този процес, започнал в края на XVII в., създава нов пласт в материалното и нематериалното културно наследство на района и до голяма степен предопределя развитието му до наши дни. Част от това наследство са и джамиите във всяко селище.

Всички селища от периода на османското владичество се организират на принципа на махалите. Така започва своето развитие и самият град Белица, за първи път споменат в опис на населението на Татарпазарджишката кааза от 1516 година. В османски списък от 1576 година се споменава и село Бабяк – по онова време (чак до 50-те години на XX век), то е било център на значителна територия от селища, които на практика обхващали махалите и колибите на всички села в община Белица днес (изключение прави само Белица). Зараждането на по-големи и компактни селища в ниските части започва в началото на XVIII век – така постепенно се формира Белица (вероятно от две селища Беличе Бар и Беличе Изир с махали из околните местности Сухо село, Марена, Дедово). Според някои източници, първоначалното селище е било разположено на около 3 км южно от днешния град (по-близо до река Места), но се мести заради кърджалийските грабежи.

През XIX век, населението на на територията на общината е смесено – българи-християни и българи-мохамедани, като мохамеданите живеят предимно в махалите и колибите в родопската част. Основен поминък са дърводобива, катранджийство, овцевъдство, ловът, земеделието, бозаджийството, търговията. В архивите град Белица е сочена като голямо селище с над 300 домакинства, а бабяшките колиби (Бабяк) – с близо 900 домакинства.

В Белица (която остава със смесено население) макар и трудно започва строежът на голяма църква (1833-1835), поставя се началото на светското образование (1870), изгражда се училище (1875), създава се революционна организация, селището вече наброява 500 къщи.

След Санстефанския мирен договор и Берлинския договор (1878), територията на община Белица остава в пределите на Османската империя. Населението на Белица активно участва в Илинденско-Преображенското въстание през 1903, заради което цялото селище е опожарено. Така Белица губи по-голямата част от старите си къщи, но градската структура се запазва. Сгради във възрожденската традиция се изграждат и при възстановяването на селището, от които днес са съхранени единични примери.

Територията преминава в пределите на България в края на 1912 година, след Балканската война. След освобождението си, районът се включва в стопанското развитие на страната – създават се дребни индустриални и занаятчийски предприятия предимно в селищата в ниските части. Важно място за развитието продължават да играят дърводобивът и дървообработването. Подем на селищата около Места започва и с откриването на теснолинейната железопътна линия Септември – Добринище. В Белица се строят много нови сгради носители на белезите на следосвобожденската градска къща в България.

През 40-те години на XX век в района на Рила активно действат партизански отряди, но няма данни за партизанска дейност в родопските части. Селищата там запазват своето относително самостоятелно съществуване около центъра Бабяк. Но средата на XX век носи различно развитие и за тези части на общината. Въвежда се производството на тютюн, което променя пейзажа около родопските села – следи от дървените структури за сушене на низите все още са запазени. Започва реформирането на населените места и Бабяк постепенно губи своето обединяващо значение. Но докато планинските селища съхраняват своите структура и мащаб, в населените места в ниските части (Белица, Дагоново, Краище) започва компактизирането на урбанизираните части, изграждането на по-мащабни сгради и цели градски ансамбли (например в центъра на Белица). Въпреки това много от традициите от миналото са запазени в цялата територия и до днес – например седмичните пазари, прането на валявици, разполагани при реките в края на селищата, почитането на културни места.

Историческото развитие на територията предопределя спецификата на културното наследство и нейните териториални проявления.

6.1.2. Териториална класификация на защитените обекти на недвижимото културно наследство

Процесът на идентификация и юридическа защита на **недвижимото културно наследство** в община Белица е кратък и ограничен. Като цяло се заключва в годините 1973, 1983 и 1985, когато са идентифицирани и защитени:

- единични архитектурно-строителни културни ценности в Белица – образци на възрожденската архитектура, построени в първото десетилетие на XX в. след опожаряването на града по време на Илинденско-Преображенското въстание през 1903 г.
- единични исторически културни ценности в Белица и северно от града в Рила, свързани с партизанското движение.

Във връзка с идентификация на археологически обекти са провеждани инцидентни теренни проучвания. Тези проучвания започват в началото на 80-те години на XX век със съвместна българо-полска експедиция по долините на Струма и Места. Като резултат стартира проучването на тракийското светилище в м. Бабяшка чука. Успоредно с тези дейности за 2-3 години са обходени териториите около самото свеилище, около град Белица и по протежение на реките Вотрашка и Белишка (в южните склонове на Рила). В резултат са локализирани редица обекти.

Липсват системни издирвания и археологически проучвания на територията на община Белица. С това може да бъде обяснен и фактът, че въпреки значителния брой въведени археологически културни ценности в Автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България" (33 броя), само един археологически обект е с изготвени режими за опазване (Тракийско светилище, м. Бабяшка чука, Протокол от 24.07.2008 г.).

Особено оскъдно са проучени териториите на извън общинския център град Белица – днешните села Бабяк, Гълъбово, Орцево, Черешово, Златарица, Палатик, Кузьово, Лютово, Дагоново, Краище и Горно Краище. Прави впечатление липсата на идентифицирани и защитени културни ценности в границите на самите селища. Липсват защитени обекти с териториален обхват от по-висок порядък – групови културни ценности, както и с типологии от по-висок порядък – например урбанистични ценности, културни ландшафти, културни маршрути.

В заключение, настоящата система от защитени обекти в община Белица дължи състоянието си на няколко по-активни проучвания на територията при това концентрирани в град Белица, както и на инцидентно обхождане на археологически обекти. С това се обяснява и сравнително бедната типология на защитените обекти към този момент.

Анализът на териториалната класификация на обектите на недвижимото културно наследство е извършен, като са взети предвид всички актуални нормативни документи в Република България в сферата на културното наследство (закони и подзаконови актове) и съответните актуални терминологии и изиквания. Там, където са цитирани заварени нормативни или архивни документи, са съхранени старите понятия.

При анализа са взети под внимание:

- полученият от Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) списък на културните ценности община Белица (изх.№ 0401-1599/29.08.2014 г.);
- циркулярни разпореждания за даване на юридическа защита на определени видове културни ценности (*Разпореждане 1711/22.10.1962 на Министерския съвет за обявяване на селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове за паметници на културата от национално значение*; писмо 4349/04.12.1992 г. на НИПК за опазване на войнишките паметници);

- получената от Национален археологически институт с музей справка от Автоматизирана информационна система „Археологическа карта на България“ (АИС АКБ) за археологически обекти на територията на община Белица (изх.№ 50/16.02.2015 г.).

Проведени са обхождания, проучвания и анализи на място.

На тази база, в рамките на работата по Общия устройствен план е съставен приложеният *Списък на недвижимите културни ценности в Община Белица* (**Приложение 1**). Списъкът интегрира цялата налична информация, като включва 65 културни ценности от различен вид. Той е прецизиран с отчитане на някои свалени културни ценности, ценности, които излизат извън обхвата на община Белица и включване на обектите от АИС АКБ – недвижими археологически обекти със статут на недвижими културни ценности с категория „национално значение“ съгласно чл.146 (3) от ЗКН. В списъка са отразени забележки, произтичащи от проучванията на територията: обекти (архитектурно-строителни ценности), които не са открити на място при обхожданията – разрушени или подменени; исторически културни ценности, чиято локализация по данни на място и служители на Държавно горско стопанство попадат извън границите на община Белица.

В бъдеще, този списък предстои да бъде допълван и актуализиран с нови **ценностни елементи на културното наследство**. Предвид изявените в процеса на работа по ОУП на община Белица специфични ценностни характеристики, възможни посоки за допълване/актуализиране са:

- Вероятно предстои да бъдат включени някои все още неидентифицирани и неразкрити ценности на територията, както и някои според нас все още недооценени обекти на недвижимото културно наследство. Така например в процес на проучване като потенциални културни ценности се очертаха:
- структури от XVII-XVIII век – църквата „Св. Димитър“ в град Белица, джамията в село Бабяк;
- стар мост при с. Лютово (т.нар. „Римски мост“);
- етнографски обекти – старите валявици на Белица;
- сгради от XX век в град Белица от периода между 1930 и 1960 г. в т.ч. и старото училище.
- Може да се очаква, че списъкът ще бъде допълнен с групови културни ценности по отношение на:
- групи археологически ценности, свързани териториално и смислово – например светилищата Бабяк-Темницко-Крастава могила-Ниньов връх, за които се смята, че е търсена визуална връзка;
- архитектурни ансамбли от новото и най-новото време в град Белица със специфичен начин на застрояване, мащаб и архитектура – например по протежение на ул. „Владимир Поптомов“ в Белица, както и централният площад на Белица със сградите на общината, читалището, хотела, сградата на кооперация „Рила планина“. В рамките на ансамблите е възможно да бъдат идентифицирани и единични недвижими културни ценности.
- група от културни места около град Белица, свързани със стари поселения, местните традиции и обредни практики, с култ към определен светец/празник – с издигнати параклиси.
- Възможно допълнение в палитрата от културни ценности са и историческите пътища и направления, които в течение на времето са се формирали като традиционните връзки между отделните махали, колиби и селища в западните части на Родопите. Заедно с тях като ключова се характеризира връзката на община Белица със съседни територии на локално, регионално и национално ниво. Като потенциален обект на културното

наследство на регионално ниво, който преминава през общината, се очертава теснолинейната жп линия Септември – Добринище с нейното трасе, гари, спирки и съоръжения по протежението й.

- Накрая, вероятно списъкът ще бъде допълнен с някои нови видове културни ценности – например на културен ландшафт. Потенциал в това отношение представлява пейзажът на югоизточната територия на общината със съхранени селищни структури и традиции, обработваеми земи, ливади и пасища около тях. Самите селищни структури – селища, махали, колиби – се характеризират със съхранени: родов принцип на обитаване, топонимия, мащаб, начин на застрояване, отношение жилищна сграда – стопанска сграда.

На вниманието на НИНКН е преценката на евентуални качества на очертаните в процеса на разработка на ОУП на община Белица специфични ценностни характеристики на обекти и/или територии като културни ценности.

Археологическите обекти от АИС АКБ са локализирани въз основа на подадените географски координати. Особено затрудняващо е локализирането на къщите архитектурно-строителни културни ценности, в град Белица. В официалните списъци на НИНКН те фигурират със стари планоснимачни номера, квартали и номера на парцели. Идентификацията на тези ценности в рамките на настоящата разработка е извършена въз основа на кадастрален и регулационен план на град Белица от 1996 г. Много е трудно е и локализирането на по-голямата част от историческите културни ценности, чието описано местоположение в предоставените списъци е много приблизително – дадена е само информация за местността и приблизително разстояние до населено място. Още повече, че само един от тези обекти има паметен знак – лобно място на Симеон Кавракиров, м. Семково.

В рамките на Общия устройствен план на община Белица бяха направени възможните усилия за оптимално преодоляване на посочените затруднения, като бяха локализирани (някои от тях – условно) всички 65[2] ценности включени в *Списък на недвижимите културни ценности в община Белица* (***Приложение 1***).

В резултат от извършения анализ е съставен *Опорен план на културното наследство* на територията на община Белица (**ПЛАН № 1**).

Недвижимите културни ценности в община Белица могат да бъдат класифицирани по следния начин, по смисъла на Закона за културното наследство:

- Според принадлежността им към определен исторически период[3], недвижимото културно наследство включва:
  - праисторически културни ценности: 5 броя;
  - антични културни ценности: 19 броя;
  - средновековни културни ценности: 6 броя;
  - възрожденски културни ценности: 25 броя;
  - културни ценности от ново време: 7 броя;
  - културни ценности от най-ново време: 0 броя.
- Според научната и културната област, към която се отнасят, на територията на общината са разположени:
  - Археологически културни ценности: 33 броя;

[2] От общо 37 недвижими културни ценности, съгласно списък на НДА към НИНКН, 1 обект е със свален статут, 3 обекта (лобно място на Яким Цоков, партизански бивак м. Червения площад и място на сражение, м. Радонова позиция) попадат извън настоящите граници на община Белица. От общо 33 недвижими културни ценности от АИС АКБ, 1 обект (Тракийско светилище, м.Бабяшка чука) попада и в списъка на НДА към НИНКН. Така общият брой на обектите недвижими културни ценности на територията на общината става 65.

[3] В някои случаи една и съща недвижима културна ценност попада в два или повече исторически периода. Някои от археологическите обекти са с неопределена хронология на този етап.

- Исторически културни ценности: 7 броя;
- Архитектурно-строителни културни ценности: 25 броя.

- Според пространствената им структура и териториален обхват, недвижимото културно наследство включва само единични културни ценности – 65 броя, 27 от които са в град Белица.
- Според местоположението им спрямо селищните структури, културните ценности в общината са:
  - В населено място: 27 броя;
  - Извън населено място: 38 броя.
- Според културната, научната стойност и обществената им значимост, културните ценности в общината включват следните категории :
  - Категория „Национално значение" – 34 обекта, в това число всички недвижими археологически обекти, на основоние на чл.146 (3) от ЗКН за категория „национално значение" до установяването им като такива по реда на същия Закон.
  - Категория „Местно значение": 2 броя;
  - Без изяснена категория, съгласно подадените официални данни: 29 броя – тук спадат всички архитектурно-строителни и исторически културни ценности в град Белица и част от историческите в и около града.

Въз основа на анализа, могат да бъдат определени следните *Територии с културно наследство*, в смисъла на Закона за устройство на територията (чл.8, т.4.) и Наредба № 7 за Правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони:

- Защитени територии на недвижими културни ценности, определени при условията и по реда на ЗКН (територията на „Тракийско светилище" в м. Бабяшка чука, с. Бабяк);
- Защитени територии в границите на населените места – поземлени имоти с недвижими културни ценности (в град Белица);
- Охранителни зони на културни ценности, определени по реда на ЗКН (територията на охранителна зона на „Тракийско светилище" в м. Бабяшка чука, с. Бабяк и охранителни зони на имоти с единични недвижими културни ценности съгласно чл.79 от ЗКН).

6.2. Анализ на териториалната характеристика на недвижимото културно наследство в общината

В рамките на настоящия проект е извършен анализ на обектите на недвижимото културно наследство и тяхното местоположение на територията. Анализът дава основание за систематизация на следните особености на териториалната характеристика на недвижимото културно наследство в община Белица:

- **Силна териториална концентрация на защитени единични обекти на културното наследство в общинския център град Белица**

Благоприятните природо-географски условия са предопределили хилядолетно човешко присъствие в района на град Белица. Всички до момента защитени архитектурно-строителни обекти на културното наследство (25 броя) са концентрирани в централната част на град Белица. Наблюдава се известно подценяване на потенциални културни ценности в останалите населени места на общината.

- **Териториална дисперсност на защитени археологически обекти на културното наследство извън общинския център град Белица**

Природо-географските условия са предопределили също хилядолетното човешко присъствие в общата територия на общината. Разкритите и защитени до момента археологически обекти на недвижимото културно наследство извън град Белица са дисперсно разположени по почти цялата територия по южните склонове на Рила и западните части на Родопите – общо 33

археологически културни ценности. Без идентифицирани археологически обекти на културното наследство остават високите части на Рила, където не се очаква бъдещо разкриване на ценности поради характера на високопланинската територия. Липсват защитени археологически обекти и в най-югоизточните територии на общината. Това вероятно се дължи на факта, че тази територия не е била обект на проучвания. Като се имат предвид историческите предпоставки и съществуващите данни за живота по тези места, може да се очаква в бъдеще повишаване на сегашната гъстота на археологическите недвижими културни ценности.

- **Специфична стратификация на исторически пластове**

Важна особеност на териториалното и пространствено разположение на културното наследство на общината е неговата специфична стратификация. Най-ранните свидетелства за човешка дейност датират от праисторията и античността – по склоновете на двете планини и по долината на р. Места – селища, могилни некрополи, светилища. Някои от тези обекти продължават да съществуват и през средновековието. Прави впечатление (привидният) хиатус в стратификацията – липса на изявени средновековни и възрожденски обекти. Това може да се обясни с историческото развитие на територията – районът е бил извън традиционните огнища на средновековната и възрожденска култури. Заедно с това, територията дълго време е била и извън общественото внимание по отношение на издирване и идентификация на културни ценности. Възможно е характерни образци на средновековната и/или възрожденска култура (потенциални културни ценности) да са загубени във времето.

Изследването на територията откроi наличието на множество обекти – потенциални културни ценности – от първата половина на XX век, които не са идентифицирани и защитени. Появата на тези обекти се дължи вероятно на икономически подем от началото на миналия век и навлизането на нови материали, технологии и стилове. Такива са например характерни градски ансамбли от 30-те и 50-те години на XX век в град Белица, както и теснолинейната жп линия Септември – Добринище.

- **Синтез на културни и природни ценности**

Съществена особеност на недвижимото културно наследство на територията е неговото взаимодействие със специфичната природна среда. Това в най-значителна степен се отнася до изразителния планински пейзаж на частта от Родопите, където културните натрупвания и традиции се съчетават с природната среда. Особено специфично е взаимодействието на планинския пейзаж с малки равнинни ливади и разпръснатите по тях махали и колиби. Тази територия (част от подобен пейзаж на по-високо териториално ниво) по предварителна преценка отговаря и на критериите за органично развиващ[4] се културен ландшафт, като свидетелство за вековните взаимодействия на хората с природната среда на това място, живи и до днес. Част от силните връзки на местното население с природата са и традициите свързани със събиране на горски плодове, билки, гъби.

Особено важно е, че посоченият пейзаж притежава съхранена автентичност, относително незасегната от процесите на урбанизация, от обезлюдяване и от провеждането на конфликтни технически инфраструктури. Внимание заслужава посочената обща структурна характеристика на пейзажа и урбанистични характеристики на селищата, които определят идентичността на средата.

- **Специфични културни взаимодействия между материално наследство и традиции.**

Територията на общината се характеризира със силна устойчивост на бита и поминъка, заради което е съхранена автентичността на селищните структури, на мащаба, на специфичното взаимоотношение между обемите и материалите в имотите (семейна къща – плевня). Съхранена е традицията на семейното животновъдство, което се отразява върху

[4] Съгласно Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention, ЮНЕСКО, 2016 г.

начина на ползване на земята около селищата – ливади за сено. Като ценни автентични нематериални характеристики можем да откроим топонимията на махалите, свързана с рода, който живее там. Особено важно и живо наследство е ритъмът на живот (по-специално в родопската част на общината) – задължително ходене на джамия в петък (джума), традиционните седмични пазари. Това рефлектира и върху специфичната изграденост на средата – джамии (урбанистични репери) в селищата, места за организиране на пазарите и традиционните връзки между махалите и колибите. И до днес са запазени и функционират две валявици край Белица. А възвишенията около самия град са осеяни със свети места с апотропейна функция (някои от които свързани със стари поселения). На някои от тези места и днес се строят и поддържат параклиси, което свидетелства за устойчивостта на традицията.

- **Пространствена дискретност на културните ценности.**

Специфична особеност на недвижимото културно наследство в общината е относителната дискретност на неговата пространствена изява. Културните ценности не се налагат като мащабни визуални акценти, тяхната значимост се осъзнава след проникване в културните им стойности. Това в най-голяма степен важи за археологическите обекти. По-голямата част от тях не са проучвани, което измества потенциалното им участие в средата далеч в бъдещето. В допълнение, при част от тях (особено светилищата) не се очаква разкриването на мащабни структури (напр. Тракийското светилище в м. Бабяшка чука). В този смисъл, експозиционните качества на обектите биха били по-скоро свързани със самото място, отколкото с мащабни материални следи.

- **Пространствена характеристика на територията – геокултурни ареали**

Природогеографските характеристики и историческото развитие на територията на община Белица са довели до образуването на **три различими геокултурни ареала:** планинската територия на Рила, планинската територия на Родопите и долината на река Места като естествена граница, но и свързващ елемент за цялата територия на общината. Всеки от тези ареали притежава собствена специфика, която се отразява в начина на развитието й и в нейния облик. От своя страна, всеки от тези ареали е част от геокултурни ареали от по-висок порядък с надобщинско значение.

Планинската територия на Рила е част от по-голямата културна среда на югоизточните склонове на Рила, част от която са селищата северно от гр. Разлог. От селищата в общината единствено общинският център Белица попада в този ареал. Характеризира се с концентрация на материалните следи от минали епохи и на активността по поречията на двете основни реки Белишка и Вотрашка (поливно земеделие). По-голямата част от ареала е горска и високопланинска територия, традиционно неблагоприятна за обитаване.

Планинската територия на Родопите е част от по-голямата културна среда на северозападния дял на Родопите, обхващаща селищата южно от пътя Белица – Велинград. Характеризира се с агломерации от малки селища, които се състоят от множество махали и/или колиби, организирани на родов принцип. Населението е предимно българи-мохамедани. Всяко селище има своя джамия. Съхранени са традиционният бит, начин на живот и поминък, свързани основно с горите и ливадите наоколо. Това определя специфична идентичност на територията със съхранен мащаб на изградените структури, отношение между застроени територии – ливади – гора, традиционни връзки (горски пътища) между тях.

Долината на река Места е част от по-големия културен ареал на горното и средното течение на реката. Участъкът, попадащ в община Белица, се характеризира с обезлесен терен, прорязан от дерета. Това предопределя концентрацията на дейности, свързани с поливно земеделие по протежението й и специфичен ландшафт от малки градини по ниските склонове, спускащи се към реката. Оттук минава и трасето на теснолинейната жп линия Септември – Добринище: ключова връзка през недостъпни в недалечното минало територии с една гара (Белица) и една спирка (Дагоново) в обхвата на община Белица. Общинският център Белица попада в този ареал – с концентрация на на материалните следи в североизточната си част. От

селата в общината към този ареал принадлежат Краище и Дагоново. Разположението им по протежение на основните комуникации (река, теснолинеен път, път) предопределя по-активното им развитие през последния век, което се отразява на урбанистичната тъкан – постепенно изчезване на принципа на махалите, по-високи сгради (3-4 етажа).

6.3. Актуално състояние на недвижимото културно наследство на община Белица

Актуалното състояне на обектите на недвижимото културно наследство е направено въз основа на подадената информация от компетентните институции (МК/НИНКН, НАИМ-БАН, Областна администрация Благоевград), огледи и анализи на място (юни-юли 2017 г.), разговори с местната администрация и жителите. Поради общите характеристики при оценката, анализът на актуалното състояние на обектите недвижими културни ценности е систематизиран в три групи.

Археологически недвижими културни ценности. Всички обекти на недвижимото архологическо наследство (общо 33 броя, регистрирани в АИС АКБ) се намират в извънселищни територии. По-голямата част от тях са само локализирани въз основа на оглед, за други са предприети сондажни проучвания за доуточняване на хронологическата им позиция (неолитното селище в м. Равен, тракийските светилища в м. Краставата могила и м. Високото тепе, късноантичните обекти в м. Спасова черква, м. Св, Мина, м. Чекуте). Но повечето са препогребани след идентификацията им без да са правени редовни археологически проучвания.

Изключение правят: тракийското светилище в м. Бабяшка чука, където редовни археологически проучвания се провеждат от 1983 г.; Могилата с дървения саркофаг в м. Беличка чука (м. Света Богородица), където редовни археологически проучвания се правят през 1995, 1996 и 2007 г.; Могила II отново в м. Беличка чука, където редовни археологически проучвания се правят през 2007 г. Археологическите пластове в м. Бабяшка чука са трудно различими. След приключване на проучванията на двете могили, насипите им са изцяло възстановени. В първата е открит единственият запазен дървен саркофаг на Балканския полуостров. Днес той е консервиран и експониран в музея в град Белица.

Природната среда около обектите на недвижимото архологическо наследство е съхранена, но самите структури не са четими на място. Заради своя характер (относително малко концентрация на находки, каменни струпвания, хоросанови мазилки, култови предмети, гробни съоръжения, кости), голяма част от локализираните към момента археологически недвижими културни ценности, макар и значими за научното познание, са с нисък експозиционнен потенциал на място на този етап от тяхното проучване.

Разпознаваеми в средата са: голямата могила с дървения саркофаг край Белица (м. Беличка чука/м. Св. Богородица) и върховете с регистрирани тракийски светилища (Бабяшка чука, Високото тепе/Влаховец, Краставата могила, Ниньов връх). Във връзка с приемствеността на святото място, местното население припознава в средата и места на стари тракийски обекти, които впоследствие християнизира (м. Св. Богородица, м. Св. Атанас, м. Св. Мина около Белица и м. Спасова черква край Горно Краище).

Архитектурно-строителни недвижими културни ценности. Всички архитектурно-строителни недвижими културни ценности (общо 25 броя съгласно регистър на НДА към НИНКН) се намират в урбанизираната среда на град Белица. Те са образци на възрожденската архитектура в района, изградени след опожаряването на града през 1903 г. Огледът на място установи, че много голяма част от тях (11 броя) са разрушени, като някои са заменени от нови сгради – отразено в забележките към обобщения списък на недвижимите културни ценности в община Белица (Приложение 1). Съществуващите и до днес възрожденски сгради са в тежко физическо състояние, повечето не са обитаеми.

Въпреки това, следва да се отбележи, че е съхранена цялостната урбанизирана стуктура – неправилна улична мрежа, продиктувана от теренните особености, двуетажни жилищни сгради с дървени плевни, разположени в средни по площ и с неправилни очертания имоти.

Исторически недвижими културни ценности. Повечето от обектите (общо 7 броя съгласно регистър на НДА към НИНКН) са разположени в извънселищна територия. Природната среда е съхранена, но на място няма паметни знаци. Единствено около лобното място на Симеон Кавракиров средата е значително изменена – днес там се развива курортен комплекс „Семково“. На място има изграден паметник при хотел „Рила“.

В град Белица се намират родната къща на партизанина Иван Апостолов и къщата на ятачката Санда Бондева, които са идентифицирани на един адрес – ул. „Яким Цоков“ №25. На място се намира една полуразрушена възрожденска сграда – по данни от историческия музей, това е къщата на Санда Бондева. Съгласно кадастралните данни, на това място се намира и къща на Андрей Иванов Бондев – архитектурно-строителна недвижима културна ценност, съгласно регистър на НДА към НИНКН.

6.4. Обобщена диагноза на състоянието на недвижимото културно наследство

Въз основа на посочените по-горе данни от анализа на недвижимото културно наследство и от работата на място, може да бъде систематизирана следната обобщена диагноза на състоянието на обектите на недвижимото културно наследство.

Позитивна оценка

- Стартирал е процесът на идентификация на недвижимото културно наследство на територията на общината.
- Регистрирани са множество археологически обекти, два от които са проучени (две могили в м. Беличка чука), а един – тракийското светилище в м. Бабяшка чука – е обект на продължителни проучвания вече повече от 30 години.
- Съхранена е във висока степен автентичността на средите (урбанизирани и природни) на защитените обекти на недвижимото културно наследство.
- Територията притежава съхранен традиционен пейзаж с подчертана идентичност, все още незасегнат от урбанизационни процеси.
- Благодарение на устойчивостта и съхранеността на традициите, на живата култура по селищата, поддържана от българо-мохамеданските общности, са запазени ценностните характеристики на урбанистичните структури и елементи, както и на ландшафта.

Негативна оценка

- Не е завършен започналият процес на регистрация на културните ценности на територията. Делът на регистрираните културни ценности е много нисък – само 3 обекта (от общ 65 броя културни ценности). Това създава особено остър проблем, с оглед изискването на Закона за културното наследство да бъде окончателно решен статутът на декларираните културни ценности. Липсва прецизиране на географските координати на част културните ценности, както и на тяхната пространствена структура и териториален обхват като единични или евентуални групови културни ценности.
- Голяма част от археологическото културно наследство на територията остава неразкрита, в резултат от сравнително ограничени и инцидентни археологически проучвания и липса на системни издирвания и редовни археологически проучвания. В допълнение, локализираните към момента обекти са с нисък експозиционен потенциал на място.
- Липсва идентификация на културни ценности от различен тип – единични и групови културни ценности, цялостни селищни структури, културен ландшафт – в голяма част от териториите на общината (основно югоизточната част), които все още остават непроучени. В момента се наблюдава силна монотематичност на защитените обекти.
- Не е изявена културната роля (от по-висок порядък с надобщинско значение) на теснолинейната жп линия Септември – Добринище в общата територия, в това число и координация с останалите общини, през чиито територии тя преминава.

- Общото физическо състояние на културното наследство е незадоволително. Оставени без поддръжка и контрол, някои обекти са чувствително деградирали или изчезнали през последните десетилетия – такава е съдбата на голяма част от декларираните сгради в град Белица.
- Липсва ефективно управление на културното наследство, което би дало възможност за интегрална (и навременна) оценка, защита и управление на културните ресурси на територията на общината, както и за информираност и ангажираност от страна на собствениците. Не е реализирана ролята на териториалното управление за опазване и развитие на културното наследство като цялостна система.
- В цялата досегашна урбанистична, консервационна и археологическа дейности по принцип липсва практиката на интегрираната консервация за осъществяване на координация между идентификация на културни ценности, консервационна дейност и устройствена дейност. Опазването на недвижимото културно наследство не се осъществява с регулярни и последователни консервационно-реставрационни работи. Устройствените планове на селищата до този момент не отразяват адекватно аспектите на културното наследство и не предлагат устройствени решения във връзка с него.
- Недвижимото културно наследство не е използвано за развитие на устойчив културен туризъм. Туристическата инфраструктура е недостатъчна или амортизирана. Обектите на културното наследство не са изявени по интригуващ начин и са лишени от информационна инфраструктура, която би представила културното им значение.
- Не са създадени условия за осъществяване на ефективна връзка между недвижимото и движимото културно наследство, между материалното и нематериалното културно наследство.

SWOT анализ, система „Културно наследство“ на община Белица

Силни страни	Слаби страни
Наличие на територии и зони със значително културно богатство и идентичност. Част от недвижимото културно наследство на територията е идентифицирано.	Делът на регистрираните културни ценности е много нисък. Липсва цялостна идентификация и регистрация на нематериалните културни ценности от различен тип.
Локализирани са множество археологически обекти, част от които са проучени.	Голяма част от археологическото културно наследство на територията остава неразкрита. Локализираните към момента археологически обекти са с нисък експозиционен потенциал.
Съхранена е във висока степен автентичността на средите (урбанизирани и природни) на защитените обекти на недвижимото културно наследство.	Общото физическо състояние на културното наследство е незадоволително. Оставени без поддръжка и контрол, някои обекти са чувствително деградирали или изчезнали през последните десетилетия.
Наличие на съхранено неосезаемо наследство, на традиции и обичаи, които придават своеобразен и неповторим характер и атмосфера на средата.	Липсва идентификация на културни ценности от различен тип – единични и групови културни ценности, цялостни селищни структури, културен ландшафт, културен маршрут.

Територията притежава съхранен традиционен пейзаж с подчертана идентичност, все още незасегнат от урбанизационни процеси.	Липсва системност в управлението на културното наследство. Липсва практиката на интегрираната консервация за осъществяване на координация между идентификация на културни ценности, консервационна дейност и устройствена дейност.
Устойчиви и съхранени са традициите и живата култура по селищата, което е предпоставка за автентичността ценностните характеристики на урбанистичните структури и елементи и на ландшафта.	Недвижимото културно наследство не е използвано за развитие на устойчив културен туризъм. Не са създадени условия за осъществяване на ефективна връзка между недвижимото и движимото, материалното и нематериалното културно наследство.
Възможности	**Заплахи**
Пълноценно развитие на единна система от единични и групови недвижими културни ценности с разнообразна типология, представители на различните исторически периоди – от праисторията до най-новото време.	Неадекватна политическа реакция и забавяне на реформите в системата с преструктурирането на НИНКН и МК, на актуализирането и влизането в сила на новата нормативна база, свързана с културното наследство. Риск от загуба на ценностни характеристики поради забавено идентифициране и защита и/или липса на информация.
Потенциал за бъдещо разкриване на археогически недвижими културни ценности.	Засилена иманярска дейност, неовладяна от оторизираните държавни и местни органи.
Потенциал за подчертаване на идентичността на територията и предлагане на уникални разнообразни преживявания във връзка със съхранената автентичност на средата и съжителството на различни културни общности.	Проблеми от административно-правен характер, свързани с: извършване на строителни дейности без съгласуване с компетентните органи в нарушение на ЗКН; собствеността на отделни недвижими културни ценности, които могат да възпрепятстват дейностите по опазване.
Потенциал за съчетаване на културните и природни ценности, на материални и нематериални следи и устойчивото им използване в системата на туризма за разнообразяване на предлагането.	Липса на информираност и ангажираност от страна на населението и на местната власт. Липса на специалисти в областта на опазването на културното наследство в местната администрация.

7. ПОЗЕМЛЕН РЕСУРС И СТРУКТУРА НА СОБСТВЕНОСТТА

7.1. Поземлен ресурс

Около две трети от територията на общината е заета от горско стопански земи по вид територия. Земеделския ресурс е оскъден и е разпределен по категории както следва:

Категория	Брой имоти	Площ в дка.
	7755	225922.83
V	474	932.161
VI	4319	7690.607
VII	43	83.905
VIII	3186	15383.275
IX	4338	29509.166
X	733	14125.892
Общо:	20848	293647.836

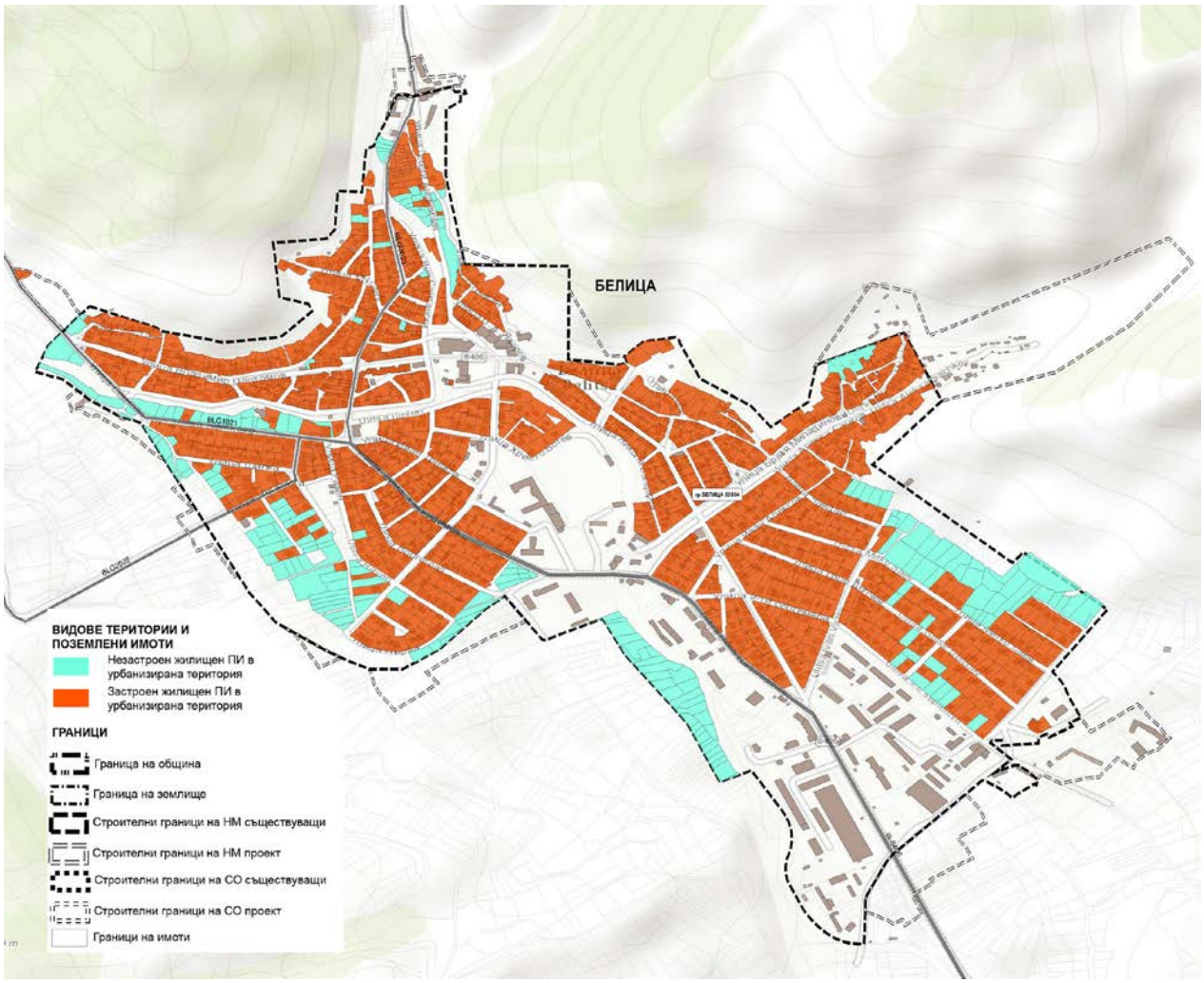
7.2. Територии по вид

Номер	Наименование на вида територия	Брой имоти	Площ в дка
1	Селско стопанство	14337	58485
2	Горско стопанство	1150	181739
3	Населени места	5006	6466
4	Повърхностни води	6	74
5	Добив полезни изкопаеми	114	791
6	Транспорт (ЖП,Държ.Път.Мрежа)	122	1121
7	Защитени територии (За природозащита)	113	44970
	Общо:	20848	293646

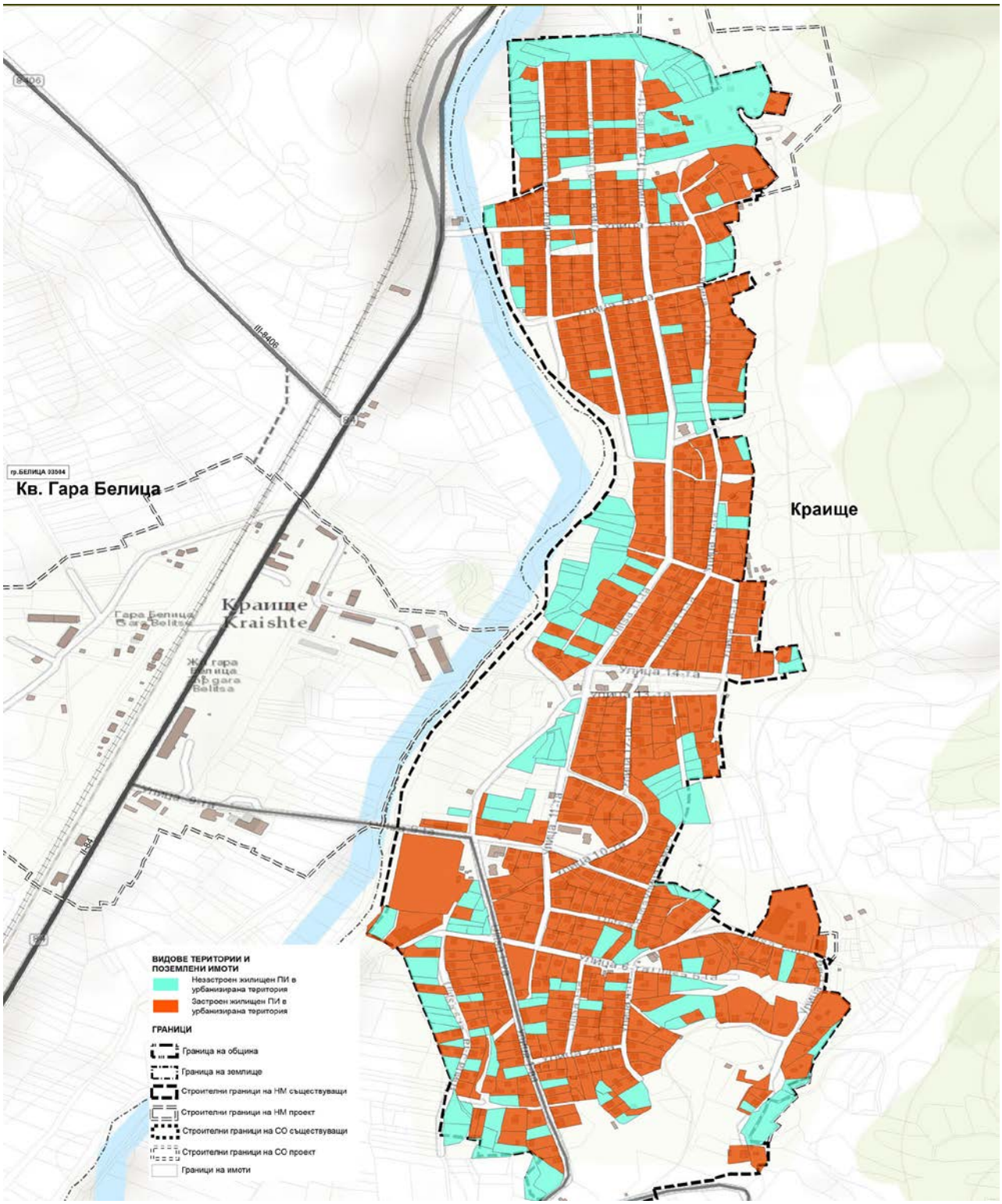
7.3. Територии по начин на трайно ползване

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА КЪМ ОУП НА ОБЩИНА БЕЛИЦА		
Наименование на териториалния елемент	**Съществуващи елементи**	
	Площ (дка)	**Част от територията (в%)**
ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ		
1. Жилищни функции	3359	1.144
2. Обществено обслужващи функции	54	0.018
3. Производствени дейности	1354	0.461
4. Складови дейности	17	0.006
5. Рекреационни дейности	483	0.165
6. Озеленяване, паркове и градини	282	0.096
7. Спорт и атракции	46	0.016
9. Земеделски територии в т.ч.:	58501	19.922
9.1. Обработваеми земи - ниви	15316	5.216
9.2.Обработваеми земи - трайни насаждения	533	0.182
9.3. Необработваеми земи	36341	12.376
10.Горски територии в т.ч.:	181739	61.891
10.1.Гори	173185	58.977
10.2.Рекреационни гори	3350	1.141
10.3.Горски земи	5204	1.772
10.4. Национален парк РИЛА	44970	15.314
11. Водни площи	7333	2.497
12.Транспорт и комуникации	2812	0.957
13.Техническа инфраструктура	4	0.001
14. ОБЩА ПЛОЩ	293646	100
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ		
А. Територии за природозащита	44970	98.820
Б. Защитени територии за опазване на културно-историческото наследство	507	1.114
В. Територии с особена териториалноустройствена защита	0	0
Г.Територии за възстановяване и рекултивация	0	0
Д.Други нарушени територии	30	0.066
ОБЩА ПЛОЩ по т.А, Б, В, Г	45507	100

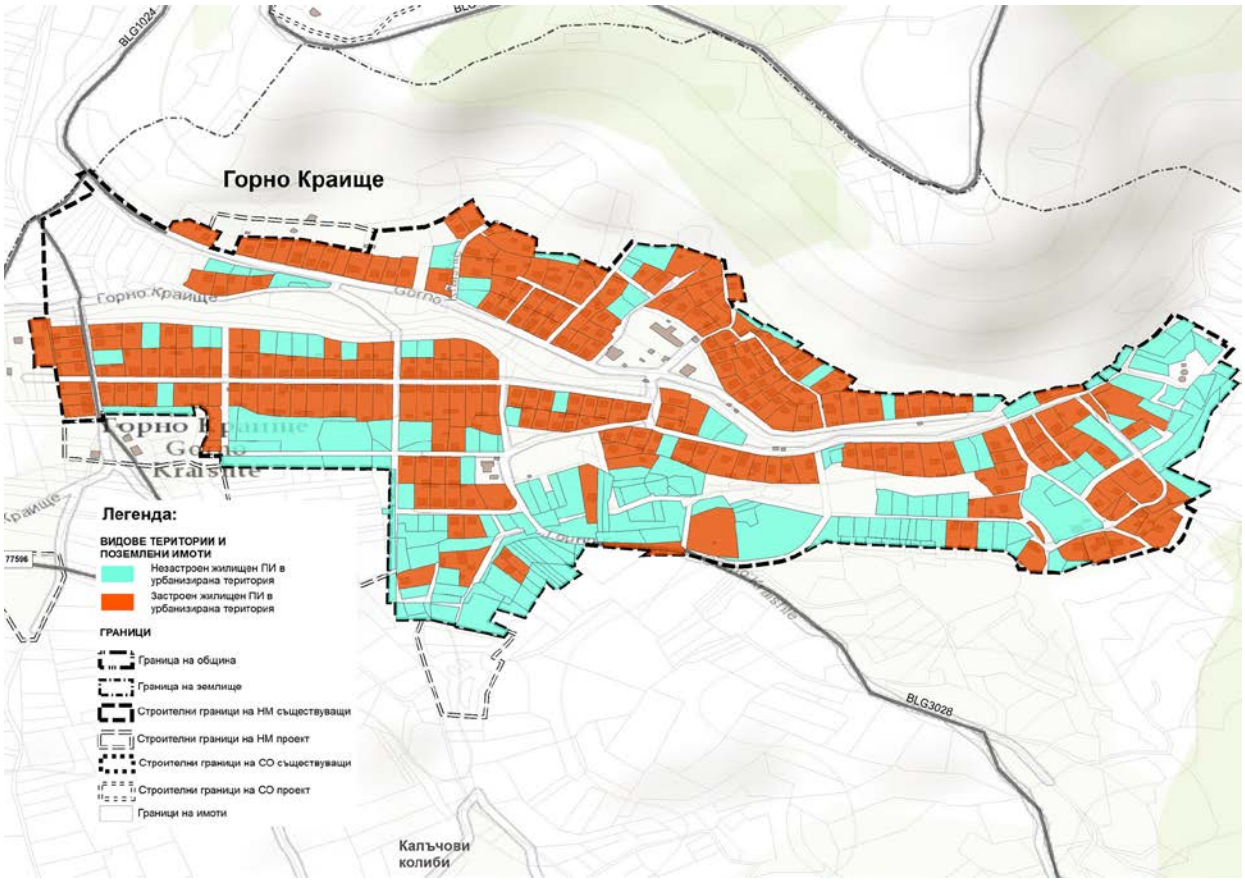
7.4. Усвоеност на имотите по населени места



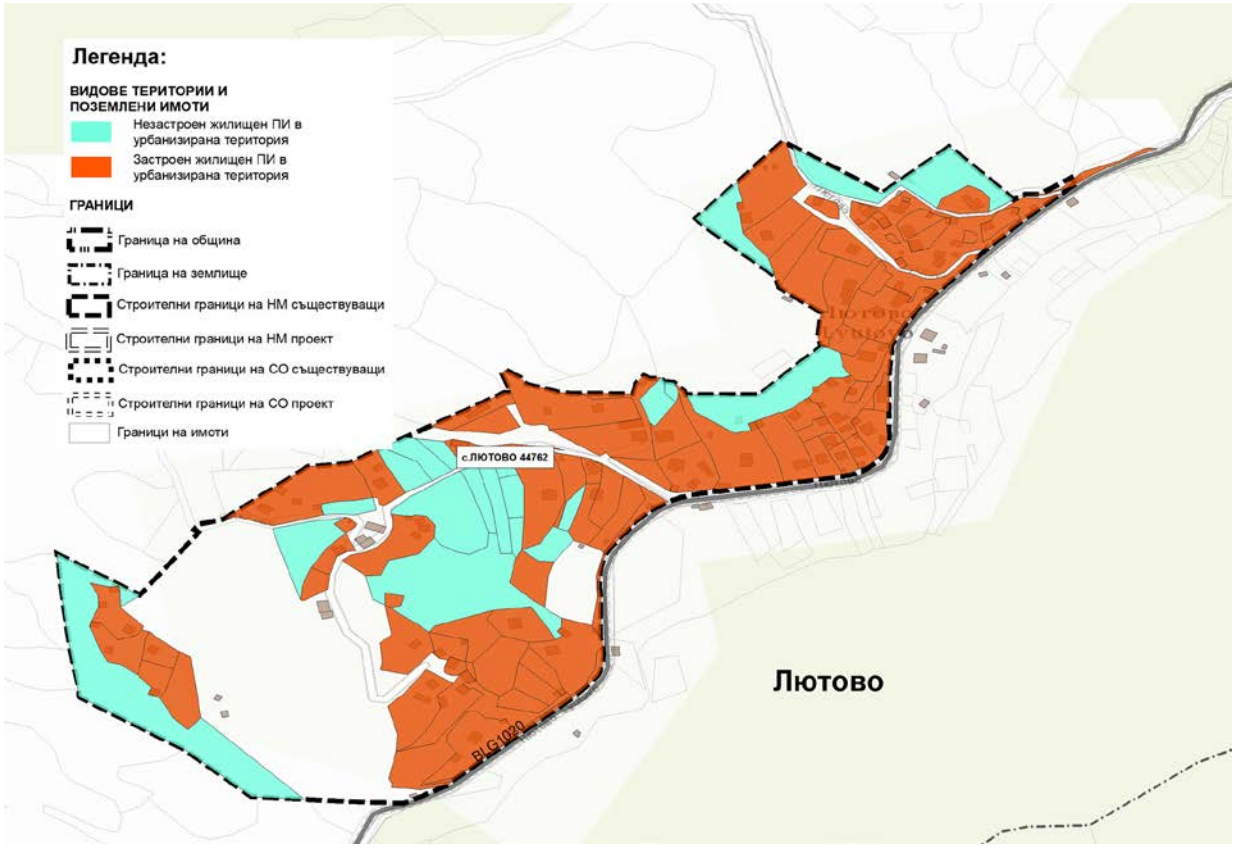
гр.Белица степен на усвоеност на жилищната територия



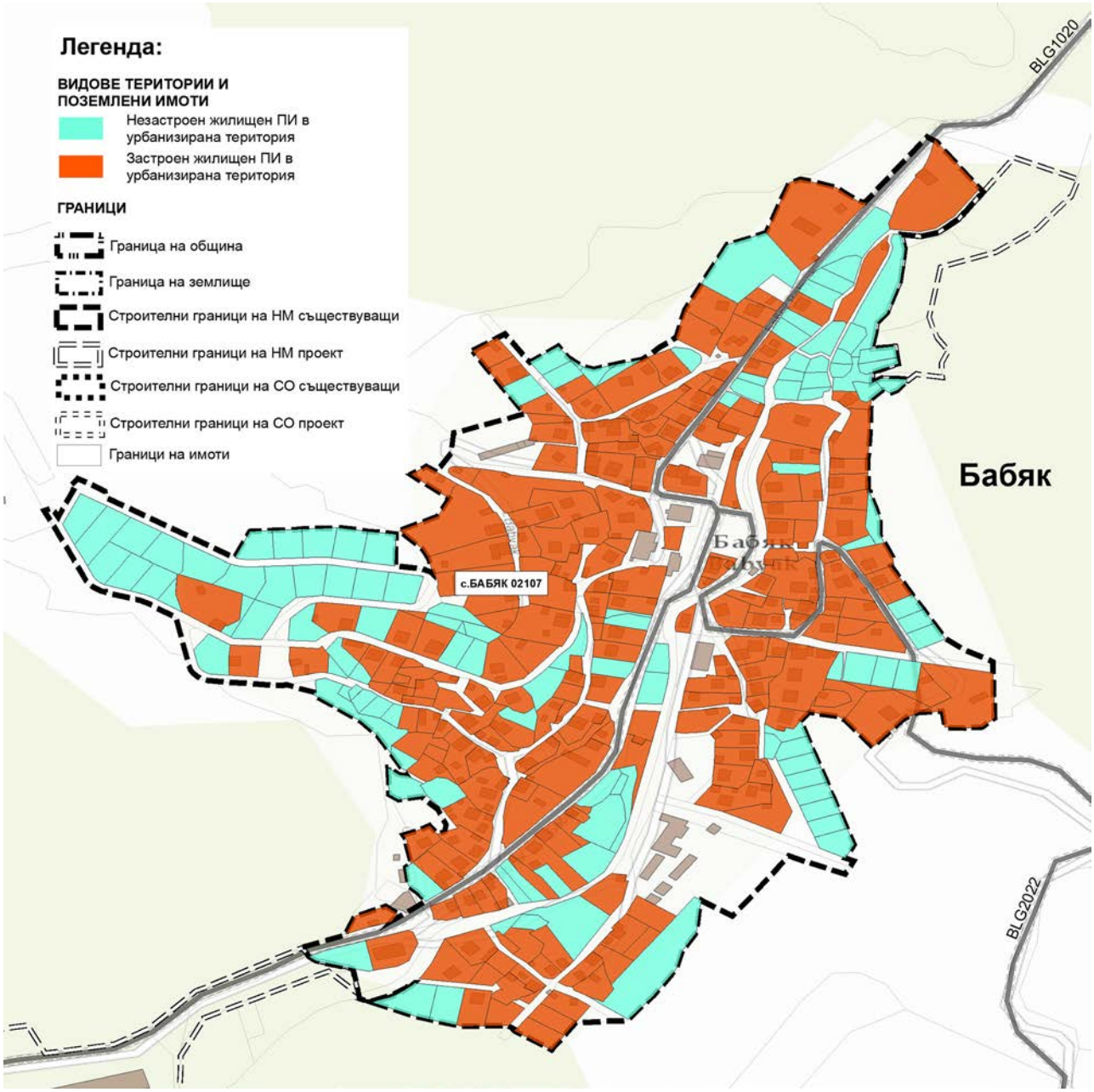
с.Краище - степен на усвоеност на жилищната територия



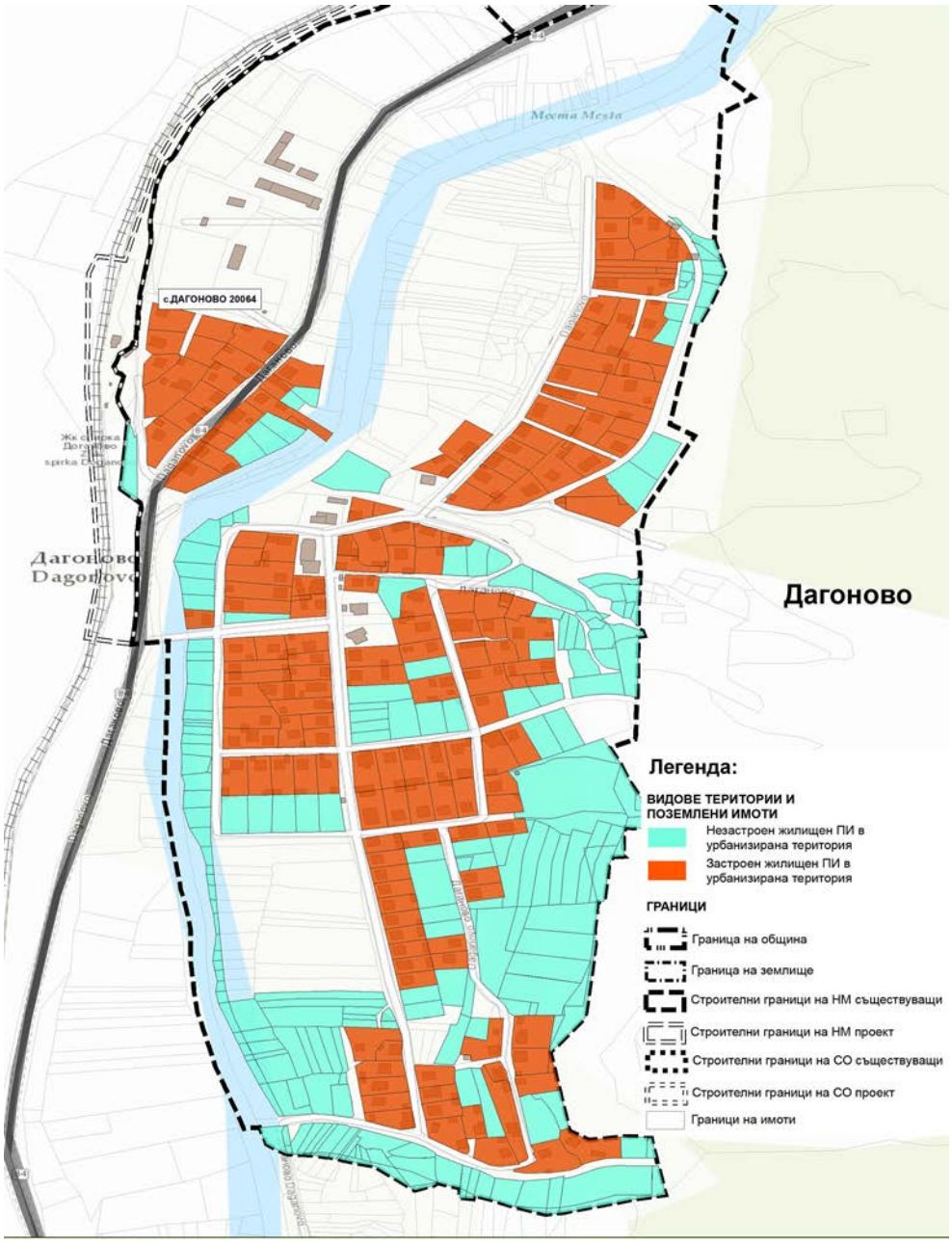
с.Горно Краище - степен на усвоеност на жилищната територия



с.Лютово - степен на усвоеност на жилищната територия



с.Бабяк - степен на усвоеност на жилищната територия



с.Дагоново - степен на усвоеност на жилищната територия

7. ПЛАНОВА ОСИГУРЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА И ДОКУМЕНТИ ОТ ПО-ВИСОКО ЙЕРАРХИЧНО НИВО

8.1. Стратегически и пространствени документи

На национално ниво дейностите по **стратегическото планиране** на регионалното развитие са регламентирани в Закона за регионално развитие (ЗРР) и обхващат разработването и актуализацията на система от документи за постигане на устойчиво интегрирано регионално и местно развитие, включително развитие на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество.

- Национална стратегия за регионално развитие

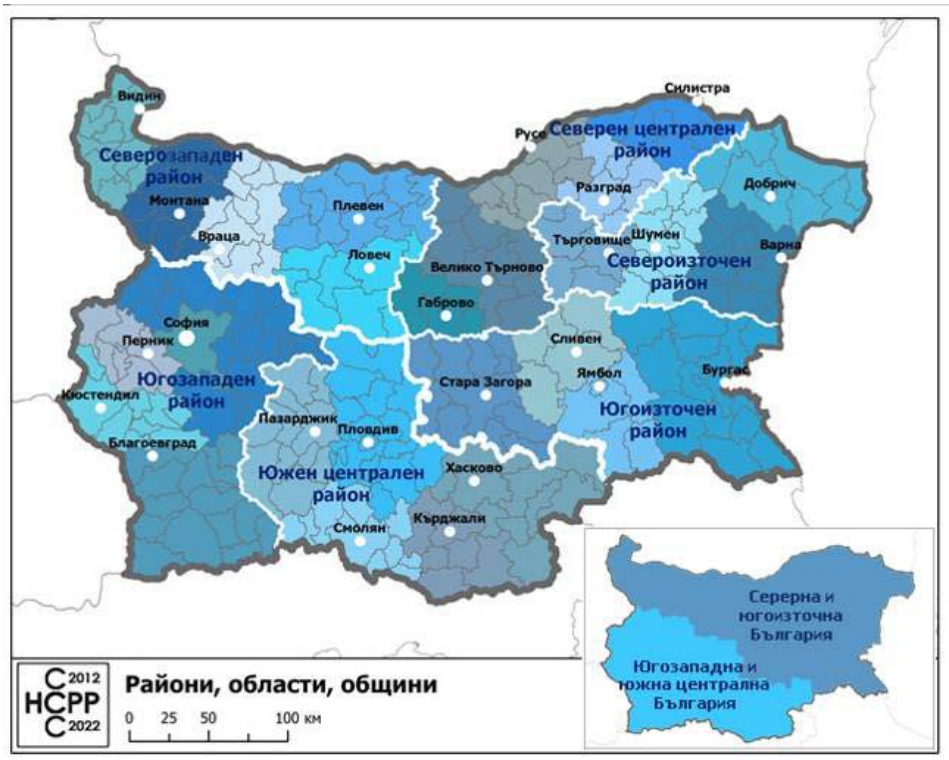
- Регионален план за развитие на район от ниво 2
- Областна стратегия за развитие

Системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие е основа за програмиране на регионалното развитие.

Дейностите по **пространственото планиране** на регионалното развитие са регламентирани в Закона за регионално развитие и Закона за устройство на територията (ЗУТ). Планирането на пространственото развитие обхваща разработването и актуализацията на система от документи за пространствено развитие на национално и регионално ниво, определящи стратегия за интегрирано пространствено развитие при отчитане на териториалния потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие. С ЗРР са регламентирани:

- Националната концепция за пространствено развитие
- Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 2
- Регионалната схема за пространствено развитие на област

Фиг.16.



Съгласно ЗРР, гореописаните документите се намират в йерархична съподчиненост и се разработват за срок до 15 години с изключение на елементите на техническата инфраструктура в тях, които се планират за период до 30 години.

Съгласно класификацията на териториалните единици за статистически цели (NUTS), на ниво 2, Община Белица попада в Югозападния район за планиране. На Ниво 3, община Белица е част от Област Благоевград.

За териториите на Югозападен район от ниво 2, за Благоевградска област и за община Белица, няма разработени по реда на ЗРР, съответно Регионална схема за пространствено развитие на район от ниво 2, Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво

3 (област) и Концепция за пространствено развитие на община, които да адаптират националните цели за пространствено развитие за по – ниските нива на планиране.

С оглед на това, решенията в проекта за ОУП на община Белица са в синхрон със заложените политики, цели и мерки в действащите към момента стратегически и планови документи.

В национален и регионален аспект, приетите и отнасящите се за територията на общината стратегически и планови документи от по-високо йерархично ниво от ОУП са както следва:

- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ 2012- 2022г. (НСРР)
- НАЦИОНАЛНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ 2013- 2025г. (НКПР)
- РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН ОТ НИВО 2 2014-2020 г. (РПРЮЗР)
- ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД 2014 – 2020г. (ОСР)

Национална стратегия за регионално развитие 2012- 2022г. (НСРР)

В Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. като главна стратегическа цел е определено: Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически социален и териториален аспект.

Изхождайки от действащия в национален европейски и световен контекст постигането на тази главна цел изисква ефективно използване на специфичните регионални и местни потенциали засилване на конкурентните им предимства и премахване на бариерите за тяхното развитие. Същевременно икономическото развитие е съчетано с опазване и подобряване на околната среда опазване на природното и културно наследство и включването му в регионални туристически продукти които да популяризират специфичната културна идентичност на българските райони. Главната стратегическа цел е дезагрегирана на няколко йерархични нива: стратегически цели приоритети и специфични цели които са взаимосвързани и допълващи се. Стратегическите цели обхващат основните аспекти на сближаване – икономическо социално и териториално. Всяка от тези цели визира и трите нива на сближаване: България - ЕС, междурегионално и вътрешнорегионално.

- Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.
- Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.
- Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното междурегионалното и транснационалното сътрудничество. Териториалното сближаване включва и реализиране на физически елементи за по-голяма пространствена свързаност – линейни инфраструктури от всички видове.
- Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

НСРР определя модел на териториално-урбанистична структура на национално ниво и на регионално ниво, който обхваща съчетание от три основни елемента:

- йерархичната система от градове – центрове, простиращи влиянието си върху различни по големина ареали;
- основни и второстепенни урбанизационни оси на развитие, организирани по транспортните направления на коридорите от трансевропейската транспортна мрежа и на други транспортни мрежи от европейско и национално значение;
- териториална структура на трите основни типа територии (природни неурбанизирани, периферни слабо урбанизирани и централни силно урбанизирани).

Йерархичната система от градове-центрове се представя от пет йерархични нива, като град Белица е от 5 ниво – много малки градове и села, центрове на общини, които имат значение за развитието на селските зони на районите за планиране Тези

центрове имат традиционно административно - организираща роля по отношение на НМ в прилежащата им територия.

Тези градове ще формират опорната мрежа от населени места, генерираща растеж и осигуряваща адекватно ниво на услуги за гравитиращите към тях територии.

За градовете от ниво 4 и 5 се отнася дефинираната в НСРР Специфична цел 3: *Стимулиране ролята на малките градове в селските райони за предоставяне на услуги и създаване на работни места.*

В България мрежата от малките и много малките градове е развита равномерно в националната територия, което допринася за изпълнение на тяхната организираща роля за околните селски райони.

Община Белица е периферно разположена по отношение на основните урбанизационни оси на развитие в територията, а именно София – Благоевград – Петрич – ГКПП Кулата и оста София – Пловдив. Територията на общината тангира до второстепенната, регионална ос на урбанистично развитие Благоевград – Разлог – Банско – Гоце Делчев – ГКПП Илинден, поради близостта на територията до град Разлог и Банско.

Принадлежността на общината като вид територия НСРР определя като периферна, слабоурбанизирана територия, като част от нея е заета с природни защитени територии.

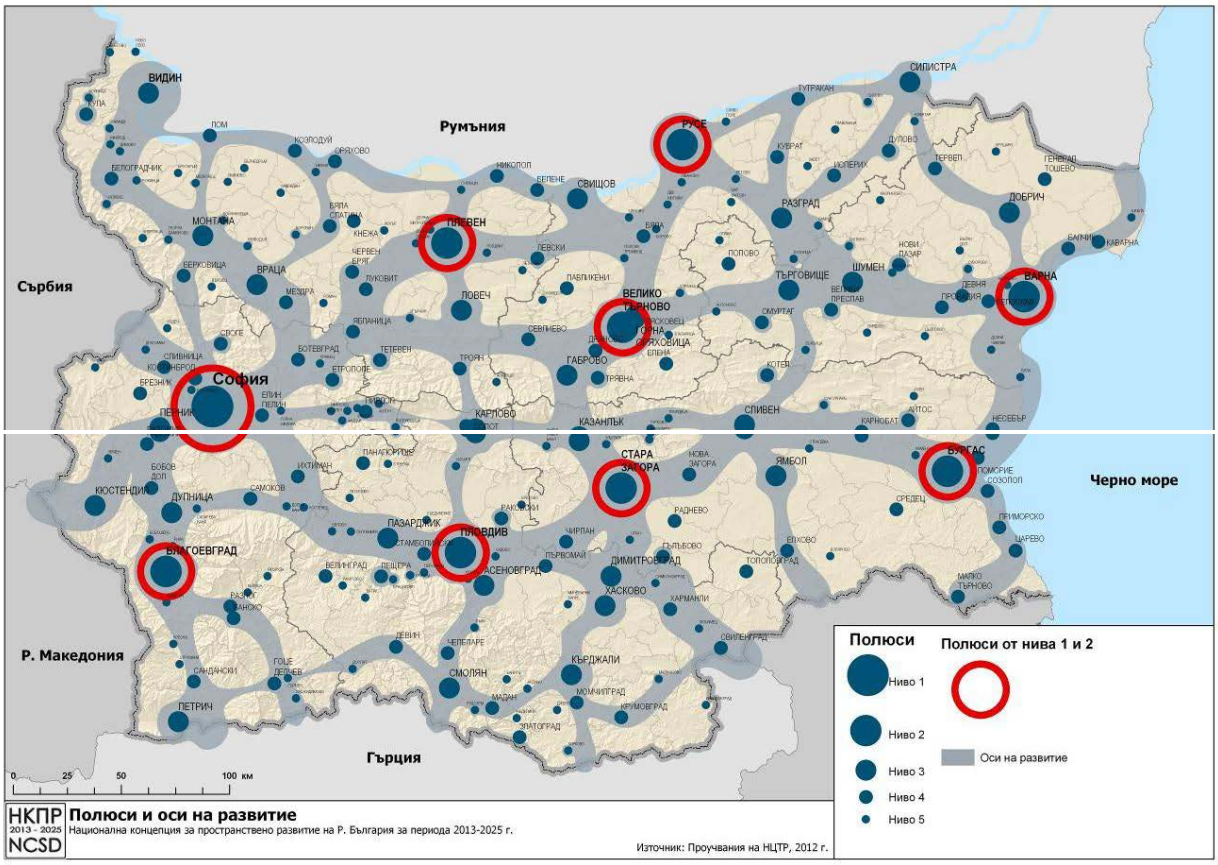
Национална концепция за пространствено развитие 2013- 2025 г. (НКПР)

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 – 2025 г. е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики. Основна цел на Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013- 2025 е „Пространствено координиране на процесите протичащи в националната територия чрез създаване на пространствено-устройствена основа и регулатор за осъществяване не само на регионалното но и на отделните социално-икономически секторни планирания на национално ниво в контекста на общоевропейското пространствено развитие за постигане на комплексно интегрирано планиране.“

Йерархичната система в НКПР от градове-центрове се представя от пет йерархични нива, като град Белица е част от мрежата на най-малките и най-многобройните в националната мрежа НМ (градове и села) от 5-то йерархично ниво. Общинският център – град Белица е с ниво на значимост – от „общинско значение“, където се осъществява първичното обслужване

на населението на общините и където са налични работни места извън селскостопанската заетост – в сферата на социалните услуги, търговията, администрацията, промишленото и занаятчийското производство, образованието, културата.

Фиг.17.



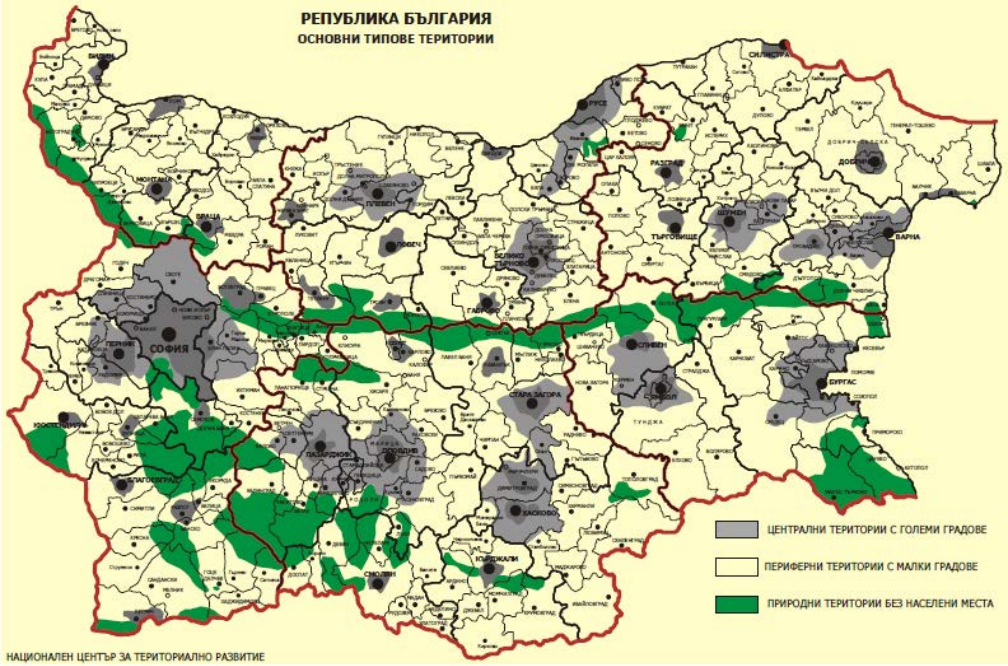
Полюси и оси на развитие, източник НКПР

Като основа за развитие на територията, НКПР набляга на значението на местните ресурси и потенциала на местните инициативи, обвързани в обща национална и/или регионална мрежа от много малки градове, големи села и съседните им територии.

В НКПР, по признак „урбанизация“ са дефинирани следните **типове територии** - централни, силно урбанизирани територии (на общините с големи и средни градове) и периферни, слабо урбанизирани територии – на общините с центрове малки градове и села.

Спорен нея **територията на община Белица попада в класификация „територии със специфични характеристики - планински общини**” и по-конкретно планински райони, според Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват. Като модул за определяне на планински територии е използвано землището, което отговаря на един от 3-те критерия /надморска височина над 700м., среден наклон над 20% или надморска височина над 500м. и наклон над 15%/.

Фиг.18.



На нивото на общината, това ще се планира чрез ОУПО.

Регионален план за развитие на югозападен район от ниво 2 2014-2020 г. (РПРЮЗР)

РПР на ЮЗР поставя следните стратегически цели за периода 2014-2020 г.:

Стратегическа цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж, чрез развитие на конкурентоспособна диверсифицирана регионална икономика;

Стратегическа цел 2: Постигане на балансирано и устойчиво регионално развитие и укрепване на връзките между градските центрове и селските райони;

Стратегическа цел 3: Икономическо, социално и териториално сближаване с останалите региони в ЕС

Областната стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014–2020 г. (ОСР)

Областната стратегия за развитие на област Благоевград дефинира следните три стратегически цели:

1. Развитие на конкурентоспособна и съвременна икономика базирана на знанието и съвременните технологии, традициите и наличните ресурси.

2. Цялостно повишаване качеството на живот на населението в област Благоевград.

3. Развитие на туризма, като стратегически отрасъл за областта, при използване на наличните природни, културни, исторически и други ресурси.

4. Развитие на международното и европейско сътрудничество, като фактор за постигане на интегриран и качествен растеж, трансфер на добри практики и подобряване административно-стопанското взаимодействие в регионален мащаб.

5. Подобряване качеството на взаимодействие между администрацията, бизнеса и гражданското общество, с цел постигане на по-добри резултати в областите на интервенция.

ИЗВОДИ

Разглеждана в този контекст, задачата за изработване на ОУП на община Белица като стратегически и устройствен планов документ, осигурява преход и конкретизация при реализирането на политиките и целите дефинирани в стратегическите и плановите документи на по високо ниво и реалното им прилагане на територията на общината. Общият устройствен план на община съдържа в себе си ясно дефинирани устройствени зони в рамките на територията с конкретни граници предназначение и устройствени режими изпълняващи залегналите насоки и предвиждания в документите от по-високо ниво и Общинския план за развитие.

8.2. Устройствени планове

7.1.1. Населени места с регулационни планове

На територията на общината има пет НМ с изготвени регулационни планове. Това са общинския център гр.Белица, селата Краище, Горно Краище, Дагоново и Бабяк. За всички землища има действащи КККР.

ГРАД БЕЛИЦА

Разположен е на 41.9° северна географска ширина и 23.4° източна географска дължина. Местността е със средна надморска височина около 950 м.

В по-голямата си част действащата регулация е приложена, както частните терени, така и за терените с обществена функция. Изключение правят, някои територии в периферията на града, южния обход, проектиран да обслужва транспортния поток за к.с. Семково, земи покрай реките, предвидени за обществени мероприятия, а сега с възстановена собственост и територии по стръмните склонове на север. Това са терени с неприложена първа регулация, някой от които са частна собственост, които с действащия ПУП-ПР, са предвидени да се урегулират по чл. 16 от ЗУТ. Тези територия са обозначени на плана - „за допълнително урегулиране”

Сградния фонд е съставен предимно от масивни жилищни сгради до три етажа, построени на уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради, както и промишлени сгради.

Град Белица е разположен встрани от републиканската пътна мрежа, което го прави изолиран от транзитен, междуградски трафик. Излкючение прави трафика за КК Семково и парка за танцуващи мечки. КК Семково, макар и със западнали функции, притежава огомен потенциал за развитие. Поради тази причина са резервирани терени по трасето на нова обходна улица южно от града, която е решена габарит от 10 м.

Село Краище

Село Краище е най-голямото село в общината. Разположено е на 41.54° северна географска ширина и 23.35° източна географска дължина. Местността е със средна надморска височина около 770 м.

В голямата си част действащата регулация е приложена за част от частните терени, и за някой терени с обществена функция и част от уличната мрежа. Не е приложена регулацията за някои територии по периферията на селото, терените за широки обществени нужди и териториите с възстановена собственост.

Това са терени с неприложена първа регулация, някой от които са частна собственост, които с действащия ПУП-ПР, са предвидени да се урегулират по чл. 16 от ЗУТ. Тези територия са обозначени на плана - „за допълнително урегулиране". За допълнително урегулиране са оставени и терените с които се разширява урбанизираната територия спрямо предходния ДРП.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия и обществено обслужващи сгради.

Село Горно Краище

Разположено е на 41.54° северна географска ширина и 23.35° източна географска дължина. Местността е със средна надморска височина около 790 м.

Идентично със село Краище в голямата си част действащата регулация е приложена за по-голямата част от частните терени, и за някой терени с обществена функция и част от уличната мрежа. Не е приложена регулацията за някои територии по периферията на селото, част от терените за широки обществени нужди и териториите с възстановена собственост.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия и обществено обслужващи сгради.

Село Дагоново

Разположено е на 41.57° северна географска ширина и 23.35° източна географска дължина. Местността е със средна надморска височина около 800 м.

В голямата си част действащата регулация е приложена за част от частните терени, и за някой терени с обществена функция и част от уличната мрежа. Не е приложена регулацията за някои територии по периферията на селото, в близост до реката, около бившия стопански двор, терените за обществени нужди, територии предвидени за възстановяване по чл.10 ал7 от ЗСПЗЗ, териториите с възстановена собственост и териториите по стръмните склонове в източната част.

Това са терени с неприложена първа регулация, някой от които са частна собственост, които с действащия ПУП-ПР, са предвидени да се урегулират по чл. 16 от ЗУТ. Тези територия са обозначени на плана - „за допълнително урегулиране".

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради, както и няколко промишлени сгради съсредоточени западно от реката.

Село Бабяк

Разположено е на 41.57° северна географска ширина и 23.40° източна географска дължина. Местността е със средна надморска височина около 1290 м.

В по- голямата си част действащата регулация не е приложена за част от частните терени, за терените с обществена функция и за голяма част от уличната мрежа. Това обуславя появата на терени с неприложена първа регулация и съществуващи поземлени имоти, частна собственост, които трябва да се урегулират по чл. 16 от ЗУТ. Тези територия са обозначени на проекта като „за допълнително урегулиране".

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради.

НАСЕЛЕНО МЯСТО	Утвърден кад. план / КККР	Утвърден рег.план.	Утвърден застр. план	Стар рег. план

град Белица	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-53/01.04.2008 г.	2011	1118/ 03.03.1952 г.	1118/ 03.03.1952 г.
село Бабяк	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-21/19.04.2011 г.	2011	-	Заповед № 436/ 12.07.1968г. Заповед № 63/ 30.03.1992г.
село Дагоново	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-66/02.10.2009 г.	2011	-	Заповед № 435/ 12.07.1968г. Заповед № 884/ 30.11.1987г.
село Горно Краище	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-23/19.04.2011 г.	2011	-	Заповед № 545/ 07.07.1987г.
село Краище	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-9/21.05.2014 г.	2011	-	Заповед № 943/ 31.12.1987г.

Таблица 36: Действащи и предходни устройствени планове и кадастър

7.1.2. Друг вид територии

КУРОРТ СЕМКОВО

Курорта няма самостоятелно ЕКАТТЕ. Попада в землището на град Белица

История и възникване на курорта

По силата на Разпореждане на МС/29.07.1954 г. Семково е обявено за курортна гора. С приемането на първия градоустройствен план през 1960 г. то придобива статут на селищно образование, Заповед №363/19.04.1960 г. Със заповед № 2620 на МНЗ от 1963 г. Семково е обявен за курорт с местно значение. Има данни за изготвен е Застроителен план през 1973 г., но същият не е наличен в архива на общината. През 1978 г. с Решение на Министерския съвет на НРБ № 239/30.12.1978 г. Семково е обявен за курортно селище с национално значение. Въз основа на това решение през 1979 г. е разработен ЗРП „Семково“ – селищна система „Белица“ от 28.09.1979 г., изпълнен от КИПП „Главпроект“, приет със Заповед № 267/15.05.1980 г. През 1981г. от КИПП „Главпроект“е разработен е II-етап на ЗРП на КК (Курортен комплекс) „Семково“ 1980 г., с проектант арх. Хр.Ковачев, като са предвидени нови зони за намеса извън компактното ядро на курорта – м. Мраценковото, Васьовец, Вранчево и т.н. Одобрен с протокол на Министерството на строителството и селищното устройство (МССУ) с № ВС-01-02-130/22.11.1983г. Предвидени са къмпинги, ученически лагери и т.н.

През 1990г. е изготвена е Териториална ландшафтно-устройствена схема (ТЛУП), с ръководител екип арх.Л.Стойчев, съгласно договор №3308/1990г., както и Концепция за развитие на отдиха и зимния спорт. С тях се предвижда разширение на ски пистите до границата на НП Рила, с най горна точка - връх Чемерна. Предлага се въжена линия от подножието на планината в близост до Паметник на загиналите през 1923-1944 г. и Отечествената война, като достъпа от началото на лифта до КК Семково е ограничен за автомобили.

Хронология:

- Месността Семково е обявена за курортна гора - Разпореждане на МС/29.07.1954г.

- Одобрен е **градоустройствен план**, курорта получава статут на селищно образование - Заповед №363/19.04.1960 г.
- Семково е обявен за курорт с местно значение - Заповед № 2620 на МНЗ от 1963г.
- Застроителен план от 1973 г.
- Семково е обявен за курортно селище с национално значение - Решение на Министерския съвет на НРБ № 239/30.12.1978 г.
- Одобрен е **ЗРП (Застроителен и регулационен план)** на КК (Курортен комплекс) „Семково“ със Заповед № 267/15.05.1980 г.
- Одобрен е II-етап за развитие на КК Семково с протокол на МССУ № ВС-01-02-130/22.11.1983 г.
- 1990г. - Териториална ландшафтно-устройствена схема (ТЛУП) и Концепция за развитие на отдиха и зимния спорт.

Други планове и програми касаещи курорта

В годините след 1990г. има изготвени ПУП, планове за развитие и програми за развитие на курорта с оглед желанието на дружавата и общината за развитие на туризма в общинската територия, които не са влезли в сила

1996 г. е възложено изработване на Актуализация на ПУП на курортен комплекс „Семково”-Ядро, община Белица, от МРРБ, Дирекция „Устройство на територията”, като след провеждане на търг-конкурс плана е изготвен от ЕТ „Форум-Александров”. Обхватът и основните изисквания към проекта са посочени в „Заданието за разработване на ПУП на курорт „Семково”, изготвено от Общинския съвет и одобрено от кмета на община Белица. Териториалният обхват на разработката обхваща трите Семковски поляни- долна, средна и горна, с площ 115 ха.

2003 г. е разработен ПУП на курорт Семково от авторски колектив с ръководител доц.арх.Ал.Александров, възложен от МРРБ, Дирекция „Устройство на територията”. Проектът е внесен за съгласуване в РИОСВ.

2005 г. е изготвена ЕО (екологична оценка) към разработения 2003г. ПУП на курорт Семково от „Екоплан – инженеринг“ ЕООД, възложена от Община Белица, на основание Преценка № ЕО-1/2004 на РИОСВ - Благоевград.

2012 г. е изготвено предпроектно проучване - изследване за осъществимост за целогодишен курорт „Семково“ с възложител и банифециент Читалище "Георги Тодоров 1885" гр.Белица

2016 г. е изготвено съвместяване на КККР на землището на град Белица и строителната граница на курорта която е отразена с последвалото изменение на КККР. Изпълнител е „Благоевградски териториален кадастър“ ЕООД.

Таблица 37: Капацит на КК Семково съгласно различните разработки

Проект/план	Брой легла	Брой скиори
Застр. план 1963 г.		
Застр. план 1973 г.	2200	
Застр. план 1978 г.	3200 – 4250	
Застр. план 1983 г. II-етап	6000	
Застр. план 1996г.		
ПУП-ПРЗ от 2003г.	5000	1477 -1722

Правен и устройствен статут към момента

Съгласно сега действащия Закон за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ), Министерският съвет (МС), определя селищните образувания с национално значение. С Решение на МС № 45 от 25 януари 2005 г., се определят тези от съществуващите селищни образувания, за такива със препотвърден статут от национално значение. Семково попада извън този списък с което отпада и Решение на Министерския съвет на НРБ № 239/30.12.1978 г.

Съгласно ЗАТУРБ, Редът за създаване на селищно образувание с местно значение е с решение на общинския съвет по предложение на кмета на общината, а необходими условия за статут на селищно образувание са:

1. необходимост от задоволяване на възникнали курортни или промишлени нужди с местно или национално значение;

2. наличие на УП или определени строителни граници на селищното образувание.

Семково отговаря на тези условия имайки одобрен ЗРП - Заповед № 267/15.05.1980 г., а статута му на селищно образувание следва да се препотвърди с решение на общински съвет съгласно реда по чл. 25 от ЗАТУРБ.

Таблица 38: Действащи и предходни устройствени планове и кадастър

СЕЛИЩНО ОБРАЗУВАНИЕ	Утвърден кад. план	Утвърден ЗРП /застр.-регул.план/	Стар ЗРП
КК Семково	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-53/ 01.04.2008 г. Заповеди за изменение на КККР	- Заповед № 267/ 15.05.1980 г. - протокол на МССУ № ВС-01-02-130/ 22.11.1983г.	- Заповед № 363/ 19.04.1960 г. - Застроителен план от 1973г.

ВИЛНА ЗОНА АНДРИАНОВ ЧАРК

Разположена е на 12 км. северно от град Белица. Състои се от земи по §4 от ЗСПЗЗ. Липсват планове за регулация за зоната. Попада в землището на град Белица.

Разположена е на 2 км. От вилна зона Андрианов чарк, северно от град Белица. Състои се от земи по §4 от ЗСПЗЗ. Липсват планове за регулация за зоната. Попада в землището на град Белица.

7.1.3. Населени места без регулационни планове

На територията на общината има седем НМ без изготвени регулационни планове. Застрояването в тях се извършва по реда на раздел X от ЗУТ - Застрояване в неурегулирани територии. Това са селата Кузьово, Палатик, Черешово, Златарица, Орцево, Гълъбово, Лютово. За всички землища има действащи КККР.

Таблица 39: Действащи и предходни устройствени планове и кадастър

НАСЕЛЕНО МЯСТО	Утвърдена КККР	Утвърден рег.план.
село Лютово	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-26/19.04.2011 г	-
село Гълъбово	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-22/19.04.2011 г.	-
село Палатик	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-67/23.12.2014 г	-
село Златарица	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-66/23.12.2014 г.	-

село Кузьово	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-68/23.12.2014 г.	-
село Орцево	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-30/19.04.2011 г.	-
село Черешово	Заповед за одобрение на КККР № РД-18-69/23.12.2014 г.	-

9. ОБОБЩЕН SWOT АНАЛИЗ

<table>
<tr><th>SWOT АНАЛИЗ</th><th colspan="2">ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ</th></tr>
<tr><td></td><td>СИЛНИ СТРАНИ (S)
Екологично чиста територия, липса на промишлени замърсители
Голям брой защитени местности и запазено биологично разнообразие по поречието на река Места и в Национален парк “Рила“
Наличие на КК Семково, като притегателен център за развитие на туризъм в общината
Наличие на голям брой културни ценности от регионално и национално значение
Развито горско стопанство и съпътстващи производства
Регионална система за управление на отпадъците в процес на изграждане</td><td>СЛАБИ СТРАНИ (W)
Отдалеченост от големите административни центрове – София, Благоевград и лошо състояние на пътната мрежа
Липса на големи производствени предприятия и стратегически инвеститори
Високо равнище на безработица за общината и ниско образователно ниво на населението
Слаба проученост на недвижимите културни ценности на територията на общината
Обслуженост на територията основно от един вид транспорт – автомобилен
Технологична изостаналост и ниска конкурентоспособност на фирмите
Липса на обекти на болничната помощ, банковата и застрахователната дейност
Висок процент на неизползвани земеделски земи</td></tr>
<tr><td>ВЪНШНИ ФАКТОРИ</td><td>ВЪЗМОЖНОСТИ (O)</td><td>ЗАПЛАХИ (T)</td></tr>
</table>

	• Развитие на малък и среден бизнес в сферата на дървопреработването, хранително-вкусовата и леката промишленост • Ефективно използване на възможностите за реализиране на проекти по европейски финансиращи програми • Привличане на външни инвестиции и публично-частни партньорства • Учредяването на терени и за производствени и логистични дейности • Популяризация на историческия потенциал на територията на община Белица • Привличане на стратегически инвеститори в КК Семково за развитие на алтернативни и съобразени с местните условия форми на туризъм • Възстановяване и доизграждане на водопроводна мрежа в общината • Изграждане на пречиствателни съоръжения • Изграждане на резервоари за събиране на дъждовна вода за поливни цели	• Влошаване състоянието на транспортната инфраструктура • Увеличаване на безработицата • Задълбочаване на негативните демографски тенденции • Нарушаване характеристиките на природния ландшафт • Влошаване състоянието на почвите и подземните води, поради липса на канализационна мрежа • Забавяне изграждането на Регионална система за управление на отпадъците • Липса на интерес към инвестиции в туристическата инфраструктура • Закриване на обслужващи населението обекти и услуги по населените места • Заличаване на теренните следи от археологически обекти • Слаба активност на НПО и бизнеса в усвояване на средства от европейските фондове

- **ОФАНЗИВНА СТРАТЕГИЯ- СИЛНИ СТРАНИ + ВЪЗМОЖНОСТИ**

  Преследване на възможностите, които съответстват на силните страни на община Белица. Развитие на лека промишленост, дърводобив и туризъм, повишаване на качеството на живот на населението с оглед на опазване на околната среда и културното наследство.
- **ОТБРАНИТЕЛНА СТРАТЕГИЯ- СЛАБИ СТРАНИ + ВЪЗМОЖНОСТИ**

  Преодоляване на слабите страни, чрез преследване на възможноститие. Популяризиране на общината, като място за алтернативен и културен туризъм. Привличане на инвестиции за развитие на транспортна и техническа инфраструктура и КК Семково.
- **ПРИСПОСОБЯВАЩА СТРАТЕГИЯ- СИЛНИ СТРАНИ + ЗАПЛАХИ**

  Идентифициране на начините по които общината може да ползва силните си страни, за намаляване на уязвимостта си от външни заплахи.
- **ОЦЕЛЯВАЩА СТРАТЕГИЯ- СЛАБИ СТРАНИ + ЗАПЛАХИ**

  Създаване на защитен план с цел предпазване на слабите страни на общината, да станат много чуствителни към външни заплахи.

ЧАСТ II - ПРОГНОЗА

ПРОСТРАНСТВЕНА И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ПРОГНОЗА

1. ПРОГНОЗА ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Планирането и управлението на териториална система като община Белица представлява сложен динамичен и пространствено обусловен процес, който се задвижва от осъзнатият обществен интерес на местната общност, формиран от нуждите и желанията на населението и се съобразява с наличните ресурси и потенциали за развитие, структурира се в политики и стратегии за развитие и се прилага чрез конкретни модели за устройство на територията.

Периферното разположение на общината в националната територия, обосновено в значителна степен от релефа, като пространствен ограничител, определят геопространствения потенциал за социално-икономическото развитие на територията.

При прогнозиране на развитието на общинската територия, следва да се отчете влиянието на редица стимулиращи и задържащи развитието фактори от глобален, национален, регионален и местен характер – икономически, геополитически, екологични и социално-културни. В определени моменти превес могат да имат факторите, стимулиращи развитието, а в други тези, които са със задържащ характер. Това предопределя избора на вариантния подход при изработване на самите прогнози.

Планирането и управлението на териториална система като община Белица представлява динамичен пространствено обусловен процес който се задвижва от нуждите и желанията на местната общност от една страна, а от друга се съобразява с наличните ресурси и възможности за развитие. Като резултат от това се структурират модели за устройство на територията които се реализират чрез система от политики и стратегии за развитие, гарантиращи обществения интерес.

В прогнозите за перспективното развитие на функционалните системи и на проблемните направления, използвани при изработване на ОУП се изследват следните варианти:

- **Тенденциален**, наричан още минимален или песимистичен (при доминиращо влияние на фактори със задържащ характер) и запазване на тенденциите от досегашното комплексно демографско, социално- икономическо и инфраструктурно развитие;
- **Реалистичен** - при отчитане на очакваното влияние на фактори със стимулиращо влияние и незначително въздействие на фактори със задържащ характер;
- **Оптимистичен** – базиран на вероятността за доминиращото влияние на фактори със стимулиращ характер.

При изработване на ОУП на общината е приложена териториална диференциация на някои от разчетите. С приоритет са разчетите, отнасящи се за основните структурни елементи на общинския център, туристическия център и отчитане наличието на вторичен общински център по протежение на основната транспортна ос на територията.

1.1. РЕГИОНАЛНИ УСЛОВИЯ

В условията на модерния свят развитието на общинската територия е пряко зависимо от глобалните процеси и дадености на макро ниво. Планирането и управлението на територията, представя пространствено детерминиран динамичен процес, основаващ се от една страна на природите и социално-икономически характеристики на територията и

желанията и нуждите на местната общност, а от друга страна от отражението на процесите и условията на глобалния свят.

От гледна точка на социално-икономическото развитие, региона включващ общините разположени по горното течение на река Места - Банско, Разлог, Белица, Якоруда, се явява сравнително еднороден като характеристики по отношение на наличните потенциали и ресурси за развитие, както и на начина на тяхното усвояване.

В кратосрочен и средносрочен план (до 2030-2035 г.) икономическият облик на региона като цяло ще остане непроменен със стабилна доминация на туризма като отрасъл с водещи центрове Банско, Разлог и Добринище от запад и разположения в близост гр.Велинград, от изток.

Като водещ производствен отрасъл ще се запази и засили ролята на дърводобивната и дървопреработвателната индустрия, обусловена от наличието на производствен ресурс в региона.

Двигател на регионалната икономика ще бъдат и промишлените зони съсредоточени основно около град Разлог, осигуряващи заетост на регионално ниво.

С важно значение за развитието на месната икономика ще бъдат и традиционните зеленчуко производство и животновъдство. Те са в основата на поминъка на голяма част от населението в неизявените като туристически центрове НМ. Тези отрасли са особено важни за демографската стабилност и устойчивостта на селищната мрежа на миграционните процеси.

С оглед на горното при определяне перспективте пред развитието на територията на региона в социално икономически аспект, с най-голямо значение са следните основни фактори:

- Основен фактор определящ бъдещото социално икономическо развитие на региона е развитието на **туристическата индустрия**. Освен от местните политики и ресурси, тя е силно повлияна от глобални фактори като стабилност, цена на петрола, икономическо развитие на макро ниво и др.
- Традиционото за района **зеленчуко производство и пасищното животновъдство** имат значителелен потенциал за развитие. От една страна е наличието на пазар в лицето на туристическата индустрия. От друга е възможността за развитие на екологично чисти продукти поради чистотата на обработваемите земи, вследствие на липсата на замърсяващи производства в региона.
  Също така нетехнологичността на сектора налага ангажиране на значителен човешки ресурс което създава заетост и подпомага демографското развитие.
- **Демографската база** и свързаният с нея демографски потенциал, са сравнително стабилни на регионално ниво, най-вече поради сравнително големият контингент от трудоспособно население, заето в туризма и силно развитата мрежа от свързани с туризма микропредприятия, включително земеделски.
- **Административната разпокъсаност** на иначе еднотипният и компактен географски регион, представлява трудност от гледна точка на пъноценното използване на концентрацията на човешки ресурси, като фактор за обосновка на социално- икономическо развитие, за дефиниране и оптимизация на социалното обслужване и услугите. Това налага общи политики на надобщинско ниво по отношение на развитие на системите на здравеопазване, образование, труд, обществено обслужване и т.н.
- Да се използва възможността за изнасяне на част от **трудовите ресурси** в посока икономическите центрове в региона - Разлог и Банско. Това изнасяне във формата на ежедневни трудови пътувания на регионално ниво ще позволи да се запази демографския потенциал и мрежата от НМ в региона и осигури възможност за личностно и кариерно развитие на населението. Този модел задължително е свързан с

осигуряване на адекватна транспортна инфраструктура и обслужване, чрез които да се гарантира бърз и удобен начин на регулярно ежедневно придвижване.

- Изграждане на **общи секторни политики** и създаване на клъстери на надобщинско и надрегионално ниво. Като пример за това е функциониращият в общините София, Кюстендил, Дупница, Благоевград, Белица, Кресна, Петрич и Сандански клъстер „Интер мода трейдинг“, организиран на индустриално-географски принцип. Потенциал за развитието на подобни клъстери има и в други сектори (например дървопреработване), на основата на функциониращи предприятия, създаващи заетост за населението и в по-малките населени места.

1.2 ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ

1.2.1. Тенденциален (Песимистичен) вариант – Таблица № 40
1.2.2. Оптимистичен вариант – Таблица № 41
1.2.3. Реалистичен вариант – Таблица № 42

Таблица 40: Демографска прогноза – Тенденциален (Песимистичен) Вариант

Тенденциален вариант	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
с. Бабяк	771	765	760	754	749	743	738	732	727	722	717	711	706	701	696	691	686	681	676	671	666	661	656
гр. Белица	3107	3084	3062	3039	3017	2995	2973	2952	2930	2909	2887	2866	2845	2825	2804	2784	2763	2743	2723	2703	2684	2664	2644
с. Горно Краище	1208	1199	1190	1182	1173	1165	1156	1148	1139	1131	1123	1114	1106	1098	1090	1082	1074	1067	1059	1051	1043	1036	1028
с. Гълъбово	43	43	42	42	42	41	41	41	41	40	40	40	39	39	39	39	38	38	38	37	37	37	37
с. Дагоново	748	743	737	732	726	721	716	711	705	700	695	690	685	680	675	670	665	660	656	651	646	641	637
с. Златарица	82	81	81	80	80	79	78	78	77	77	76	76	75	75	74	73	73	72	72	71	71	70	70
с. Краище	2453	2435	2417	2400	2382	2365	2348	2330	2313	2296	2280	2263	2247	2230	2214	2198	2182	2166	2150	2134	2119	2103	2088
с. Кузьово	248	246	244	243	241	239	237	236	234	232	230	229	227	225	224	222	221	219	217	216	214	213	211
с. Лютово	204	203	201	200	198	197	195	194	192	191	190	188	187	185	184	183	181	180	179	177	176	175	174
с. Орцево	164	163	162	160	159	158	157	156	155	154	152	151	150	149	148	147	146	145	144	143	142	141	140
с. Палатик	245	243	241	240	238	236	234	233	231	229	228	226	224	223	221	220	218	216	215	213	212	210	209
с. Черешово	268	266	264	262	260	258	256	255	253	251	249	247	245	244	242	240	238	237	235	233	231	230	228

Таблица 41: Демографска прогноза – Реалистичен Вариант

Реалистичен вариант	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
с. Бабяк	771	757	744	730	717	718	719	720	720	721	722	722	723	724	725	725	726	727	728	728	729	730	730
гр. Белица	3107	3073	3040	3007	2975	2978	2981	2984	2987	2990	2993	2996	2999	3002	3005	3008	3011	3014	3017	3020	3023	3026	3029
с. Горно Краище	1208	1297	1393	1496	1606	1608	1609	1611	1612	1614	1616	1617	1619	1620	1622	1624	1625	1627	1629	1630	1632	1633	1635
с. Гълъбово	43	26	15	9	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
с. Дагоново	748	802	859	921	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000	1001	1002	1003	1004
с. Златарица	82	65	51	40	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
с. Краище	2453	2618	2795	2984	3185	3188	3191	3194	3198	3201	3204	3207	3210	3214	3217	3220	3223	3226	3230	3233	3236	3239	3243
с. Кузьово	248	229	212	197	182	182	182	182	183	183	183	183	183	183	184	184	184	184	184	185	185	185	185
с. Лютово	204	183	165	148	133	133	133	133	134	134	134	134	134	134	134	135	135	135	135	135	135	135	135
с. Орцево	164	129	101	79	62	62	62	62	62	62	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63	63
с. Палатик	245	211	182	157	136	136	136	136	136	136	137	137	137	137	137	137	137	137	138	138	138	138	138
с. Черешово	268	259	251	243	235	235	235	236	236	236	236	236	237	237	237	237	238	238	238	238	239	239	239

Таблица 42: Демографска прогноза – Оптимистичен Вариант

Оптимистичен вариант	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
с. Бабяк	771	757	744	730	717	719	720	722	723	725	726	728	729	730	732	733	735	736	738	739	741	742	744
гр. Белица	3107	3073	3040	3007	2975	2981	2987	2993	2999	3005	3011	3017	3023	3029	3035	3041	3047	3053	3059	3065	3071	3077	3084
с. Горно Краище	1208	1297	1393	1496	1606	1609	1612	1616	1619	1622	1625	1629	1632	1635	1638	1642	1645	1648	1651	1655	1658	1661	1665
с. Гълъбово	43	26	15	9	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
с. Дагоново	748	802	859	921	986	988	990	992	994	996	998	1000	1002	1004	1006	1008	1010	1012	1014	1016	1019	1021	1023
с. Златарица	82	65	51	40	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	33	33	33	33	33	33
с. Краище	2453	2618	2795	2984	3185	3191	3198	3204	3210	3217	3223	3230	3236	3243	3249	3256	3262	3269	3275	3282	3288	3295	3301
с. Кузьово	248	229	212	197	182	182	183	183	183	184	184	184	185	185	186	186	186	187	187	187	188	188	189
с. Лютово	204	183	165	148	133	133	134	134	134	134	135	135	135	135	136	136	136	137	137	137	137	138	138
с. Орцево	164	129	101	79	62	62	62	63	63	63	63	63	63	63	63	64	64	64	64	64	64	64	64
с. Палатик	245	211	182	157	136	136	136	137	137	137	137	138	138	138	138	139	139	139	140	140	140	140	141
с. Черешово	268	259	251	243	235	235	236	236	237	237	238	238	239	239	240	240	241	241	241	242	242	243	243

1.3 ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Основните параметри на прогнозните разчети за динамиката и секторната структура **на икономиката** са представени в Таблица №43.

Първият, тенденциален вариант на прогнозата, предвижда средногодишни темпове

Таблица 43: Средногодишни темпове на нарастване на икономиката

	2017-2020			2021-2038		
	Тенденциален	**Реалистичен**	**Оптимистичен**	**Тенденциален**	**Реалистичен**	**Оптимистичен**
Икономика-Общо	1.33%	1.83%	2.33%	2.50%	2.90%	3.70%
Селско и горско стопанство	1.50%	1.90%	2.20%	2.40%	2.70%	3.30%
Индустрия	0.80%	1.10%	1.40%	1.50%	1.80%	2.30%
Услуги	1.70%	2.50%	3.40%	3.60%	4.20%	5.50%

на растеж около 2,56 % през целия прогнозен период. Независимо че предвидените темпове на растеж на икономиката са високи за период от 20 години, те са недостатъчни за изпълнение на поставените цели за доближаване до средните европейски стандарти за равнище на икономическо развитие. По отношение на структурата на производството този вариант се доближава до една рационална структура, доколкото се предполага, че пазарът сам ще насочи икономическото развитие в тази посока, още повече, че започват да се очертават подобни тенденции.

Вторият (целеви умерено реалистичен) вариант характеризира темповете и структурата на производството, необходими за постигане на едно сравнително високо равнище на развитие. Той е разработен при условие на преобладаващо действие на фактори със стимулиращо въздействие върху развитието на общинската икономика. Реализацията на втория вариант предполага наличие на целенасочени управляващи въздействия. Набелязаният целеви вариант, реализиращ една нова динамика и качество на развитието налага спешна необходимост от качествени преустройства в структурата и използването на производствените ресурси, налага да се търсят и прилагат иновационни решения в икономиката и да се усъвършенства икономическата политика. Развитието на добре организирана предприемаческа, пазарна и комуникационна инфраструктура, както и образователна инфраструктура, е стимул за икономическото развитие и повишена инвестиционна привлекателност на територията. Предвидените средногодишни темпове по този вариант са в рамките на 3,16 % средногодишен растеж и структура, ориентирана към високоефективни пропорции на секторите, отраслите и производствата.

Третият (оптимистичен) вариант предвижда сериозно развитие на всички сектори и привличане на голям обем външни инвестиции в сектора на туризма и производствения сектор, както и максимално използване на европейски финансиращи програми, което да доведе до осезаемо нарастване на генерираните приходи и ангажиране на по-голям брой лица. При този вариант се прогнозира средногодишни темпове от около 4,02 %.

Прогнозираната структура на икономиката по икономически дейности е ориентирана към постепенно развитие на първите два сектора – Селско, горско и рибно стопанство и Преработваща промишленост, които запазват основната си роля в местната икономика. Според прогнозните оценки нараства дела на Сектор „Строителство" и „Хотелство и ресторантьорство" за целия период, като строителството се предвижда да отбележи най-сериозно развитие с увеличаване броя на предприятията от 6 на 22.

Таблица 44: Структура на икономиката в община Белица 2017-2038 г. (хил. лв.)

Икономически дейности / Брой предприятия	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**
Община Белица	**237**	**240**	**243**	**247**	**250**	**253**	**257**	**261**	**264**	**268**	**271**	**275**	**279**	**283**	**287**	**291**	**295**	**299**	**303**	**307**	**311**	**316**
Селско, горско и рибно стопанство	12	12	13	14	14	15	17	18	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27	27	28	29
Преработваща промишленост	43	43	43	44	45	45	45	46	46	47	48	49	49	50	51	52	52	53	54	55	55	56
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Строителство	6	6	7	8	8	9	10	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	108	109	110	111	112	112	113	113	114	114	114	115	116	116	117	118	118	118	119	119	120	121
Транспорт, складиране и пощи	7	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	11	12	12
Хотелиерство и ресторантьорство	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	35	35	35	36	36	36	37	37	37
Професионални дейности и научни изследвания	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Административни и спомагателни дейности	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	14	14	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	17	17	17
Култура, спорт и развлечения	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Други дейности	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Конфиденциални данни	6	6	6	6	7	7	7	8	8	9	9	9	10	10	10	10	10	11	11	11	11	12

Прогнозата за структурата на икономическо развитие отразява приетите хипотези за целеви структурни промени, които се извеждат на базата на **качествени аспекти:**

- Развитие на традиционни производства, но при ново качество и показатели за производителност и конкурентоспособност.
- Развитие сектора на услугите и обслужващите дейности, съобразно спецификата на местните ресурси.

Промените във вътрешноотрасловите равнища и в продуктовите структури са свързани с развитието на нови производства и продукти, на основата на търсене на пазарно перспективни производства и покриване на перспективни "ниши", подкрепени от активна структурна политика на държавата и общината, осигуряване на по-пълно използване на местния потенциал.

Икономическото развитие ще продължи да бъде териториално ориентирана основно към общинския център и Кк Семково, разчитайки на изградената инфраструктура, традициите, квалифицираната работна ръка и на допълнителни фактори и предпоставки.

В структурата на местната икономика ще преобладава делът на малките и микропредприятията. В преобладаващата си част сега те се характеризират с много нисък размер на добавената стойност. Необходими са мерки, които да доведат до повишаване на тяхната ефективност, както и до обединяването им в клъстери или бизнес мрежи.

Таблица 45: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Белица – Тенденциален вариант

Година / Показател	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
1. Брой на стопанските единици	236	239	242	246	249	253	256	260	263	267	270	274	278	282	286	290	294	298	302	306	310	314
2. Произведена продукция (в хил. лв.)	14100	14159	14218	14278	14338	14398	14459	14519	14580	14642	14703	14765	14827	14889	14952	15015	15078	15141	15204	15268	15332	15397
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	18830	19000	19171	19343	19517	19693	19870	20049	20230	20412	20595	20781	20968	21156	21347	21539	21733	21928	22126	22325	22526	22729
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	21546	21781	22018	22258	22501	22746	22994	23245	23498	23754	24013	24275	24540	24807	25077	25351	25627	25906	26189	26474	26763	27055
6. Печалба (в хил. лв.)	1522	1535	1547	1559	1572	1585	1598	1611	1624	1637	1650	1663	1677	1691	1704	1718	1732	1746	1760	1774	1789	1803
7. Заети (брой) лица	753	755	757	760	762	764	766	769	771	773	776	778	780	783	785	787	790	792	794	797	799	802

Таблица 46: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Белица – Реалистичен вариант

Година / Показател	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
1. Брой на стопанските единици	237	240	243	247	250	253	257	261	264	268	271	275	279	283	287	291	295	299	303	307	311	316
2. Произведена продукция (в хил. лв.)	14143	14203	14262	14322	14382	14443	14503	14564	14626	14687	14749	14811	14873	14935	14998	15061	15124	15188	15252	15316	15380	15445
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	18886	19056	19228	19401	19576	19752	19930	20109	20290	20472	20657	20843	21030	21219	21410	21603	21798	21994	22192	22391	22593	22796
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	21612	21848	22086	22327	22570	22816	23065	23316	23570	23827	24087	24350	24615	24883	25155	25429	25706	25986	26269	26556	26845	27138
6. Печалба (в хил. лв.)	1528	1541	1553	1566	1579	1591	1604	1617	1630	1644	1657	1670	1684	1697	1711	1725	1739	1753	1767	1782	1796	1811
7. Заети (брой) лица	754	756	759	761	763	766	768	770	773	775	777	779	782	784	787	789	791	794	796	798	801	803

Таблица 47: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Белица – Оптимистичен вариант

Година / Показател	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
1. Брой на стопанските единици	238	242	245	248	252	255	259	262	266	270	273	277	281	285	289	293	297	301	305	309	314	318
2. Произведена продукция (в хил. лв.)	14218	14278	14338	14398	14458	14519	14580	14641	14703	14765	14827	14889	14951	15014	15077	15141	15204	15268	15332	15396	15461	15526
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	19008	19179	19352	19526	19702	19879	20058	20238	20421	20604	20790	20977	21166	21356	21548	21742	21938	22135	22335	22536	22738	22943
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	21785	22023	22263	22506	22751	22999	23250	23503	23759	24018	24280	24545	24812	25083	25356	25632	25912	26194	26480	26768	27060	27355
6. Печалба (в хил. лв.)	1534	1546	1559	1571	1584	1597	1610	1623	1636	1649	1663	1676	1690	1703	1717	1731	1745	1759	1774	1788	1802	1817
7. Заети (брой) лица	756	759	761	763	766	768	770	772	775	777	779	782	784	787	789	791	794	796	798	801	803	806

1.4 РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА БАЗА

При обосноваване на прогнозите за развитие на социално-икономическия и инфраструктурен комплекс на община Белица и свързаните с тях устройствени решения са ползвани методики, прилагани при други проучвания със сходен характер. Същите са в съответствие с действащата в устройственото планиране законова и подзаконова нормативна уредба.

В съответствие с възприетата методология, прогнозните разчети, касаещи перспективното развитие на социалните дейности се представя *с три варианта* на отделните прогнози.

Работни хипотези. В основата на прогнозите за развитие на социалните дейности в периода на действие на ОУП на община Белица се залагат съответните работни хипотези за развитието и устройственото планиране на социалната инфраструктура, необходима за нормалното функциониране на тези дейности.

Методи на прогнозиране. Сравнително дългосрочния характер на прогнозите за социално-икономическото и инфраструктурно развитие на община Белица в периода до 2038 г., а също и изискванията за добра обоснованост на предлаганите устройствени решения поставят на преден план въпроса за метода (или по-точно на системата от методи) на прогнозните предвиждания. Очевидно е, че за такъв тип прогнози, засягащи развитието на сложен секторно-отраслов комплекс се препоръчва използването на *система от взаимно допълващи се, или на алтернативни методи*. В практиката по устройственото планиране са утвърдени и широко приложение намират следните методи: нормативен, аналогов, експертен, тенденциален и др. Като основен се прилага *нормативния метод* на прогнозиране.

Действащата нормативна уредба, както и практиката по изработване на ОУПО показват, че при прогнозиране на социалната инфраструктура в срока на действие на ОУП се прилага нормативният подход. Той се използва за параметриране на основните показатели, характеризиращи отделните подсистеми на социалната инфраструктура – образование, здравеопазване, социални дейности, култура, спорт и др. Като важен фактор за определяне на бъдещите потребности от различните видове инфраструктура е прогнозният брой на населението, което е основният потребител на услугите с подчертан социален характер.

За целите на прогнозата за развитие на отделните подсистеми на функционална система „Социална инфраструктура“ се прилагат следните количествени стойности на утвърдени нормативи за потребности/съответно за планиране (по подсистеми):

За прогнозата на *образователната инфраструктура* (предучилищно обучение) се прилагат следните норми и нормативи:

- нормата за пълняемост на 1 група в детските градини – от 18 до 22 деца;
- норматив за обхват на децата (в % от 100 деца от 3 до 6 годишна възраст).

За населените места, в които с нормативен документ на правителството се предвижда да функционират т.нар. „защитени“ училища - с по-малък брой деца и ученици се прилагат следните минимални нормативи, определени със Закона за народната просвета, с правилника за неговото приложение и с конкретни наредби:

- Нормативно определен минимум за броя на учениците в една паралелка – 8 ученика;
- Нормативно определен минимум за броя на децата в една група в детските заведения – 12 деца.

В сферата на *здравеопазването* чрез действащата законова и подзаконова уредба са регламентирани следните *нормативи за обхват* на контингенти от обслужвано население:

- обхват на пациентите, обслужвани от един лекар (пациентска листа) – долна граница – 800 д. и горна граница 1500 д.;
- минимално време за извършване на прегледите – 20 минути;
- стандарт за бърза и неотложна медицинска помощ – до 30 мин. след заявката;

- брой болнични легла на 1000 д. от населението – 7,0 - 8,0 (при среден престой на един болен – 5 дни и обращаемостта на 1 болнично легло в течение на 1 година между 40 и 45 цикъла годишно).

В сферата на *социалните дейности* нормативно регламентирани са следните нормативи:

- минимален брой от 50 самотни възрастни хора, изявили желание за разкриване на звено за домашен социален патронаж;
- среден брой ползватели на социални заведения от т.нар. „резидентен“ тип - 8 – 10 лица.

1.4.1. Образование

Прогноза за потребностите от инфраструктура на образованието

Аналитичните проучвания на образователната инфраструктура показват, че образователните функции на община Белица са концентрирани основно в гр. Белица (едно СОУ и една гимназия) и в няколко от относително по-големите села, в които има самостоятелни основни и начални училища. Такива са селата Краище, Горно Краище, Подгорица, Бабяк и Дагоново.

Прогнозните потребности от образователна инфраструктура в общината в периода на действие на ОУП – към 2038 г. се определят на базата на прогнозата за броя на лицата в специфичните възрастови групи – в предучилищна и в училищна възраст. Прогнозните разчети показват, че броят на лицата в посочените групи в следващите 15 - 20 години ще намалява.

Прогнозни потребности от инфраструктура в предучилищното обучение

Освен прогнозните разчети за броя на децата от 3 до 6 годишна възраст при обосноваване на потребностите от детски заведения се отчитат и прогнозните стойности на *нетния коефициент на записване* (съотношение между броя на децата обхванати в детските заведения към контингента лица от съответната възрастова група от населението – в случая от 3 до 6 години). За община Белица е прогнозиран този коефициент да бъде в рамките на 62,0 (2020 г.) с възможности да стигне до 65,0 (2038 г.). Този ръст се обосновава с обхващане на децата на 5 години в задължителните предучилищни подготвителни групи.

Конкретните прогнозни разчети за очаквания брой деца в детските градини (при прогнозата за броя на децата от тази възрастова група и прогнозния нетен (групов) коефициент на записване) са както следва:

- *Тенденциален вариант*

- Брой на децата, обхванати в детските заведения– 305 (2013 г.);
- Брой на децата, обхванати в детските заведения – 189 (2038 г.);

- *Реалистичен вариант*

- Брой на децата, обхванати в детските заведения– 305 (2013 г.);
- Брой на децата, обхванати в детските заведения - 205 (2038 г.);

- О*птимистичен вариант*

- Брой на децата, обхванати в детските заведения– 305 (2013 г.);
- Брой на децата, обхванати в детските заведения – 230-240 (2038 г.)

Прогнозните разчети за обхвата на децата в детските заведения в община Белица показват, че поради очакваното неблагоприятно демографско развитие водещо и до намаляване на контингента от деца от 3 до 6 годишна възраст не се очертава потребност от нови детски заведения. Наличните към 2017 г. места в детските заведения в общината са достатъчни за задоволяване на потребностите.

Прогнозни потребности от инфраструктура в общото образование

При прогнозиране на потребностите от инфраструктура в общото образование също се отчитат два основни фактора:

- Прогнозният брой на лицата в т.нар. „училищна“ възрастова група – от 7 до 14 и от 15 до 18 години;
- Коефициента на записваемост, който е различен за основната степен – I – VIII клас (поради задължителния характер на основното образование) и по-нисък за средната степен на общото и професионалното образование (IX – XII клас).

Коефициентите на записваемост в основната степен (до VIII клас) в общото образование - *0,95* (2013 г.) и *0,98* (2038 г.). За средното образование коефициентът на записване е *0,75* (2013 г.) и *0,90* (2038 г.). При определяне на коефициентите на записване след VIII клас през 2038 г. е отчетена заложената стратегическа насока за задължителния характер на средното образование.

Конкретните прогнозни разчети за броя на учениците в общото образование в община Белица (при отчитане на посочените два фактора) са както следва:

- *Тенденциален вариант*

- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2013 г.) – 1061;
- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2038 г.) – 558;

- *Реалистичен вариант*

- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2013 г.) – 1061;
- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2038 г.) – 690;

- *Оптимистичен вариант*

- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2013 г.) – 1061;
- Брой на учениците в основното и средното общо образование (2038 г.) – 764

При необходимост от осигуряване на класна стая за всяка паралелка и при разчети за нормална пълняемост на една паралелка (24 - 26 ученика) прогнозните разчети за броя на паралелките е по-нисък от съществуващия брой паралелки. Тъй като и в момента е осигурено изискването за класна стая на всяка паралелка, не се очертава необходимост от нова инфраструктура, както за общото (основно и средно) образование.

Намаляващият брой на учениците в общото образование в някои от селата, в които функционират ученици от типа „самостоятелни“ и „средищни“ с обхванати около 100 и по-малко ученици вероятно ще се наложи да бъдат закрити и учениците от тях да се насочат към най-близкото училище или в общинския център – гр.Белица.

1.4.2. Здравеопазване

Прогноза за потребностите от здравна инфраструктура

Прогнозата за потребността от лекари и стоматолози в общината се обосновава с възприетите нормативи за минималния и максималния брой на пациентската листа. И по трите варианта на прогнозата наличният брой на общопрактикуващите лекари и стоматолози е в рамките на действащите нормативи за удовлетворяване на потребностите на населението от първична извънболнична помощ.

През прогнозния период е необходимо поддържане и подобряване на материално-техническата база на здравните заведения и на достъпа до за качествено здравеопазване и здравни услуги особено в много малките и по-отдалечени населени места.

При усреднен норматив за брой на пациентска листа 1400 д. (при нормален относителен дял на здравноосигурените лица) потребностите от *общопрактикуващи лекари* на територията на община Белица по отделните варианти не се различава съществено. Причината за това е, че прогнозният брой на населението по отделните варианти варира в не много широки граници, което не практика не дава отражение върху броя на общопрактикуващите лекари. Към



хоризонта на действие на ОУП на община Белица (2038 г.) прогнозният брой на общопрактикуващите лекари е следният:

- 2013 г. – състояние - 5 общопрактикуващи лекари;
- 2038 г. - прогноза

- *тенденциален вариант* - 5 общопрактикуващи лекари;
- *реалистичен вариант* – 5 общопрактикуващи лекари;
- *оптимистичен вариант* – 6 общопрактикуващи лекари.

Прогнозните разчети за броя на стоматолозите показва, че към момента има пълно задоволяване на потребностите, тъй като в община Белица работят 9 специалисти по първична дентална помощ. При намаляване на броя на населението в перспектива до 2038 г. се прогнозира броят на стоматолозите да бъде в границите на 6 специалисти. Проблем е неравномерното им разпределение в населените места на общината.

По отношение на болничната инфраструктура трябва да се отбележи, че на територията на община Белица няма регистрирани и действащи лечебни заведения за болнична помощ, както и Център за спешна медицинска помощ. Болничната помощ, както и спешната медицинска помощ се осъществяват на територията на община Разлог, тъй като там е най-близката акредитирана многопрофилна болница за активно лечение. Съществува необходимост и вероятност за откриване на ЦСМП в общинския център – гр.Белица в периода на действие на ОУП. Към 2017 г. в гр.Белица функционира Амбулатория за групова първична медицинска помощ и Дентална медико-техническа лаборатория.

1.4.3. Социални дейности

Прогноза за потребностите от инфраструктура за социално подпомагане

Акцент в прогнозата за развитието на социалните дейности се поставя на бъдещите потребности от социална инфраструктура предназначена за задоволяване на специфични потребности на т.нар. социални рискови контингенти от населението - социално изолираните лица (инвалиди и лица с други увреждания); сираци; деца с физически и умствени увреждания; бездомни и безнадзорни лица и др.

Прогнозните разчети към 2038 г., базирани на възприетите нормативи показват, че прогнозните потребности от инфраструктура на социалните дейности до голяма степен са реализирани и потребностите от нови обекти не са големи. Причината за това е прогнозираното намаляване на броя на населението, в т. ч. и на лицата с различни видове увреждания.

За по-доброто задоволяване на потребностите от инфраструктура свързана със социалното подпомагане е обоснована необходимостта от следните обекти:

Разкриване на Дневен център за възрастни хора с увреждания
Разкриване на Дневен център за деца с увреждания
Център за обществена подкрепа: изграждане, стартиране и предоставяне на услуги

Предвижда се трите центъра да бъдат разположени в съществуващи сгради, общинска собственост, които да бъдат обновени и адаптирани съобразно предвидените функции.

Съобразно тенденциите и променящите се изисквания в периода на действие на ОУП се предвижда въвеждане на нови социални услуги и практики съобразно текущите потребности.

1.4.4. Култура

Прогноза за потребностите от инфраструктурата на културата

Прогнозните разчети за потребностите от инфраструктурата на културата, включваща обекти, които се характеризират на площен признак (обекти от типа на “изложбени зали”, “галерии”, “музеи”, “библиотеки” и др.) се определят на основата на следните работни нормативи:

- Площи към 2038 г.:
- 50 кв.м на 1000 д.

- Брой места в театрални и киносалони (вкл. и в читалищни салони) към 2035г.:
- 20 места/1000 д.

Към 2017 г. в община Белица има едно читалище (НЧ „Георги Тодоров - 1885“) в гр. Белица с клонове в селата Краище, Горно Краище, Бабяк и Дагоново. Към читалището функционира исторически музей, в който са експонирани намерените на територията на региона ценни антични находки. В читалището е обособен Център за туристически бизнес и култура, създаден в съответствие с целите и възможностите на читалищната институция за работа с обществеността за устойчивото развитие на община Белица, за извеждането на туризма като приоритетен отрасъл в общинската икономика.

Към момента наличната база на културните ин ституции напълно съответства на действащите нормативи. Поради тази причина не съществува необходимост и не се предвиждат нови обекти в сферата на културата.

1.4.5. Спорт

Прогноза за потребностите от инфраструктура на спорта

Аналитичните проучвания за наличните спортни обекти на територията на община Белица показват, че като брой и площ те са в рамките на действащите нормативи (5 м2/човек открити и 0,6 м2/човек покрити спортни площи). Една част от тези нормативи се покрива от площните параметри на училищната спортна база Община Белица разполага със стадион в добро състояние и спортна база, оборудвана с фитнес, сауна, условия за тенис на маса и др. Други съоръжения за спорт (плувен басейн, сауна, съоръжения за фитнес и за зимен спорт) има в хотелския комплекс “Здравец” и в хотелите в КК “Семково”.

В плановете на населените места – Дагоново, Краище, Горно Краище от 2011 г. са предвидени терени за развитие на спортна инфраструктура. Предвиждат се терени в КК „Семково” за развитие на спортните дейности с цел разнобразяване на ски туризма и създаване на условия за алтернативни зимни спортове, писти за шейни и др. Предвижда се също така изграждане на ски писта и ски влек с дължина около 2,5 км.

Отделя се сериозно внимание на развитието на велотуризма в общината, чрез създаване на маршрути на територията на Рила и включване на родопската част на община Белица.

Инвестиционната политика на Община Белица следва да се насочи и в реновиране на съществуващите спортни обекти.

2. ПРОГНОЗА ЗА ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

2.1. ВИЗИЯ И ЦЕЛИ

Визията за развитие на общинската територия е синтез от визиите и принципите заложени в стратегическите и планови документи от по високо ниво и ОПР на Обшина Белица 2014-2020г.

ВИЗИЯ

„Община Белица – устойчиво развиваща се територия по долината на река Места, оградена от върховете на Рила и Родопите, свързана и достъпна в националната територия, съхранила и споделяща местното природно и културно богатство и рационално използваща ресурсите за икономически растеж.”

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Цел 1: Подобряване интегрираността на територията и НМ в община Белица на общинско, областно и национално ниво по отношение на достъпността, културните връзки и икономическото развитие.

Цел 2: Балансирано териториално и пространствено развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата инфраструктура и жизнената среда;

Цел 3: Развитие на местната икономика и подобряване на инвестиционната среда за повишаване на доходите и преодоляване на бедността;

Цел 4: Съхраняване на природното богатство, опазване и популяризиране на културно-историческото наследство и развитие на туризма;

Цел 5: Повишаване и развитие на човешките ресурси, подобряване на демографските характеристики, насърчаване на образованието и социалното включване.

С реализацията на стратегическите цели се търси постигане на заложената визия изведена и кореспондираща с визиите и принципите заложени в стратегическите и планови документи от по високо ниво и ОПР на Обшина Белица 2014-2020 г.

Гореописаните цели 2, 3 и 4 отговарят на приоритетните оси заложени в ОПР на Община Белица 2014-2020 г.:

Приоритетна ос I. Развитие качеството на живот в Община Белица

Приоритетна ос II. Развитие на устойчива икономика в Община Белица

Приоритетна ос III. Развитие на туризма в Община Белица

Самото изготвяне на ОУПО Белица и включването на гражданското общество в процеса на обсъждане и приемането на плана, се явява част от реализацията на :

Приоритетна ос IV. Съвременно административно обслужване в Община Белица, чрез изпълнение на дейности включени в:

Мярка 1. *Стратегическо планиране и гражданско участие,* а именно:

Дейност 1.1. Стимулиране и развитие на гражданското участие при създаване и реализиране политиките на общината

2.2. ПРОСТРАНСТВЕНА СТРУКТУРА И СЕЛИЩНА МРЕЖА

ПространственияТ модел за развитие на община Белица е продължение на приетата Концепцията за развитие от страна на община Белица, която отговаря на заложения „ескизен проект“ в плановото задание за изготвяне на ОУПО Белица, като първи етап от изготвяне на плана.

При прогнозирането на пространственото развитие, различните територии са обобщени в площни, линейни и точкови обекти, структурирани чрез мрежи и оси на развитие и представени графично.

Площните обекти представляват видовете функционални зони, чиито условни граници са определени съобразно целеното развитие на съществуващите урбанизирани, неурбанизирани, земеделски, горски, защитени и други територии, в рамките на които са обособени точковите обекти. Те са представени от избраните населени места за центрове на полицентричната система, урбанистичните икономически ядра за развитие на различни производства и преработка на селскостопански продукти и горски ресурси, логистика, и туризъм, останалите населени места с тяхната йерархична позиция, водните обекти.

Площните и точкови обекти, свързани чрез линейните обекти, съставляващи техническата инфраструктура и реките, се развиват в единна структура, базирана на избраните

главни (доминиращи) и второстепенни (допълващи) урбанистични оси за развитието на територията, ръководена от избраните принципи, приоритети и цели.

Пространственият модел за развитие на общината е многослоен и съдържа няколко нива, всяко включващо отделни функции, характеризиращи се с различни процеси и приоритети, свързани в единна динамична система.

Териториите от двете страни на река Места са населявани от праисторията през средновековието до наши дни. Зараждането на днешните селища започва на принципа на махалите. Така започва своето развитие и самият град Белица, и село Бабяк – по онова време и до 50-те години на XX век то е център на значителна територия от селища, които са обхващали махалите и колибите на всички села в Родопския дял на община Белица. Зараждането на по-големи и компактни селища в ниските части започва в началото на XVIII век – така постепенно се формира Белица.

Днес селищната мрежа на общината се състои от различни по своята структура и характер населени места – с ядрова (компактна) структура, с линеарна форма и с дисперсна структура. Структурата на НМ е формирана под въздействието на различни природни и антропогенни фактори като:

- релеф на терена, почвени характеристики, подпочвени води, микроклимат и ослънчаване, ветрове, достъпност
- липсата на централизирано устройствено планиране при зараждането им.
- Производствените характеристики на селищата във времето, свързани със занаятчийството, дърводобива, животновъдството и свързаната с тях преработвателна лека промишленост.

1.1.1. Пространствени характеристики на населените места

Анализът на пространствената характеристика на селищната мрежа в община Белица показва наличието на два основни типа структура на населените места.

По-голямата част от средищните селища са с **линеарна структура** по протежение на теченията на реките и следващи релефа. Това са селата Краище, Горно Краище, Дагоново – разположени над заливаемите части на река Места. До известна степен с. Бабяк се формира по протежение на реката, но с течение на времето структурата му прелива в компактна със заемането на околните хълмове.

Територията на общината се характеризира със силно пресечен терен в планинските си части, което предопределя другия основен тип населени места, тези с **дисперсна структура.** Те са формирани от по няколко махали разположени на съседни хълмове във високите части на планината, с основен поминък на населението животновъдство. Това са селата разположени по високите била на Родопите, Черешово, Кузьово, Палатик, Златарица, Гълъбово.

Град Белица е единственото населено място с ясно изразена **компактна структура** около градския център.

Често явление са застроените единични терени (овчарници с постройки за живеене) разположени извън компактното ядро на селищата, като това е характерно основно за Родопската част от територията. Липсва тенденция на сливане на тези единични терени с основните урбанизирани структури.

Друг тип компактни урбанизирани територии са **курортните територии и вилните зони.**

На територията на общината е изградено едно курортно селище – КК „Семково“. Началото на развитието му е с Разпореждане на МС/29.07.1954 г. с което Семково е обявено

за курортна гора. През 1978 г. с Решение № 239/30.12.1/1978 г. Семково е обявен за курорт с национално значение. Курорта има изразена компактна структура.

Месността „Андрианов чарк“ на 12 км. от град Белица, в близост до Природозащитен резерват за реадаптация на танцуващи мечки е територия по параграф 4 по ПЗР на ЗСПЗЗ .

Селищата с най-голяма концентрация на население г**р. Белица, с.Краище, с. Горно Краище, с. Дагоново и с.Бабяк** имат действащи и актуализирани планове за регулация, като в по-голямата си част регулацията е приложена.

Според начин на застрояване, селищните територии са с почти 100% свободно застрояване. Сградите са разположени по периферията на имотите предимно към прилежащата улица. Изключение се наблюдават в градския център – гр.Белица, където някои сгради по централните улици са в режим на свързано застрояване, понякога в повече от два имота.

В община Белица, масово разпространени са дву и триетажните еднофамилни жилищни сгради. Застрояването е нискоетажно във всички НМ с изключение на централните зони на гр. Белица, където има единични сгради за жилищни и облужващи функции с на 4 етажа и кота корниз надхвърляща 10 метра.

Въпреки специфичният предпланински терен и с изключение на село Бабяк, в тези НМ, уличните мрежи са с доста правилни форми, но наличието на сериозен на наклон на места е предпоставка за по-усложнено благоустрояване.

През втората половина на XX век във всички селища е осъществена реконструкция на централните зони и оформяне на площадно пространство с обществен характер и разполагане на основните обществени сгради около него.

През този период са изградени нови училищни сгради, библиотеки и детски заведения, обособени са спортни терени и малки зелени площи с публичен характер.

1.1.2. Функционално-йерархична структура на мрежата от населени места

Административната структура на общината се състои от 12 населени места – административния център град Белица и 11 села. Населените места са категоризирани както следва: Белица е 4-та категория; с. Горно Краище и Краище са 5-та категория; с. Бабяк и Дагоново - 6-та категория; с. Кузьово, Лютово, Орцево, Палатик и Черешово - 7-ма категория; с. Гълабово и Златарица - 8-ма категория.

Съгласно йерархичната система в изходното състояние на урбанистичния модел, описан в Националната концепция за пространствено развитие на България за периода 2013-2025 г., Белица е определен на 5-то ниво - много малки градове и села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини.

Община Белица е разделена от долината на река Места на две относително равни части - Рилска част и Родопска част. Териториално, структурата на мрежата от населени места община Белица е неравномерно разположена, като общинския център гр. Белица е единственото населено място в Рилската част на общината, а останалите 11 села заемат Родопската част от територията. Наблюдава се по висока концентрация на населението в Родопската част, източно от река Места. От друга страна икономическата активност е концентрирана в административния център където има изградена промишлена зона, а наличието на изявен курортен център - Семково, във високите части на Рила допълнително

концентрира активността в Рилската част от територията. Наблюдава се тенденция за образуване на втори икономически център по протежение на реката, гравитиращ около село Краище. Изявена е поляризацията при демографските, икономическите и функционалните характеристики на НМ, с изявена концентрация на потенциал и активности в близост до долината на Места и общинския център.

Модела на функционално-йерархична структура се състои от един град, 2 големи села – Краище и непосредствено разположеното до него Горно Краище (с по над 1000 жители), 2 средно големи села – Дагоново и Бабяк (500-1000 жители), 4 средни села – Кузьово, Лютово, Палатик и Черешово (200-500 жители), 1 малки села – Златарица и Орцево (100 -200 жители) и 1 много малки села – Гълъбово, под 100 жители.

Може да се приеме, че се наблюдава тенденция селата Краище и Горно Краище да действат в обща система наподобяваща агломерация на ниско йерархично ниво, като основните обслужващи функции се концентрират в с. Краище. Към този модел гравитира и територията около ж.п. Гара Белица, където се наблюдават процеси на зараждане на селищна територия с концентрация на жилищни сгради зад ж.п. линията. Тази територия попада от другата страна на републикански път II-84, в землището на гр.Белица.

Описаната съществуваща структура е обусловена от действалите до момента исторически и политически процеси, размерите на землищата свързани с възможностите за поминък, добиви и прехрана, изявилите се с времето транспортни артерии и тяхната свързаност и достъпност. Влошаването на социално-икономическата среда, намаляването на демографския потенциал, общото лошо състояние на техническата инфраструктура в последните години, допълнително е изолирало разположените във високата Родопска част от територията НМ.

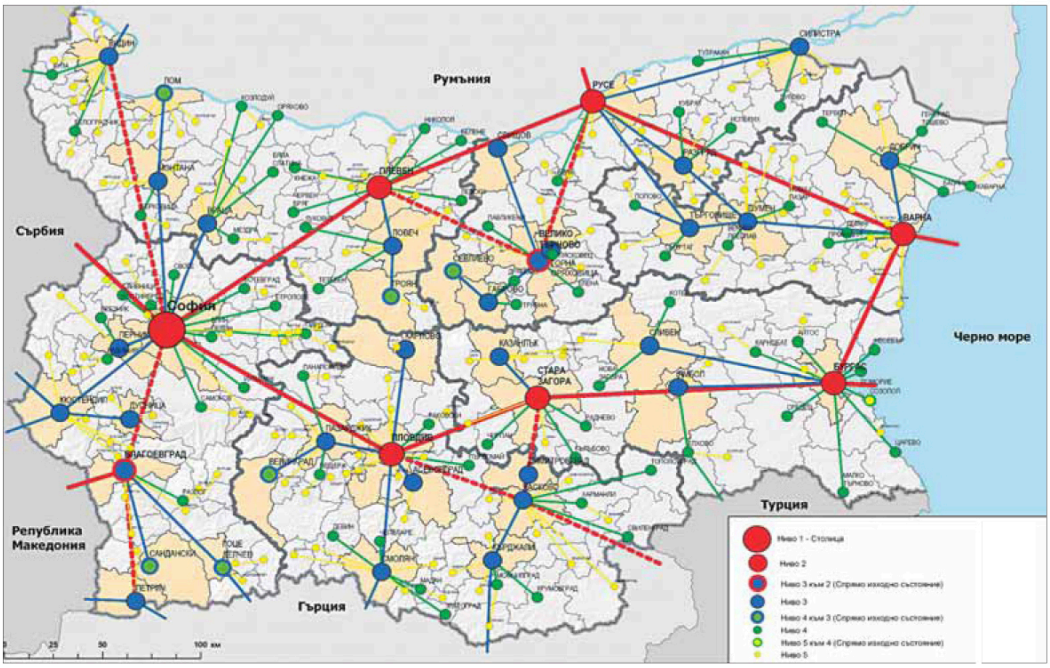
Усеща се влиянието на връзката с центровете на съседните общини по оста Разлог – Велинград, повлияла съществено на развитието на структурата на мрежата от населени места в община Белица. Второкласният път от републиканската мрежа, свързващ Белица с Разлог и Велинград, може да се определи като структуро-определящ територията. Отдалечеността на областния център Благоевград го прави неудобен за достъп за хората от малките населени места, поради което независимо от позицията му на административен център от по-високо йерархично ниво, влиянието му е недостатъчно отчетливо.

Наложително е търсенето на решение за преодоляване на неравенствата и осигуряване на равнопоставеност на община Белица и населените места вътре в нея спрямо другите общини в региона. За постигането на такъв резултат е необходимо провеждане на политика за пространствено развитие и изследване на възможностите за създаване на нови базисни центрове, в които да се насочват инвестиции за производство, преработваща промишленост, логистика и др. Едновременно с това следва да се осигурят територии, където да се обособят нови или възобновят съществуващите зони за отдих, туризъм, земеделие, с добре изградени транспортни и инфраструктурни връзки.

Необходима е локализация и специализация на зоните за растеж в общината като се обърне внимание на спецификата на територията /природен, антропогенен, културен ресурс/ и характерните дейности свързани с нея.

Фиг.19

Урбанистичен модел „умерен полицентризъм“, 2020



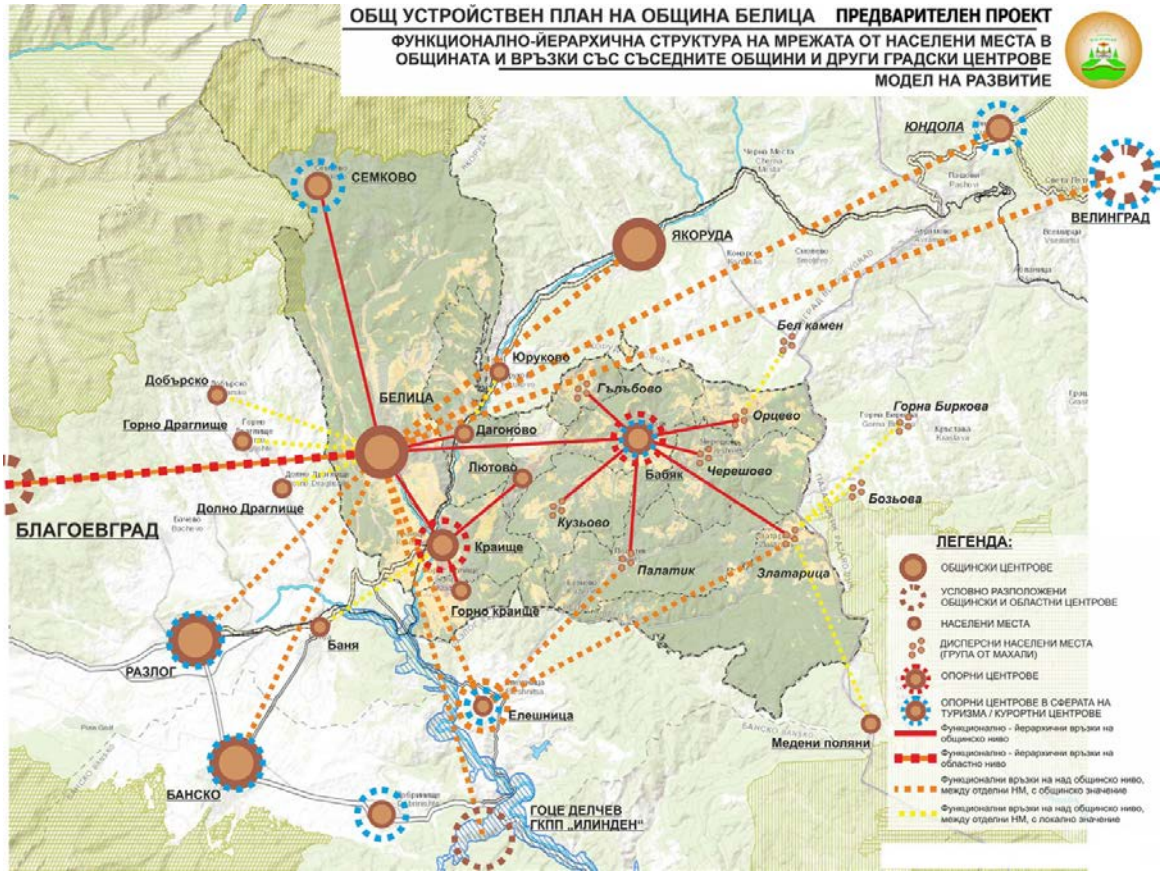
Източник: Национална концепция за пространствено развитие

В община Белица, при относително ниска урбанизираност на територията – 32,5% градско, спрямо 67,5 % селско население /при 73% за страната в полза на градското/, основните административни, промишлени, обслужващи, социални и културни дейности все пак са концентрирани в гр. Белица, оформящи моноцентрична структура. Трябва да се отбележи че с концентрацията на население източно от река Места се наблюдава процес на оформяне на дву-центричен модел с втори център с.Краище.

В частта административно устройство в Плановото задание към ОУПО е формулирано изискване към ОУПО да изследва възможността от промяна на функционалната характеристика на някой НМ и необходимостта от формиране на вторични опорни центрове в територията. В допълнение ниската степен на урбанизираност е положителна предпоставка за гъвкавост и възможност за оформяне на умерен полицентричен модел с отделни опорни центрове, обуславящ бъдещата равнопоставеност, достъпност и усвояване потенциала на цялата територия.

С оглед заложените в плановите документи от по високо ниво, принципи и възприетите подходи на полицентрично развитие на националната територия, с ОУПО се търси оформяне на допълнителни опорни центрове. В рамките на ОПР на общината и настоящия план е изследвана селищната структура, като са установени НМ подходящи за изявяването им като опорни центрове. В тях са концентрирани административни, социални и други услуги и дейности за съседните им населени места, при което обосновано привличат и по-голяма икономическа активност и притежават по-висок потенциал за бъдещо развитие.

Фиг.20



Модел на развитие на общинската територия

Отчитайки географското разположение спрямо общинския център, броя на жителите на селата, осигуреността им с обществени и обслужващи функции и други определящи фактори, като подходящи за вторични опорни центрове на селищната структура се определят следните НМ:

Средищен опорен център - с. Краище - обхваща селата: Горно Краище разположено в непосредствена близост и Лютово.

Източен опорен център - с. Бабяк - обхваща селата разположени по високите части на Родопа планина: Гълабово, Кузьово, Палатик, Черешово, Орцево и Златарица.

Като специфичен пространтвен обект от територията на община Белица се разглежда:

Агломерация от ниско йерархично ниво Краище, Гара Белица, Горно Краище - обхваща опорния център с.Краище с прилежащата територия на с. Горно Краище и зоната от двете страни на републикански път II-84, с територията на гара Белица.

В тази зона се предвижда концентрация на икономически дейности обосновени от добрата транспортна инфраструктура и развитие на урбанизационните процеси в зоната зад гарата. Тук трябва да се отчете и особеното място което заема село Елешница в пространствения модел на селищната система и влиянието му по отношение на с.Палатик и с.Златарица, поради транспортната достъпност до двете села през село Елешница.

Като следваме търсеното развитие на умерен полицентричен модел, може да се изведе следната Функционално – йерархична структура на мрежата от населени места в общината:

I ниво – Общински център град Белица

II ниво - Средищен опорен център - с. Краище; Туристически опорен център КК „Семково"; Източен и едновременно туристически опорен център - с. Бабяк;

III ниво – селата: Горно Краище и Дагоново

IV ниво – село Лютово.

V ниво – села с дисперсна структура: Орцево, Кузьово, Гълабово, Златарица, Палатик и Черешово.

Мрежата от населени места е допълнена и обогатена от други функционални и йерархични връзки с центровете на съседните общини, областния и други градски центрове, свързани с развитието на община Белица, а именно:

Функционални връзки на областно ниво

Функционално-йерархична връзка на областно ниво с областния център – град Благоевград. Тази връзка осигурява достъп до административни, здравни, социални, образователни, културни и други услуги за населението на Белица на по-високо ниво. Тази връзка осигурява възможност за транспортен достъп на Белица към град София от една страна и с ГКПП Кулата с Гърция, създаващ възможност за излаз на външни пазари.

Функционални връзки на надобщинско ниво, между отделни населени места, с общинско значение

В тази група влизат всички общински центрове, разположени около територията на община Белица плюс по-значимите туристически и селищни центрове. Връзките с тях ще създадат възможност за икономически, културен обмен, споделени социални дейности, допълване на системите на обществено обслужване и развитие на общ интегриран туристически продукт в района.

- *Функционална връзка с общините Разлог, Якоруда и Велинград*, разположени по трасето на второкласния път II-84 явяващ се главна ос на развитие за територията на общината. Тази връзка има потенциал за икономически, културен и т.н. обмен. През територията на община Разлог и Банско се осъществява транспортния достъп на Белица към ГКПП Илинден с Гърция, създаващ възможност за излаз на външни пазари.
- *Функционална връзка с по-далечните областни центрове Пазарджик и Пловдив* по посока АМ Тракия, осигуряваща възможности за интензивен икономически обмен.
- *Функционална връзка с община Разлог, Банско, Добринище*, в качеството им центрове на туризма от национално и наднационално ниво има специално значение за Белица, доколкото се явявя двигател на развитие на туристическата инфраструктура на територията на общината. Близостта на тези общини дава възможност за тясно сътрудничество в областта на туризма и реализация на съвместен туристически продукт, проекти и дейности. Това е възможност да се усвои потенциала на Белица като продоволствена зона, чрез реализация на местната селскостопанска продукция. Тази връзка е основа за обмен на туристи с тези курорти по отношение разнообразяване на туристическия продукт.

Функционални връзки на надобщинско ниво, между отделни населени места, с местно значение

Тук се включват всички малки населени места около и на територията на община Белица. Това са съществуващите междуселищни връзки на най-ниско йерархично ниво между населени места с гранични землища, използвайки съществуващата транспортна инфраструктура – местни общински пътища.

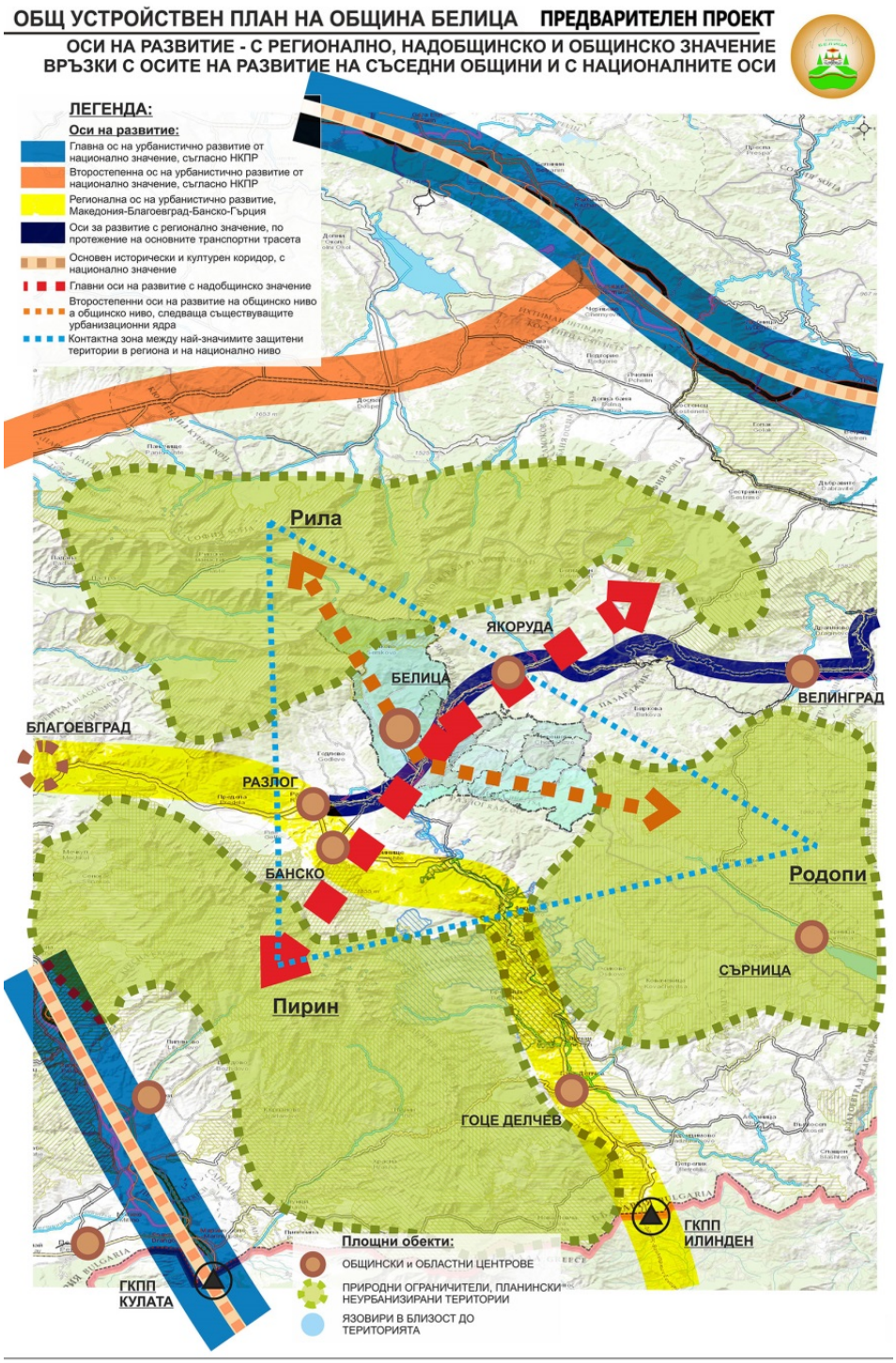
В района на Рила планина тези връзки са особено важни по отношение реализирането на пълния потенциал за развитие на интегриран туристически продукт с община Разлог, който

да обхваща всички местни природни, културни забележителности и маршрути, включително отвъд административните граници.

1.1.3. Оси на развитие – с регионално, надобщинско и общинско значение

Базирайки се на функционално-йерархичната структура и връзки на община Белица и отчитайки всички останали фактори на влияние, могат да се определят следните основни оси на развитие:

Фиг.21 Главни оси на развитие в общинската територия



Главна (доминираща) урбанистична ос - съвпада с трасето на републикански път II-84 - /Пазарджик - Разлог/, явяващ се второкласна транспортна ос с регионално значение, повлияна и подсилена от близостта и пряката връзка със заложената в НКПО Регионалната ос на урбанистично развитие – Македония – Благоевград – Банско – Гърция.

Главната урбанистична ос се явява пряка връзка с най-близките национални оси за развитие, минаващи покрай Белица.

Търсеното въздействие чрез избора на тази главна урбанистична ос на развитие на Белица е с няколко аспекта:

- Използване на този основен икономически коридор за движение на стоки и хора;
- Създаване на нови производствени и логистични зони, включително тържища на общинско ниво за месна продукция;
- Обвързване на съществуващата инфраструктура от производствените зони и ЖП – линия.

Второстепенна (съпътстваща) урбанистична ос – състои се от две направления едното е в посока Рила планина - **от разклона за Белица към курорт Семково**, покриващо трасето на републикански път III-8406 и общински път BLG 1021 /III-8406/ Белица - лет. Семково. Второто направление е **от разклона за Белица в посока Родопите**, по направлението на трасето на общински път BLG 1020 /II-84, Якоруда-Разлог/ жп гара Белица-Краище-Лютово-Бабяк-Орцево.

Второстепенната урбанистична ос е основната структуроопределяща селищната система връзка на общинско ниво. Тя очертава пространствената структура по високите била на планините. Като слаба страна е нейната крайност в пространствено отношение. Оста е ограничена от високите части на Рила и затихва във високите части на Родопите където транспортните връзки между НМ са слаби и неинтензивни. Поддържането на тази урбанистична ос е особено важно за устойчивостта на съществуващата мрежа от НМ, а оттам и търсения с ОУПО полицентричен модел развитие на територията.

В пресечната точка на двете урбанистични оси на развитие се оформя спомената селищна агломерация между с.Краище, Горно Краище и зоната на ж.п Гара Белица. Жизнеността на осите аргументира предвиденото с ОУПО насищане на територията между с. Краище и гара Белица със зони за облужващо-производствени дейности и гарантира нейната устойчивост. Тези зони ще използват трудовия ресурс от непосредствено разположените жилищни зони в село Краище и Горно Краище, и предвидената жилищна зона зад гара Белица.

Допълнителни „зелени“ оси и зони – територията на община Белица е разположена в триъгълник ограничен от НП Рила, НП Пирин (част от списъка на световното природно наследство на ЮНЕСКО) и ЗЗ от Натура 2000 - Западни Родопи. Това генерира потенциал за развитие на системата на отдиха и туризма.

1.1.4. Функционално зониране на пространството

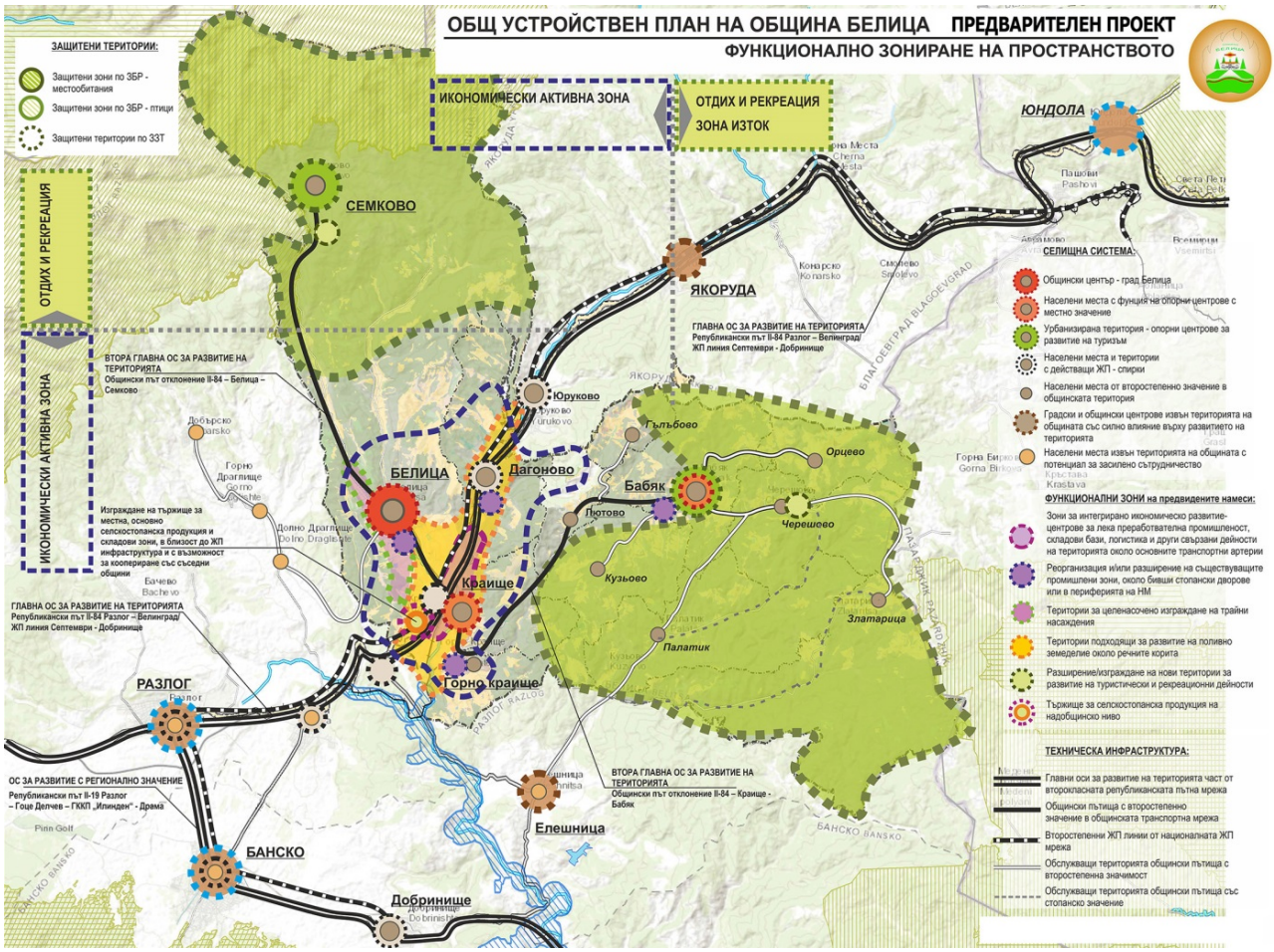
Основна цел на Общият устройствен план на общината е да се създаде планова основа за провеждане на политики за нейното дългосрочно устойчиво териториално развитие, отчитайки тенденциите и протичащите процеси от всякакво естество.

Задача на ОУПО е да се стабилизира селищната мрежа, като се основава на развитие на опорните селища Белица, Краище и Бабяк и двата туристически центъра основния КК“Семково“ и допълващия с.Орцево, като едновременно с това се създават условия за реализиране на специфичните потенциали за развитие на всяко от селата. Под потенциал на развитие на населените места следва да се оценяват както наличните ресурси за селскостопанско производство, други традиционни стопански дейности, присъствието на обекти на материалното и нематериално КИН, природни забележителности, неизползван сграден фонд, свободни урегулирани поземлени имоти, така и възможностите за поемане на

нетрадиционни функции – съвременни технологии за преработка на селскостопански суровини, туристическа инфраструктура и др.

С възприетата концепция за развитие на територията на община Белица се определят две основни зони: **Икономически активна зона** в централната част на общината по течение на река Места и **Зона за отдих и рекреация** в двете периферни зони по склоновете на Родопа и Рила планина.

Фиг.22 Функционално зониране на общинската територия



ИКОНОМИЧЕСКИ АКТИВНА ЗОНА

Тук са концентрирани основните предвиждания на ОУПО за развитие на общинската територия. Зоната обхваща землищата на НМ разположени от двете страни на река Места - селата Дагоново, Краище, Горно Краище и на общинския център град Белица. Тук е концентрирано населението на общината, главната транспортна инфраструктура и основната инвестиционна активност в последните години. Тук са разположени по голямата част от общинките територии подходящи за земеделие. Устойчива е тенденцията на вътрешно общинска миграция към тази зона на население от НМ във високите части на Родопите.

ОУПО предвижда четири основни намеси в пространствен аспект в икономически активната зона:

- **Обособяване на зона за интегрирано икономическо развитие - квартал „Гара Белица“ в землището на гр.Белица включващ териториите на бившия стопанския двор до село Краище и зоната около ЖП гара Белица;**
- **Разширяване и реорганизация на съществуващите промишлени терени на град Белица в югоизточно направление;**
- **изграждане на обходно трасе западно от гр. Белица - продължение на третокласен път III-8406 в посока бъдещо селищно образуване КК Семково и извеждане на очаквания транзитен поток от града след реализацията на КК Семково и повишаване на трафика – далекоперспективен**
- **Обособяване на зона за поливно земеделие около коритото на река Места.**

Ясно изразената през последните години тенденция за концентрация на икономическата активност в близост до републиканския път води до необходимостта от регулирането на процеса. Обект на интерес са терени около село Дагоново, но най вече зоната около гара Белица и бившия стопански двор до нея. Основен акцент в предвижданията на ОУПО е урегулирането на зоната около гара Белица и превръщането и в квартал на град Белица. От друга страна тази зона в момента е част от неформална селищна агломерация заедно със с.Краище и Горно Краище и промишлена зона за тези две села. Предвижда се в кв.Гара Белица да се разположат облужващи и логистични зони от двете страни на републиканския път II-84, производствени терени от изток и нова жилищна зона на запад в района зад гарата. Тук се предвижда изграждане на тържище за селскостопанска продукция с надобщинско значение.

Друг основен момент е разширението на промишлената зона на град Белица. Определянето на нови терени ще даде възможност за привличане на нови инвестиции в територия с изградена инфраструктура и ангжиране на трудовия потенциал на града. Планираното разширение цели да балансира процеса на изместване на икономическия център на общината към зоната около второкласния републикански път, да повлияе на емиграционните процеси и да запази значимостта на град Белица като общински икономически център.

С повишаване на транзитния трафик в посока КК Семково след развитието на комплекса, се очаква увеличаване на конфликтните зони вътре в жилищната територия. Това налага превантивно резервиране на бъдещ габарит за обходен път западно от жилищната територия по трасето заложено в плана за регулация на града. Свободните терени около обхода на града ще повишат икономичексата атрактивност на зоната и възможността от реализания на обекти за търговия и услуги.

Превантивните устройствени мерки заложени в плана, по отношение на зоната около коритото на река Места, цели баланс между краткосрочната икономическа атрактивност на терените в близост до републиканския път и значимостта на тази зона в дългострочен план. Запазването на съществуващия начин на ползване на терените освен екологични измерения има и чисто икономически аскпект, целящ запазване на поминъка на голяма група от населението. Това ще насочи инвестиционната активност към други зони от общинската територия с нужда от целенасочено развитие. Запазването на тези зони ще съхрани културно-битовите особености на средата и съществуващия ландшафт.

Предвижда се зоната около реката да се предвиди за поливно земеделие, което ще повиши икономичексата атрактивност на територията, което ще спомогне за запазване на културно-битовата идентичност, без да увреди ландшафта.

ЗОНА ЗА ОТДИХ И РЕКРЕАЦИЯ

Териториите разположени в крайните източна и северна част на община Белица се предвиждат като зони за отдих и рекреация. Разделят се на две зони:

- Зона Север – обхващаща планинската част на Рила планина
- Зона Изток – обхващаща високите била на Родопа планина.

В **зона Север** липсват населени места, но там е разположена основната туристическа инфраструктура на общнинска територия. На първо място това е планински курорт Семково. Той се намира в местността Семкови поляни, на 1550–1600 м н.в., а над него се извисяват някои от най-високите върхове в тази част на Рила. Курортът е разположен на 17 км северно от гр. Белица. До него се стига по живописен планински път, лъкатушещ покрай река Беличка.

В зона Север за отдих и рекреация се намира месността Адрианов чарк, известна с „Парка за реадаптация на танцуващи мечки“.

В **зона Изток** за отдих и рекреация са разположени селата Гълъбово, Палатик, Черешово, Златарица, Кузьово и Орцево. Тези НМ са състоят от отделни махали пръснати по високите била на Родопите. Тези НМ са сравнително слабо населени и обезлюдени, с тенденция от затихване на функциите им, в следствие на демографските и миграционни процеси. Пътните връзки са в лошо техническо състояние, което допълнително засилва процесите на миграция.

ОУПО предвижда три основни намеси в пространствен аспект в двете зони за отдих и рекреация:

- **Разширяване и реорганизация на съществуващият курорт Семково и изявяването му като туристически център от над регионално ниво;**
- **Превантивна защита на зона Изток, обособяването и като единен културен ландшафт с цел запазване на облика, културно-битовите особености и характер на средата.**
- **Развитие на село Орцево, като вторичен опорен туристически център;**
- **Мрежа от културно-исторически и туристически маршрути.**

Основен акцент в предвижданията на ОУПО е развитието на Семково като туристически център от национално ниво. Наличието на изградена туристическа и база и довеждаща инфрструктура, както и изградената и световно разпознаваема марка „Банско“, а също Разлог и сравнително близко разположения Велинград, заедно с природните дадености, определят потенциала за развитие на комплекса. На развитието на курорта се залага като на един от двигателите на местната икономика.

Предвижда се обособяването му като самостоятелно селищно образование – КК (Курортен Комплекс) „Семково“. За развитие на курорта е необходимо подобряване на транспортната достъпност и обновяване и доизграждане на туристическата инфраструктура.

Друг момент от предвижданията на ОУПО е обособяването на опорен център за развитие на туризма в района на Родопите. Разположението му по високите била на планината, средищното му положение, близостта до елементи на КИН, относително добрата транспортна достъпност, относителната демографска стабилност и инвестиционната активност за

изграждане на обекти за туристически дейности, определят **село Орцево** като най-подходящо за това. То се предвижда като специфичен център за развитие на екологичен и културен туризъм и отдих, еко селища и екоземеделие.

Друг приоритет на ОУПО и подкрепа за развитиета на културно-историческия и еко-туризма е превантивната защита на планинската територия на Родопите, като ареал с потенциални качества на културен ландшафт от по-високо териториално ниво. Териториалният обхват включва високите части от родопската част на община Белица с агломерации от специфични селищни структури. Предвижда се защита на пространствените взаимоотношения и ритъм между застроени територии (селища, махали, колиби) и природна среда между тях (ливади и гори).

С плана се предвижда взаимно интегрирана мрежа от културно-исторически и туристически маршрути, през общинската територия, в подкрепа на отдиха и туризма на местно ниво.

Всички тези дейности ще способстват за развитие на интегриран туристически продукт, базиран на :

- Масов туризъм – зимен и летен, съсредоточен в КК „Семково“ и допълващите го туристически зони и обекти в Андрианов чарк (и парка за реадаптация на танцуващите мечки), гр.Белица, с.Краище и т.н.
- Екологичен и културно-исторически туризъм, маршрутно-познавателен туризъм, съчетани с развитие на биоземеделие, горски и спортни дейности, съсредоточени в съществуващите урбанизирани ядра на територията на периферни населени места – Орцево, Кузьово, Черешово и т.н.
- Мрежа от културно-исторически и туристически маршрути

С оглед потребностите от териториално развитие на всяко село, с ОУПО са определени терени за разширение на жилищните зони, за производствени и други стопански дейности, за обслужващи функции. В новите строителни граници на НМ влизат вече усвоени жилищни и производствени територии, както и терени на бившите стопанските дворове там където са налични.

2.3. РАЗВИТИЕ НА УРБАНИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ

На територията на общината има 12 населени места. Само 5 от тях имат действащи регулационни планове.

На територията на общината е изградено едно курортно селище – Семково.

Извън компактната структура на град Белица са формилани две вилни зони - в месността „Андрианов чарк“ на 12 км от град Белица в близост до Природозащитен резерват за реадаптация на танцуващи мечки.

2.3.1. Населени места

Като цяло общият устройствен план на общината предвижда запазване на строителните граници на повечето от населените места. Промяна на границите се предвижда в зони със засилена инвестиционна инициатива и нужда от регулация на процеса. Предвиждат се разширения и там където се търси икономическо стимулиране на територията и осигуряване на заетост на населението.

Град Белица

Сградния фонд е съставен предимно от масивни жилищни сгради до три етажа, построени на уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради, както и промишлени сгради.

За града има актуален ПУП-ПР от 2011г., като в по-голямата си част действащата регулация е приложена Територията в строителните граници обхваща предимно жилищни терени. Освен тях, тук са разположени администртивно-обслужващите обекти от общинско ниво, облсужващо обекти, елементи на зелената система, складово-производствени терени и други.

С ОУП се предвижда развитие на съществуващите функционални зони на града и обособяване на нови такива.

Разширение на промишлената зона в началото на града.

С плана се предвижда включване в строителната граница на нови предимно производствени терени югоизточно от градската територия от двете страни на републиканския път.

Нови жилищни територии

Предвижда се включване в строителните граници на града на терени с повишен интерес за нови жилищни зони. Това са разположените в североизточната част на града терени с ромски къщи. Включват се част от зоната, като се ограничава строителството извън заливаемата зона на дерето. Да се предвиди корекция на частта от дерето включена в строителни граници. На ниво ПУП следва да се определи конкретното разположение на терените с възможното бъдещо застрояване, нужната техническа инфраструктура и места за обекти за общесвено облужване. Поради спецификата на терена, ПУП следва да се изготви в обхват цялата новоурегулирана зона.

Резервиране на терени за предвидения обход на града

Предвижда се повишаване на класа на входната артерия на града и предвидения с действащия регулационен план обход на града от югозапад в посока КК Семково. От една страна терените около обхода са с висок икономически потенциал, но от друга реализацията на обхода ще се осъществи след развитието и повишаване посещаемостта на курорта. Това налага резервиране на габарит необходим за транзитно преминаващите превозни средства и облужване на предвидените с плана облужващи и търговски обекти от двете страни на обхода.

Вписване на обектите на КИН в градската среда и заложени превантивни мерки

ОУПО предлага обособяване на зона с превантивна устройствена защита по отношение на историческата централна градска част. Режимът се отнася до територията от град Белица обособена от първите имоти по протежение на ул. „Владимир Поптомов“ и прилежащите й площадни уширения от ул. „Братя Миладинови“ до площадното пространство при пресичането й с ул. „Димо Хаджидимов“. С предписанията за опазване се защитава цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията се осъществяват при запазване на традиционния характер на застрояването и улично-кварталната структура. Допуска се ново строителство, което трябва да интегрира и да хомогенизира съществуващото традиционно застояване съобразно характеристиката на територията.

За тези зони следва да се изготвят **силуетни планове** към външната фасада по прилежащата улица за цялата зона. Те трябва да отчитат характера, мащаба, обема, архитектурата, членението, материалите и принципите на съществуващите сгради.

При заявени инвестиционни намерения от собствениците, за ново строителство, реконструкция, надстрояване и пристрояване на сгради (основно и/или на допълващо застрояване) следва да се отчете действащия силуетен план за външната фасада по прилежащата улица. Ако няма изготвен, да се процедира такъв в обхват УПИ разположени между две осови точки по прилежащата улица.

Целта на описаните превантивни мерки е вписване на същетвуващите обекти на културно-историческото наследство и характерните за града сгради в централната зона в единна хармонична среда с респект към духа на времето. Това ще повиши качеството на средата на обитаване и привлекателността на града като част от интегриран туристически продут в едно с КК Семково и обектите на КИН в останалата част от територията на общината.

Доизграждане на канализационната система.

Предвижда се доизграждане на канализацията на града и включването и в ПСОВ на общината.

Разширяване на гробищните паркове.

С ОУПО Белица се предвижда разширяване обхвата на съществуващите гробищни паркове, при запазване на характерната разпръснатост в градската територия. Отчитайки важността за местната общност на местата старите гробищни паркове те се запазват и се предвижда разширяването им с допълнителни терени.

Реализацията на предвидените дейности ще има синергичен ефект върху цялостното развитие на град Белица, от една страна и ще окаже подчертано положително въздействие върху цялата общинска територия.

Квартал - Гара Белица

Основен акцент в предвижданията на ОУПО е урегулиране на нова територия в ареала около ЖП спирка „Гара Белица“. През последните години се наблюдава изразена тенденция за концентрация на икономическа активност в близост до републиканския път и особено между разклона за град Белица и село Краище. В района зад гарата има значителен брой имоти със сменено предназначение и концентрация на жилищни сгради. Това води до необходимостта от регулирането на процеса

Предвижда се създаване на нов квартал на град Белица с работно наименование в ОУПО - Гара Балица. Включват се терените между двата разклона на II-84, жилищните терени зад гарата, бившия стопански двор до село Краище.

Този нов квартал заедно със селата Краище и горно Краище ще формират най-голямата концентрация на население в общинската територия, което води до повишаване на икономическата активност, подкрепено от наличието на транспортните артерии – републиканския път и ЖП линията с гарата.

ОУПО предлага изграждане на две локални платна към частта от републикански път II-84, който влиза в строителните граници на квартала. От двете страни се разполагат обекти за търговия и обслуване. Част от тях вече са изградени – бензиностанция, автоцентър и др. Тук се разполага терен за изграждане на модерно тържище за месна селскостопанска продукция, с

целева група транзитно преминаващия поток туристи към Банско, Разлог, Добринище и към Велинград в обратна посока.

Терените на бившия стопански двор разположени зад обслужващо-търговската зона се включват в новата строителна граница на Гара Белица, като се предлага и разширяването им в посока река Места. Зоната се отрежда за Предимно-производствени дейности (Пп), като тук се очаква да се развие преработвателна промишленост за местни продукти, дървопреработване, шивашки предприятия и друга лека промишленост, която да гарантира поминък за месното население.

Терените зад ЖП гарата се предвиждат за жилищно стрителство, с оглед на фактическото им предназначение в момента и осигуряване на терени които да поемат вътрешната миграция, от високите НМ на Родопския дял към икономически активната зона до републиканския път.

Предвиждат се и терени за развитие на зелената система.

Село Краище

Основната част на селото е разположена в равнинен терен. Релефът е равнинен и полупланински, обхваща части от Западните Родопи, както и долината в долното течение на р.Места. Денивелацията е 65м в направление изток запад, което влияе благоприятно върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на селото.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия и обществено обслужващи сгради.

ОУПО предвижда включване на отделни терени в строителни граници. Предлагат се нови жилищни терени от изток. Разширяват се гробищните паркове в двата края на селото.

Южно от НМ около терен сменен за вилно строителство се предлага обособяване на малка вилна зона поради добрата достъпност и великолепната панорама към долината на реката и околните планини.

По отношение на система труд, основната стопанска дейност на жителите на НМ, се извършва в стопанските постройки и работилници в индивидуалните жилищни имоти. Липсата на промишлени територии в землището на село Краище, се обосновава с близостта на бившия стопански двор, влизащ в границите на кв. Гара Белица. С ОУПО се предвижда разширяване на строителсната граница и обособяване на зона за предимно селскостопански производствени и складови дейности (Псп) в североизточния край на селото, около имоти заети с обекти за предимно стопански дейности.

Село Горно Краище

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия и обществено обслужващи сгради. За селото има актуален ПУП-ПР от 2011г., като в по-голямата си част действащата регулация е приложена Територията в строителните граници обхваща предимно жилищни терени. Освен тях, тук са разположени обществено-обслужващи обекти, елементи на зелената система, складово-производствени терени и други.

С ОУПО се предвиждат следните намеси:

- Включване на отделни терени в строителни граници. Предлагат се нови жилищни терени от юг и север използвайки вече изградената улична мрежа.
- Предвижда се разширение на гробищния парк в центъра на селото и нов гробищен терен югозападно от сегашната строителна граница.
- Югозападно от НМ се предвижда включване в регулация на терени които се отреждат за предимно селскостопански производствени и складови дейности (Псп). Тук се очаква да се развие лека преработвателна промишленост за местни селскостопански продукти, която да гарантира поминък за местното население.

Село Дагоново

Основната част на селото е разположена в равнинен терен. Релефът е равнинен и полупланински, обхваща части от Западните Родопи, както и долината в горното течение на р.Места. Средната надморска височина е 800м., а денивелацията е 10м в направление юг-север и около 20м в направление изток-запад, което влияе благоприятно върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на селото.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради, както и няколко промишлени сгради съсредоточени западно от реката.

За селото има актуален ПУП-ПР от 2011г., като в по-голямата си част действащата регулация е приложена Територията в строителните граници обхваща предимно жилищни терени. Освен тях, тук са разположени обществено-обслужващи обекти, елементи на зелената система, складово-производствени терени и други.

С ОУП се предвиждат следните намеси и включване на отделни терени в строителни граници:

- Предлагат се нова жилищни терени от юг в район с вече застроени терени с жилищни сгради.
- Северозападно от НМ се предвижда включване в регулация на терени които се отреждат за предимно производствени (Пп) дейности, разположени между републиканския път и ЖП линията. Терените са предвидени за преработвателна промишленост за местни продукти, дървопреработване, шивашки предприятия и друга лека промишленост, която да гарантира поминък за местното население.

Село Бабяк

Част от селото е разположена в равнинен терен. Дълбокото разчленение на терена е оформило сложно устроен комплекс от склонове с различно изложение и наклон. Релефът е планински и полупланински, обхваща части от Западните Родопи, както и горното течение на р.Бабяшка. Средната надморска височина е 1290м., а денивелацията е 70м., което влияе неблагоприятно върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на селото.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени на отстояние от уличната регулационна линия, обществено обслужващи сгради.

За селото има актуален ПУП-ПР от 2011г., като в по-голямата си част действащата регулация е приложена Територията в строителните граници обхваща предимно жилищни



терени. Освен тях, тук са разположени обществено-обслужващи обекти, елементи на зелената система, складово-производствени терени и други.

Село Бабяк е особено важно за стабилността на селищната мрежа, поради концентрацията на обекти за обществено облужване, които обслужват и по-малките съседни населени места. С цел засилването на значението му като опорен център в Родопския дял на общината, с ОУП се предвиждат следните намеси:

- Югозападно от НМ се предвижда включване в регулация на терени които се отреждат за предимно производствени (Пп) дейности. Преструктурират се предвидени с регулационния план неусвоени жилищни терени в северозападния край на селото за Пп дейности и предвижда възможна смяна на предназначението на прилежащи до зоната терени. Терените са предвидени за преработвателна промишленост за местни продукти, дървопреработване, шивашки предприятия и друга лека промишленост, която да гарантира поминък за местното население.
- Предвиждат се нови терени за озеленяване от североизток.

ОУПО предвижда съхраняване на традиционната улично-квартална и пространствена структура, начин, характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми с околната природна среда. Новото строителство следва да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на селищата.

Населени места без регулационни планове

Това са седем НМ – селата Кузьово, Палатик, Черешово, Златарица, Орцево, Гълъбово, Лютово. ОУПО предвижда съхраняване на традиционната улично-квартална и пространствена структура, начин, характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми с околната природна среда. Тези НМ както и цялата висока част на Родопския дял оформят територия с ценностни харктеристики на културен ландшафт (потенциална културна ценност на по-високо
териториално ниво). С цел опазане на пространствените взаимоотношения и ритъм между застроени територии (селища, махали, колиби) и природна среда между тях (ливади и гори), новото строителство следва да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на селищата. Не се допуска сливането на махали/колиби в по-големи селищни образувания. Не се допуска промяна на предназначението на обратваемите земи около селата, махалите и колибите за дейности извън традиционния поминък в региона.

Село Орцево

Дълбокото разчленение на терена е наложило формиране на селището от обединението на няколко махали разположени по съседни била на планината. Релефът е планински, а денивелацията влияе неблагоприятно върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на селото.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени свободно в имотите.

За селото няма регулационни планове, но има КККР.

Село Орцево се предвижда като опорен център за развитие на туризма в Родопския дял на общината поради добрата транспортна достъпност и някой вече изградени къщи за гости с

еко-насоченост. Профила на селото отговаря на предвидения за развитие в Родопския дял туристически продукт – културно-исторически и еко-туризъм. С цел засилването на значението му като опорен център в Родопския дял на общината, с ОУП се предвиждат следните намеси:

- Оформянето му като изходна точка за туристически маршрути
- Включването му във вело-маршрут през територията.
- Предвиждането на терени с възможна смяна на предназначението за облужващи, преработвателна промишленост, жилищно строителство и къщи за гости

Село Лютово

Релефът на селото е планински, а голямата денивелацията влияе неблагоприятно върху общоикономическото и инфраструктурното развитие на селото.

Сградния фонд е съставен предимно от масивни и полумасивни жилищни сгради до 2 етажа, построени свободно в имотите.

За селото няма регулационни планове, но има КККР.

За село Лютово ОУП се предвижда следните намеси:

- Оформяне на зона за развитие на предимно производсвени дейности в блозост до общинския път.
- Разширяване на гробищния терен.
- Не се предвижда промяна на околовръстния полигон и нови терени за застрояване или такива с възможна смяна на предназначението.

Село Кузьово, Палатик, Черешово, Златарица, Гълъбово

В тези НМ не се предвиждат нови терени за застрояване или такива с възможна смяна на предназначението.

2.3.2. Селищни образувания и вилни зони

КК Семково

Основен акцент в предвижданията на ОУПО е развитието на курорта Семково, като основен елемент от структуро-определящия икономиката на общината туристически сектор. Развитието на курорта е основен момент в общинската политика и е заложено в стратегията на държавно ниво за сектор туризъм.

ОУПО предлага административно обособяване на курорта като отделно селищно образувание с отделен ЕКАТТЕ.

Предвижда се строителна граница съвпадаща до голяма степен с действащия и изготвените до момента застроително-регулационните планове за курорта. С плана се предвижда нова улична мрежа и функционално зониране на пространството.

Предлага се развитие на мрежата от ски писти и влекове, като се предвижда едно ново трасе на ски писта от хижа Семково в посока връх Чемерна, преди началото на НП Рила. Останалите трасета се запазват, но се предвижда подмяна на технически и морално остарелите съоражения. Предвижда се разнообразяване на профила на курорта с нови зимни дейности и атракции.

Предвиденото трасе за нова ски писта е съобразено с възрастта на отделните подотдели през които преминава, като е търсено минимално поражение върху дървесната растителност. С новото трасе не се засягат защитени територии. Конкретното трасе на новопредвидената ски писта следва да се определи със специализиран ПУП съгласно чл. 111 от ЗУТ след извършване на теренно проучване.

Новите зимни съоражения ще позволят да се увеличи капацитета на курорта, а оттам и рентабилността на необходимите публични средства необходими за развитие на общата и публичната инфраструктура.

Природните дадености и екологичните ограничения предопределят до голяма степен възможностите за развитие. Развитието на териториите е предложено на база на търсения профил на курорт за целогодишна семейна почивка и зимен ски-курорт за начинаещи с оглед сравнително късите и средно трудни ски писти.

Предвидена е реконструкция и увеличаване на капацитета на ПСОВ на курорта, както и подмяна и увеличаване на мощността на електрозахранването.

Предвижда се терен за създаване на изкуствено езеро за захранване на оръдията за сняг, в горната част на курорта.

С функционалното зониране са обособени две ядра – горно (около хижа Семково) и долно (основно) ядро - в зоната на реализираното към момента застрояване. В основното ядро се оформятат две основни зони със застрояване. Първата е с ниско застрояване до 10м. около изградените бази на университетите, а втората в най-ниската част на КК в района около хотел Рила. В ниската част се предвижда средноетажно застрояване с височина до 15м. с по висока интензивност. Връзката между двете зони на основното ядро се подчертава с оформяне на главна алея (улица) с разполагане от двете и страни на обекти за обществено облужващи дейности – магазини, заведения за хранене, здравен пункт и др.

От ниската част в близост до хотел Рила, се предвижда изграждане на седалков лифт към горното ядро в близост до хижа Семково и връзка с лифта на новопредидената ски писта. Връзката на двете основни ядра се подчертава и с предвидения между тях терен за парк и озеленяване около алеята която ги свързва.

В горното ядро около хижа Семково се предвиждат терени за застрояване с височина до 12м. и ниска интензивност на застрояване.

Точните трасета на новата улична мрежа, новото трасе на ски пистата, линейната техническа инфраструктура, съораженията към нея и кварталната структура, следва да се определят с нов ПУП-ПРЗ за целия Курортен Комплекс.

За КК Семково се въвеждат специфични правила и нормативи на застрояване по отношение на архитектурния облик при строителство на нови или реконструкцията на съществуващи сгради и благоустройството. Целта на мерките е създаване на среда със собсвен хармоничен облик, отчитайки характерната за региона архитектурна стилистика. Това ще допринесе за повишаване на качеството на средата и привлекателността на курорта.

Ваканционно селище Андрианов чарк

В близост до Парка за реадаптация на танцуващите мечки, има концентрация на имоти с НТП - За земеделски труд и отдих (съгласно § 4 от ПЗР на ЗСПЗЗ). ОУПО предвижда обособяването на територията като ваканционно селище „Андрианов чарк“.



Целта на предвиждането е организиране на обслужваща зона до парка за мечки, в подкрепа на увеличаващата се популярност и посещаемост на тази „атракция“. Територията е особено подходяща поради наличието на съществуваща техническа инфраструктура и вече изградените туристически обекти – къщи за гости и обекти за обслужване.

Обособява се терена зает от парка за реадаптация, а в близост до него се обособява горска територия с рекреационни функции.

Също така тази зона е част от предвидения интегриран туристически продукт, обвързан с КК Семково с изградените туристически пътеки.

ОУПО предвижда изграждане на вело-алея свързваща зоната с КК Семково и с град Белица.

2.4. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

2.4.1. Транспортна инфраструктура

Пътна инфраструктура – републиканска и общинска мрежа

Транспортната мрежа на община Белица е формирана в резултат на историческото развитие на територията, изградените по естествен път връзки между отделните населни места, развитието и надграждането ѝ през годините. Основен, свързващ коридор между по-голямата част от населените места се явявава връзката в посока Югоизток-Северозапад (Второстепенна урбанизационна ос). В посока Североизток – Югозапад е разположена основната транспортна връзка на община Белица с националната територия. С оглед на предвижданията на националните стратегически и планови документи този транспортен коридор ще има първостепенно значение за развитието на общинската територия.

Транспортната мрежа е визуализирана върху схемата със съществуващите пътища от републиканската мрежа и общинските пътища.

Изследвани са съществуващите пътни връзки, които се очаква да имат стимулиращо значение за урбанистичното развитие на община Белица, и върху които е акцента при създаване на транспортно-комуникационната схема към ОУПО.

Изследвани са налагащите се нови трасета и промени в съществуващите за оптимизиране на транспортната достъпност на община Белица. Като затруднен се характеризира достъпа до селата Златарица и Палатик.

Предвижда се сключване на съществуващата общинска мрежа и осигуряване на достъпност до всички НМ от територията на общината. Не се налага предвижданото на нови трасета през територията, като част от съществуващите горски пътища се предвиждат като нови общински такива. Това са трасетата:

Палатик - Златарица

Град Белица е разположен встрани от републиканската пътна мрежа, като в момента в града няма голям транзитен, междуградски трафик. Излкючение прави трафика за КК Семково и парка за танцуващи мечки, който с изключение на отделни пикови моменти през зимния сезон в слаб, поради намалената атрактивност на курорта. С реализацията на потенциала на

КК Семково и вилното селище в близост до Парка за реадаптация на мечките, се очаква този трафик да се увеличи значително. И макар това да е далекоперспективно събитие, то следва да се резервира терена по трасето на обхода заложен с предходните планове за регулация на града.

С плана се предвижда увеличаване на заложения габарит на трасето от 10м, по действащия план за регулация на минимум 13 метра по цялото му трасе и повишаване на класа на улицата в районна артерия. Това се налага с оглед на предвижданията на плана за изграждане на нови обслужващи и жилищни зони от двете страни на обхода и нуждата от решаване на въпроса с временното спиране към търговските обекти.

Това налага ново детайлно комуникационно решение за извеждане на трафика по обходния път и промяна на действащия ПУП. Изборът на техническо трасе за този обход и резервация на необходимия терен е обект на проучванията ниво подробни устройствени планове и схеми от по-ниско ниво.

ЖП инфраструктура

През територията на община Белица преминава жп линия №16 Септември - Варвара – Добринище, която е разположена успоредно на трасето на републикански път II-84 /Белово – Пазарджик/ - Звъничево – Ветрен дол – Велинград – Юндола – Якоруда – о.п. Разлог.

Съгласно „Наредба за категоризацията на жп линиите в Република България” жп линия №16 е железопътна линия II-ра категория.

Дължината на жп мрежата в района на община Белица е 8.010 км.

За обслужване на населението и стопанската дейност на територията на общината са устроени два експлоатационни пункта:

- жп. гара Белица – при км 100+309 по километража на жп линия №16;
- жп спирка Дагоново - при км 95+500 по километража на жп линия №16.

Ж.П. линията Септември - Добринище няма висок потенциал за развитие по отношение на транспортните и функции, поради липса на достатъчен товарооборот и пътникопоток. С ОУПО Белица се цели нейното теренно съхранение и намиране на подходяща конверсия, основно свързана с туристическия потенциал за развитие на общината. Това е предмет на политика на надобщинско и междуобластно ниво.

Вело мрежа на ниво НМ и междуселищно ниво

С цел увеличаване на туристическите и спортните дейности на територията на общината, а също и като алтернативно трасе за транспорт, се предвижда изграждане на сключена мрежа от велоалеи.

Мрежата свързва основния туристически център КК Семково с гр. Белица през месността Адрианов чарк. От гр.Белица е предвидено вело трасе свързващо Рилската и Родопската части на общината, през гара Белица към село Краище. От с. Краище е предвидена мрежа обвързваща НМ разположени по билата на Родопите, включително и предвидения за опорен център в сферата на туризма с. Орцево.

Развитието на мрежата е предпоставка за включването на НМ в Родопския дял в единен туристически продукт на общинско ниво с еко насоченост, което кореспондира и с определения с плана културен ландшафт.

Осигуряването на велосипедни трасета по маршрутите дефинирани в схемата за Туристическо развитие и НКЦ към прогнозата и концепцията за ОУПО ще доведе до обогатяването на туристическия продукт, предлаган в общината и ще повиши туристическия й имидж.

Екопътеки и пешеходни туристически маршрути

Мрежата от такива маршрути следва да се надгради, за да се предотврати прекалената концентрация на туристически дейности в едни селища и да се гарантира сравнително равномерното разпределение на туристите по цялата територия. Това ще запази специфичния за територията човешки мащаб и характерния за него туристически продукт.

С плана се предвиждат два нови тематични маршрута изцяло на територията на общината:

- Маршрут с условно наименование „Света гора“ (култови места с антропейна функция), в прилежащата територия около гр. Белица. Този маршрут е заложен в част Културно наследство.
- Маршрут с условно наименование „Светилищата на Бесите“ (тракийски светилища по билата на планината) разположени в ниските части на планините, от двете страни на река Места, дефинирани в част Културно наследство

С проекта за ОУПО не се предвижда ограничаване на терените през които могат да се изграждат екопътеки и туристически маршрути по съответния ред, с изключение на териториите оправлявани по реда на специален закон.

В перспектива се очертават следните четири насоки за развитие на транспортната инфраструктура:

- поетапна рехабилитация на пътищата в лошо и средно състояние;
- осигуряване на велосипедни трасета по основните веломаршрути, определени в част Туризъм;
- изграждане на обходни маршрути на гр. Белица, Западно – продължение на третокласен път III-8406 в посока бъдещо селищно образувание КК Семково и извеждане на очаквания транзитен поток доколкото е възможно от града – далекоперспективен след реализацията на КК Семково и повишаване на трафика;
- обособяване на нови общински пътища чрез продължаване на пътя от с.Орцево до с. Златарица, по трасето на съществуващия горски път.

2.4.2. Инженерни мрежи и съоръжения

Водоснабдителна и канализационна мрежи

Водоснабдителна мрежи

Всички населени места в община Белица са водоснабдени и качеството на питейната вода е добро с особеностите описани в част „Анализ". Не е необходимо изграждането на ПСПВ и разкриването на нови водоизточници .

Съгласно предложените за развитие мероприятия по настоящия план дейностите свързани с водоснабдяването са:

-гр. Белица – новата жилищна зона ще се захрани от съществуващата ВВМ на града без да е необходимо зониранеи преустройство на съществуващата мрежа. Обособяването на нова промишлена зона около кв. Гара Белица ще се нуждае от изцяло нова вътрешна мрежа съобразно предвижданията на бъдещите регулационни планове и нов резервиращ обем от V= 500м^3 за поемане на часовата неравномерност и противопожарните изисквания.

-с. Краище – не се налага изграждането на нова мрежа.

- с. Горно Краище – предвидената нова зона с производствени дейности ще се захрани от ВВМ на селото.

-с. Драгоново – новообособената промишлена зона ще се захрани от същ. водопроводна мрежа на населеното място. Съществуващия водоем спокойно може де приеме предвидените производства.

- с. Бабяк - -новообособената зона югозападно от НМ ,която се преструктурира в предимно производствени (Пп) дейности ще се водоснабди от ВВМ.

- за останалите населени места не се предвижда бъдеща необходимост от разширяване на ВВм и търсенето на нови водоизточници

- КК „Семково" – Съществуващата мрежа е негодна и нефункцинална и при следващите разаработки би трябвало да не се взема под внимание. Необходима е рехабилирация на съществуващата и изграждане нова водопроводна мрежа, съобразно предвижданията на бъдещия ПУП- ПРЗ за територията.

Курортът „Семково" се водоснабдява от 3 водоизточника: Водохващане „Станкова река" с дебит от 3 до 20л./сек. в зависимост от сезона, Водохващане „Муратов чучур" с дебит от 2 до 7 л./сек. и Водохващане „Вапата" открито водохващане на кота 2055 м към деривация „Грънчар", от където се отклоняват 33 л./сек.Първите две водохващания са част от водоснабдителната система на гр. Белица. Не се предвиждат нови водохващания. Ще се изгради нов резервоар с обем V = 500 м^3, който ще се разположи на площадката на съществуващия резервоар на кота 1655 м и ще обслужва само курорта. Поради голямата височинна разлика на терена с надморска височина/Н 1560-1730 м ще е необходимо изграждането на три водоснабдителни зони.

При разширяване на легловата база и за подобряване на качеството на услугите се предвижда увеличаване на дебита на питейна вода. Необходим е резервоар за питейна вода с обем около 400 м$^{3.}$

С продължаващите процеси на глобално затопляне не е възможно да съществува зимен курорт без инсталация за технически сняг, особено на ширините, на които е България. В зимния туристически сезон, когато снежна покривка е малко се предвижда пистите да се покриват с изкуствен сняг. Такива периоди се проявяват в началото на сезона – декември и в края – след средата на април. В този период с цел пълноценно използване на туристическата

инфраструктура, се предвижда полагане на изкуствено снежно покритие по ски пистите. За 12 часа едно снежно оръдие може да покрие (при температура от -12 градуса и влажност около 60%) близо 5 декара с 30 сантиметра сняг.

С цел осигуряване на вода за оръдията за производство на изкуствен сняг, се предвижда терен за разполагане на водоем. Предварителните разчети предполагат същият да бъде с площ в рамките 3000 - 5000 м2 и обем 10000 - 15000 м3. Той ще се захрани от значителните количества повърхностни води през останалите сезони идваща от снеготопенето и дъждовната вода от водосбора му. Необходимо е извършване на изследване на водния поток и на възможностите за изграждане на не висок бент или каскада от две или повече скачени водни тела. Образуваният язовир ще може да се използва през студените периоди на зимата като зимна пързалка, а през лятото от любители на риболова и евентуално за къпане.

- Ваканционно селище Андрианов чарк – Необходимо е на базата на последващ ОУПО, ПУП- ПРЗ да се разработи единна водопроводна мрежа с централно водоснабдяване-водоизточник, регулиращ водоем с хлораторна станция за да се избегне незаконното водоснабдяване в района от нерагламентирани водоизточници.

Канализационни мрежи и съоръжения

Прогнозните дейности , предвидени в този план ще използват в максимална степенен съществуващите канализационни системи. По населени места особенностите са както следва:

-гр. Белица – новата жилищна зона ще се включи към ВКМ на града. Необходимо е да се обследва опасността от претоварване с дъждовни води.

Предвидените производствени терени в югоизточната част на строителните граници са с готови проектни разработки.

При Гара Белица са необходими нови планове на канализационната мрежа които ще отведат водите към Гл. Колектор за ПСОВ.

-с. Краище – не се налага изграждането на нова мрежа.

-с. Горно Краище – отпадните води от предвидената зона с предимно производсвена дейност ще се включат към Гл. Колектор към ПСОВ.

-с. Драгоново – новообособената промишлена зона ще се включи към ВКМ на населиното място и към гравния колектор.

- с. Бабяк - -новообособената зона югозападно от НМ ,която се преструктурира в предимно производствени (Пп) дейности ще отведе отпадните води към проектния колектор.

За всички новообособени промишлени зони е задължително отпадните води да отговарят на нормите за включване в градска конолизация с пречиствателна станция. Оператора на този вид услуга има право да определи за всеки конкретен случай индивидуални норми.

- КК „Семково” – необходима е нова напълно разделна канализационна мрежа, която следва да се предвиди с последващия настоящия план, ПУП-ПРЗ. Отпадните води ще се от правят към съществуващата площадка на пречиствателната станция. Съществуващия модул е непригоден за бъдеща експлоатацияи и е необходимо изграждането на нова ПСОВ с възможност за поетапно увеличаване на капацитета и до прогнозните Е.Ж., като целевата бройка ще се определи с ПУП-ПРЗ.

- Ваканционно селище Андрианов чарк – поради особености на застрояването изграждането на централна канализационна система може да бъде поставено под въпрос. Логично е да се търси решение с локални пречиствателни съоръжения с ефект съгласно предписанията на БДБР. Подхода ще се определи съобразно конкретните нвестиционни намерения.

2.4.3. Енергийна инфраструктура

Електропреносна мрежа

Територията на общината е обезпечена в достатъчна степен с енергийна инфраструктура и няма нужда от изграждане на нови електропроводи. Предвижда се повишаване на потреблението.

Прогнозата за развитие на електропреносната мрежа и изграждането на нови съоръжения се основава на прогнозата за развитието на жилищните райони, промишлените зони, зоните с културно и историческо наследство в общината, зоните за отдих и туризъм, както и на формирането с новия ОУП на зони с възможност за смяна на предназначението, зони за производствени и складови дейности и зони за туристически услуги.

Отчетена е и увеличената инсталирана мощност в общината. Пример за това са данните според ЧЕЗ Разпределение АД:

- данни за инсталирана мощност в общината по писмо към 2014 год. - 8.4 MVA
- данни за инсталирана мощност в общината на място към 2017 год. - 14.2 MVA

Също така, прогнозата се базира на статистически данни, демографските особености, характер на развитие на промишлеността, прогнозни данни за развитие на културния и исторически туризъм.

1. Развитие съоръжения на 110kV

Не се предвижда развитие и изграждане на нови обекти 110kV.

2. Развитие съоръжения на 20kV

Предвиждат се няколко нови електропроводни отклонения 20kV с прилежащия им сервитут за обслужване на новопредвидени зони за туристически услуги – предимно за ски лифтове и писти в района на КК Семково около 4 км, посочени на чертежа.

Част от новопредвидените зони се намират в близост до електропроводи 20kV. Основен начин на осигуряване с електрозахранване ще става с изграждане на нови трансформаторни постове или подмяна на трафомашини в съществуващи трафопостове където е възможно, с последващи линии НН.

Желателно е да има възможност за резервираност на ниво на захранване 20kV, което да се осигури за по-голяма част от територията на общината.

Изграждане на нови мрежи 20kV не се предвиждат.

По населени места:

- В гр.Белица се предвижда развитие на зоната около гара Белица, където при необходимост ще се изграждата нови трансформаторни постове, свързани с електропроводни отклонения. По същия начин се предвижда да се захранват терените в бившия стопански двор, който се предвижда да се развива за предимно промишлени дейности, а терените около гарата се предвиждат предимно за жилищни нужди.

- В с.Краище, с.Горно Краище, с.Дагоново и с.Бабяк - предвижда се да се развие преработвателна промишленост и лека промишленост, които ще се захранват от съществуващите електропроводи 20kV.

- В с.Кузьово, с.Палатик, с.Черешово, с.Златарево, с.Орцево, с.Гълъбово и с.Лютово - предвижда се евентуални нови електропотребители да се захранват от съществуващите електропроводи.

- В КК Семково се предвижда увеличи капацитета си, като се предвижда да се увеличи и броят на съоръженията за зимен ски туризъм, което обуславя необходимостта от развитие на електропреносната мрежа в района. Предвижда се изграждане на електропроводно отклонение от съществуващ електропровод за обслужване на новата ски зона, показана на чертежа. След уточняване на инвестиционните намерения с последващи ПУП ще се изграждата трафопостове и крайни отклонения.

- В Адрианов Чарк – предвижда се да се развият еко пътеки и да се доразвие района около парка за реадаптация на танцуващите мечки и връзката с КК Семково, което обуславя необходимост от изграждане на електрическа свързаност на 20kV до новите зони, които ще се изграждат в района. Предвижда се да се осъществи с електропроводни отклонения от съществуващи електропроводи.

При поява на необходимост при нови инвестиционни намерения, с последващ подробен устройствен план (ПУП) на селищните образувания ще се предвижда изграждането на нови разпределителни мрежи НН и СрН, както и изграждане на нови трансформаторни постове за там, за където не е предвидено.

Поради собствеността на мрежата, обновлението и бъдещото развитие е право и задължение на ЧЕЗ Разпределение АД.

Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ)

Водноелектрически централи (ВЕЦ):

В северна посока от гр.Белица по поречието на река Вотъричка не се предвиждат нови мощности.

В северна посока от гр.Белица по поречието на Белишката река има перспектива за развитие поради сравнително постоянния отток, където се очаква да се изградят/доизградят :

- микро ВЕЦ „Семково“, който не е одобрен;
- мини ВЕЦ „Белица“ с проектна мощност 2000kVA, който се строи в момента ;
- микро ВЕЦ „Белица“ , с одобрен ПУП, който не се строи.

Соларни централи :

В общината има изграден соларен парк „Белица“ с проектна мощност - 142kWp в стопанския двор, но към момента е въведен в експлоатация с мощност 30kW и е присъединен към страна НН на електропреносната мрежа.

Има възможности за развитие на соларни централи в землището на общината.

Ветрови централи:

Не се очаква развитие на ветропаркове в землището на общината поради микроклимата в района.

Други ВЕИ:

Поради развито и тенденция за развиващо се животновъдство в района има възможности за развитие на централи за биогаз или електричество.

Газоснабдяване

Община Белица не е газоснабдена и на национално ниво на този етап не се предвижда изграждане на достъп до газоснабдителната мрежа на страната.

Телекомуникации - електросъобщителна мрежа

Развитието на техниката и въвеждането на нови технологии в областта на телекомуникациите (появи се понятие електронни съобщения) създаде възможност за предоставяне на нови видове услуги с по-добро качество. Промените станаха с промяна на съществуващата апаратура, съоръжения и конфигурация на мрежите. Освен това се появиха много доставчици, което доведе до нови услуги – телефония, мобилни връзки, видео връзки, кабелна и интернет телевизия, интернет, предаване на данни.

Освен БТК (Виваком), се появиха и други доставчици на услуги на места, което доведе до конкуренция и до разнообразяване на услугите.

Очакваме да се появи интерес за развитието на кабелна телевизия и интернет разпространение от различни фирми, което ще подобри качеството и ще намали цените на предоставяните услуги.

Мрежите са различно развити и зависят от финансовите възможности на различните оператори. Това налага изграждането на мрежите през различни периоди по едни и същи или близки трасета, което води до многократно нарушаване цялостта на уличните платна и тротоари или се появяват многобройни кабелни снопове по стълбовете за осветление.

Желателно е всички кабелни трасета да бъдат подземни, като се дава приоритет на прехвърлянето от въздушно към подземно полагане на кабелни трасета.

Поради факта, че се появяват много различни доставчици на един и същ вид услуга, е необходимо системите за техническата инфраструктура да се развиват по начин, позволяващ равностойно съоръжаване на всички части от територията и даващ равноправен достъп на различните доставчици и равноправен достъп до услугите от всички ползватели в различните части от територията.

За отстраняване гореизброените недостатъци е необходимо при строителство на нови обекти да се предвиждат минимум 4 броя подземни тръби от най-близката точка за присъединяване (телекомуникационна шахта) до обекта.

При рехабилитация и нови тротоарни настилки в града и в селата е необходимо да се предвиждат елементи за телекомуникационна инфраструктура.

При рехабилитация и нови улични настилки в града и в селата, да се предвиждат необходимия брой преминавания под уличното платно с излишък от тръби, като в двата края са оформени шахти – формира се тръбна канална мрежа (ТКМ).

При ремонт, рехабилитация или ново изграждане на пътна мрежа в общината да се предвижда изграждането на тръбна канална мрежа (ТКМ) с излишък от тръби за съобщителни

трасета в рамките на сервитута на пътя, а където се налага преминаване от другата страна да се предвиждат преминавания.

Районът, обхванат от община Белица не е много благоприятен за мобилни комуникации, на някои места е осигурена пряка видимост, което ще способства за в бъдеще към увеличаване използването и развитието на всички видове безжични комуникации, обусловено и от намаляването на цените и подобряване качеството за такъв тип устройства, но на места където е терена е пресечен, ще се налагат и кабелни връзки, които ще се изграждат в сервитутите на съществуващите пътни трасета.

При малки по обем нужди от телекомуникации на нови места, по-рентабилни остават мобилните и безжични комуникации, но при голям брой и за по-висока надеждност, при липса на пряка видимост както е в някои от населените места в общината и при увеличаване броя на абонатите на конкретно място, е необходимо да се предвидят трасета за кабелни комуникации.

Възможност остава и така наречената услуга „колокация“ на устройства, предлагана от част от доставчиците на услуги като Виваком, както и услуга на наемане на канали, тръбни мрежи или виртуален достъп за съвместяване на достъпа и предлагането на услуги в конкретно място на няколко различни доставчика.

2.5. РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ, ГОРСКИТЕ И НАРУШЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

Устройство на земеделските земи

Селското стопанство, което основно е свързано със земеползването, е изключително важен отрасъл на българската икономика, а с членството на България в ЕС, износът на селскостопански стоки отбелязва стабилен темп на нарастване.

Поради планинския характер на релефа в община Белица, са силно ограничени площите заето с технически земеделски култури – пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед. Основен поминък на населението е отглеждането на подходящите за района малини, боб и картофи.

Могат да бъдат формулирани основните насоки за развитие по отношение на земеделската територия:

- Усвояване на потенциала за развитие на планинско пасищно животновъдство на базата на значителния размер пасища, както и на добива на сено от естествените ливади.
- Усвояване на значителните територии с необработваеми земи.
- Въвеждане на допълнителни стимули, възможности за кредитиране и мерки, с цел окрупняване на стопанствата.
- Съществуват условия за развитие на на екологично чисти производства.

С ОУПО, земеделските територии се разделят на следните групи:

- обработваеми земи - ниви (Ззо).
- обработваеми земи - трайни насаждения, овощни градини и други (Ззт);
- необработваеми земи - пасища, ливади, поляни и др (Ззп);
- терени за рибарници (Трб);
- земеделски земи със забрана за строителство (Ззз);

Предвижда се допускане на застрояване без промяна на предназначението на земята по реда на Наредбата по чл.2 от Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ).

Застрояване без промяна на предназначението на земята се допуска за сгради, постройки и съоръжения, свързани с непосредственото им ползване: селскостопански сгради за съхранение на растителна и животинска продукция, за отглеждане на животни, сгради за селскостопански машини, резервоари и водоеми, силажовместилища, торохранилища и пречиствателни съоръжения, съоръжения за водоснабдяване, канализация и електроснабдяване (вкл. производство, съхранение и потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници) и за хидромелиоративни съоръжения.

Предвижда се превантивна защита за териториите с високопродуктивни и консервационно значими земеделски земи. Това се отнася за територии с поливни земеделски земи, земи от по-високите категории и земеделски земи с висока природна стойност. За тези зони е забранена промяната на предназначението и застрояването в тях.

Устройство на горските територии

В общината горските територии обхващат над половината от територията й. Горите са едно от изключително важните богатства и ресурс на общината. Те имат важно стопанско значение за дърводобивната промишленост, за дървопреработвателната и мебелната промишленост; за производство на билки, гъби, диворастящи плодове и др. Те оказват съществено влияние за чистотата на въздуха, което е богатство и предимство на общината, за наличието на друго богатство на общината – водата, достатъчна в количествено отношение и качествена като питейна вода. Гората е среда за местообитаване на голямо по количество и разнообразни по видове диви животни.

С ОУПО, горските територии се разделят на следните групи:

- стопански гори (Гст);
- защитни гори (Гз);
- специални гори с рекреационно значение (Гр);
- специални гори – за семепроизводствени насаждения и градини; горски разсадници; опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове; дендрариуми; научноизследователски и учебно-опитни гори; токовища; до 200 м около туристическите хижи и обекти с религиозно значение; бази за интензивно стопанисване на дивеча;. (Гсп).

Устройството на специални гори с рекреационно значение, се извършва на основание на чл. 111 ЗУТ, с изготвяне на специализирани ПУП, в съответствие с областните планове за развитие на горските територии и с горскостопанските планове или програми. С тези планове се определят основните функции и допустимите дейности в специалните гори с рекреационно значение.

Допускат се дейности, свързани с отдих, туризъм, спорт и атракции, както и строителство на сгради и съоръжения, обслужващи или съвместими с основното предназначение на специалните горски територии с рекреационно значение, определя се местоположението на имотите за застрояване и функциите съвместими с отдиха и туризма.

С оглед развитието на КК Семково, с плана се предлага изграждане на нова ски писта от границата на НП Рила през хижа Семково до края на съществуващата писта Север 2. Конкретното трасе на пистата е обект на специализиран ПУП по реда на чл.111 от ЗУТ.

Предвижда се обособяване на зона за специални гори с рекреационно значение, непосредствено до територията на парка за реадаптация на танцуващи мечки с цел изграждане на тематичен парк.

Културен ландшафт.

По смисъла на чл 47, т.6 от ЗКН е класифицирано понятието културен ландшафт. Съгласно дефиницията, то представлява съвкупността от пространствено обособени устойчиви културни напластявания, резултат от взаимодействие на човека и природната среда, характеризиращи културната идентичност на дадена територия. Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство определя културните пейзажи като "комбинирано произведение на човека и природата". Ориентациите за приложение на Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство (ЮНЕСКО, 2005) допълват това определение: Културните пейзажи отразяват развитието на човешкото общество и поселения през времето, под влиянието на физическите ограничения и/или възможности, предоставени от природната среда, както и последващите социални, икономически и културни сили, както външни, така и вътрешни". Културните пейзажи може да отразяват и специфична обработка на земята, традиционни умения, специфични традиции, описания на пейзажа в художествени творби и исторически събития, т.е. среда, наситена с материални и/или нематериални следи от взаимодействието на природни и антропогенни фактори.

На територията на община Белица съществуват устройствени предпоставки за дефинирането на такъв вид интегрално наследство като категория недвижима културна ценност. Като защитена територия на културен пейзаж се предвижда да бъде обособена цялата зона за отдих и рекреации - Изток, където антропогенната среда е запазила своите ценностни характеристики и на фона на специфичните природни дадености формира уникален ландшафт, наситен с материални и нематериални културни следи.

Има възможност за развитието на локални културни маршрути, които имат етнографска и архитектурна насоченост и свързват селища с висока степен на съхраненост на градоустройствена структура и характерна архитектура, съчетани с прекрасна природна среда.

2.6. ЗОНИ С КИН И ТЕРЕНИ ЗА ПРЕВАНТИВНА УСТРОЙСТВЕНА ЗАЩИТА - РЕЖИМИ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ ЗА НАТОВАРВАНЕТО ИМ

2.6.1. Опазване и развитие на недвижимото културно наследство съвременни тенденции

Прогнозата за опазване и използване на недвижимото културно наследство на територията на община Белица е съставена при съобразяване със следните съвременни тенденции в областта на културното наследство и критерии за неговото опазване, устойчиво използване и развитие:

- **Промяна на представите за културното наследство** (посочени и в т.1.)**:**
  - Разширяване на съдържанието на културното наследство от гледна точка на териториален и съдържателен обхват, темпорален обхват, типологичен обхват, за да бъде включен целият ансамбъл от наследени културни ресурси (материални и нематериални), които свидетелстват за стойности, вярвания, умения и традиции;
  - В този контекст се очертава формирането на нови подходи – методи и инструменти – които да третират адекватно новите измерения на културното наследство;
  - Последователно се повишава и ролята на културното наследство и като ресурс-стимулатор за общото териториално развитие и за развитието на функционалните системи в средата.
- **Промяна на методите и инструментите за опазване на недвижимото културно наследство**
  - Потвърждаване на актуалността на изискването за автентичността на наследството. Това включва различни измерения на съвременните разбирания за автентичност, включително и урбанистична автентичност, при една повишена гъвкавост, която отчита локалните традиции;
  - Утвърждаване на метода на интегрираната консервация[i], за постигане на оптимална координация между опазване и устройствено планиране в името на обществения интерес и за възприемането на недвижимото културно наследство като интегрална част от плановете за устойчиво социално-икономическо развитие;
  - Приложение на специфични специализирани планове за опазване и управление на недвижимото културно наследство като ефикасни инструменти за постигане на равновесие между опазване и развитие, чрез система от регулаторни режими, поддържащи баланса между обществени и частни интереси. Законът за културното наследство предвижда подобни планове за опазване и управление на недвижимите културни ценности като вид специфичен инструменти за териториално устройствена защита;
  - Приложение на планове, които целят да съхранят и развият определени идентични характеристики на средата (урбанистични, пейзажни, нематериални и др.), разширяващи значението на защитените от Закона културни ценности;
  - Контекстуалност на архитектурата, в диалог с историческата среда.
- **Промяна на методите и практиките за устойчиво използване на недвижимото културно наследство**
  - Активно фунциониране на обектите на културното наследство като част от жизнената среда – чрез адекватни адаптации към съвременните изисквания на живот и реализирането на ролята му на стимулатор за устойчиво развитие на функционалните системи;

- Интегриране на културното наследство в сферата на туризма – създаване на интегрирани туристически продукти, базирани на културните и природните ценности.

- **Промяна на формите и системите за управление**
  - Формиране на политика за опазване на културното наследство като един колективен проект с много участници;
  - Стремеж към деконцентрация и децентрализация на системите за управление, за да бъдат обхванати все по-ефективно културните ценности и местните партньори за тяхното опазване;
  - Развитие на партньорството, повишаването на ролята на гражданското участие в системата на управление, развитие на договорната защита на културното наследство в публично-частно партньорство;
  - Развитие на нови форми на финансиране, със стимулиране на нови източници на финансиране;
  - Повишаване на ролята на устройствените планове като инструменти за управление на опазването и използването на културното наследство.

- **Промяна на геокултурния контекст на опазването**
  - Развитие на идеята за Общото европейско наследство в условията на междукултурен и междурелигиозен диалог;
  - Развитие на европейското сътрудничество в областта на културното наследство и на регионалното кооперирание в рамките на Югоизточна Европа.

На тази основа нараства убеждението, че недвижимите културни ценности на дадена територия, както и белезите на нейната пейзажна идентичност, трябва да бъдат разглеждани като единна териториална система, която взаимодейства с функционалните системи на средата и може да бъде обект на единно управление. Регламентират се специализираните планове за управление на тази система – планове за опазване, които доказват своята голяма ефективност. Подобен инструмент предвижда и българският Закон за културното наследство, който регламентира изработването на Планове за опазване и управление, с методология за изработване определена с Наредба за обхвата, структурата, съдържанието и методологията за изработване на плановете за опазване и управление на единичните или груповите недвижими културни ценности (2011).

Настоящият проект по част „Културно наследство“ на ОУП на община Белица е изцяло съобразена с посочените тенденции, с международните конвенции, ратифицирани от България (и поради това – част от българското законодателство), както и с действащата национална нормативна база в областта на културното наследство. Взети са предвид и някои международни харти на ИКОМОС, засягащи особеностите на културното наследство в територията (като международните харти за: Историческите градове, Вашингтон 1987; за Културен туризъм, Мексико, 1999; за Културни маршрути и за Интерпретацията на наследството, Квебек, 2008 г.).

2.6.2. Цели за опазване и развитие на недвижимото културно наследство на Община Белица

Културното наследство представлява наследено множество от културни ценности – послания от минали поколения, чието съдържание (териториален, темпорален и типологичен

обхват) непрекъснато еволюира. Общата консервационна методология, внушена още от Венецианската харта, диктува съхраняването на тези ценности в тяхната автентичност и предаването им на бъдещите поколения. В същото време, както бе посочено, днешните представи за наследството и аспектите на автентичността налагат да бъде отчитано взаимодействието между различните видове културни ценности и тяхното цялостно въздействие като стимулатор за устойчиво развитие и за повишаване на качеството на живот.

На тази основа, устройствената цел свързана с опазването и развитието на културното наследство на територията на община Белица трябва да бъде съобразена със следните прогнозни насоки за развитие (по отношение на наследството) с ограничителна и стимулираща роля върху общото териториално развитие:

- Дефиниране на обектите на културно-историческото наследство като единна териториална система „Културно наследство" с интегрална структура, която е обект на единно управление, чрез определени устройствени инструменти;
- Идентификация и включване на нови ценности с изявена териториална характеристика: например, нови археологически ценности, обекти от новата и най-новата ни история, пейзажи, маршрути и др., които разширяват териториалния, темпоралния и типологичния обхват на системата „Културно наследство";
- Опазване и устойчиво развитие на културните ценности, съществуващи в територията;
- Реализиране на функциите на културното наследство като стимулатор за устойчивото развитие на функционалните системи, с положително въздействие за общото териториално развитие.

В светлината на посочените тенденции (т. 2.4.1.) се очертават и двата ключови аспекта при съвременния подход към недвижимото културно наследство:

- *Опазването на недвижимото културно наслед*ство – съхраняването на неговите културни стойности в тяхната автентичност, чрез модерните инструменти на интегрираната консервация. Тази дейност обхваща също разкриването, идентифицирането и включването на нови ценности с изявена териториална характеристика: например нови разкрити археологически ценности, обекти от новата и най-новата ни история, културни ландшафти, културни маршрути и др., които разширяват съдържанието на културното наследство. Тя обхваща също съхраняването и развитието на културното многообразие на средата, както и на културната идентичност на територииите, разширяващи ролята на мрежата от защитени културни ценности.
- *Развитието на недвижимото културно наследство* – неговата съвременна еволюция като част от жизнената среда, адаптирането му за съвременни функции, реализирането на ролята на наследството като стимулатор за устойчивото развитие на функционалните системи, с въздействие върху общото териториално развитие.

Много съществено е да бъде постигнат баланс между тези два ключови аспекта – опазване и развитие, в съответствие с обществения интерес, да бъдат избегнати противоречията между тях. Недвижимото културно наследство трябва да бъде разглеждано не само като духовно послание от минали поколения, но и като актуален ресурс на територииите,

с важна геокултурна роля в глобализиращия се свят и с нарастващо значение за бъдещото устойчиво териториално развитие. Това в пълна степен се отнася до ролята на културното наследство в територията. ОУП на Община Белица оценява недвижимото културно наследство като стратегически фактор за усъвършенстването на жизнената среда, за устойчивото развитие на територията, за повишаване на качеството на живот на населението, за развитието на туризма и за интегрирането в надобщински културни и икономически пространства.

Международният опит показва, че за постигането на посочения баланс е извънредно важна ролята на управлението на недвижимото културно наследство като единна териториална система, чрез определени териториални инструменти. Частично управление само на отделни обекти или фрагменти на културната среда не би позволило да бъде реализиран пълният потенциал на културното наследство.

Като се има предвид казаното по-горе, Общият устройствен план на община Белица определя следната Главна цел и три специфичнни цели, свързани с културното наследство на територията:

Главна цел:

Интегрирано опазване на културното наследство и неговото устойчиво използване като фактор за икономически растеж и качество на живот на територията.

Специфични цели:

А. Дефиниране на единната териториална система *„Културно наследство“,* която обхваща пълната съвкупност от защитени недвижими културни ценности на територията, в синтез с незащитените белези на нейната идентичност – система, третирана като единен обект на териториално управление.

Б. Опазване и изява на системата *„Културно наследство“,* чрез специфични устройствени мерки и инструменти, които съхраняват урбанистичната автентичност на средата и изявяват нейните идентичност и интегритет.

В. Устойчиво използване на недвижимото културно наследство като ресурс-стимулатор за развитието на функционалните системи и на общото териториално развитие, според пълния геокултурен потенциал на територията на общината.

Прогнозата за общото пространствено развитие на недвижимото културно наследство на територията е съобразена с посочените цели. Прогнозата отчита посочената териториална характеристика на недвижимото културно наследство в община Белица, нормативните изисквания за неговото опазване и възможностите на неговия културен потенциал. Тя се съобразява с условията за решаване на посочените в диагнозата оценки на недвижимото културно наследство, особено когато това зависи от ефективността на устройствените инструменти на нивото на общия устройствен план.

Прогнозата визира хоризонт от 20 години. Представените по-долу основни прогнозни насоки се приемат като общовалидни при всички възможни сценарии за развитие на територията и на нейното население. При различните сценарии те могат да бъдат постигнати с различни темпове, но не бива да бъдат игнорирани.

На тази база се очертават следните четири основни прогнозни направления за опазване и развитие на недвижимото културно наследство на територията.

(1) Прогноза за формиране на система „Културно наследство” като обект на единно териториално управление

Прогнозата е отразена в съставената за територията на община Белица Обща териториална структура на система „Културно наследство“ (ПЛАН № 2).

В рамките на общата територия на община Белица, териториалният модел на системата „Културно наследство“ може да бъде представен със следните негови основни компоненти:

- **Точкови културни ценности от различен тип**: единични културни ценности, разположени в извънселищните територии.
- **Обособена територия в град Белица** – територия с концентрация на единични недвижими културни ценности и със съхранени улично квартална структура, начин на застрояване, мащаб, отношение между сградите (жилищна и стопанска) в имота, архитектура.
- **Системи от точкови обекти на културното наследство** – културни системи със специфични ценностни взаимовръзки между отделните елементи:
  - Система тракийски светилища – група археологически ценности, свързани териториално и смислово, за които се смята, че е преднамерено търсена визуална връзка и са част от предполагаема система от светилища, простираща се по целия рид Дъбраш от Западните Родопи;
  - Система от култови места с апотропейна функция – група от свети места, свързани с различни светци с параклиси на възвишенията около град Белица и охраняващи пространството на града;
  - Система от селищни структури – групи от села, махали, колиби с традиционни пътища между тях – елементи на потенциален културен ландшафт – със съхранени начин на формиране и обитаване (родов принцип), топонимия, застрояване, отношение жилищна сграда – стопанска сграда (плевня).
- **Линеен обект на културното наследство** – теснолинейната жп линия Септември – Добринище с нейното трасе, гари, спирки и съоръжения по протежението ѝ, която притежава качества на културен маршрут с регионално надобщинско значение.
- **Площни обекти на културното наследство** – културни територии, които дефинират посочените различими ареали, части от геокултурни ареали от по-висок порядък и с надобщинско значение:
  - Планинската територия на Рила – високите части на планината със специфичен пейзаж на дребно поливно земеделие около реките Белишка и Вотрашка, с неизследвани археологически ценности от различен тип;
  - Планинската територия на Родопите – територия с качества на културен ландшафт, формиран от агломерации от малки селища (които се състоят от множество махали и/или колиби), хармонично интегрирани в природната среда (ливади и гори) и със силна връзка на начина на живот с природата;
  - Долината на река Места – редуване на земеделски ландшафт (малки ниви по поречието на Места и южната част на Белишка река) и компактни урбанизирани структури (Белица, Краище, Дагоново).

Може да се прогнозира, че в бъдеще в тази система ще запази своята устойчивост във връзка със съхранените традиции и начин на живот в община Белица.

В бъдеще, в процеса на развитие на нормативната база и на общественото съзнание за културните ценности, посочената териториална структура може да бъде допълвана и с нови идентифицирани и защитени културни ценности, някои от които са посочени като част от ценностната характеристика на територията.

(2) Прогноза за опазване на системата „Културно Наследство“

Прогнозира се, че интегрираната консервация ще бъде възприета като основен принцип на общинската политика за опазване на системата „Културно наследство“. Във връзка с това са дефинирани следните основни насоки за осъществяване на координацията между проучванията (археологически, архитектурни, други), консервационната дейност и устройствената дейност, с цел да бъде съхранена и развита посочената териториална характеристика на недвижимото културно наследство, третирано като единна система:

- Актуализация на обектите недвижими културни ценности: актуализация на съществуващите ценности; завършване на процеса на регистрация по отношение на съществуващите декларирани културни ценности, включително определяне на режими за опазване; разработване на планове за опазване и управление за обекти на недвижимото културно наследство.
- Идентификация на нови културни ценности: идентификация и регистрация на нови единични и групови културни ценности; включване на нови типове културно наследство в съответствие с еволюцията на нормативната система в тази област.
- Провеждане на планомерни археологически проучвания на територията (с въвсеждане на данните в АИС АКБ), стартиращи с проучвания на вече локализирани обекти, в координация с последваща консервационна дейност.
- Създаване и поддържане на общодостъпна информационна система за недвижимото културно наследство на община Белица, като част от единна система за територията на България във връзка с Автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България” и Информационната система в Националния архивен фонд на културните ценности в НИНКН.
- Приемане на специализирана общинска програма за опазване и популяризиране на недвижимото културно наследство – специализиран инструмент на управление, който ще регламентира конкретното прилагане на правилата за интегрираната консервация, координиращи дейностите по проучване, консервация и устройствено планиране.
- Включване сред приоритетите на общинската инвестиционна политика на проекти, свързани с опазването и експонирането на културните ценности чрез активизиране на публично-частното партньорство за реализиране на подобни проекти.

Посочените направления на действия показват, че от гледна точка на целите за опазването, системата Културно наследство дефинира определени ограничители за общото териториално развитие. Тя налага определен респект към формираната традиционна селищна мрежа, към характеристиката на културните ареали на територията и към структурата на системата от културни ценности. Целта е общото териториално развитие да не компрометира културните стойности на територията, тъй като по този начин ще отнеме от стимулиращото въздействие на нейния културен ресурс.

(3) Прогноза за устойчиво използване на недвижимото културно наследство като ресурс-стимулатор за устойчивото развитие и за качеството на живот

- Прогнозата предвижда реализиране на стимулиращото въздействие на културното наследство върху развитието на функционалните системи на територията на община Белица.
- Система Труд – за съхраняване и използване на специфичните среди за труд; стимулиране и развитие на традиционните занаяти, строителни умения, земеползване, местни кухни и други локални производства. Особен акцент тук е планинската територия на Родопите, където начинът на живот и земеползване са водещи при формирането и еволюирането на културния ландшафт. Целта е да се оцени, освен икономическата стойност на земеделските терени (ниви, ливади), също и тяхната добавена стойност за формиране на пейзажна идентичност, способна да привлича потребителски и туристически интерес, чрез развитието на локални производства, местни специфични продукти, познавателен, селски, еко-туризъм и др., за да получи нови стимули за развитие.
- Система Обитаване – за съхраняване и развитие на културната идентичност на жилищната среда, изява на ролята на специфичния начин на живот за качеството на живот в средата за обитаване. Целта е да се оценят съхранените традиционни устройствени характеристики и среди със специфично застрояване на жилищните територии. Бъдещото териториално развитие на системата Обитаване ще бъде стимулирано и от силната връзка между обитаване и труд, която рефлектира върху идентичността среда.
- Система Отдих – туризъм. Приоритетно значение за територията ще има връзката на отдиха и туризма с недвижимото културно наследство, с особен акцент върху културния туризъм на общинско и регионално ниво. Територията притежава ресурси, запазена идентичност и възможност за разпознаваемост (включително и като част от системи от по-висок порядък) за формиране на интегрирани културно-туристически продукти. С особено значение е неподправената автентичност на начина на живот (във връзка и със системите Обитаване и Труд), която дава възможност за развитие на уникални и търсени продукти без усещане за комерсиалност. Водещи ресурси в това отношение са: синтезът на културни и природни ценности, както и специфичните културни взаимодействия между материално наследство и традиции. Тези характеристики определят възможностите на община Белица за съчетаване на културен и еко-туризъм, което представлява високо конкурентно качество в съвременната туристическа индустрия.
- На по-високо ниво територията може да се включи активно в: интегриран надобщински туристически продукт по протежението на потенциален културен маршрут теснолинейната железопътна линия Септември – Добринище; туристически пътеки, обвързващи планинския туризъм с преживявания и откриване на тракийски светилища. Може да се прогнозира, че важни организиращи ядра в системата на Културния туризъм в територията на общината

ще бъдат град Белица (общински център) и селата Горно Краище (в качеството му свързващо звено между трите културни ареала и цялата община и съседните територии) и Бабяк (като традиционен център на родопските махали).

- Система Социална инфраструктура – за интегриране на недвижимото културно наследство в общинска система за развитието на музейната мрежа и за формиране на липсващата днес специализирана информационна система. Особено предизвикателно е изграждането на адекватна на културния ресурс на територията информационна система предвид следните специфики:
  - местоположение, дискретност и нисък експозиционен потенциал на археологическите обекти (по-скоро свързани със специфични ценности на самото място, отколкото с мащабни материални следи), които предполагат процесът на възприемане и социализация на това наследство да бъде задължително подпомогнат от изразителна и атрактивна информационна система, която да изяви смисловата му характеристика;
  - живото наследство на потенциалния културен ландшафт в родопските части, което предполага по-нетрадиционно и неформално информиране на посетителите.
- Може да се прогнозира, че ще бъдат развити съществуващите информационни центрове към читалищата (в Белица, Бабяк, Горно Краище) като основни репери на информационната система и връзка между материалното и нематераилното наследство. Прогнозира се и развитие на музейната мрежа на територията, за да бъде представено цялото нейно движимо културно богатство във връзка с недвижимите ценности – към момента исторически музей действа само в Белица, но музейни функции могат да се интегрират и към читалищните сгради с Горно Краище и Бабяк.
- Система Комуникация и Транспорт – за активизиране на ролята на потенциален културен маршрут, преминаващ през територията, и на връзките на община Белица със съседни територии. Това би стимулирало също и повишаването на комуникативността на системата Културно наследство. Водеща роля в тази връзка има теснолинейната железопътна линия Септември – Добринище.

(4) Прогноза за въздействие на културното наследство върху общото устойчиво териториално развитие.

Културното наследство на община Белица представлява обща ценност за територията с интергираща роля по отношение на бъдещото й развитие. В интерес на общината е да опази тази своя ценност и да я използва за своето устойчиво развитие чрез активиране на стимулиращото й въздействие върху функционалните системи, формиране на среда с високи качества на своите екологични и естетически параметри, създаване на интегрирани културно-туристически продукти.

Например една традиционна характеристика на макроструктурата на културното наследство е структурата на селищната мрежа, органично включена в природната среда – територия с потенциални качества на културен ландшафт. На по-ниско ниво, ценност

представлява самата селищна структура – характерът на селищния пейзаж, с неговите специфични урбанистични параметри. Тези особености на селищните структури представляват част от културното наследство на територията. Те ще имат все по-голямо значение в бъдеще, като измерител на качеството на живот, в една природо-съобразна среда с екологичен модел на обитаване. Прогнозата на ОУП на община Белица е за разумна урбанистична стратегия, която да съхрани културната стойност на територията като й дава шансове за бъдещо качество. Това от своя страна е основа за формиране на цялостни културно-туристически продукти, предлагащи уникални изживявания.

Прогнозира се използване на целия вътрешен културен и природен ресурс на община Белица, за постигане на оптимална териториална децентрализация на дейности и функции, адресирани към различни професионални, възрастови, етнически и религиозни групи от населението. Това би могло да включи например: организиране на детски центрове на принципа на Европейските класове на наследството; традиционни и еко-производства във връзка с локалния природен и културен потенциал; деконцентрирани културни прояви от различен тип и други. Културното наследство би могло да въздейства върху общото развитие на територията и чрез активиране на ролята му на стимулатор на интеркултурния, интеррелигиозния и интеретническия диалог в територията – например чрез традиционни фестивали, честванията, експозиции, панаири, пазари и други.

2.6.3. Проект за опазване и устойчиво използване на културното наследство

ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО – СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ

Проектът се базира на предложената прогноза за опазване на системата Културно наследство. Както бе посочено, интегрираната консервация ще бъде възприета като основен принцип за опазване на системата. Това предполага координация между проучвания, консервационна политика и устройствена дейност. За тази цел, се предлага система от девет устройствени режими – специфични правила и нормативи към ОУП на община Белица, съобразени с характеристиката на културното наследство на територията и с посочените прогнозни насоки (ПЛАН № 3: *Територии с културно наследство и режими със специфични правила и нормативи*).

Обхватът на териториите с културно наследство и специфичните правила и нормативи могат да бъдат допълвани или изменяни по реда на одобряването им в случай на последващи промени в регистъра на недвижимите култуени ценности и/или при въвеждане по реда на ЗКН на нови или допълнителни режими за опазване.

По-долу е представено предложението за видовете територии с културно наследство (Ткн) със съответните им режими, които включват териториален обхват и специфични правила и нормативи.

Таблица 48: Видове територии с културно наследство, териториален обхват

Устройствена категория	Териториален обхват и режим (предназначение, основни и допълващи функции, ограничения)	Индекс/ режим

1. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ НА ЕДИНИЧНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ ИЗВЪН НАСЕЛЕНИ МЕСТА	Режимът се отнася до единичните археологически културни ценности извън населените места на територията на община Белица. **Териториалният обхват** включва обекта и охранителната му зона, определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност или обхват, дефиниран с полигон в регистрационните картони на АКБ със съответната охранителна зона с ширина 10 м извън този полигон. **Предписанията за опазване** са определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност. До изготвяне на предписания за опазване, за територията, в която попадат защитените единични археологически културни ценности, се прилагат разпоредбите по чл. 161 от ЗКН. До пълното археологическо проучване и последващата го процедура по регистрация на недвижимата културна ценност и изготвяне на идивидуални предписания за опазване, се прилагат режимите за ползване на територииите, съгласно регистрационната карта в АИС АКБ, както следва: • **Режим „А“** – забраняват се всички видове дейности – строителни, добивни, благоустройствени, селскостопански, мелиоративни и други, които нарушават целостта на земния пласт в границите на археологическия обект – за всички недвижими археологически ценности с изключение на праисторическо селище в м. Равен (II/12); • **Режим „Б“** – относно археологически обекти, попадащи в обработваеми земеделски площи; забраняват се всички видове изкопни работи, както и дълбочинната обработка на почвата (риголване), засаждане на трайни култури с дълбока коренова система, заблатяване и др., които могат да унищожат или засегнат археологическата субстанция в границите на обекта – за праисторическо селище в м. Равен (II/12).	**Ткн1**

2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ НА ЕДИНИЧНИ ИСТОРИЧЕСКИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ ИЗВЪН НАСЕЛЕНИ МЕСТА	Режимът се отнася до единичните исторически културни ценности извън населените места на територията на община Белица. **Териториалният обхват** включва обекта и охранителната му зона, определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност. **Предписанията за опазване** са определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност.	**Ткн2**
3. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ НА ЕДИНИЧНИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ОХРАНИТЕЛНИТЕ ИМ ЗОНИ В НАСЕЛЕНИ МЕСТА	Режимът се отнася до единичните културни ценности в град Белица. **Териториалният обхват** включва защитените територии на единични културни ценности по смисъла на чл. 79 от ЗКН – границите на имота и охранителна зона, обхващаща съседните имоти и срещулежащите през улицата имоти. **Предписанията за опазване** са определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност.	**Ткн3**
4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ НА НЕДВИЖИМА КУЛТУРНА ЦЕННОСТ „ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ“ В М. БАБЯШКА ЧУКА		
4.1. ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ НА НЕДВИЖИМАТА КУЛТУРНА ЦЕННОСТ	Режимът е предназначен за защитена територия на недвижимата културна ценност ***„Тракийско светилище" в м. Бабяшка чука, с. Бабяк***, по смисъла на Закона за културно наследство (ЗКН). Режимът за опазване е определен от комисия съгласно Заповед №РД 09-421/04.07.2008 г. на Министъра на културата. **Териториалният обхват** включва подотдели 1, „а“, „б“ и „в“ от отдел 42; подотдели 1 и 2 от отдел 41; подотдели 1 и „а“ от отдел 40; подотдели 1 и „а“ от отдел 39 и подотдели 7, 8, „ж“ от отдел 36 част от „и“ от отдел 36 – ивица с ширина 130 м, успоредна на границата между отдели 36 и 39 от ДГФ (по ЛУП от 2002 г. и КВС от 2008 г.) **Предписанията за опазване** на територията на археологическата недвижима културна ценност, са както следва: • Определя се като територия за археологическо проучване, консервация, реставрация и	**Ткн4.1**

	експониране. Прилагат се предвидените дейности и ограничения от ЛУП, като дейностите, нарушаващи целостта на земния пласт се извършват задължително след предварително съгласуване с НАИМ-БАН и се изпълняват в присъствието на археолог при стриктно спазане на чл. 18 от ЗПКМ *(отменен, виж чл.160 от ЗКН)*. При провеждане на археологически проучвания, при които се налага почестване от растителност се изисква съгласуване с ДГС-Елешница. • Забраняват се всякакъв вид строителни работи, несвързани с консервационно-реставрационните работи и експонирането на паметника *(културната ценност, съгласно ЗКН)*. Цитираните дейности се съгласуват с НИПК на основание чл.20 от ЗПКМ *(отменен, виж чл. 83, 83а и 84 от ЗКН)*. • Забранява се промяна на предназначението на земята. • На територията на паметника на културата (културната *ценност, съгласно ЗКН*) се забранява паленето на огън извън определеното за това място и бивакуването. • При доказана необходимост от изпълнение на подземна кабелизация, свързана с функционирането на изградените вече съоръжения, след съгласуване на проектната документация с НИПК *(НИНКН, съгласно ЗКН)* и НАИМ-БАН, изкопните работи се изпълняват като редовни археологически проучвания, а не като линеен изкоп.	
4.2. ОХРАНИТЕЛНА ЗОНА НА НЕДВИЖИМАТА КУЛТУРНА ЦЕННОСТ	Режимът е предназначен за охранителната зона на недвижимата културна ценност ***„Тракийско светилище“ в м. Бабяшка чука, с. Бабяк***, по смисъла на Закона за културно наследство (ЗКН). Режимът за опазване е определен от комисия съгласно Заповед №РД 09-421/04.07.2008 г. на Министъра на културата. **Териториалният обхват** включва подотдели „г“, 4, „д“ и 2 от отдел 42; подотдели 5, „а“, 1, „в“, част от „б“ (път). Част от подотдел 4 (до дерето) и част от „п“ (северно, до първото дере) от отдел 43, подотдели „л“, „м“, имоти 231, 232 и 233 от ССФ (чл. 19 от ЗСПЗЗ), част от „р“ (изица с ширина 200 м., тангираща югоизточните граници на подотдели	**Ткн4.2**

	„п“ и 4, част от „н“ (ивица със същата ширина) от отдел 35. **Предписанията за опазване** на охранителната зона на археологическата недвижима културна ценност са както следва: • Определя се като територия за археологическо наблюдение и проучване. Прилагат се предвидените дейности и ограничения от ЛУП. В земите от ССФ не се допуска дълбочинната обработка на земята, засаждане на трайни насъждения с дълбока коренова система. • Стопанисването на територията се извършва съгласно предвиденото в лесоустройствения проект по Закона за горите и последвалите го нормативни документи. Допуска се промяна на предназначението на земите във връзка със социализацията на паметника на културата *(културната ценност, съгласно ЗКН)*. Устройството на охранителната зона се извършва въз основа на лесоустройствения проект и ПУП, съгласуван с НИПК съгласно изисванията на чл.20 от ЗПКН *(отменен, виж чл. 83, 83а и 84 от ЗКН)* и съответно с Държавно горско стопанство – Елешница. • Всички инвестиционни проекти се съграсуват с НИПК *(НИНКН, съгласно ЗКН)*, а изкопните работи задължително се извършват като редовно археологическо проучване от страна на археолог от НАИМ-БАН. • На територията на охранителната зона се забранява паленото на огън и бивакуването.	
5. ОБОСОБЕНА ИЗВЪНСЕЛИЩНА ТЕРИТОРИЯ НА СИТЕМА ОТ КУЛТОВИ МЕСТА С ПРЕВАНТИВНА ЗАЩИТА	Режимът се отнася до системата от културни места с апотропейна функция около град Белица. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ. **Териториалният обхват** включва непосредствено прилежащите около изградените параклиси територии – непосредствената среда с радиус от 20 метра. **Предписанията за опазване** защитават апотропейна функция и традицията за почитане тези места около град Белица. Допуска се промяна на предназначението на земите във връзка със	**Ткн5**

	социализацията и традиционното използване на културните места.	
6. ТЕРИТОРИЯ СЪС СПЕЦИФИЧЕН НАЧИН НА ЗАСТОЯВАНЕ И МАЩАБ С ПРЕВАНТИВНА ЗАЩИТА	Режимът се отнася до обособената територия в град Белица – зона на традиционно направление и със специфичен начин на застрояване и мащаб. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ. **Териториалният обхват** територията обособена от първите имоти по протежение на ул. „Владимир Поптомов“ и прилежащите й площадни уширения от ул. „Братя Миладинови“ до площадното пространство при пресичането й с ул. „Димо Хаджидимов“. **Предписанията за опазване** защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер на застрояването и улично-кварталната структура. Допуска се ново строителство на при условие то да се интегрира и да хомогенизира съществуващото традиционно застояване. За тези зони да се изготвят **силуетни планове** на външните фасада по прилежащата им улица, за цялата зона. Те трябва да отчитат характера, мащаба, обема, архитектурата, членението, материалите и принципите на съществуващите сгради. При заявени **инвестиционни намерения** от собствениците, за ново строителство, реконструкция, надстрояване и пристрояване на сгради (основно и/или на допълващо застрояване), да се следва действащия силуетен план. Ако няма изготвен силуетен план, да се процедира такъв в минимален обхват всички УПИ-ти, разположени между две осови точки по прилежащата улица.	**Ткн6**
7. ТЕРИТОРИЯ НА СЕЛИЩНИ СТРУКТУРИ С	Режимът се отнася за териториите на селищни структури в родопската част на общината – селата Бабяк, Горно Краище, Гълъбово, Залатарица, Кузьово, Лютово, Орцево, Палатик и Черешово с	**Ткн7**

ПРЕВАНТИВНА ЗАЩИТА	техните махали и колиби. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ. **Териториалният обхват** включва имотите на застроените територии на селищните структури – села, махали, колиби. **Предписанията за опазване** на територията предвиждат съхраняване на традиционната улично-квартална и пространствена структура, начин, характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на селищата.	
8. ТЕРИТОРИЯ С КАЧЕСТВА НА КУЛТУРЕН ЛАНДШАФТ С ПРЕВАНТИВНА ЗАЩИТА	Режимът се отнася до планинската територия на Родопите като ареал с потенциални качества на културен ландшафт от по-високо териториално ниво. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ. **Териториалният обхват** включва цялата югоизточна територия (родопската част) на община Белица с агломерации от специфични селищни структури. **Предписанията за опазване** защитават пространствените взаимоотношения и ритъм между застроени територии (селища, махали, колиби) и природна среда между тях (ливади и гори). Не се допуска сливането на махали/колиби в по-големи селищни образувания. Не се допуска промяна на предназначението на обратваемите земи около селата, махалите и колибите за дейности извън традиционния поминък в региона.	**Ткн8**
9. ТЕРИТОРИЯ С КАЧЕСТВА НА КУЛТУРЕН МАРШРУТ С ПРЕВАНТИВНА ЗАЩИТА	Режимът се отнася до територията на теснолинейната жп линия Септември – Добринище с потенциални качества на културен маршрут от по-високо териториално ниво. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ. **Териториалният обхват** включва трасето на железопътната линия, гарите, спирките и съоръжения по протежението ѝ – по границите на	**Ткн9**

	имотите с НТП за линии на релсов транспорт и за железопътна гара, спирка. **Предписанията за опазване** защитават цялостната структура на потенциалния културен маршрут. Не се допуска промяна на предназначението на трасето, както и на гарите и спирките по протежението му.	

УСТОЙЧИВО ИЗПОЛЗВАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Планът се базира върху прогнозата за устойчивото използване на недвижимото културно наследство като ресурс-стимулатор за развитието на всяка една от функционалните системи, както и за общото териториално развитие. Основна постановка на проекта е реализирането на възможностите на културното наследство като фактор за икономически растеж и за качество на живот. За тази цел се правят предложения в три посоки:

- Предложения за създаване на система от центрове за културно наследство с роля за информиране на местното население, за популяризиране на културното наследство и подпомагане на културния туризъм;
- Предложения за създаване на интегрирани надобщински туристически продукти във връзка с културното наследство – културно-туристически продукти;
- Предложение за формиране на приоритети при опазването на обекти на недвижимото културно наследство.
- По-долу следват съответните предвиждания на Плана.

Създаване на система от центрове за културно наследство

Във връзка с посочените териториална характеристика и идентичност на културното наследство на територията на община Белица, ОУП предлага обособяването на система от центрове за културно наследство. Системата включва три центъра, насочени към специфични културни характеристики на територията и две по-малки информационни точки.

Ролята на центровете и точките е да:

- информират местното население за културното наследство, за неговите специфики, ценностни характеристики, инструменти за опазване;
- подпомага местното население във връзка с възможностите за развитие, които културното наследство им предлага, с произтичащите от това стимули и ограничители;
- популяризира културното наследство в цялото му многообразие сред местното население и посетителите с цел подпомагане и на културния туризъм (това е акцентът на двете информационни точки по протежение на теснолинейната железопътна линия).

В определена степен тези центрове могат да бъдат интегрирани с туристическата и информационната инфраструктури.

Предлага се системата да включи следните центрове:

(1) Център за културно наследство в град Белица. Предлага се да бъде обособен като разширение на съществуващия туристически информационен център в града като се обогати неговата функция и се отвори по-активно и към местното население. Центърът ще бъде по-конкретно специализиран във връзка с недвижимото културно наследство на града, на планинската територия на Рила и на долината на река Места.

(2) Център за културно наследство в Горно Краище. Предлага се да бъде обособен към съществуващото читалище (с библиотека). Центърът е тематично насочен към начина на живот и културното наследство в планинската територия на Родопите и по долината на река Места. Потенциалът на мястото позволява центърът да играе роля на свързващо звено между трите изявени културни ареала, цялата община и съседните й територии.

(3) Център за културно наследство в Бабяк. Предлага се да бъде обособен към съществуващото читалище (с библиотека). Центърът е тематично насочен към традициите при начина на живот, земеползването и силната връзка на хората с природата в планинската територия на Родопите, към възможностите за развитие на локални производства, екологични и специализирани продукти, към тайните на археологическите обекти в района.

Във връзка с преминаващата през територията на общината теснолинейната железопътна линия Септември – Добринище и потенциалът й на културен маршрут на надобщинско ниво, ОУП предлага обособяването на две информационни точки:

(4) Информационна точка „гара Белица“. Особобява се в сградата на гара Белица.

(5) Информационна точка „спирка Дагоново“. Особобява се в сградата на спирка Дагоново.

Информационните точки са насочени основно към посетителите на територията като информират, както за региона, така и за самото съоръжение на теснолинейката.

Създаване на интегрирани надобщински културно-туристически продукти

ОУП предлага развитието на система от интегрирани надобщински продукти, които да се базират на културния ресурс на територията. За тази цел се предлага стимулиране на местното население (в т.ч. и обучение) за развитие на локални инициативи, които да се интегрерат към „марката“ на съответния продукт. На общинско ниво, разработването на тези продукти е обвързано с мерки от страна на Община Белица за осигуряване на необходимите инфраструктури – комуникационна (пътища, еко-пътеки, велоалеи) и единна информационна (центрове, точки, ориентиращи, информиращи и други елементи). На надобщинско ниво, повишеното качество на такива продукти е обвързано с действия от страна на Община Белица за осъществяване на връзка със съседните територии за съвместни действия за активизиране на регионалния ресурс.

Предлагат се три културно-туристически продукта (всички с надобщинско значение и възможности за развитие). Те интегрират разнообразните културни аспекти и дават възможност за развитие на уникални изживявания, които неусетно да доближат посетителя до наследството на община Белица. Специфична особеност е силата обвързаност на хората и природата и потенциалът за обвързване на културен и планински туризъм.

- **Културно-туристически продукт „Теснолинейката”.** Предложението е свързано с уникалната за България теснолинейна железопътна линия Септември – Добринище. То е в пряка връзка и с посочените съвременни тенденции за подход към културното наследство и възможностите за обвързване на културния потенциал на няколко общини в единна система. В тази връзка, на регионално ниво, се предлага участието на

територията на община Белица в цялостен интегрален надобщински туристически продукт „Теснолинейката“ по протежение на потенциалния културен маршрут.

В българската нормативна система вече съществува регламентиран обект на недвижимото културно наследство, дефиниран като „*Културен маршрут*”. Той е комплексна и динамична система, която синтезира ценности и взаимоотношения, организирани около традиционно направление, жизнено и до днес. Ето защо, той може да играе определена роля в рамките на една цялостна местна политика за опазване, използване и управление на културното богатство.

- **Културно-туристически продукт „Светилищата на бесите”.** Предложението е свързано с планинските светилища, все още неразгаданите техни тайни, с тракийските вярвания и мистерии. Успешно може да бъде съчетан с планински туризъм, както и със селски туризъм. Този туристически продукт би могъл да се развие и на трансгранично ниво към Гърция.
- **Културно-туристически продукт „Махала”.** Предложението и свързано с начина на живот в махалите и колибите в Родопите, който може да бъде основа за уникални преживявания за посетителите. Този туристически продукт успешно може да съчетае селски, културен и планински туризъм. Той също има потенциал да се развие и на надобщинско ниво.

ЗКН вече предвижда и регламентиран обект на културното наследство „*Културен ландшафт*“. Планинската територия на Родопите на община Белица – със своята агломерация от малки селища/махали/колиби, хармонично интегрирани в природната среда (ливади и гори) и със силна връзка на начина на живот с природата – притежава качествата на едно такова комплексно културно наследство. Това е шанс не само за опазване на специфичен вид културно наследство, но и за неговото успешно използване за целите на устойчивото развитие на територията.

Ядра на обслужване на културно-туристическите продукти са предложените центрове и информационни точки. Комуникационно транспортната инфраструктура са наличната пътна мрежа, трасетата на туристическите пътеки, еко пътеките, традиционните пътища между махалите и колибите. Към всеки туристически продукт следва да бъде предвидена съответната адекватна информационна инфраструктура (към момента наличната на територията на община Белица е оскъдна).

Посочената система от културно-туристически продукти ще осъществи равномерно разпределение на туристическите потоци, устойчиво използване на природния и културен ресурс на територията на община Белица и нейното разтваряне към туристическите пазари на различни нива. Създават се и възможности за участие на общината (самостоятелно или съвместно със съседни общини) с предложения за (над)общински туристичеки продукти към Оперативна програма „Регионално развитие“.

Приоритети при опазването на обекти на недвижимото културно наследство

За последователното реализиране на успешната общинска политика за опазване и устойчиво използване на културното наследство, ОУП предлага да бъде разработена Програма за опазване и популяризиране на недвижимото културно наследство на територията на община Белица. Въз основа на проведените анализи, изведените прогнози и дефинираните проектни

предложения, се предлагат следните приоритетни действия, които да залегнат в подобна програма:

- **Информиране на местното население**. Информирането на хората за възможностите, които им дава културният ресурс, е от ключово значение за стартирането на адекватни инициативи. За тази цел, община Белица може да ползва предложените центрове за културно наследство (в Белица, Горно Краище и Дагоново).
- **Проучване, консервация и експониране на археологически ценности**. Община Белица има потенциал да се развие като привлекателна археологическа дестинация – както за археолози (в т.ч. с възможности за привличане на чужди експедиции и развиване на специализирано обучение), така и за посетители. Това предполага развитието на две паралелни действия – проучване на археологически ценности и техните консервация и експониране (представяне пред широката публика).

ОУП предлага за проучване и консервация следните приоритетни археологически недвижими културни ценности: тракийско светилище, м. Бабяшка чука (продължаване на проучванията); селище в м. Чекуте (посочено като перспективно за бъдещо археологическо проучване); светилища в м. Високото тепе, м. Краставата могила, на височината Ниньов връх (във връзка с участието им в система тракийски светилища); праисторическо селище в м. Равен (във връзка с древността на обекта и близостта му до друго разпознаваемо място – паметник на загиналите антифашисти); селище в м. Спасова черква (във връзка със съществуването му през античността и средновековието, близостта до Горно Краище и засилената опасност от иманярски набези).

Паралелно, ОУП предлага разработването на интегрален специализиран план за подход при консервацията на археологическите обекти на територията на община Белица. Той следва да предвиди както принципите на архитектурните и консервационни методи, така и формирането на единна изразителна и атрактивна информационна система, която да отговори адекватно на спецификата на археологическите обекти и да изяви смисловата им характеристика.

- **Опазване на архитектурно-строителни ценности в град Белица.** ОУП предлага да бъдат взети спешни мерки за опазване на малкото останали образци на възрожденската архитектура в град Белица. За тази цел да се информират собствениците на сградите за техния статут на културни ценности и да се разработи програма за стимулиране на дейностите по консервация и реставрация на обектите.
- **Разработване на планове за опазване и управление**. ОУП предлага да бъде разработен план за опазване и управление за обект Тракийско светилище, м. Бабяшка чука.
- **Разработване на единна информационна система**. Като приоритетно действие, касаещо социализацията на обектите на културното наследство, ОУП предлага разработването на еднна информационна система. Тя трябва да отговаря на няколко ключови аспекта: да бъде развита на различни териториални и информационни нива; да предлага оптимален брой информационни елементи; да отчита спецификата на културното наследство на община Белица.



- **Обединени общински действия за активиране на културния ресурс на теснолинейката.** ОУП предлага да стартират съвместни действия на всички общини по протежение на теснолинейната железопътна линия Септември – Добринище за нейното опазване и устойчиво използване за развитие на регионите.

УСЪВЪРШЕНСТВАНЕТО НА ТЕРИТОРИАЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Предлагат се следните насоки за усъвършенстване на териториалното управление на системата „Културно наследство“:

- Усъвършенстване на системата за управление на дейностите по опазване на културното наследство в рамките на стратиралия процес на деконцентрация и децентрализация на субектите на управление в тази област;
- Усъвършенстване на юридическите и устройствените инструменти за управление на културно наследство;
- Изработване на планове за опазване и управление на територии с подчертана културна идентичност;
- Създаване на клъстърни мрежи, основани на традиционни местни производства;
- Съставяне на стратегия и приемане на надобщинска програма за развитие на културния туризъм на територията; създаване на локални, надобщински и трансгранични интегрирани културно-туристически продукти;
- Стимулиране на нови алтернативни източници за финансиране на дейностите по опазване и развитие на културното наследство;
- Създаване на интегрирана информационна база за културно наследство на територията;
- Развитие на публично-частното партньорство за опазване и развитие на културното наследство (в т.ч. и за развитие на културния туризъм);
- Участие с проекти в програми за европейски структурни фондове и в други европейски програми, свързани с културното наследство и културния туризъм.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

В резултат от работата по ОУП на община Белица. могат да бъдат определени следните главни насоки за опазване и развитие на културното наследство в територията:

- Културното наследство на територията представлява ценност с интегрираща роля за социално-икономически и устройствени политики. В интерес на Общината е да опази тази обща ценност и да я използва за своето устойчиво развитие чрез формиране на среда с високо качество на своите екологични и естетически параметри и създаване на интегрирани културно-туристически продукти.
- Проектът се базира на стратегическата цел за интегрирано опазване на културното и природното наследство и неговото устойчиво използване като фактор за икономически растеж и за качество на живот.

- Културното наследство на територията е дефинирано като единна териториална система – обект на териториално управление.
- Основен принцип на общинската политика по отношение на културното наследство е интегрираната консервация, която координира проучвания, консервационна дейност и устройствена дейност.
- С плана се предвижда опазване на културното наследство чрез система от девет устройствени режими – специфични правила и нормативи на ОУП, съобразени с характеристиката на културното наследство и възприетите прогнозни насоки за развитие на системата „Културно наследство“.
- С плана се предвижда реализиране на ресурсите на културното наследство в територията като фактор за икономически растеж и за качество на живот.
- Предлага се създаването на система от пет обслужващи звена за културен туризъм (центрове и точки), във връзка с по-висока информираност за културното наследство: гр. Белица, с. Горно Краище, с. Бабяк, гара Белица, спирка Дагоново.
- Предлага се създаването на система от интегрирани надобщински туристически продукти, свързани с културното наследство (културно-туристически продукти): „Теснолинейката”; „Светилищата на бесите”; „Махала”.
- Предлагат се насоки за усъвършенстване на териториалното управление на системата „Културно наследство“ чрез: опт х имална деконцентрация на управлението; създаване на ефективни устройствени инструменти за опазване и управление; създаване на общински програми и проекти; формиране на интегрирана информационна база, развитие на публично-частното партньорство и други.

3. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА КЪМ ОУП НА ОБЩИНА БЕЛИЦА				
Наименование на териториалния елемент	**Съществуващи елементи**		**Проектни елементи**	
	Площ(дка)	**Част оттериторията(в%)**	**Площ(дка)**	**Част оттериторията(в%)**
ТЕРИТОРИИ С НАЙ-ОБЩО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ				
1. Жилищни функции	3359	1.144	3824	1.302
2. Обществено обслужващи функции	54	0.018	14	0.005
3. Производствени дейности	1354	0.461	1804	0.614
4. Складови дейности	17	0.006	17	0.006
5. Рекреационни дейности	483	0.165	789	0.269
6. Озеленяване, паркове и градини	282	0.096	870	0.296
7. Спорт и атракции	46	0.016	166	0.057
9. Земеделски територии в т.ч.:	58501	19.922	51256	17.455
9.1. Обработваеми земи - ниви	15316	5.216	14571	4.962

9.2.Обработваеми земи - трайни насаждения	533	0.182	439	0.149
9.3. Необработваеми земи	36341	12.376	36246	12.343
10.Горски територии в т.ч.:	181739	61.891	180461	61.455
10.1.Гори	173185	58.977	171907	58.542
10.2.Рекреационни гори	3350	1.141	3451	1.175
10.3.Горски земи	5204	1.772	5204	1.772
11. Национален парк РИЛА	44970	15.314	44970	15.314
12. Водни площи	7333	2.497	7388	2.516
13.Транспорт и комуникации	2812	0.957	2976	1.013
14.Техническа инфраструктура	4	0.001	8	0.003
15. ОБЩА ПЛОЩ	293646	100	293646	100
ЗАЩИТЕНИ И НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ				
А. Територии за природозащита	44970	98.820	44970	22.898
Б. Защитени територии за опазване на културно-историческото наследство	507	1.114	563	0.287
В. Територии с особена териториалноустройствена защита	0	0	150822	76.795
Г.Територии за възстановяване и рекултивация	0	0	10	0.005
Д.Други нарушени територии	30	0.066	30	0.015
ОБЩА ПЛОЩ по т.А, Б, В, Г	45507	100	196395	100

ЧАСТ III - ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО

ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА

1 ГЛАВА ПЪРВА.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ. ОБХВАТ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН

Чл. 1. Основна цел на общия устройствен план е да осигури устойчиво развитие и благоустрояване на община Белица.

Чл. 2.(1) Правилата и нормативите за прилагане на общия устройствен план на община Белица определят изискванията, устройственото и функционалното предназначение и ограниченията при устройственото планиране на територията на общината.

(2) Правилата и нормативите за прилагане на общия устройствен план на община Белица са разработени на основание действащата нормативна уредба - чл. 104, ал. 2 от Закона за устройство на територията.

(3) Неразделна част от настоящите правила и нормативи за прилагане на ОУП са показателите за устройство и застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени, както и ограниченията и изискванията при изработване на подробните устройствени планове за устройствените зони и самостоятелните терени определени в Приложение № 1.

Чл. 3. Неразделна част от общия устройствен план са:

1 правилата и нормативите за прилагането му;

2. графичните материали (планове и схеми) и обяснителни текстове.

Чл.4. (1) Според основното й предназначение, определено с общия устройствен план, територията на община Белица се разделя на: урбанизирани територии (селищните територии на населените места и на селищните образувания) и извънурбанизирани територии - земеделски територии, горски територии, защитени територии, нарушени територии за възстановяване, територии заети от води и водни обекти и територии на транспорта.

(2) В общия устройствен план са определени:

1. границите на урбанизираните територии на населените места и селищните образования, обхванатa от строителните граници, определени с действащите към момента устройствени планове с техните изменения;
2. границите на разширяване на строителните граници на съществуващи урбанизирани територии и на новоурбанизирани територии;
3. границите на земеделските и горските територии;
4. защитените територии и защитените зони;
5. нарушени територии за възстановяване;
6. територии заети от води и водни обекти;
7. територии на транспорта;

Чл. 5. С настоящите правила и нормативи се прилага действащата нормативна уредба съобразно конкретните условия, процеси и потребности за устройството на общинската територия, като се:

1. допълва видът и разновидностите на устройствените зони, определени с Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (Наредба № 7) и адаптира съдържанието им към конкретните условия;
2. определят режим на устройство и контрол и режим за превантивна устройствена защита, във връзка с чл. 10, ал. 2 и 3 от Закона за устройство на територията за определени части от територията;
3. обособяват части от териториите, съгласно чл. 6, ал. 2 от Наредба № 7, регламентирани като самостоятелни терени със собствен устройствен режим, съобразен с правила, различни от тези на зоната/територията, в която попадат;
4. конкретизират пределните стойности на нормативите за устройство и застрояване на устройствените зони по Наредба № 7;
5. регламентират задължителни изисквания към последващото подробно устройствено планиране;
6. установяват правила за наблюдение, поддържане и отчитане на прилагането и изменение на общия устройствен план на общината.
7. посочват административни действия, необходими за прилагането на плана и постигането на неговите цели.

2 ГЛАВА ВТОРА.

УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И САМОСТОЯТЕЛНИ ТЕРЕНИ В ОБХВАТА НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА

РАЗДЕЛ I.

Чл.5. (1) В териториите попадащи съгласно настоящия план в урегулираните граници на населените места и селищните образувания, се обособяват следните устройствени зони и самостоятелни терени:

1. Жилищна устройствена зона (Ж) със следните разновидности:

а) Жилищна устройствена зона с малка височина (Жм);

б) Жилищна устройствена зона с малка височина и с ниска интензивност на застрояване (Жм1).

2. Устройствена зони и терени за предимно производствени и складови дейности (П):

а) Устройствени зони и терени за предимно производствени и складови дейности (Пп);

б) Устройствени зони и терени за предимно селскостопански производствени и складови дейности (Ппс);

3. Устройствена зони и терени за обществено обслужващи дейности (Оо)
4. Смесена обслужващо-производствена устройствена зона (Соп).
5. Терени за обществено обслужващи дейности в курортно селищно образувание (Оок)
6. Устройствени зони и терени за рекреационни дейности (О):

а) курортна устройствена зона / курорти (Ок);

б) курортна устройствена зона / курорти (Ок1);

в) курортна устройствена зона / курорти (Ок2);

г) ваканционни селища (Ос);

д) вилни зони (Ов);

е) терени за постоянни къмпинги и места за паркиране на каравани (Окк);

7. Устройствени зони и самостоятелни терени на зелената система (Оз):

а) терени на градски паркове и озеленяване (Оз);

б) терени за охранително озеленяване около улици, реки, дерета, открити водни течения и други (Озо);

в) терени за гробищни паркове (Озг);

г) терени на реки и други открити водни площи (В);

8. Устройствени зони и терени за спорт и атракции (Са):

а) терени за спорт и атракции, в т.ч. за атракциони и за колективни игри и спортове; (Са);

б) терени за ски писти, площадки и рампи, влекове, лифтове и съоръжения към тях (Са1);

9. Терени за техническа инфраструктура (Т):

а) терени за транспортна инфраструктура (Тп);

б) терени за инфраструктура на ЖП транспорта (Тжп);

в) терени за площни обекти на техническата инфраструктура (Тт);

г) терени за изкуствени водоеми (Тв);

10. Територии с режим за защита на недвижимите културни ценности (Ткин) – единични и групови.

(2). Устройството и застрояването на териториите по т.5, т.6 буква „а“ и буква „б“ и т.10, както и на териториите със специфични изисквания към устройството и застрояването им, попадащи в други устройствени зони, се осъществява по специфични правила и нормативи – неразделна част от плана.

(3) Устройственото и функционалното предназначение, нормативите за устройство и застрояване, както и ограничения и изисквания при изработване на подробните устройствени планове за устройствените зони и самостоятелните терени по ал. 1 са посочени в приложение № 1.

Чл.6. (1) В териториите извън урегулираните граници на населените места и селищните образувания се обособяват следните групи територии и самостоятелни терени:

1. Земеделски територии (Зз):

а) обработваеми земи - ниви (Ззо);

б) обработваеми земи - трайни насаждения, овощни градини и други (Ззт);

в) необработваеми земи - пасища, ливади, поляни и др. (Ззп);

г) терени за рибарници (Трб);

д) земеделски земи с превантивна защита (Ззз);

2. Горски територии (Г):

а) стопански гори (Гст);

б) защитни гори (Гз);

в) специални гори с рекреационно значение (Гр);

д) специални гори с друго предназначение (Гсп);

3. Терени за жилищно строителство с малка височина (Жм);

4. Терени за обслужващи и рекреационни дейности:

а) терени за смесена обслужващо-производствена дейност (Соп);

б) терени за ваканционни селища (Ос);

в) вилни терени (Ов);

г) терени за спорт и атракции (Са1);

д) терени за постоянни къмпинги и места за паркиране на каравани (Окк).

5. Терени на техническа инфраструктура:

а) терени за транспортна инфраструктура (Тп);
б) терени за инфраструктура на ЖП транспорта (Тжп);
в) терени за площни обекти на техническата инфраструктура (Тт);
6. Производствени и складови терени:
а) терени за производствени и складови дейности (Пп);
б) терени за предимно селскостопански производствени и складови дейности (Ппс);
7. Нарушени територии:
а) терени за възстановяване и рекултивация (Твр).
8. Територии, заети от водни обекти
а) терени за реки и други открити водни площи (В).
9. Територии с режим за защита на недвижимите културни ценности (Ткин) – единични и групови.
10. Други територии
а) специални терени (Тсп).

(2). Устройството и застрояването на териториите по т.9, както и на териториите със специфични изисквания към устройството и застрояването им, попадащи в други устройствени зони, се осъществява по специфични правила и нормативи – неразделна част от плана.

(3) Устройственото и функционалното предназначение, нормативите за устройство и застрояване, както и ограничения и изисквания при изработване на подробните устройствени планове за устройствените зони и самостоятелните терени по ал. 1 са посочени в приложение № 1.

Чл. 7 (1) В териториите с особена териториално-устройствена защита се обособяват следните групи територии, зони, самостоятелни терени и обекти:
1. Територии в зони за защита на водите:
а) санитарно-охранителни зони – "I, II и III" охранителен пояс на водоизточници, вкл. за питейно-битово водоснабдяване и на минерални извори;
б) Нитратно уязвима чувствителна зона.
2. Територии за природна защита:
а) защитени територии – защитени местности;
б) защитени територии – резервати;
в) защитена територия - Национален парк.
3. Територии в защитени зони за опазване на биологичното разнообразие:
а) защитени зони от мрежата Натура 2000 по Директива за местообитанията;
б) защитени зони от мрежата Натура 2000 по Директива за птиците.
4. Територии с режим за защита на недвижимите културни ценности (Ткин) – единични и групови.
5. Терени за обществено обслужващи дейности в курортно селищно образувание (Оок)
6. Курортна устройствена зона / курорти (Ок);
7. Курортна устройствена зона / курорти (Ок1);

(2) Правилата за устройство и застрояване, както и ограничения и изисквания при изработване на подробните устройствени планове за устройствените зони и терените по ал.1 се съдържат в Специфичните правила и нормативи за прилагане на плана.

РАЗДЕЛ II.

ЖИЛИЩНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ

Чл.8.(1) Жилищните устройствени зони се застрояват със сгради за постоянно и/или временно обитаване. Отделни урегулирани поземлени имоти с нежилищни функции се

определят въз основа на подробен устройствен план и при спазване на общите параметри на застрояване за зоната.

(2) За имоти определени за Жилищна устройствена зона с малка височина (Жм) и Жилищна устройствена зона със специфични правила на устройство и застрояване (Жм1) и предвидени за включване в строителните граници на населените места, е задължително изготвянето на ПУП в обхвата на цялата устройствена зона.

(3) При територии над 2 ha, предвидени за включване в строителните граници на населените места, е задължително изготвянето на ПУП в обхвата на цялата устройствена зона, по реда и условията на чл.16 от ЗУТ.

Чл. 9.(1) Жилищна устройствена зона с малка височина (Жм) се устройва съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Жм	до 60	до 1.2	мин. 40	до 10.0 м (3 ет.)

(2) Жилищна устройствена зона с ниска интензивност на застрояване (Жм1) се устройва съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Жм1	до 40	до 0,8	мин. 50	до 7.0 м (2 ет.)

РАЗДЕЛ III.

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ПРЕДИМНО ПРОИЗВОДСТВЕНИ И СКЛАДОВИ ДЕЙНОСТИ

Чл.10.(1) Устройствените зони предимно за производства (Пп) се застрояват с производствени, складови и обслужващи сгради и съоръжения. Допуска се изграждане на здравни пунктове, магазини и заведения за обществено хранене за ежедневните нужди на работещите, административни сгради и научно-експериментални бази към предприятията, гаражи и паркинги, както и жилища за охраната.

Чл. 11(1) Устройствени зони и терени за предимно производствени и складови дейности (Пп) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Пп	до 80	до 2,0	мин. 20	Определя се с ПУП

(2) Устройствени зони и терени за предимно селскостопански производствени и складови дейности (Псп) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Псп	до 50	до 1,0	мин. 40	Определя се с ПУП

РАЗДЕЛ IV.

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТИ И СМЕСЕНИ ОБСЛУЖВАЩО-ПРОИЗВОДСТВЕНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ

Чл.12.(1) Териториите в устройствена зона (Оо) за обществено-обслужващи дейности са предназначени предимно за осигуряване на обекти за обществено обслужващи дейности – образование, здравеопазване, социални грижи, обществено хранене, култура, религия, административни и делови услуги и др.

Чл. 13(1) Устройствени зони и терени за обществено-обслужващи дейности (Оо) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Оо	до 60	до 1,5	мин. 30	до 10.0 м (3 ет.)

(2) Устройствени зони и терени за обществено-обслужващи дейности в курортно селищно образувание (Оок) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Оок	до 50	до 0,8	мин. 40	до 7.0 м (2 ет.)

(3) За обществено значими обекти височината на застрояване се определя с ПУП и решение на Общинския съвет.

Чл. 14.(1) Териториите в устройствена зона (Соп) са с многофункционално предназначение за обществено обслужване, търговия, безвредни производства, жилища, спорт и атракции и др. допълващи функции, без да се допускат обекти за дейности с вредни отделяния и влияния.

(2) За имоти определени за смесена обслужващо-производствена_устройствена зона (Соп) и предвидени за включване в строителните граници на населените места, е задължително изготвянето на ПУП в обхвата на цялата устройствена зона.

(3) При територии над 2 ha, предвидени за включване в строителните граници на населените места, е задължително изготвянето на ПУП в обхвата на цялата устройствена зона, по реда на чл.16 от ЗУТ.

Чл. 15(1) Устройствени зони и терени определени за смесена обслужващо-производствена_зона (Соп) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Соп	до 60	до 1,5	мин. 30	до 10.0 м (3 ет.)

(1) За обществено значими обекти височината на застрояване се определя с ПУП и решение на Общинския съвет.

РАЗДЕЛ V.

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

Чл.16. Устройствените зони и терените за рекреационни дейности се застрояват с обекти и съоръжения за нуждите на индивидуалния и организиран отдих и туризма, сгради за временно обитаване и рекреационно ползване, както и сгради с обслужващи и допълващи функции, без да се допускат обекти за дейности с вредни отделяния и влияния..

Чл. 17(1) Устройствени зони и терени определени за курортни устрйствени зони (Ок) се устройват съгласно следните параметри на застрояване:

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Ок	до 30	до 0,8	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 10.0 м (3 ет.)

(2) Устройствени зони и терени определени за курортни устрйствени зони (Ок1) се устройват съгласно следните параметри на застрояване

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Ок1	до 30	до 1,2	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 12.0 м (4 ет.)

(3) Устройствени зони и терени определени за курортни устрйствени зони (Ок2) се устройват съгласно следните параметри на застрояване

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Ок2	до 30	до 1,5	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 15.0 м (5 ет.)

(4) Устройствени зони и терени определени за ваканционни селища (Ос) се устройват съгласно следните параметри на застрояване

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Ос	до 30	до 1,0	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 7.0 м (2 ет.)

(5) Устройствени зони и терени определени за вилни зони (Ов) се устройват съгласно следните параметри на застрояване

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Ов	до 40	до 0,8	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 7.0 м (2 ет.)

(6) Устройствени зони и терени определени за постоянни къмпинги и места за паркиране на каравани (Окк) се устройват съгласно следните параметри на застрояване

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
Окк	до 5	до 0,05	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 6.0 м (2 ет.)

Чл.18. Новоурбанизираните територии за ваканционни селища (Ос) и за вилни устройствени зони (Ов), се изграждат въз основа на подробни устройствени планове, с които се предвижда свободно застрояване в отделни урегулирани поземлени имоти. Проектите за подробни устройствени планове се изработват в обхвата на цялата устройствена зона, по реда и условията на чл. 16 ЗУТ.

РАЗДЕЛ VI.

УСТРОЙСТВО НА ЗЕЛЕНАТА СИСТЕМА

Чл.19. Зелената система в урбанизираните територии обхваща следната група устройствени зони и терени:

1. терени на градски паркове и озеленяване (Оз);
2. терени за охранително озеленяване около улици, реки, дерета и други открити водни течения (Озо);
3. терени за гробищни паркове (Озг);
4. терени на реки и други открити водни площи (В);

Чл.20.(1) Предназначението на поземлени имоти, попадащи в устройствени зони или в терени на зелената система, може да се променя само в устройствена зона или в самостоятелен терен на зелената система от друг вид.

Чл.21.(1) С подробни устройствени планове се определят:

а) границите (регулационните линии) на откритите водни течения (речни корита) и дерета, които са и граници на собственост;

б) мерките за корекция на речните корита и деретата, инженерните съоръжения, необходими за тяхното функциониране и поземлените имоти или частите от тях, подлежащи на отчуждаване за задоволяване на обществени потребности от общинско значение;

(2) В процеса на изработване на подробни устройствени планове за новоурбанизирани територии и по ал.1 се правят специализирани проучвания, които доказват възможностите на речното корито / дерето да поеме и отведе висока вълна.

(3) Коритата на деретата, в участъците, които служат за отвеждане на водите не може да бъде залесявани с храстова и високостеблена растителност.

РАЗДЕЛ VII.

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА СПОРТ И АТРАКЦИИ

Чл.22. (1) В устройствена зона за спорт и атракции (Са) с подробен устройствен план се определят границите на терените в които се разполагат съоражения и площадки за атракциони и за колективни игри и спортове;

б) ски писти, площадки и рампи, влекове, лифтове и съоръжения към тях;

(2) В отделни територии се обособяват терени за спорт и атракции (Са1) в които се разполагат ски писти, площадки и рампи, влекове, лифтове и съоръжения към тях;

РАЗДЕЛ VIII.

ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ

Чл.23. (1) Земеделските територии обхващат следните групи:

1. обработваеми земи - ниви (Ззо).
2. обработваеми земи - трайни насаждения, овощни градини и други (Ззт);
3. необработваеми земи - пасища, ливади, поляни и др (Ззп);
4. терени за рибарници (Трб);
5. земеделски земи със забрана за строителство (Ззз);

(2) В земеделските територии по т.1, 2, 3 и 4:

1. Се допуска застрояване без промяна на предназначението на земята, за сгради, постройки и съоръжения, свързани с непосредственото им ползване: селскостопански сгради за съхранение на растителна и животинска продукция, за отглеждане на животни, сгради за селскостопански машини, резервоари и водоеми, силажовместилища, торохранилища и пречиствателни съоръжения, съоръжения за водоснабдяване, канализация и електроснабдяване (вкл. производство, съхранение и потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници), хидромелиоративни съоръжения.

2. Застрояване се допуска по реда на Наредбата по чл.2 от Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ).

РАЗДЕЛ IX.

ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Чл.24. Горските територии обхващат следните групи:

1. стопански гори (Гст);
2. защитни гори (Гз);

3. специални гори с рекреационно значение (Гр);

4. специални гори – за семепроизводствени насаждения и градини; горски разсадници; опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове; дендрариуми; научноизследователски и учебно-опитни гори; токовища; до 200 м около туристическите хижи и обекти с религиозно значение; бази за интензивно стопанисване на дивеча;. (Гсп);

Чл.25.(1) Устройството на специални гори с рекреационно значение, се извършва съгласно на чл. 111 ЗУТ, на база на специализирани подробни устройствени планове, изготвени в съответствие с областните планове за развитие на горските територии и с горскостопанските планове или програми.

(2) С плановете по ал.1 се определят основните функции и допустимите дейности в специалните горски територии по чл. 24, ал.1, т. 4. Допускат се дейности, свързани с отдих, туризъм, спорт и атракции, както и строителство на сгради и съоръжения, обслужващи или съвместими с основното предназначение на специалните горски територии с рекреационно значение, определя се местоположението на имотите за застрояване и функциите съвместими с отдиха и туризма.

РАЗДЕЛ X.

ТЕРИТОРИИ ЗА ПРЕВАНТИВНА УСТРОЙСТВЕНА ЗАЩИТА

Чл. 26. (1) В териториите с превантивна устройствена защита се обособяват следните групи територии, зони, самостоятелни терени и обекти:

1. Група територии на високопродуктивни и консервационно значими земеделски земи, която включва територии на поливни земеделски земи от първа до четвърта категория и територии на земеделски земи с висока природна стойност;

2. Група територии на обществено значими ландшафти, която включва територии с характерни или забележителни ландшафти – потенциални защитени местности и територии осигуряващи връзки между защитените зони – екологични коридори.

3. Група територии, изложени на потенциален риск от наводнения, включваща територии в район на заплаха от наводнения. Това са територии покрай водни течения, чийто теренни особености предполагат тяхната превантивна устройствена защита и прилагането на устройствени и технически мерки поради установената заплаха или значителен потенциален риск от наводнения.

(2) Териториите на земеделски земи с висока природна стойност:

1. Представляват територии, в които земеделието е основен (обикновено преобладаващ) начин на земеползване и земеделската дейност поддържа или е свързана с голямо разнообразие на видове или местообитания или на видове от европейска консервационна значимост, или и двете. В тези земи се практикува нискоинтензивно земеползване чрез силно ограничена употреба на изкуствени торове и пестициди, запазени трайно установени практики, като сезонна паша, ниска гъстота на животинските единици, с цел запазване на полуестествената растителност и разнообразието на земното покритие и земеползване.

2. В тях се прилагат разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) За териториите с характерни или забележителни ландшафти – потенциални защитени местности се прилагат разпоредбите на Закона за защитените територии.

(4) За териториите, осигуряващи връзки между защитените зони – екологични коридори, се прилагат разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА

§ 1. Влезлите в сила или одобрените до датата на обнародването на заповедта за одобряването на общия устройствен план подробни устройствени планове за територията на община Белица запазват действието си.

§ 2. За неуредените с настоящите правила и нормативи въпроси, свързани с устройството и застрояването на територията на община Белица, се прилага законовата уредба, подзаконовата нормативна уредба към тях и всички други относими нормативни актове.

§ 3. Общият устройствен план на община Белица и правилата и нормативите за неговото прилагане са публични. Община Белица изработва и поддържа регистър съдържащ информация за границите на устройствените зони и терени, правилата и нормативите за застрояване и ограниченията за застрояване в тях.

§ 4. В шестмесечен срок от влизането в сила на настоящите правила и нормативи Техническата служба на община Белица извършва преглед и анализ на действащите подробни устройствени планове на населените места по отношение тяхната приложимост, с оглед прилагането на ЗУТ, подзаконовата нормативна уредба и на ОУПО и съставя програма за актуализацията на плановата, основа на населените места и за изработване на цялостни подробни устройствени планове на териториите, предвидени за урбанизация в ОУПО

§ 5. В шестмесечен срок от влизането в сила на настоящите правила и нормативи, с оглед прилагането на ОУПО, Кмета на община Белица, предлага за приемане от Общински съвет – Белица, Наредба за архитектурния облик на зоните със специфични правила и нормативи на застрояване

СПЕЦИФИЧНИ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА

ГЛАВА ПЪРВА.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Специфичните правила и нормативи към общия устройствен план на община Белица са изработени на основание чл. 13, ал. 2, във връзка с чл. 10, ал. 2 и ал. 3 от ЗУТ и обхващат:

1. територии с особена териториално-устройствена защита и специален режим на устройство и контрол – територии със специфична характеристика, определени по реда на отделни закони;
2. територии с режим на превантивна устройствена защита, с който се запазва фактическото им ползване, без да се влошават техните качества.

(2) Неразделна част от настоящите правила и нормативи за прилагане на ОУПО са показателите за устройство и застрояване на отделните видове територии, устройствени зони и самостоятелни терени, както и ограниченията и изискванията при изработване на

подробните устройствени планове за устройствените зони и самостоятелните терени определени в Приложение № 1.

Чл. 2. Целта на въвеждането на специфични правила и нормативи за определени територии е запазване на съществуващото културно наследство, природна среда, характерните социално-икономически и екологични условия и създаване на хармонична пространствена и функционална структура отчитайки регионалните характеристики.

Чл. 3. С цел запазване и постигане на хармонична среда и единен архитектурен облик за територията на община Белица, се предвижда строителството в определените с плана зони за превантивна защита да се извършва в съответствие с Наредба по чл.4.

Чл.4. (1) По предложение на Кмета на община Белица, Общински съвет – Белица приема Наредба за архитектурния облик в зоните със специфични правила и нормативи на застрояване.

(2) Наредбата се съгласува от ОбЕСУТ (общински експертен съвет по устройство на територията)

(3) Според отделните зони със специфични правила и нормативи за устройство, с наредбата се определят:

- видът на влаганите материали;
- цветови ограничения и препоръки към външния вид на сградите;
- стилът на постройките и средата;

ГЛАВА ВТОРА.

УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА НЕДВИЖИМОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Чл. 5. (1) Специфичните правила и нормативи за опазване и развитие на системата на културно-историческо наследство (КИН) при прилагането на ОУП на община Белица, са изработени във връзка с разпоредбите на ЗКН и определят и допълват допустимите отклонения от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

(2) В случай на промени в регистъра на недвижимите културни ценности и/или при въвеждане по реда на ЗКН на нови или допълнителни режими за опазване след изработване на ОУП на община Белица, обхватът на териториите с културно наследство и специфичните правила и нормативи следва да бъдат допълнени или променени.

Чл. 6. (1) Всички археологически обекти на територията на общината са с категория „национално значение“.

(2) Всички възпоменателни знаци, издигнати по повод участието на България във войните от 1885 г., 1912 г. - 1913 г., 1915 г. - 1918 г. и 1944 г. - 1945 г., притежават статут на недвижими културни ценности. Същите притежават статут и на военни паметници съгласно Закона за военните паметници (ЗВП)

Чл. 7. (1) С ОУПО са определени следните видовете територии с културно наследство (Ткн) със съответни режими за опазване с включен териториален обхват и специфични правила и нормативи:

1. Защитени територии на единични археологически културни ценности извън населени места (Ткн1) - в обхват обекта и охранителната му зона, определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност или обхват, дефиниран с полигон в регистрационните картони на АКБ със съответната охранителна зона с ширина 10 м извън този полигон.

До изготвяне на предписания за опазване, за територията, в която попадат защитените единични археологически културни ценности, се прилагат разпоредбите по чл. 161 от ЗКН.

До пълното археологическо проучване и последващата го процедура по регистрация на недвижимата културна ценност и изготвяне на идивидуални предписания за опазване, се прилагат режимите за ползване на териториите, съгласно регистрационната карта в АИС АКБ, както следва:

- Режим „А“ – забраняват се всички видове дейности – строителни, добивни, благоустройствени, селскостопански, мелиоративни и други, които нарушават целостта на земния пласт в границите на археологическия обект – за всички недвижими археологически ценности с изключение на праисторическо селище в м. Равен (II/12);
- Режим „Б“ – относно археологически обекти, попадащи в обработваеми земеделски площи; забраняват се всички видове изкопни работи, както и дълбочинната обработка на почвата (риголване), засаждане на трайни култури с дълбока коренова система, заблатяване и др., които могат да унищожат или засегнат археологическата субстанция в границите на обекта – за праисторическо селище в м. Равен (II/12).

2. Защитени територии на единични исторически културни ценности извън населени места (Ткн2) - в обхват обекта и охранителната му зона, определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност.

Предписанията за опазване са определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност.

3. Защитени територии на единични културни ценности и охранителните им зони в населени места (Ткн3) – в обхват защитените територии на единични културни ценности по смисъла на чл. 79 от ЗКН – границите на имота и охранителна зона, обхващаща съседните имоти и срещулежащите през улицата имоти.

Предписанията за опазване са определени с акта за деклариране или за предоставяне на статут на културната ценност.

4. Защитени територии на недвижима културна ценност „тракийско светилище“ в м. Бабяшка чука (Ткн4)

4.1. Защитена територия на недвижимата културна ценност (Ткн4.1.) – с обхват и режим за опазване съгласно Заповед №РД 09-421/04.07.2008 г. на Министъра на културата.

- Забраняват се всякакъв вид строителни работи, несвързани с консервационно-реставрационните работи и експонирането на паметника (културната ценност, съгласно ЗКН). Цитираните дейности се съгласуват с НИПК на основание чл.20 от ЗПКМ (отменен, виж чл. 83, 83а и 84 от ЗКН).
- Забранява се промяна на предназначението на земята.
- На територията на паметника на културата (културната ценност, съгласно ЗКН) се забранява паленето на огън извън определеното за това място и бивакуването.
- При доказана необходимост от изпълнение на подземна кабелизация, свързана с функционирането на изградените вече съоръжения, след съгласуване на проектната документация с НИПК (НИНКН, съгласно ЗКН) и НАИМ-БАН, изкопните работи се изпълняват като редовни археологически проучвания, а не като линеен изкоп.

4.2. Охранителна зона на недвижимата културна ценност (Ткн4.2.) – с обхват и режим за опазване съгласно Заповед №РД 09-421/04.07.2008 г. на Министъра на културата.

- Определя се като територия за археологическо наблюдение и проучване. Прилагат се предвидените дейности и ограничения от ЛУП. В земите от ССФ не се допуска дълбочинната обработка на земята, засаждане на трайни насъждения с дълбока коренова система.
- Стопанисването на територията се извършва съгласно предвиденото в лесоустройствения проект по Закона за горите и последвалите го нормативни

документи. Допуска се промяна на предназначението на земите във връзка със социализацията на паметника на културата (културната ценност, съгласно ЗКН). Устройството на охранителната зона се извършва въз основа на лесоустройствения проект и ПУП, съгласуван с НИПК съгласно изисванията на чл.20 от ЗПКН (отменен, виж чл. 83, 83а и 84 от ЗКН) и съответно с Държавно горско стопанство – Елешница.

- Всички инвестиционни проекти се съграсуват с НИПК (НИНКН, съгласно ЗКН), а изкопните работи задължително се извършват като редовно археологическо проучване от страна на археолог от НАИМ-БАН.
- На територията на охранителната зона се забранява паленото на огън и бивакуването.

5. Обособена извънселищна територия на система от култови места с превантивна защита (Ткн5) – отнася се за системата от култови места с апотропейна функция около град Белица. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ

В обхват непосредствено прилежащите около изградените параклиси територии – непосредствената среда с радиус от 20 метра.

Предписанията за опазване защитават апотропейна функция и традицията за почитане тези места около град Белица. Допуска се промяна на предназначението на земите във връзка със социализацията и традиционното използване на културните места.

Устройството на територията следва да се съобрази с предвижданията на Наредбата по чл.4

6. Територия със специфичен начин на застояване и мащаб с превантивна защита (Ткн6) – отнася се за обособената територия в град Белица – зона на традиционно направление и със специфичен начин на застрояване и мащаб. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ.

В обхват територията обособена от първите имоти по протежение на ул. „Владимир Поптомов“ и прилежащите й площадни уширения от ул. „Братя Миладинови“ до площадното пространство при пресичането й с ул. „Димо Хаджидимов“.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер на застрояването и улично-кварталната структура. Допуска се ново строителство на при условие то да се интегрира и да хомогенизира съществуващото традиционно застояване.

За тези зони се изготвят силуетни планове на външните фасада по прилежащата им улица, за цялата зона. Те трябва да отчитат характера, мащаба, обема, архитектурата, членението, материалите и принципите на съществуващите сгради.

При заявени инвестиционни намерения от собствениците, за ново строителство, реконструкция, надстрояване и пристрояване на сгради (основно и/или на допълващо застрояване), да се следва действащия силуетен план. Ако няма изготвен силуетен план, да се процедира такъв с минимален обхват всички УПИ-ти, разположени между две осови точки по прилежащата улица.

Устройството на територията следва да се съобрази с предвижданията на Наредбата по чл.4.

7. Територия на селищни структури с превантивна защита (Ткн7) – отнася се за териториите на селищни структури в родопската част на общината – селата Бабяк, Горно Краище, Гълъбово, Залатарица, Кузьово, Лютово, Орцево, Палатик и Черешово с техните махали и колиби. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ.

Териториалният обхват включва имотите на застроените територии на селищните структури – села, махали, колиби.

Предписанията за опазване на територията предвиждат съхраняване на традиционната улично-квартална и пространствена структура, начин, характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на селищата и с традиционния архитектурен облик на постройките.

Устройството на територията следва да се съобрази с предвижданията на Наредбата по чл.4.

8. Територия с качества на културен ландшафт с превантивна защита (Ткн8) – отнася се за планинската територия на Родопите като ареал с потенциални качества на културен ландшафт от по-високо териториално ниво. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ.

Териториалният обхват включва цялата югоизточна територия (Родопската част) на община Белица с агломерации от специфични селищни структури.

Предписанията за опазване защитават пространствените взаимоотношения и ритъм между застроени територии (селища, махали, колиби) и природна среда между тях (ливади и гори). Не се допуска сливането на махали/колиби в по-големи селищни образувания. Не се допуска промяна на предназначението на обратваемите земи около селата, махалите и колибите за дейности извън традиционния поминък в региона.

9. Територия с качества на културен маршрут с превантивна защита (Ткн9) – отнася се за територията на теснолинейната жп линия Септември – Добринище с потенциални качества на културен маршрут от по-високо териториално ниво. Режимът се въвежда на основание чл. 10 (3) и § 5 от Допълнителните разпоредби на ЗУТ.

Териториалният обхват включва трасето на железопътната линия, гарите, спирките и съоръжения по протежението ѝ – по границите на имотите с НТП за линии на релсов транспорт и за железопътна гара, спирка.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура на потенциалния културен маршрут. Не се допуска промяна на предназначението на трасето, както и на гарите и спирките по протежението му.

ГЛАВА ТРЕТА.

УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА КК СЕМКОВО

Чл. 8. Специфичните правила и нормативи за застрояване на територията на КК Семково се въвеждат с цел постигане на единен архитектурен облик на територията на курорта и определят отклоненията от правилата и нормативите за устройство на отделните видове територии и устройствени зони.

Чл. 9. Застрояването на отделните територии в КК Семково се определя в съответствие с Наредбата за архитектурния облик на зоните със специфични правила и нормативи на застрояване по чл.4.

Чл. 10. (1) С ОУПО са определени следните видовете територии със съответните режими за опазване с включен териториален обхват и специфични правила и нормативи:

1. Курортна устройствена зона / курорти (Ок) - в обхват - строителната граница на КК Семково.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми и с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на курорта и с традиционния архитектурен облик в региона.

2. Курортна устройствена зона / курорти (Ок1) - в обхват - строителната граница на КК Семково.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми и с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на курорта и с традиционния архитектурен облик в региона.

3. Курортна устройствена зона / курорти (Ок2) - в обхват - строителната граница на КК Семково.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми и с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на курорта и с традиционния архитектурен облик в региона.

4. Терени за обществено обслужващи дейности в курортно селищно образувание (Оок) - в обхват - строителната граница на КК Семково.

Предписанията за опазване защитават цялостната структура и мащаб на застояването. Намесите в пространствената структура на територията да се осъществяват при запазване на традиционния характер и мащаб на застрояване, пейзажна характеристика и връзка на застроените обеми и с околната природна среда. Новото строителство да бъде съобразено с традиционните структури и мащаб на курорта и с традиционния архитектурен облик в региона.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

3.1. КЪМ СПЕЦИФИЧНИТЕ ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИЯ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА БЕЛИЦА

§ 1. (1) Настоящите специфични правила и нормативи са неразделна част от Общия устройствен план на община Белица и се одобряват едновременно с него.

(2) За неуредените с настоящите правила и нормативи въпроси, свързани с устройството и застрояването на територията и опазването на околната среда и на природното и културно наследство на община Белица, се прилагат разпоредбите на действащите закони и подзаконови нормативни документи.

§ 2. Настоящите специфични правила и нормативи са създадени във връзка с прилагането на ОУП на община Белица и запазват действието си и при неговите изменения.

§ 3. Общият устройствен план на община Белица общите правила и нормативи и специфичните правила и нормативи към него, както и измененията им са публични.

§ 4. В шестмесечен срок от влизането в сила на настоящите правила и нормативи, с оглед прилагането на ОУПО, Кмета на община Белица, предлага за приемане от Общински съвет – Белица, Наредба за архитектурния облик на зоните със специфични правила и нормативи на застрояване, по чл.4 от настоящите специфични правила и нормативи.

Наименование на устройствена зона	Плътност на застрояване (%)	Интензивност на застрояване (Кинт)	Необходима озеленена площ Позел. (%)	Максимална височина на застрояване (етажност)
ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО				
Жм	до 60	до 1.2	мин. 40	до 10.0 м (3 ет.)
Жм1	до 40	до 0,8	мин. 50	до 7.0 м (2 ет.)
ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ПРЕДИМНО ПРОИЗВОДСТВЕНИ И СКЛАДОВИ ДЕЙНОСТИ				
Пп	до 80	до 2,0	мин. 20	Определя се с ПУП
Псп	до 50	до 1,0	мин. 40	Определя се с ПУП
ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТИ И СМЕСЕНИ ОБСЛУЖВАЩО-ПРОИЗВОДСТВЕНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ				
Оо	до 60	до 1,5	мин. 30	до 10.0 м (3 ет.)
Оок	до 50	до 0,8	мин. 40	до 7.0 м (2 ет.)
Соп	до 60	до 1,5	мин. 30	до 10.0 м (3 ет.)
УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ				
Ок	до 30	до 0,8	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 10.0 м (3 ет.)
Ок1	до 30	до 1,2	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 12.0 м (4 ет.)
Ок2	до 30	до 1,5	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 15.0 м (5 ет.)
Ос	до 30	до 1,0	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 7.0 м (2 ет.)
Ов	до 40	до 0,8	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 7.0 м (2 ет.)
Окк	до 5	до 0,05	мин. 50, 1/2 дървесна растителн.	до 6.0 м (2 ет.)
УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА ОЗЕЛЕНЯВАНЕ				
Оз	до 10	до 0,2	мин. 90	до 7.0 м (2 ет.)

Озг	до 10	до 0,2	мин. 90	до 10.0 м (2 ет.)
УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И ТЕРЕНИ ЗА СПОРТ И АТРАКЦИИ				
Са	до 5	до 0,1	мин. 95	до 10.0 м (2 ет.)
Са1	до 5	до 0,1	мин. 95	до 10.0 м (2 ет.)
ТЕРЕНИ СЪС САМОСТОЯТЕЛЕН УСТРОЙСТВЕН РЕЖИМ				
Тп	Определя се с ПУП			
Тжп	Определя се с ПУП			
Тт	Определя се с ПУП			
Тв	Определя се с ПУП			